

De Hispanorum Primogenijs.

mortuo auo, legitimus efficitur. Quod dixit Bal.in. c.innotuit.de electi.
num.11.Soci.in.l.Gallus.§.si eius col.2.ff. delibe.& posthu.Guilliel.Benedi
cti.in rep.c. Rainūtius.verbo,& vxorem el.1.num.181. de testamen, vbi
in hanc opinionem, inclinare videtur Alciatus de præsumpti. parte.1.num.10.
Idem.lib.3. paradoxorum.c.16. D.Didacus.de Couarru.in Epito.super.
4.2.par.c.8.§.2.num.19.Mencha.qui id expluribus probat de success.pro
gress.lib.1.§.2.num.87.cum sequ. Quæ opinio vera & probabilis, atq; æqui
tate plena mihi videtur, ex iuribus & rationibus quæ à præfatis Scrib.addu
cuntur. Tamen si contrariam sententiam veriore esse existiment Gui
llef.Bal.& Alber.in.l.benignius.ff. delegib.atq; Alex.in.d.l.Gall. §. si eius.
num.9.vbi inquit nullum vidisse, qui cōtrarium existimauerit. & Iass.in.
l. si is, qui pro emptore. ff. de vsu capi.num.121. Anto. de Rosellis. delegiti
mati.in causa materiali legitimatiōis.num.33.Ludo.de Sardis de natura
lib⁹ libe.c.de legitimati.per verum' matrimoniū. quæst.5.nu.19. Cattellia.
cotta in memora lib⁹. verb.legitimati.Cremēsis sing.32. Hippol.sing.121.
Prepo.in.c.per venerabilē.n.24.qui fil.fint legiti.& alibi.sapē Scrib. Quo
rum opinio cōmunis est.

- 10 ¶ Omisiss autem pluribus alijs quæ circa hanc quartam ampliatiōem ad
duci possent, quæ passim obuia omnibus esse solent, duo tantum, quæ in
Primogeniorum successiōe frequēter cōtingunt, prædictis adijciemus.
Primum, quod Primogenitus naturalis, ex subsequenti matrimonio legi
matus: nō solum succedit in Maioratu in quo simpliciter filius legitimus
ad eius successiōem inuitatur: sed etiam in eo Primogenio, in quo voca
tur filius legitimus cum ea adiectione, quod scilicet sit ex legitimo matri
monio procreatus, seu legitime natus. Tanta namq; est vis matrimoni
subsequuti, vt in filio ex eo legitimato, hæc etiam verba verificetur. Quod
probatur ex tex.in.c.cum in cūctis de electione iūcto. tex. in.c.innotuit
eod.tit. Idq; in specie dixit Anto.per tex. ibi in. d.c.innotuit.2.col.Paulus.
in.l.fina.n.5.&c.6.C.de his, qui veniā ætatis. Impe. Decius consil.155.nu.4.
&5. Idem in.l.generaliter. §. fina. C.de insti.& substi.nu.23. Idem Deci. in.
c.cum in cūctis. de electi.num.29. Soci.in.l. Gallus. §. si eius. nu.5. versicu
lo. Tertius casus. ff. delibe & post. Hippoli. singu. 542. Cæpezius. 9. in tracta.
de dote. 1. par. 5. partis principalis. quæ. 59. in fi. Parisi. consil. 13. nu. 40. lib. 2.
Ioa. Crot. in rep. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liberis, & posth. nu. 82.
&c. 169. Carol. Moli. qui optimè id declarat in addi. ad Alex. consilio.
5. lib. 7. litera. A. Ripa in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 47. ff. ad Trebel. lu
lius. Clarus. §. feudum. quæst. 82. versiculo. sed quid si feudum. Grego. Lo
pez in. l. 2. titul. 15. partit. 2. in glo. verb. *Si no el hijo mayor.* colu. 2. D. Dida.
de Couarru. in Epito. super. 4. c. 8. §. 2. num. 30. Tiraquel. de Primogeni
quæst.

quæst. 34. nu. 56. Matthæus de Afflictis in. c. 1. §. naturalis versiculo. 7. & ultimo nota. n. 2. & 3. si defeu. fuerit cōtro. inter Dominū & agna. post. And. de HERN. ibi. Anto. Gabriel. cōmuniū opinionum. lib. 6. conclu. 1. n. 12. cum sequet. ubi scedere distinctionis opiniones contrarias quæ in hoc inueniuntur cōciliat: sed mihi hæc opinio, indistincte vera & cōmunis videtur sicque secundum illam non semel pronuntiatum vidi. Tamen si plures qui à præfatis Scriben. citantur, contrariam sententiam veriorē esse profiteantur.

¶ Secundo, quod hæc omnia intelligenda sint in filio verē naturali atque ex subsequenti matrimonio legitimo. Nec in filio naturali putatio, qui ex concubinato, ab ignorantibus impedimentum contracto, natus fuit, procedant. Quamvis enim in matrimonio putatio, ab ignorantibus impedimentum bona fide contracto, aliter dicendum sit, vt in sequenti ampliacione dicemus: inconcubinato autem ignorantia etiam probabilis impedimenti, filium naturalem non efficit. Cum in eo casu detur opera rei illicitæ nec sit ille actus dignus tali fauore. Quod Ioan. Andre. Antoni. & Abb. in. c. tanta. qui fil. sint legitimi verum esse profitentur. Idque ipsum sequitur Henrri. in. c. ex tenore. col. 2. eod. titul. Atque post longam altercationem resoluit Xarez. in. l. 1. titulo. 6. lib. 3. fori versiculo. Ad prædicta. Eosque sequutus fuit. D. Didac. de Couarru. in Epito. super. 4. d. c. 8. §. 2. num. 17. Atque Dida. del Castillo in. l. 11. Tauri. num. 10. & 11. & Syluester Aldobrandinus in. §. fina. num. 11. insti. de nup. Eaque opinio. mihi vera, atque probabilis videtur: quamvis contrariam plures à præfatis Scrib. relati sequantur. Filius autem verē naturalis ex matrimonio putatio bona fide contracto, legitimus efficitur: adeo vt succedere possit in Primogenio ea lege instituto, vt in eo non nisi filius legitimus, atque ex legitimo matrimonio procreatus succedere valeat: prout Scrib. quos in sequenti ampliacione. citabimus censuerunt.

¶ Quinto, regula quam de Primogenito in Maioratus successione præferendo præmissimus, ampliatur, vt procedat in filio Primogenito nato ex matrimonio putatio contracto, bona fide ab his, qui impedimentum ignorabant: dummodo matrimonium ipsum in facie Ecclesie contractum sit. Tex. in. c. ex tenore, qui filij sint legitimi & in. c. peruenit eodem titulo. & in. capitulo. cum inhibitio. §. 1. de clandest. l. 1. 2. desponsa. 2. titulo. quinto parti. 4. In quo causa bona fides vnus ex coniugibus sufficiens est ad hoc, vt filius tanquam vere legitimus succedat in Maioratu vtiusque: gloss. ordina. in. capitulo. cum inhibitio §. primo de clandest. de sponsa verbo. *si ambo*, alia consimilis. in. capitulo

De Hispanorum Primogenijs.

referente verbo. *Ignorantiam*, qui filij sint legitimi quas sequuntur Iacob. de Are. nu. 2. & Alberi. n. 2. & Bal. in. l. lectura. n. 4. in. l. qui contra. C. de incest. nup. Abb. in. c. 2. p. tex. ibi. qui fil. sint legiti. n. 2. Prepo. in. d. c. cū inhi bitio. n. 7. Iass. qui hanc opi. cōmunem esse profitetur consil. 168. n. 4. lib. 4. idem Iass. consil. 156. n. 2. eod. lib. Zasius. in tracta. feud. 8. parte. nu. 88. Pala Ruui. in rep. Rub. de dona. inter vir. & vxor. §. 36. n. 2. D. Didac. de Couarr. in Epito. super. 4. c. 8. §. 1. nu. 2. l. 1. ti. 13. part. 4. vbi Grego. Lopez. inglo. ver. *El vno dellos*. Ex ea lege id ipsum annotauit. Idq; proculdubio verum est; tametsi glo. in. d. l. qui contra, & plures, qui à præfatis Scrib. citantur con trariam sententiam veriorē esse profiteantur. Veluti monstrum nāq;
14 futurum esset, quod quis pro parte esset legitimus, & pro parte illegitimus: sicut dicitur de eo, qui pro parte liber, & pro parte seruus iudicatus est in. l. duobus cū simil. ff. de libera causa.

15 ¶ Hoc autem adeo verum est, vt non solum in Primogenio simplici: ve rum etiam in eo, quod ea lege relictum est, vt non nisi filio legitimo, atq; ex legitimo matrimonio nato deferatur, procedat. In eo nanq; Primo genio etiam filius, ex tali matrimonio putatiuo in facie Ecclesiæ contra cto succedit, bona fide, saltim vnus ex coniugibus interueniente. Cū ma rrimoniū illud quoad prolis legitimatiōē ex dispositione iuris verum, atq; legitimū censeatur, filiusq; ex eo procreatus verē non autē fictē legiti mus sit. Quod ex pluribus ingeniose, atq; eleganter probat Deci. consil. 153. n. 1. & quasi pertotū cōsil. cuius opinionē sequūtur. D. Dida. de Couarr. in Epito. super. 4. c. 8. §. 1. n. 3. atq; Carol. Moli. in. addi. ad Alex. consil. 5. lib. 7. litera. A. vbi id optimē declarat. Grego. Lopez in. l. 1. ti. 13. part. 4. in glo. verb. *se casa conella*. col. 2. idq; ex præsumpta volūate testantis verum mihi videtur: Tametsi cōtrariā sententiā amplectatur, atq; subtiliter defendat Curti. Iuni. cōsil. 27. nu. 6. & cōsil. 64. n. 11. cuius opinionem in quodam am plissimo hispaniarū Primogenio iam dudū satis controuersam vidimus.

16 ¶ Sexto regula supradicta ampliatur, vt procedat in filio legitimo ex sub sequenti matrimonio: etiam in articulo mortis contracto. Is nanq; filius tanquā verē legitimus ceteros ipsius Maioratus successores excludet: nisi in fraudē eorum aliās matrimoniū contractū fuisse probetur, prout supra. lib. 2. c. 5. nu. 26. & 27. latius ostensum est.

17 ¶ Septimo & vltimo: eadem regula ampliatur, vt procedat etiam si filius Primogenitus secundo genitū præcedat per momentum: veluti si ambo vno partu nascantur Ratione nāq; breuissimi tēporis, quid dicitur prius, vel posterius, & ita præponitur & postponitur. l. si quis cum. §. si suo testa mento. ff. de vulga. l. si mulier. ff. de reb. dub. iunctis alijs, que in id cumu lat Tiraquel de Primoge. quæst. 2. num. 1. & 2.

¶ Hoc

Hoc autem quando cōstat quis fuerit priori, vel posteriori locō natus a-
 pertissimū est. Sed quando non cōstat quis eorum primo in lucem edi-
 tus fuerit, controuerti solet, quis inter illos preferendus sit. In qua quæstio-
 ne, plures, atq; diuersæ opiniones inter iuris interpretes inueniuntur. Quas
 omnium latissimè collegerunt Ioā. Lecetier. de Primogen. lib. ii. q. 6. 7. cum
 seq. præsertim. q. ii. atq; Tiraq. de Primo. qu. 17. vbi refert duodecim opi-
 niones doctissimorum virorum qui in his, diuersas sentēcias sequuti fuerūt.
 Inter quas inquit, magis comune est, q; si vnus sit masculus: alter verò
 femina, masculus preferatur. Si verò sunt masculi vel feminae ambo in
 Regno, seu Primogenio succedant. Quam opi. adeò diffusè atque etiam
 copiosè ambo tractarunt, vt nihil mihi in hac parte superaddendum
 videatur: nisi illud tantum, quod iure Regni circa hæc statutum inue-
 nitur.

Qua iure sciendum est, quamuis omnes opiniones quæ super huius quæ-
 stionis resolutione inueniuntur, satis controuersæ sint, hodiè tamen ea
 opinio, quam magis comunem Tiraquel. esse proficitur, q; scilicet vtq;
 in Regno, seu Maioratu succedat: si ambo masculi, vel feminae sint appro-
 bata est ex decis. l. ii. tit. 33. part. 7. quæ l. partitarū sola de Primogeniorum
 particularium successione disponit: cum omnes alia de sola Regni suc-
 cessione tractauerint: prout supra. c. 2. n. 18. annotauimus. Ex qua lege ces-
 sat iam in his Regnis illa antiqua huius quæstionis disputatio: prout in-
 quit Grego. Lopez. in ead. l. 12. in glo. verb. *ambos*. Et etiam profiten-
 tur Cisuentes in l. 40. Tauri. quæst. 3. & Pala Ruui. num. 6. & Anton. Go-
 metius. num. 68.

Sed quamuis lex illa in quocunq; iure Primogenituræ id apertissimè di-
 sponat: in hilominus tamen dicendum videtur in huius Regni successio-
 ne, ea lege non obstante, sequendam esse opinionem dicentium, quod
 Regni proceres, atque optimates eo casu debeant interduos filios Regis,
 de quorū Primogenitura dubitatur, vnū eligere, cui Regni successio defe-
 ratur. Quam opi. in Regno elegit Bal. in l. ex hoc iure. col. 2. ff. de iusti.
 & iure. Quem refert, & sequitur, alios in idem referens Ioan. Lecetier. de
 Primogeni, lib. 1. quæst. 11. num. 9. Idque ex iure nostro Regio probatur
 ex l. 2. titu. 15. parti. 2. Quæ lex loquens in Regni successione abhorret diui-
 sionē Principatus: dicens. *Conociendo que esta particion no se podria hazer en
 los Reynos que destruydos no fuesen: segun nuestro Señor Iesu Christo dixo,
 que todo Reyno partido seria estragado, tuuieron por derecho, que el señorío del
 Reyno no lo tuuiese sino el hijo mayor.* Cum igitur l. loquens de Re-
 gni successione specificè id disponat, non est cur legem illam in
 simplici iure Primogenituræ loquentem, ad Regni successionem
 protra-

De Hispanorum Primogenijs.

protrahamus eo maximè, q̄ diuerſa ratio in Regno: q̄ in Maioratu verſetur, vt ex prædicta. l. 2. partitarū comprehenditur. Quæ diferentiæ ratio ad Maioratus ex dignitatibus Regalibus cum mero, & mixto imperio, atq; iurisdictione inſtitutis, extendi poſſe videtur: cum bono publico in his etiam diuiſio prohibita ſit. Tex. in. c. 1. 5. Præterea Ducatus, de prohibi. ſeu. alie. per Freder. Quod inſinuare videtur. d. l. 12. tit. 33. par. 7. ibi. *Am-
bos deuen hauer aquella honrra, y el heredamiento, q̄ hauria el que antenaſciſſe, a
que digen en latin Primogenito.* Quæ verba ad honorem ſimplicis Primoge-
nij, & ad bonorum patrimonialium ſucceſſionem potiùs: quam ad Reg-
na, & Principatus, atq; dignitates Regales extendenda eſſe videtur. Quo-
rum diuiſio pluribus legibus prohibita erat, iuxta quarum legum diſpo-
ſitionem. l. illa intelligenda eſt. l. ſciendum. ff. qui ſaciſda. cogant. l. Decurio-
nibus cum ſimilib. C. de ſilentia. lib. 12. Ex quo probabiliter dici poterit,
ex ea lege, quæſtionem hanc quo ad Regni ſucceſſionem deciſam non
eſſe.

His autem non obſtantibus, adhuc contraria ſententia probabilior etiã
in Regni, atq; dignitatum Regalium ſucceſſione mihi videtur. Nã quã-
uis in Regnis diuiſio prohibita ſit, id intelligendum eſt: quando compre-
hendi poteſt, quis ſit Primogenitus, cui Regni ſucceſſio deſcendenda eſt. Tũc
nanq; vni ſoli, atq; Primogenito deſertur: cum ex diuiſione, Regna atq;
Principatus deſtruantur. Sicq; intelligenda eſt. l. 1. tit. 15. par. 2: ſed quando
ignoratur quis ſit Primogenitus. d. l. 12. diuiſionem tolerat in Primogeni-
tura. Cuius ſucceſſio aliàs indiuidua erat: ſicut, & Regni, & Principatus ſu-
ceſſio indiuidua eſt, ea ratione quia ex electione vnius ſcãdala, tumultus,
atq; plura alia in conuenientia neceſſariò exoriri timentur. Ob quã vitã-
da. l. ipſa diuiſionem tolerat ex eo, quod minus iniquitatis habere videat-
tur. Quæ ratio potiùs in Regnis, quã in alijs Primogenijs præcedere videtur.
Si enim magnates ex duobus, qui Regni ſucceſſionẽ præcedunt, vnũ eli-
gere deberet, illico ante factã electionẽ Regnũ ipſum indiuerſas factiones
ſcinderetur, omniaq; ad bella, & cades dirigetur. Item facta electione, nec
etiã, qui à Regni ſucceſſione excluderetur ipſe electioni acquieſceret, imò
cõtinuo fratẽ, cui Regni ſucceſſio ceſſit bellis, ac ſeditionibus infeſtaret:
ita, vt nec Regnũ pace, nec quiete perpetuò frui poſſit, quã ppter id ipſum
in Regno dicendũ erit q̄ in feudis Regalibus dici ſumẽſt. feudũq; dignita-
tum Regalium, quæ aliàs indiuiſibila futura ſunt, ob ſcandalum vitan-
dum diuidi poſſunt, vt probat Alex. conſil. 7. nu. 11. lib. 5. Carol. Ruinus.
conſil. 29. num. 18. lib. 5. Tiraquel. de Primoge. q. 4. nu. 26. Idq̄ in Regni
ſucceſſione loquens verum eſſe profitetur Tiraquel. de Primoge. quæſt.
17. opin. 4. num. 33. vbi etiam. num. 20. cum pluribus ſeq. Ex Romanorum
hiſto-

historijs probat pluries simul duos fuisse: nonnunquam vero quatuor Imperatores. Quod etiam in Hispaniarum regnis pluries contigisse com-
 pertum est. In eis nanque vno, atq; eodem tempore simul regnarunt Go-
 thorū tempore Cindaluyndus, & Recifundus filius eius. Item post Hispa-
 niæ vastationem Veremundus, & Alfonso cognomēto castus. Postea au-
 tem Ramirus, & Garfia. Rursus etiam Vrraca, & Alfonso, & iterum
 Fernandus tertius, & Berenguella, atque nostris etiam temporibus Caro-
 lus quintus Imperator & Ioanna: prout ex antiquis & recentibus horum
 Regnorum chronicis facile comprehendi poterit.

¶ In qua duorum Regum successione, administrationis, atq; iurisdic-
 tionis exercitium inter ipsos Reges diuidēdum erit, quamuis ipsa Regni gu-
 bernatio, atque iurisdic-
 tio indiuidua sit, post mortēque illorum succedet
 is qui ab altero eorum primo loco genitus fuerit, in quo solo Regna ipsa
 coniungētur vt inquit Antoni. Gometi. in. d. l. 40. Tau. nu. 68. Quod etiā
 difficillime ex iuris principijs deducetur, atq; si ex illis etiā deducatur nō ta-
 men facile executioni mādari poterit: ideoq; melius futurum erit, vt Deū
 enixe deprece-
 mur: ne casus iste in Hispaniarū Regnis contingat. Et hæc
 pro huius regulæ ampli-
 atione, sufficiant: quamuis plura alia eisdē adiun-
 gi possent.

Summaria ex capite sequenti.

- 1 Filius Primogenitus ex rescripto legitimatus, non succedit in Maioratu filiis legitimis
 existentibus.
- 2 Filius naturalis non potest in præiudicium legitimorum legitimari.
- 3 Filius bastardum non posse succedere legitimis existentibus, ex iure Diuino procedit.
- 4 Filius naturalis potest à Principe ex plenitudine potestatis legitimari legitimis existentibus
 ita, vt cum eis simul succedat.
- 5 Filius legitimatus non potest consequi ex bonis parentum plus quam vnus ex legitimis, qui
 omnium minimā partem obtinuerit. Quod etiam in legitimatus ex rescripto procedit.
- 6 Filius legitimatus non potest in iure Primogenitura succedere.
- 7 Filia legitima non excluditur ob filium masculum legitimatum stante statuto, quod ex-
 tantibus masculis femina non succedant.
- 8 Filius naturalis legitimatus in fendo non succedit.
- 9 Filius legitimatus à Principe ex causa legitima, & certa scientia ad succedendū in Maio-
 ratu, Vtrum in eo succedere possit.
- 10 Filius Primogenitus natus ex matrimonio inter consanguineos defacto contracto, in Ma-
 ioratu non succedit: etiam si matrimonium ipsum postea ex dispensatione Papæ iure
 contrahatur, atque in ipsa dispensatione, proles prius suscepta legitima efficiatur.
- 11 Romanus Pontifex non potest illegitimum legitimare, vt in bonis temporalibus succe-
 dat: nisi legitimatus ratione iurisdictionis temporalis sibi subactus sit.
- 12 Romanus Pontifex potest legitimare illum, qui ex matrimonio defacto contracto natus
 fuit.

De Hispanorum Primogenijs.

- fuit, si super radice matrimonij disponat, illud legitimum fuisse declarans.
- 13 Filius Primogenitus monachus, vel clericus, seu furiosus, vel aliter successionis in capax in Primogenio succedere non potest.
  - 14 Primogenitus in capax successionis ex delicto, vel alijs: Vtrum possit in Maioratu succedere: si à Principe restitutus fuerit.
  - 15 Restitutio à Principe, ex mera gratia facta, absq; tertij præiudicio interpretanda est.
  - 16 Habilitas ad Maioratus successionem tempore delatæ successionis consideranda est.
  - 17 Monachus, qui tempore delatæ successionis in monasterio incapax inuenitur, non potest succedere: etiam si ex post facto, ad monasterium capax transferatur.
  - 18 L. si alienum. §. in extraneis. ff. de hæredi. insti. declaratur.
  - 19 Tempus Maioratus institutionis, seu aditionis, vel mortis institutoris in Maioratum successionem considerandum non est.
  - 20 Successorum edictum tunc demum defert ius sequenti in gradu: quando is, qui in Primo gradu constitutus erat, irrevocabiler in capax efficitur.
  - 21 Filius Primogenitus, qui cessit iuri Primogenituræ, ab eius successionem excluditur.
  - 22 Cessio iuris Primogenituræ valida est: etiam si viuentis Ultimo Maioratus possessore facta sit.
  - 23 Cessio iuris Primogenituræ facta viuentis Primo Maioratus institutore, valida non est: nisi eo consentiente, ac in consensu perseverante, fiat.
  - 24 Vocatus Ultimo loco ad Maioratus successionem potest iuri Primogenituræ liberè cedere.
  - 25 Minor, qui iuri Primogenituræ renunciavit, poterit aduersus renunciationem restitui.
  - 26 Filius Primogenitus à parente in deportatione susceptus: Vtrum in Maioratu succedere possit.
  - 27 L. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebel. declaratur.
  - 28 Filius Primogenitus excluditur à successionem Primogenij: in quoad, eius successionem secundo genitus inuitatur.
  - 29 Primogenitus excluditur, à successionem illius Maioratus, qui cum eo, in quo successit concurrere non potest.
  - 30 Primogenitus excluditur à successionem Maioratus ex nominis & armorum incompatibilitate.
  - 31 Primogenitus, qui occidit Ultimam Maioratus successorem: Vtrum valeat in Maioratu succedere.
  - 32 Frater substitutus per fideicommissum, mortuo fratre, non consequitur illud, si fratrem interficiendo, fecit conditionem existere.
  - 33 Filius Primogenitus: qui Ultimam possessorem ægrum non curauit, vel eidem malum medicum adhibuit, ut ex ea infirmitate decederet, in Maioratu non succedit.
  - 34 Fœmina Primogenita: propter masculum secundo genitum, à Maioratus successionem excluditur.

In quibus casibus Primogenitus à Maioratus successionem excludatur

CAPVT SECVNDVM.

Necapite præcedenti visum fuit, qualiter in Maioratus successionem Primogenitus semper ceteros nati minores excludat: sed quoniam plerunque id siue ex Primogeniorum legibus si-

ue

ne ex iuris dispositione deficere solet: idēd operepretium duximus, iam hic enarrare, in quibus casibus Primogenitus ipse à Maioratus successione excludatur. Quod apertissime comprehendetur ex limitationibus, quas in hoc capite assignauimus ad eam regulā, quam in præcedēti tradidimus, quæ scilicet causa Primogeniti in Maioratus successione potior sit.

¶ Prima igitur limitatio sit, nisi filius Primogenitus sit legitimatus, non ex subsequēti matrimonio: sed ex rescripto, vel aliās. Is namq; nullo pacto filius legitimis existentibus poterit in Maioratu succedere: sed filius minor natu legitimus illum ab eiusdem successione excludet. Nam filius naturalis non potest in præiudiciū filiorum legitimorum eiſdem extantibus legitimari. Tex. in Authent. quib. mod. natu. effici. sui §. si quis autē filios legitimis non habēs. Et iterum ibi *Legitimis: sicut prædiximus non obstantibus.* colla. 7. & in §. generalitē eiusdem Auth. ibi. *Ommino enim legitimis existentibus nequaquam vni legitimorum ei adiicimus.* & ibi glo. ver. b. in quibus, declarat, quod ex Principis rescripto bastardi non possunt legitimari filijs legitimis extantibus. Idipsum probat tex. in Authent. præterea. C. vnde liberi. ibi. *Qui legitimam sobolem non habent.* l. fina. ad medium. C. de natu. libe. Quod hodie clariū. l. 12. Tauri, quæ est. l. 10. tit. 8. li. 5. in noua. Illi regni collectione dicisum est. Idq; ex iure Diuino etiam traditum extat vtenim habetur Genes. c. 21. *Non erit heres filius ancille cum filio liberis.* Quod & à Paulo ad Galatas. c. 14. repetitum est. Ideoq; hoc, quod scilicet bastardus non possit cum legitimis succedere ex iure Diuino procedere dixit Bar. in. l. 3. ff. de testa. nu. 7. quem. Bal. & Ang. ibidē sequuntur. Idq; ipsum verum esse profitentur Alex. consil. 187. nu. 4. lib. 1. & consil. 188. nu. 6. cod. li. Iass. l. Gallus. §. & quid si tantū. n. 95. ff. de libe. & posth. Deci. consil. 576. n. 8. & Alciat. in. l. 2. in princi. ff. de verb. obliga. nu. 53. Ripa. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 20. & 21. ff. ad Trebel.

¶ Quæ omnia in iure Primogenitura, seu in Maioratus successione, à fortiori dicenda erunt. Quamuis enim ex plenitudine potestatis, atq; legitima causa interueniente, absolutissimum sit Principem posse filium naturalem in vita parentis legitimare: ita vt simul cum filijs legitimis succedat, vt arbitrat̃ur Iacob. de Bellouiso in Authent. quibus mod. natu. effici. sui. §. quā varie. Salicet. in Authent. item si quis la. 1. C. de natu. libe. nu. 2. Alex. in. l. ex facto. ff. de vulga. n. 24. cum sequē. idem Alex. consil. 188. lib. 5. nu. 24. Iass. in. l. Gallus. §. & quid si tantū. ff. de lib. & posthu. n. 27. vbi hāc cōmunem opi. esse profitetur Carol. Moli. in cōsuetu. Paris titu. 1. §. 8. glo. 1. n. 46. Filius tamē sic legitimatus nō potest ampli⁹ cōsequi ex bonis parentum: quam vnus ex legitimis, qui omnium minimā partem obtinuerit. Quod probatur ex tex. in. l. cōmunium. §. fina. infi. C. de natura. libe.

& in

De Hispanorum Primogenijs:

- & in Authetic. quib. mo. natu. effici. sui. §. & quoniam variè colla. 7. quæ iura quamuis in legitimato per oblationem curiæ id disponant, ad legitimatum ex rescripto Principis extendenda sunt: prout inquit Ang. in. d. §. quam variè. Bal. in. c. per tuas. nu. 2. de maio. & obedi. & plures alij, quos supra. lib. 2. c. 11. nu. 20. in id nuncupatim citauimus. Qua ratione, filius legitimatus nullo pacto poterit in iure Primogenituræ succedere: prout cõ fuerunt Imol. & Domi. loquentes in regno. in. c. grandi. de supplend. negli. Præla. in. 6. & plures alij, quos supra. lib. 2. d. c. 11. nu. 22. in id nuncupatim etiam citabimus.
- 7 ¶ Quod etiam cõprobatur ex eo, quod quamuis statuto caueatur, quod existentibus masculis, femina non succedat: filius tamen legitimatus filiam feminam non excludet, prout ex pluribus probant Tiraq. in. l. si vnam. C. de reuo. dona. verbo suscepit liberos. nu. 8. vbi hanc comunẽ opi. esse profitetur, & Carol. Mol. d. §. 8. nu. 50. & plures alij, quos infra isto lib. c. 5. nu. 75. citabimus. Tamen si plures ex Scrib. qui à Tiraquello. in. d. verb. suscepit liberos. nu. 67. nuncupatim citantur, contrariam opi. sequuti fuerint.
- 8 ¶ Id ipsum etiam comprobatur ex eo, quod in feudis filius naturalis legitimatus non succedit, prout in. c. 1. §. naturales si de feud. defuncti. in. vñb. feu. Ex quibus & alijs, quæ in id adduci possent, superest solida, ac firmissima conclusio, quod scilicet, existentibus filijs seu filiabus legitimis, siue ante siue post legitimacionem natis, filius legitimatus non possit in Maioratu succedere. Idq; verissimum est: nisi filius expresse, ad Maioratus successionem à Principe ante eam delatam, ex causa legitima, eaq; cognita & probata, ex certa sciencia, & plenitudine potestatis, & cum prædictorum iurium derogatione, legitimatus fuerit, iusta ea, quæ supra. lib. 1. c. 8. nu. 31. dicta sunt, atq; etiam in. c. sequẽ. n. 10. cum sequẽ. dicemus. Quod non credimus, Principes nostros Christianissimos vnquã facturos: put & nũquã hucusq; fecisse accepim⁹: ideoq; in hoc nõ amplius immorabimur. Quid autem dicendum sit quando filij legitimi non super sunt, in capite sequẽ. ti latius enarrabimus.
- 10 ¶ Secunda limitatio sit, quod filius Primogenitus ex matrimonio, inter cõsanguineos de facto contracto natus, in Maioratu non succedat: etiam si matrimonium ipsum, postea ex dispensatione summi Pontificis iure contrahatur sed secundo genitus, post dispensationem natus, eidem in Maioratus successionem præferendus sit. Quod dixit. Bal. post Guillel. & C. nũ ibidem in. l. Paulus. ff. de statu homi. in. a. lectura. vers. Ex his determinatur questio, vbi eleganter inquit, quod si matrimonium sit contractũ inter prohibitos, posteaq; summi Potificis dispensatio subsequatur, ex ea dispensa-

dispensatione filij antea nati non legitimantur. Ibiq̃ue refert ad id eūdem Guillel. & Cynum in. l. et si contra. C. de incest. nup. & Archi. in. c. Ofius. 56. dist. Quod etiam repetit idem, in eadem. l. Paulus. 2. lectura. 2. colum. Et utrobique subiungit rationem, quòd scilicet fictio non trahitur retro ad tempus prohibitum. Quod etiam in eadem. l. Paulus prius dixerunt. Bartol. nu. 1. & Alberi. nu. 2. Bald. in. c. 1. §. naturales. nu. 12. si de feudo de- functi sue. contro. Idem Bald. conf. 129. li. 3. Anto. de Rosellis. de legitima- ti. lib. 2. in princip. nu. 2. Iass. in. l. si is, qui pro emptore. ff. de vsucapio. num. 122. Boeri. decisione. 264. nu. 25. D. Didacus de Couarru. in Epitom. sup. 4. cap. 8. §. 8. nu. 13. Greg. Lopez. in. l. 2. tit. 15. par. 2. verb. *Sino el hijo mayor*. col. 2. versiculo: sed pone.

¶ Hoc tamen restringi atque intelligi solet: nisi Romanus Pontifex in ea- dem dispensatione, facta mentione prolis antea habitæ, illam legitima- uerit. Tunc nanq̃ue, ea proles legitima efficitur. Quod dixit Alberi. in. d. l. Paulus nu. 2. & ibi. Bald. in. 2. lectura. Nicolaus Boerius qui plura refert. d. decisione. 264. nu. 25. D. Didacus de Couarru. d. §. 8. nu. 15. Idq̃ue quo ad spiritualia attinet, verum esse communiter existimari solet.

¶ Sed dubium est, vtrum hæc Romani Pontificis legitimatio, ad bona temporalia extendatur: ita, vt hoc pacto legitimatus ad Primogeniorum & aliorum bonorum temporalium successionem admittendus sit. Qua in re distinguendum erit. Nam aut Papa solum prolem legitimat, aut su- per radice, matrimonij disponit, declarans, illud fuisse validum, ac si im- pedimentum non subsisteret.

¶ In primo casu: quando Papa solum prolem in ipsa dispensatione legiti- ma efficit, dicendum erit, eam legitimationem ad Primogeniorum at- que aliorum bonorum temporalium successionem non sufficere, Tex. in. c. per venerabilem, qui filij sint legitimi. Per quẽ tex. dixit gl. ordina. ver- bo. *Habeat potestatem*, Quod Romanus Pontifex, non potest legitimare sibi non subditum ratione dominij, ac iurisdictionis temporalis, ad hoc vt possit in bonis temporalibus, ac patrimonialibus succedere. Quam ibi Anton. num. 11. & Abb. num. 22. & ceteri Scribent. sequuntur Tho- mas Ferratius. caute. 1. vbi hanc communem opin. esse proficitur Guil- lelm. Benedict. in. cap. Rainuntius verbo. & uxorem. numero. 197. de te- stam. D. Didacus de Couarru. d. §. 8. num. 18. Idq̃ue etiam si quando Pa- pa dispensat super matrimonio prolem legitimam efficiat, verum est: est: prout testatur ipse D. Didac. de Couarr. d. §. 8. nu. 13. *fin.* verb. Quod verum, atque probabile mihi videtur.

¶ In secundo casu, quando scilicet Romanus Pontifex disponit super ra- dice matrimonij, illud fuisse validum disponens & declarans non obstan-

b te impe

De Hispanorum Primogenijs.

te impedimento, subſtinguendum erit. Nam aut impedimentum ex iure Diuino procedebat, aut ex ſolo iure Canonico.

¶ Si impedimentum procedebat ex iure Diuino, dicendum eſt, prolem legitimam non eſſe, niſi dubium eſſet, vtrum impedimentum ſubſiſteret an non, vel cauſa legitima atque contrahentium conſenſus interueniret. Non enim ſuper his, quæ ſunt iuris Diuini poſſet Romanus Pontifex aliter diſponere, ſeu diſpenſare. Quod ſic reſoluit Anton. de Roſſellis, de legitimatione libr. 2. in princ. nu. 22. Cuius dicta ſequitur Præpo. in. c. per venerabilem. §. quod autem. nu. 74. qui fil. ſint legiti poſt Ioan. Andr. Anto. & Abb. ibidem.

¶ Si verò impedimentum ex ſolo iure Canonico procedebat, dicendum erit, quòd Romanus Pontifex poteſt ab hoc matrimonio, in quo conſenſus interuenit, impedimentum remouere, matrimonium quæ ipſum validum declarare, proleſque legitima efficietur: ac ſi à principio legitimum fuiſſet. Eoquæ caſu, filius durante impedimento, matrimonio ſaltem de facto contracto præcedente natus, poterit in Primogenio, atque cæteris bonis temporalibus ſuccedere. Quod verum eſſe cenſuit Abb. nu. 22. in. c. per venerabilem poſt Ioan. Andr. ibidem. Idquæ ſequitur, atque ex plurib' probat Præpoſitus poſt Card. & Ancha. ibi in. d. c. per venerabile. §. quod autem. n. 74. Anchorra. qui latè proſequitur materiam conſ. 409. col. 2. vbi inquit hoc procedere etiam ſi alter ex coniugibus mortuus ſit. Anto. de Roſſellis in. d. tracta. de legitima. lib. 2. in princip. num. 22. Boerius. d. deciſ. 264. n. 26. D. Did. de Couarr. d. c. 8. §. 8. nu. 13. Idquæ melius quam aliud declarât ac reſoluit Celfus cõſi. 31. n. 7. 8. & 10. cū alijs qui omnino vidend' erit.

13 ¶ Tertia limitatio erit, ſi prim' fili' ſit incapax ſucceſſionis, veluti ſi ſit monach' monaſterij incapacis vel monach' monaſterij capacis, vel cleric' vel furioſus, vel mut' & ſurdus, vel cecus vbi hi omnes à Maiorat' ſucceſſione ex legib' peculiarib' ipſius Maiorat', vel aliàs ab eiufdẽ ſucceſſione excluduntur: prout ſupra. li. 1. c. 13. latiſſimè demonſtrabim', vel ſi ſit hæreticus, vel proditor vel aliàs ſucceſſionis paſſiue incapax ſit. Hi nanq; omnes tâquã mortui iudicandi erunt, ſucceſſioquæ ſequenti ingradu deferenda: prout ſupra. lib. 1. c. 9. nu. 27. oſtenſum eſt. Erit autem ſequens filius ſecundo genitus, niſi ipſe incapax filium, aut filiam reliquerit: is nanq; ſecundogenito præferendus erit: prout ſupra li. 1. c. 13. n. 35. annotauimus. Ex qua limitatio ne plures huius regulæ limitationes deduci poſſent, quas in. d. c. 13. ſigillatim enarrabimus.

14 ¶ Sed dubitari ſolet, vtrum ſi is, qui aliàs ex crimine hæreſis, vel læſæ Maieſtatis, vel aliàs ſucceſſionis Maioratus incapax eſt, à Principe reſtitutus ſit, poſſit non obſtante incapacitate in Maioratu ſuccedere. Quæ quæſtio

quaestio quando restitutio post mortem ultimi Maioratus successoris, ac iam delatam Maioratus successionem, dominioque ac possessione in sequentem successorem translatis, contingit, parum aut nihil dubitationis habere videtur, cum iam Princeps non possit dominium semel etiam per medium à iure civili inuentum acquisitum, auferre: nisi ex causa publica, ac bono cambio assignato: prout Bart. communiter. & Scrib. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de libe. & posth. censuerunt, quod & nos supra. lib. 2. c. 7. nu. 28. cum seq. latius annotauimus.

¶ Nec obstat, si dicatur iuri adeundi iam delato, posse Principem ante additionem absque causa legitima derogare ex doctrina Bart. communiter sequuta in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 14. ff. de lib. & post. Nam praeterquam quod illa opinio aduersus iuris, ac rationis civilis, & moralis regulas mihi semper visa fuit: prout supra. lib. 1. c. 8. nu. 31. ostensum est, & etiam in c. sequenti demonstrabitur. In hoc tamen casu, quo absque additione dominium acquiritur, non procedit, cum dominium semel acquisitum, absque bono cambio, & causa publica à Principe auferri non possit.

¶ Dubium autem versari poterit: quando ea restitutio ante mortem ultimi Maioratus possessoris contingit. Cum enim tempore, quo dies substitutio- nis cecidit Primogenitus capax successionis Maioratus inueniatur: consequens est, ut ipse in eo Maioratu succedere possit, cum in Maioratus successionem solum tempus mortis ultimi possessoris considerandum sit: iuxta ea, quae supra lib. 1. c. 13. nu. 36. adducta sunt.

¶ Ceterum hac in re prima facie dicendum videtur, restitutionem Principis non extendi ad hoc, ut restitutus, qui alias Maioratus successionis incapax erat, valeat ex ea, in Primogenio succedere. Restitutio namque Principis quantumcumque plenissima, semper absque tertij praedictio intelligenda est. l. 2. in. fi. ff. de sen. passis. & restitui. Bart. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 11. ff. de libe. & posth. quem communiter Scrib. sequuntur. Quod in restitutione ne ex mera gratia, à Principe concessa verum est: quamuis in restitutione ex mera iustitia facta, secus dicendum sit. l. quod si minor. §. Sequola. ff. de mino. Bal. in l. fina. n. 5. C. de sen. passis. Rapha. Cuma. n. 7. Iass. n. 37. Claudius col. 5. versic. Tertio limita. Crotus. n. 56. Ruinus. n. 118. Fortu. n. 152. & communiter Scrib. in d. §. & quid si tantum.

¶ Sed quamuis hoc, quod scilicet restitutio, quae ex mera gratia fit in praedictum tertij extendenda non sit, absque dubio procedat, difficultas tamen huius articuli, in hoc consistere videtur: utrum scilicet in casu, de quo agimus dicatur tertij praedictum versari ex eo, quod haec restitutio concedatur in praedictum eorum, qui primo vocato inhabili existente, succedere debent: cum enim dies vocationis nondum venerit, haec succedendi spes:

b 2 quamuis

De Hispanorum Primogenijs.

quamuis probabilis sit, attendenda esse non videtur, ex his, quæ supra lib. 1. c. 13. nu. 32. annotauimus.

¶ Imò etiam si dicamus hanc spem probabilem, atque considerabilem esse ex eo, quòd ius Primogenituræ: etiam viuente vltimo Maioratus possessore radicatum esse dicatur: prout infra. cap. sequenti. & etiam infra. cap. 6. dicemus: adhuc dicendum videtur restitutionem à Principe factam sufficere ad hoc, vt Primogenitus restitutus in Maioratu succedat. Quod probatur duabus rationibus.

- 16 ¶ Prima: quiaabilitas ad Maioratus successionem tempore delatæ successione consideranda est. l. intercidit. ff. de condi. & demonstra. iundis alijs, quæ supra lib. 1. c. 13. nu. 36. adducta sunt. Cum igitur tempore mortis, Primogenitus hic ad Maioratus successionem habilis inueniatur, consequens est, vt inhabilitas præcedens consideranda non sit. Idque in eisdem terminis de quibus agimus, ex pluribus probat Fredericus de Senis conf. 26. incipien. Quidam est ingressus. colum. 2. & 3. vbi eleganter inquit, quòd
- 17 si tempore delatæ successionis monachus in monasterio incapaci inueniatur, non potest succedere etiam si ex post facto ad monasterium capax transferatur. Secus autem si tempore delatæ successionis iam ad monasterium capax translatus sit. Tunc namque, cum tempore delatæ successionis capax inueniatur, de incapacitate præcedeti curandum non est. Quod probat pluribus iuribus, & rationibus cuius opinionem etiam sequitur Portius conf. 23. nu. 39. & 40. Tiraquellus de retract. Lignagier. 5. 2. gloss. 9. nu. 103.

- 18 ¶ Quibus non obstat. tex. in l. si alienum. §. in extraneis. ff. de heredib. instit. Vbi; quamuis institutus reperiatur habilis tempore mortis, non sufficit: nisi etiam fuerit habilis tempore testamenti, & etiam tempore aditionis hereditatis.

- ¶ Nam si benè consideremus. l. illa non potest ad Hispanorum Primogenia adaptari. In quibus (vt prædiximus) solum tempus delatæ successionis considerandum est. Tempus namque testamenti in ea successione considerari non potest: tum, quia eo tempore propè nullus ex his, qui post primo nominatos ad eius Maioratus successionem vocantur, à communiter accidentibus in rerum natura inueniri solet: tum etiam: quia lex illa loquitur in successione ex testamento: prout aduertit Fredericus. d. conf. 26. col. 3. & probatur aperitissime ex d. §. in extraneis. In Maioratus autem succedendum est secundum ordinem successionum ab intestato. l. fina. cum simil. C. de verbo. signi. Igitur, nullo pacto in eisdem Maioratus inhabilitas tempore Maioratus institutionis contingens consideranda est: dum modo successor tempore delatæ successionis ad succedendum habilis inueniatur.

¶ Item

¶ Item etiam tempore aditionis in Hispanorum Primogenijsabilitas non requiritur: cum in eis aditio non requiratur: imò in instanti, quo ultimus possessor moritur, dominium & possessio eidem absque aditione seu apprehensione acquirantur.

¶ Similiter etiã tempus mortis ipsius Maioratus institutoris attendi non potest: cum Maioratus perpetuus esse debeat, ad eiusque successionem ad mittendi sint hi, qui tempore delatæ successionis, habiles atque capaces fuerint, etiã si tempore institutionis Maioratus nati nõ fuissent, prout supra lib. i. c. 6. nu. 49. ostensum est. Ex quibus superest, in Primogeniorum successionem in successore habilitatem solo tempore mortis ultimi possessoris, atq; delatæ successionis requiri. Cum igitur in casu, de quo agimus Primogenitus, qui restitutus fuit, eo tempore habilis inueniatur, constat præcedentem incapacitatem considerandam non esse.

¶ Secunda ratio, quia cum Primogenitus, qui restituitur ante incapacitatem habilis natus fuisset, sibi que ex eo tempore Primogenituræ ius radicatum esset, non debet censi iniquus: si ex restitutione illud ius, quod à principio sibi acquisitum fuerat conualidetur, atq; restituatur. Nec ex hoc poterunt sequentes successores pretendere sibi præiudicium inferri: cum sub ea conditione incapacitas contracta fuisse videatur: scilicet, nisi ante delatam successionem restituatur. Quod probatur ex tex. in l. 3. §. fina. ad fin. ff. de bon. posse. contra Tabul. Vbi disponitur, quod si ante mortem parentis filius deportatus, vel in metallum dominatus sit, & restitutus, ipse, excluso nepote, in parentis hæreditate succedet, quasi ex restitutione non nouum ius eidem acquiratur: sed ius primum ex incapacitate suspensum, impedimento sublato conualidetur.

¶ Quod comprobatur ex eo, quod ex successorio edicto, tunc demum competit ius sequenti in gradu: quando is, qui in primo gradu constitutus erat, irreuocabiliter incapax effectus fuit: secus autem quando reuocabiliter incapacitas sibi superuenit. l. 3. §. sed si bonorū. ff. ad Ter. l. 2. §. si quis aditus. ff. de bon. liberto. l. si ex modica. §. si filius. ff. eod. Idque in specie, de qua agimus. not. Frederi. d. conf. 26. colu. 2. Ex quibus dicendum videtur, Primogenitum incapacem in vita parentis, seu alterius ultimi possessoris restitutum in Maioratu, cæteris exclusis, succedere posse. Quod probabile mihi videtur, hanc autem questionem semel controuersam vidimus in quodam Primogenio, in quo ex clausula eiusdem peculiaris non poterant succedere milites, quibus ex suorum ordinum constitutionibus prohibitum erat matrimonium contrahere. Cum enim Primogenitus, qui eius Maioratus successionem prætendebat, ordinem Alcantaræ professus fuisset, ex cuius ordinis statutis, eo tempore milites non

b 3 poterant

De Hispanorum Primogenijs.

poterant matrimonium contrahere, posteaquam ante mortē vltimi possessoris sibi dispensatio ad matrimonium contrahendum concessa esset, dubitatum fuit: vtrum miles iste sequentem in gradu excludere deberet, vel ab illo excludendus foret, super quo dubio, plura responsa contraria à doctissimis viris reddita fuerunt: quamuis ex postfacto dubium hoc in iudicium deductum non fuerit, ex alia in habilitate, quæ in persona huius Primogeniti superuenit.

- 21 ¶ Quarta limitatio erit si filius Primogenitus cessit iuri Primogenituræ in fauorem secundogeniti. Tunc namque, ea cessio eidem præiudicabit, secundogenitusque succedet, non extantibus descendens Primogeniti, quibus ipse ex sua renunciatione nullo pacto præiudicium asferre potuit: prout supra lib. i. c. 6. nu. 45. probabimus. Quibus tria satis notanda in hac parte adijcere libet.
- 22 ¶ Primum, quod hæc renunciatio valida erit: etsi viuentē vltimo Maioratus possessore facta sit: quamuis enim pactum de succedendo in hereditate viuentis iure improbatum sit: nihilominus tamen hoc pactum validum erit, viuentē vltimo Maioratus possessore, cum non de eius successione: sed de primi institutoris hereditate agatur. Quod notant Ang. in stipulatio hoc modo cōcepta. ff. de verb. obliga. lasso. in. l. pactum, quod dotali. num. 4. C. de collati. Decius. consil. 445. num. 29. Tiraquel, qui plura refert de Primogeni. questione. 29. n. 3. & 4. Burgos in procem. legum Tauri. nu. 98. Ideoque, si inter filios primi Maioratus institutoris eodem viuentē, de ipsius Maioratus successione cedenda, vel renuncianda agatur, necessariò eius consensus cum perseverantia interuenire debet: aliàs autem cessio, seu renunciatio nulla erit, ex de cessione tex. in. l. fina. C. de pact. vbi id communiter Scribent. annotare solent. Quod comprehenditur ex his, quæ notant Decius. in. d. l. pactum, quod dotali. C. de collat. & Burgos in dicto procem. leg. Tauri. nu. 98.
- 24 ¶ Secundum, quod vltimo loco ad Maioratus Successionem vocatus verè seu comprehensivè, aut ex interpretatione poterit liberè Maioratu cedere, seu illum in fauorem alterius renunciare: cum non supersit alius natus, seu nasciturus, cui ex hac cessione, vel renunciatione valeat præiudicari, quod comprobatur ex tex. in. l. qui solidum. §. prædium. ff. de lega. 2. & ex. l. quoties ab omnibus. C. de fideicommiss. vbi id communiter Scribent. annotare solent, atque ex his, quæ notant Tiraquellus. de vtroque retractu. titulo. 1. §. 26. num. 8. & Burgos in dicto procemio. num. 97. qui plura in idem adducunt.
- ¶ Tertium, quod si is, qui Primogenio renunciavit sit minor, poterit aduersus huiusmodi renunciationem restitui: nisi iuramento ea renunciatio confir-

confirmaata fuerit. Quod Tiraquellus de Primogen. questione. 26. num. 6. & questione. 28. nu. 2. sic ex pluribus resoluit: vtrum autem maior possit aduersus huiusmodi celsionem seu renunciationem restitui, videnda sunt ea, quae supra. lib. 2. c. 3. nu. 28. cum sequent. latè diseruimus.

¶ Quinta limitatio sit: quando filius Primogenitus, parente in deportatione existente susceptus fuit: is nanque in Maioratu succedere non poterit: imò eius successio ad sequentem in gradu deuoluetur, ac si ipse Primogenitus natus non fuisset. Idque probatur ex tex. in l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebel. vbi disponitur fideicommissum iniunctum heredi, si absque liberis decesserit non deficere et si ipse haeres in deportatione existens filium susceperit: is nanque quasi non natus, nec genitus censendus erit. Quod pari ratione ad Hispanorum Primogenia deduci posse videtur.

¶ Sed quamuis hoc ex decisione tex. in d. l. ex facto. §. ex facto apertissimè probetur: nullo tamen pacto hodie admittendum erit, ex rationibus, quas in id adducit Ripa. in d. §. ex facto. nu. 1. post. Bart. in l. 1. num. 9. ff. de bon. damna. Quorum opinionem sequutus fuit. D. Ant. de Padilla. in l. cum acutissimi. nu. 42. C. de fideicommiss. tametsi. Bald. ibi. col. penul. & Alexand. in d. §. ex facto. num. 2. contrariam opinionem sequantur. Quam etiam sequutus fuit Soci. qui eam communem opin. esse profitetur in l. cum auus. nu. 100. ff. de condi. & demonstra.

¶ Sexta limitatio sit: quando ex Maioratus dispositione filius secundogenitus excluso Primogenito ad eius successionem inuitatur. Tunc nanque secundogenitus Primogenitum ab eiusdem Maioratus successionem excludet. Idque, quando Maioratus institutor hoc expressè disponit, vel ex apertissimis coniecturis comprehendi potest, proculdubio seruandum erit.

¶ Septima limitatio: nisi Maioratus concurrat cum alio, qui sit eius redditus, atque valoris, vt ex decisione legis. 7. titul. 7. libr. 5. in noua legum. reg. collectione in vno, atque eodem successore vterque Maioratus concurrere non possit. Tunc nanque electo altero ex eisdem à filio Primogenito in altero filius secundogenitus Primogenito excluso succedet. Quod ex d. l. 7. apertissimè decisum extat.

¶ Octaua limitatio sit quando concurrunt duo Maioratus, in quibus præceptum est, vt Primogenitus illius familiae, arma, atque insignia sola, atque absque aliorum immixtione deferat, vel quando in vno eorum hoc præceptum fuit in altero verò successor ad armorum illius familiae delationem simpliciter astrictus est. Tunc nanque, cum hæc duo Primogenia ex contrarietate legum, atque conditionum in vno successore concurrere non possint: Primogenitus vnum ex eisdem eligere poterit: in altero verò,

b 4 secundo

De Hispanorum Primogenijs.

secundogenitus eo excluso succedet: prout supra. lib. 2. c. 14. num. 26. latius ostensum est.

- 31 ¶ Nona limitatio sit, quādo Primogenitus occidit vltimū Maioratus successorē. Tūc nanq; successione eius indignus efficitur, atq; in sequentem successorē Maioratus deuoluetur. I. si ab hostibus. §. Si vir. ff. solu. matri. vbi probatur, quōd si inter maritū, & vxorē factū fuit pactū, q̄su peruiuens dotem lucretur: si maritus vxorē occiderit, dotē non lucrabitur: sed ad hæredes vxoris dos ipsa deuoluetur. *Non enim equum est,* (vt Iuriconsultus ibi profitetur) *virum ob facinus suum dotem sperare lucrifacere.* Per quem tex. dixit. Bald. conf. 50. li. 4. q̄ frater substitutus per fideicommissum mortuo fratre, non consequetur fideicommissum: si fratrem interficiendo faciat conditionem mortis existere nē dolus ei prosit. Id ipsum opinatus etiam fuit Ancharra. in clem. 1. in fi. de pœnitent. & remissio. Quē refert & sequitur Barb. in rep. c. Rainaldus. 13. col. vers. Et hoc Dominus Petrus. de testa. Pala. Ruui. in rep. Rub. de dona. inter vir. & vxor. §. 70. nu. 17. Greg. Lopez. in l. 2. titu. 15. parti. 2. verb. *Sino el hijo mayor.* col. 1.
- ¶ Quæ omnia ad hoc, vt Primogenitus hoc casu Maioratus successione nō fruatur, vera sunt: sed an illicō ad sequentē successorē Maioratus successio deuoluetur, seu in vita occisoris fisco vsusfructus bonorū Maioratus adiiciendus sit, frequēter dubitari solet: prout cōprehēditur ex his, quæ notant Alex. n. 116. & Iass. n. 4. in. d. §. si vir post. Bar. Ange. Pau. Rapha. Cuman. & alios ibidem. Cuius quæstionis resolutio ex dictis eorū comprehendi poterit, & ex his etiam, quæ supra. li. 1. c. 9. nu. 25. cum seq. adducta sunt.
- 33 ¶ Hoc autē, quod prædiximus, q̄ scilicet Primogenitus occidēs vltimum Maioratus possessorē, eidem succedere non valeat, adeō verū est, vt procedat in filio Primogenito, qui parentē egrū, vel non curauit, vel eidē medicū malū adhibuit, vt ex ea infirmitate decederet. Quod in simili probatur, ex sententia glo. in. d. §. Si vir. verb. *Lucrifacere,* quē extendit illum tex. loquētē in marito, qui vxorē occidit, ad eū, qui vxorē in infirmitate vel non curauit, vel eidem medicū malum adhibuit. Quā ibidem cōmuniter Scrib. sequitur. Cuius gl. opi. ex rationis identitate ad filiū Maioratus successorē extendi posse, videtur. Non autem extendi poterit ad alios Maioratum successores in eo, quod dicit, de negligentia in non curādo vltimū Maioratus possessorē: cū ipsi ad id non teneantur: si cognati, seu agnati transuersales sint. In eo autem, quod dixit de eo, qui malum medicum adhibuit ad omnes Maioratus successores extendi posse videtur: si id dolo factum fuisse probatum fuerit.
- 34 ¶ Decima, & vltima limitatio sit: quando Primogenita est scemina, eam nanq; à masculo secundo genito à Maioratus successione excludenda erit

rit: prout infra isto lib. c. 4. latius ostendemus. Quibus limitationibus, a-
liæ etiam coniungi possent, quas consultò breuitati studentes, prætermi-
timus.

Summaria ex capite sequenti.

- 1 **L**egitimati nihil differunt à legitimis.
- 2 Substitutio facta alicui: si sine liberis decesserit, expirat: si filius legitimatus supersit.
- 3 Legitimati ad Hispanorum Primogenia admittendi non sunt.
- 4 Legitimati debent, legitimis reuerentiam exhibere.
- 5 Legitimati non possunt dici legitimi ex proprietate vocabuli, seu considerato principio ge-
nitura: sed potius ex privilegio, atque ex fictione.
- 6 Legitimitas est similis alchimie.
- 7 Legitimatus differt à legitimo: sicut imago, ab illo, quem representat.
- 8 Legitimatus est similis medicato à percussoribus.
- 9 Legitimatus, appellatione legitimi non comprehenditur, ubi agitur de honore, & beneficio.
- 10 Legitimitas Principi non potest tollere ius huius, quibus in legitimati defectum succe-
ssio Maioratus descendenda esset, nisi ea legitimatio citatis substitutis facta fuerit.
- 11 Princeps non potest derogare iuri substitutorum absque eo, quod utatur clausulis ex cer-
ta scientia, seu de plenitudine potestatis.
- 12 Clausule ex certa scientia, seu de plenitudine potestatis, à Principe absque cause cognitio-
ne apponi non possunt.
- 13 Citatio debet intervenire, ubi causa cognitio requiritur.
- 14 Princeps non potest derogare iuri etiam in spe ex contracta competenti.
- 15 Facultas contrahendi ex iure gentium processit, sicut facultas testandi.
- 16 Deus subiecit Principi leges, non tamen subiecit illi contractus.
- 17 Imperator quamvis sit super caput iuris civilis, est tamen sub pedibus iuris gentium.
- 18 Ius naturale potentius est iure Principatus.
- 19 Princeps etiam ex potestate absoluta non potest tollere ius competens ex contractu e-
tiam inter subditos.
- 20 Causa publica requiritur, ut Princeps possit auferre ius in spe competens ad Maioratus
successionem, & quod præstetur bonum cambium.
- 21 Bonum cambium à Principe non ab illo in cuius favorem Princeps disposuit, petendum est.
- 22 Causa publica requiritur, ad hoc, ut Princeps possit filium in præiudicium Vocatorum ad
Maioratus successionem legitimare.
- 23 Citatio substitutorum & causa cognitio requiritur, eo tempore quo gratia in eorum præ-
iudicium expeditur.
- 24 Legitimitas simplex non sufficit ad hoc, ut ex illa iure substitutorum derogatum esse censeatur.
- 25 Filius ad Maioratus successionem expressè, atque ex certa scientia, à Principe legitima-
tus: utrum substitutos excludat.
- 26 Filius expressè ad feuda legitimatus, potest in feudo succedere.
- 27 Opinio dicentium Principem etiam absque causa, & citatione substitutorum, posse iuri
sibi ad Maioratus successionem in spe quasi præiudicare, taxatur.
- 28 Fatuitas dicentium, quod Princeps potest aliquid facere: sed quod si id fecerit peccat, vel
erit unum pecus, ostenditur.
- 29 Ex legitimatione etiam ad feuda facta, non potest derogari iuri, quod in eius defectum alijs
ex inuestitura antiqua competebar.
- 30 Filius legitimatus non excludit substitutum sub conditione: si sine liberis legitimis decesse-
rit: quan

De Hispanorum Primogenijs.

vit: quando is, qui fideicommissum relinquit erat nobilis, vel aliás persona in dignitate constituta.

- 31 Filius legitimatus non excludit substitutum: quando fideicommissum relictum fuit sub cõditione si substitutus absque filijs legitimis natus, seu ex legitimo matrimonio procreatus decesserit.
- 32 Filius legitimatus non excludit substitutum, ubi ex communi vsu loquendi sub appellatione legitimorum legitimati non comprehenduntur.
- 33 Vsus loquendi: Vtrum probandus sit ad sciendum: an sub appellatione legitimorum legitimi comprehendantur.
- 34 Filius legitimatus non excludit substitutum: quando Maioratus institutor ad eius successionem filios, & filias inuitauit.
- 35 Filius non legitimatus, sed dispensatus nunquam excludit substitutum sub conditione, si institutus absque filijs legitimis decesserit.
- 36 Filius spurius legitimatus non excludit substitutum sub conditione: si institutus absque filijs legitimis decesserit: quia non potest dici legitimatus: sed dispensatus.
- 37 Filius legitimatus, vt succedat in eo, quod sibi pater relinquere voluerit, vel sine præiudicio venientium ab intestato: Vtrum excludat substitutum.
- 38 Legitimus ita, vt succedat in eo, quod sibi pater relinquere voluerit, vel absque præiudicio venientium ab intestato: Vtrum dicatur legitimatus: an dispensatus.
- 39 Legitimus per scriptum, qui tempore impetratæ legitimatiõis potuit ex subsequenti matrimonio legitimari, non excludit substitutum.
- 40 Legitimus non excludit substitutum: quando ipse substitutus est persona in maxima dignitate constituta, vel eques auratus, vel Ecclesia.
- 41 Filius Primogenitus naturalis: Vtrum succedat in Maioratu, in quo filij simpliciter ad eius successionem vocantur.
- 42 Filius naturalis excludit substitutum sub cõditione: si institutus sine liberis decesserit: nisi ex coniecturis aliud comprehendatur.
- 43 Lex ex facto. §. si quis rogatus. cl. primo. ff. ad Trebel. declaratur.
- 44 Summarium. Bartol. ad. §. si quis rogatus ab Emanuelis Acoſta impugnatione defenditur.
- 45 Ad Maioratus successionem, ad quam filij simpliciter vocantur, nunquam filius naturalis admittendus est: nisi ex coniecturis aliud comprehendatur.

Filij legitimati, vel etiam naturales non legitimati: vtrum filijs legitimis deficientibus ad Maioratum successionem admittantur.

CAPVT. TERTIVM.

TSi filij legitimati legitimis extantibus ad Maioratus successionem nullo pacto admittendi sint: prout in præcedentibus latè satis ostensum est: dubitari tamen plerunque solet, vtrum in Primogenio, in quo filij legiti-

mivo

mi vocati sunt, filius legitimatus: non tamen ex subsequenti matrimonio. De quo supra isto lib. cap. 1. latius dictum est, filijs legitimis deficientibus, succedere possit, exclusis agnatis, vel cognatis transuersalibus in filiorum legitimorum defectum substitutis. Qua in re, prima facie videtur dicendum, filium legitimatum in Hispanorum Primogenijs, quibus filij legitimi ad eorum successionem inuitati sunt eisdem deficientibus, admittendum esse legitimati namque nihil differunt à legitimis. Tex. in Authen. quibus mod. natu. effici. legiti. §. si igitur licentia. & in Authent. quibus mod. natu. effici. sui. §. & quoniam varie, & iterum ibi. Si quis ergo filios legitimos non habens. colla. 6. l. qui in Prouincia, §. Diuus. ff. de ritu. nup. l. 4. titulo. 15. parti. quarta ibi: *Son dende adelante legitimis.* Cum igitur legitimati nihil differant à legitimis, & possunt dici legitimi consequens est, vt legitimis deficientibus, in Maioratu succedere debeant.

¶ Quod comprobatur ex communi Scribent. sententia, qua ab omnibus existimatur substitutionem fideicommissariam factam alicui sub conditione: si sine liberis legitimis decesserit, expirare si filius legitimatus super sit. Quod Alberi. in d. generaliter. §. cum autem. C. de institu. & substitut. ad fin. palam proficitur. Quem ibi sequuntur Alexand. nume. 2. & Iass. nume. 7. dicentes hanc esse communem opinionem. Eaque opinio fuit Iacobi de Rauena. quem refert & sequitur Ioann. Andre. in addi. ad Specul. ti. de successio. ab intesta. §. 1. ad fin. Ang. in sua disputatione incipien. Quidam nobilis genere. col. 2. & 3. Ioa. de Imola, qui hanc communem opinionem esse proficitur in l. ex facto. §. si quis rogatus. quasi ad fin. ff. ad Trebell. vbi etiam Ripa. num. 44. eam communem opinionem appellat. Quod etiam proficitur Tiraquel. in d. si vnquam. verbo. suscepit liberos. nume. 69. & Carol. Moli. in consuetu. Parisi. tit. 1. §. 3. gloss. nume. 44. & Grégo. Lopez. in l. 4. titu. 15. parti. 4. verbo. *Todas las honrras.* Et Albertus Brunus. consil. 15. nume. 10. Lauren. Sylua. consil. 45. nume. 24. Parisi. consil. 8. nume. 9. lib. 2. vbi inquit hanc esse communem opinionem, & ab ea non esse recedendum in iudicando & consulendo. Carol. Ruinus consil. 87. num. 13. lib. 3. Idem cōsil. 145. num. 16. cod. lib. & alibi saepe Scrib sicque legitimatum ad Maioratus successionem admittendum esse dixit Mencha. de successi. progress. §. 2. nume. 52. & lib. 2. controuerf. sequentium.

¶ Sed quamuis hæc opinio communis sit, nunquam tamen mihi saderi potuit, qd ad Hispanorum Primogenia adaptari valeat: immo imper eius sui sententiæ, vt si ad Maioratus successionem filij legitimati inuitati sint, sub ea vocatione, filius legitimatus non comprehendatur. Est namque vt alibi

De Hispanorum Primogenijs.

ut alibi diximus Primogenitus: veluti familiæ caput, atque in eo stat
splendor genituræ, nominisque, atque armorum, & insigniorum pro-
priae familiæ vsus, atque à cæteris ex eadem familia procedentibus tan-
quam principalis domus honorandus est. Quæ omnia non legitima-
tis: sed potius legitimis conuenire notissimum est. Legitimati nan-
que debent reuerentiam legitimè natis exhibere, nec debent ad ean-
dem mensam cum illis sedere. Bald. in cap. per tuas. num. 2. de maiori. &
obedi. Alexand. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 58. ff. ad Trebel. Por-
tius consilio. 106. numero. 94. Improprrium enim, atque nimis irratio-
nabile, & aduersus mentem institutoris Maioratus futurum esset, ca-
put familiæ, atque genituræ splendorem in eo apponere, qui non ve-
rè: sed perfictionem legitimus est, exclusis illis, qui verè legitimi sunt.

Legitimati nanque non possunt dici legitimi ex proprietate vocabu-
li, seu considerato principio genituræ: sed potius ex priuilegio, atque ex
fictione. Bald. in. l. eam quam. C. de fideicommiss. num. 44. & 45. De-
cius consilio. 284. num. 15. Tiraquellus de Primogen. questione. 34. num. 38.
Idem in rep. l. si uanquam verbo suscepit liberos. nu. 79. Portius. d. consil.
106. num. 95. ubi plura in idem adducit. Ideoque, non ineleganter dixit

Bald. in cap. i. de consti. num. 23. Legitimationem alchimix similem esse.
Ea nanque efficit, quod es aurum appareat: non tamen potest verè ex ere
aurum facere, seu vnâ speciem in aliam transmutare: id ipsum etiam in
effectu repetit idem Bald. in. l. etiam. C. de appella. num. 1. ubi inquit, dis-
ferre legitimatum à legitimo: veluti imaginem ab eo, cuius figuram re-
presentat, seu veluti illum, qui à Principe vsum togæ impetrauit, ut ci-
uis Romanus efficeretur ab illo, qui verè ciuis Romanus est. Iterum
etiam dixit idem Bald. in cap. final. num. 1. de transla. Episcopi vel ele-
cti, quod legitimatus est similis homini medicato à percussione, in
quo semper solent remanere cicatrices. Iass. qui plura refert in. l. cum acu-
tissimi. C. de fideicommiss. num. 4. Et verbum hoc legitimus in potiori
significatu accipiendum est, nec in hac materia ad legitimatos pro tra-
hendum. Vbi enim agitur de honore, atque beneficio, legitimatus, ap-
pellatione legitimi non comprehenditur: prout notat Bald. in. d. cap. per
tuas. num. 3. idem. Bald. in. l. generaliter. §. cum autem. num. 2. C. de insti.
& substi. Vbi inquit, hanc esse potissimam rationem ex qua filius legiti-
matus in feudo succedere non potest, quod etiam in Maioratu seruan-
dum esse dixit D. Did. de Couarr. resolu. lib. 3. c. 6. nu. 7. vers. eadem equi-
dè ratione ubi inquit, legitimatum non succedere in Maioratu, nisi ad id spe-
cifice legitimatus sit, quibus adijcit ex vulgari vsu loquendi appellatione le-
gitimorum legitimatos non comprehendi: prout statim dicendum erit.

¶ Ex

¶ Ex quibus videtur præfatam communem opi. quòd scilicet filij legitimi excludant substitutum, Hispanorum Primogenijs nò rectè adaptari posse: sed quonià de his forsan dubitari poterit, vt in hac re vera resolutio habeatur, atque huiusmodi filij legitimati omnino à Primogeniorù successione excludantur, aliquàs conclusiones breuiter recensebimus. In quibus etiam præfata communi opinione retenta, filij legitimati à cognatis, seu agnatis legitimis necessariò excludendi erunt, quæ etiam ad communis opinionis limitationem deferuire poterunt.

¶ Prima conclusio, quòd præfata communis opinio procedat: quando agitur de bonis, in quibus libera dispositio ad patrem spectat: sed quando, de bonis restitutioni subiectis contentio est, legitimatio nihil prorsus valeat, nisi ex causa legitima concessa fuerit, de eaque citatis substitutis, quibus iam ius probabile saltem in spe acquisitum erat, cognitum sit. Quod optimè comprehenditur ex doctrina Bart. in l. Gallus. §. & quid si tantum num. 14. ff. deliber. & posth. vbi inquit, quòd ad hoc, vt pater possit facere filium legitimari in vita, non requiritur alicuius citatio: quia hoc attinet ad patrem, qui de bonis suis potest disponere quomodo vult, ex quibus verbis aperte probatur, quòd si ageretur de bonis, de quibus pater non posset liberè disponere, substituti essent necessariò citandi. Quod etiam sentit Paulus ibidem num. 16. atque apertius declarat Alexand. num. 17. ad fin. & Iass. num. 91. & 134. & communiter Scribentes ibidem: id ipsum etiam verum esse profitentur Alberi. Bald. & Fulgo. in l. nam ita Diuus. ff. de adoptio. Decius qui hanc asserit esse communem opinionem consilio. 284. num. 10. idem consilio. 425. nu. 10. Carol. Ruin. consil. 36. num. 20. lib. 1. & consil. 178. ad fin. lib. 2. & consil. 106. num. 3. lib. 3. & consil. 4. num. 3. eod. lib. Bertrand. consil. 110. num. 2. & 3. lib. 3. Curti. Inni. consil. 29. num. 32. 33. & 37. & 38. lib. 2. Paris. consil. 12. nu. 14. lib. 2. & consilio. 14. num. 32. eod. lib. Idque optimè declarat Ioanni Cephalus. consil. 23. Vbi singulariter dixit, quòd si pater disponat circa bona vinculata in casu, quo id facere possit, requiritur vocatio substitutorum: si verò disponat circa bona allodialia non requiritur, vbi annexum est, quòd sic intelligitur opinio Bart. in d. l. §. & quid si tantum in eo, quòd dicit, quòd non requiritur citatio agnatorum: quod etiam ex pluribus probat Alber. Brun. inter consilia feudalia consilio. 15. nu. mero. 16. & alibi sæpè Scribent. annotare solent. Idque apertius efficitur, si consideremus, quòd hæc legitimatio non fit in vita: sed post mortem Maioratus institutoris, & post delatam successionem suo loco, atque ordine omnibus vocatis, ac substitutis. In quo casu, absolutum est necessariam esse citationem eorum, quibus hereditas delata fuit, quamuis

De Hispanorum Primogenijs.

quamuis ab eisdem addita non sit: prout optimè considerauit Decius. d. conf. 284. num. 10. atque Scriben. superius relati communiter considerare solent.

- ¶ Quæ omnia comprobantur ex eo, quod diximus supra libr. 1. cap. 8. num. 31. cum sequentibus, concludentes ius hoc Maioratus successione, etiam in spe consistens non posse tolli à Principe: nisi ex causa legitima, atque ea, citatis consanguineis substitutis probata. Quibus nunc super addimus quod Princeps non potest derogare iuri substitutorum absque eo, quod utatur clausulis, ex certa scientia, vel de plenitudine potestatis, vt notant Bald. num. 1. & Paulus. nu. 1. 2. & ceteri Scriben. in. l. si testamentum. C. de testament. & in. d. 5. & quid si tantum. Quæ clausulæ à Principe non nisi causa cognita apponi possunt: prout exploribus probat Decius consilio. 410. num. 21. vbi inquit, quod hæ clausulæ nihil operantur: quando processum fuit absque cognitione. Aymon. consilio. 241. nu. 20. Augustinus Beroi. in. ca. 1. de confirma. vtili vel inutili. num. 37. & num. 42. & plures alij quos supra libr. 1. cap. 7. num. 31. citauimus. Et quando causæ cognitio requiritur, necessario debet interuenire citatio eorum quorum interest. Aretinus in d. l. Gallus. 5. & quid si tantum colum. fina. & Carolus Ruinus consilio. 96. nu. 10. libr. 3. Portius. consil. 106. nu. 34.
- ¶ Item eisdem etiam superaddimus, ea omnia procedere, siue ius successione in spe, ex testamento siue ex contractu dependeat. In vtroque namque casu non valet Princeps eidem sine causa derogare. Sicut enim testandi facultas ex iure gentium competit: prout supra libr. 1. capitu. 2. num. 6. ostensum est, ita etiam facultas contrahendi ex eodem iure gentium procedit. l. 1. in princip. ff. de pactis vbi communiter Scribentes id notant. l. cum te. C. de donation. ante nupt. l. si donationem. C. de reuocat. dona. l. causas vellites. C. de transactio. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure cum similibus. Ideoque, Princeps ius quæsitum ex contractu etiam in spe absque causa publica tollere non potest, vt opinatur Bald. in. capit. 1. de natura feudi ante. num. 1. Vbi inquit, quod quamuis Deus subiecerit Principi leges, non tamen subiecit illi contractus, id ipsum dixit Bar. in. capit. 1. de constitut. colum. 11. versiculo. Si mihi dicatur, vbi subiecit, quod quamuis Imperator sit supra caput iuris ciuilis, est tamen sub pedibus iuris gentium, id ipsum notat Bald. in. capitul. 1. 5. notandum.
- num. 2. qui feudum dare possunt, vbi inquit, potētius esse ius naturale quam principatus Alexand. consilio. 30. num. 5. libr. 5. Celsus consilio. 26. nu. 30. & consil. 120. nu. 87.
- ¶ Quod adeò verum est, vt nec Principi ex potestate absoluta id facere liceat,

ceat, prout resoluit Felin. qui hanc magis communem opinionem esse profertur in. c. quæ in Ecclesiæ. nu. 33. de consti. Socin. conf. 87. nu. 13. lib. 3. Aymon de antiquitat. temp. 1. par. nu. 5. Decius conf. 410. nu. 21. & 22. Curtius Iuni. conf. 138. nu. 5. Paris. conf. 1. nu. 87. lib. 1. Thom. Grammat. decisio. 65. nu. 27. Alciat. de præsumptio. regu. 3. præsumpt. 8. nu. 6. Carol. Ruin. conf. 71. nu. 37. lib. 3. Anto. Gabr. lib. 3. commu. opin. de iure quæsto nõ tolle. conclu. 5. nu. 18. in quo non est facienda differentia inter subditos & non subditos vt optimè resoluit Celsus. d. conf. 26. n. 30. vbi plura in idem adducit Ant. Gabriel. qui plura etiam refert li. 3. communium opinionum. cap. 5. nu. 19.

¶ Similiter etiam super addimus causam legitimam adhuc non sufficere, nisi ea publica sit, substitutoq; cui ex legitimatione Maioræ successio oblata fuit, bonum cambium præstetur, sic namque efficiendum est quoties à Principe ex causa iuri alterius præiudicatur. l. item si verberatum. §. 1. ff. de rei vend. l. Lucius. ff. de euiction. l. venditor. §. si constat. ff. communia prædio. l. Antiochenium. ff. de priuil. credit. l. 2. tit. 1. part. 2. Hoc autem bonum cambium à Principe non autem ab illo in cuius fauorem legitimationis seu quævis alia gratia in præiudicium substitutorum concessa fuit petendum atque exigendum erit: prout opinantur. Abb. in. c. quamuis nu. 13. de re iudi. Deci' cõf. 520. n. 10. Ex quibus rationib; deducit. in legitimatione in præiudicium substitutorum concessa, causam publicam requiri de eaque citatis substitutis tractari debere eisdemque bonum cambium præstandum esse censuerunt. Deci' conf. 519. n. 6. & cõf. 576. n. 9. Di. Did. de Couarr. resolu. lib. 3. c. 6. nu. 8. Burgos in proemio. legum Tauri. n. 349. Socius. Iuni. conf. 65. n. 9. lib. 2. Ripa. in. l. quominus nu. 8. ff. de flumi. & Carol. Moli. in consuetud. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. nu. 39. atque Portius conf. 106. nu. 32. & omnes alij quos supra isto. c. nominatim citauimus.

¶ Ex quibus omnibus deducitur dubia esse quandam opinionem quæ ex pluribus probare nititur. D. Franciscus Sarmientus Sellecta. interpret. li. 1. c. 8. nu. 3. vbi rejicit communem opinionem dicentium, in legitimationibus in quibus iuri substitutorum ex causa derogatur, citationem eorū necessariam esse, de qua superius meminim; quā, ea ratione improbat, qd scilicet citatio ad actus iudiciales adapteretur, nõ autē ad gratias, quas Principes facere solent, cum non sit tribunal gratiæ eius qualitatis, vt in eo lites decidentur, ideoque (vt ipse inquit) gratia secundū petentis relationē expeditur, nec de ea probationes fiunt, nisi in his gratijs quæ cõmissarijs delegantur. In quibus ipsi cõmissarij processum faciunt, his quorū interest citatis, quod adijcit nõ recte percepisse eos iuris interpretes qui super. d. §. & quid si tantum scripserunt, ex eo quod non multum in curia versati fuerunt.

¶ Sed

De Hispanorum Primogenijs.

23 ¶ Sed quāuis hoc ipse constanter profiteatur, nihilominus tamē nō existi-
mamus ex his à prædicta opinione recedendum esse. Si enim hæc legiti-
matio ex qua iuri alterius derogatur, non potest, nisi ex causa publica con-
cedi, vt superius ostensum est, constat de hac causa cognitionem præcede-
re debere, atque per consequens, eos quorum interest citandos esse, non
enim potest aliter de causa cognosci, nec gratia à Principe in tertij præiu-
dicium impetrari, vt statim ostēdemus, & quamuis id in Curia Romana
fieri non soleat, in eo conuentu vbi literæ gratiæ expediuntur, cum is non
sit locus iudicii (vt ipse Franciscus Sarmientus profitetur) in his autem Re-
gns in eo tribunali vbi literæ, gratiæ expediuntur, non aliter Regia facul-
tas ex qua ad Maioratus successionē vocati ac substituti ledri possint, con-
ceditur, quam præcedente prius summaria saltem causæ cognitione, vo-
catis his quibus præiudicium aliquod, ex illa irrogari posset, vel saltem eo,
qui primo loco ad Maioratus successionem vocatus est. Quod si is, facul-
tati consensum præster, vel eidem non contradicat, atque ex probationi-
bus constet causam legitimam ad facultatem concedendā ad esse, facul-
tas conceditur. Si verò vocatus ad Maioratus successionem eidem facul-
tati contradicat, causaque contradictionis legitima sit, facultas ipsa de-
negatur, quod nimis iuri ac rationi cōsonum est. Cū enim hi Consilia-
rij qui Regiæ cameræ & literis gratiæ expediendis præsunt, huiusmodi
gratias non valeant nisi ex causa concedere, consequens est, vt de ipsa cau-
sa prius cognoscere valeant, cū sit ad ipsius gratiæ concessionem præpa-
ratoria. Is namque qui est iudex causæ præparate iudex etiam causæ præ-
parantis esse debet. l. ordinarij. C. de rei vendi. l. quoties cum similibus.
C. de iudi, neque esset iuridicus stylus quod huiusmodi gratiæ absque cau-
sæ cognitione, & ex sola partis relatione concederentur, & postea de earū
iustitia in alio iudicio disputetur. Melius est, enim ita res disponere vt iniu-
sticia non fiat, quam, quod postquam facta est reparetur. l. fin. cum simili-
bus. C. de tempor. in integrum restitui. Possent namq; plura incōuenientia
quæ notissima sunt, ex huiusmodi facultatum concessione absque causæ
cognitione, resultare. Ideoque melius est, vt ipsa causæ cognitio & citatio
præcedat. Sicque semper solet dicta summaria causæ cognitio facultatum
impetrationem præcedere: quamuis probationes soleant iudicibus ordi-
narijs committi, qui illas citatis successoribus, faciunt, atque ad Regium
Consilium Cameræ remittunt. Ex quibus substantentur ea quæ Scriben-
res in d.s. & quid sit tantum dicere solent, quæ vt ex iuris principijs apertis-
sime deriuantur, ita etiam ex communi stylo atque obseruatione susti-
nentur.

¶ Sed vt de hac re perfecta resolutio habeatur, duo casus diuersi conside-
randi

randi sunt. Primus, quando legitimatio simpliciter concessa fuit, in qua specie certissimum est, non videri ex illa derogatum iuri substitutis competentis, prout in feudo decissum est, ex tex. in. cap. 1. §. naturales, si de feudo defuncti, in vsibus feudo. Ea nanque ratione legitimatus in feudo non succedit, quod ex legitimatione derogatum non censeatur iuri domini seu agnatorum, quibus ex inuestitura ius quæsitum erat: prout ibidem communiter Scribentes aduertunt. Cuius tex. decisio, quæ ex superius adductis ex iuris principiis ac solidissimis fundamentis deriuatur, ad Primogenia extendi posse ex rationis paritate videtur, quod dicit. D. Didacus de Couarr. resolutio. lib. 3. d. c. 6. nu. 7. atque vltra superius adducta comprobari potest ex his, quæ latè adducit Albertus Brunus conf. 15. nu. 11. ad finè.

24

¶ Secundus casus, quando in legitimatione adiectus est, quod filius legitimatur ad succedendū in Maioratu parētis, derogado expresse iuri trāsuer salium substitutorū, cum clau sula ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, in qua specie, supradicta, dubia videntur, cum Princeps iuxta plurimorū opinionē, de qua supra. li. 1. c. 8. n. 28. mentionem fecimus, id possit etiā absq; causa legitima facere. Quæ dubitatio ex eo, etiā augetur, q̄ quāuis filius legitimatus non possit in feudo succedere, ex decissione tex. in. d. §. naturales: si tamen expresse ad feuda legitimatus fuerit, in eis succedere poterit, & etiā in feudis Regalibus, si ad ea specificè legitimatus sit, quod censuerunt glo. And. de Isernia. Bald. Aluarot. Præpos. Matthæus de Affli. & ceteri in. d. §. naturales. Alex. conf. 2. n. 16. li. 1. Aretinus cōf. 164. n. 4. hancque opinionem cōmunem appellant Boerius decissione. 123. n. 6. Paris. cōf. 1. n. 76. lib. 2. Iulius Clarus. §. feudum. q. 82. vers. sed quæra. Carol. Moliti. §. 8. glo. 1. n. 38. Celsus qui plura refert conf. 26. n. 10. cum seq.

25

26

¶ Sed quamuis opinio illa, quod scilicet Princeps etiā absq; causa legitima, & citatione substitutorū possit illis in iure ad Maioratus successiōnem in spe quæsito præiudicare, à pluribus cōmunis appelletur: mihi autem contraria opinio verior atq; probabilior semper visa fuit. Non enim eius sententiæ vnquā esse potui, vt Principi eam potestatem tribuam, quæ absq; peccato, atq; quādā tyrānidis specie exerceri nequeat: prout. d. c. 8. n. 31. latius ostensum est, nec possum admittere illa, quæ circa hæc Scribentes opinantur, dicentes, Principem hoc facere posse, sed quod mortaliter peccaret, vel q̄ esset vnum pecus: prout aliās dixit Bal. in. c. 1. §. filij nati. n. 1. si de feudo fuerit cōtrouersia in vsibus feudorū, & plariq; Doctores in. l. Gallus §. & quid si tantum. ff. deliber. & posthu. dicere solent. Imò omnē hanc potestatem à Principe reiicimus, illā ad ea tantum, quæ iusta & honesta sunt, atque absq; peccato & tyrannide exerceri possunt, coercentes, quod dum magis excogitatur maiori firmitate comprehenditur, atque retinetur.

27

28

c

¶ Simi

De Hispanorum Primogenijs.

- 29 ¶ Similiter etiam opinio illa, quòd filius possit ad feuda legitimari, in pre iudicium domini seu illorū, quibus ex inuestitura ius, scilicet in spe ad eius successionem quæsitum erat, semper mihi eisdem rationibus suspecta visa fuit. Sicq; in feudo antiquo, & ex quo agnatis ex antiqua inuestitura ius quæsitū erat, illum reiiciunt Alex. post Salicet. ab eo relatum, conf. 60. nu. 2. li. 2. Anto. de Rossellis de legitimatione lib. 2. c. de legitimationis effectu. n. 24. Vbi inquit, quòd glo. in d. §. naturales cōmuniter non tenetur. Cardi. Alexandrinus in c. per venerabilem. §. quod autem. n. 61. qui filij sint legitimi. Socinus Iunior, conf. 65. n. 14. lib. 2. Carol. Molineus, qui etiam ad id Ludouicum de Sardis & Vldari. Zassium refert, in cōsuet. Paris. tit. 1. §. 8. gl. 1. n. 39. vbi id constanter defendit. Idq; & optimè probāt Albertus Brunus conf. 15. nu. 18. cum seq. & Franc. Sarminen. selectarum interpreta. lib. 1. c. 8. n. 10. cum seq. Quorum opinio aduersus communem in casu, de quo agimus, vera mihi videtur: nisi causa legitima atq; publica, ad id efficiendum interueniat, eaq; iuxta superius adducta, cognita atq; probata sit, atq; bonum cambium successorī prætetur. Sicq; etiam quo ad Maioratus successionem attinet, ea, quæ prædiximus, in iudicando, & consulendo sequenda, atq; amplectenda erunt: quamuis in his Regnis non mihi compertū sit casum, de quo nunc agimus vnquam euenisse, nec etiam imposterum euenturum esse credendum sit.
- ¶ Ex quibus dubia redditur opinio quædam Reuerendissimi domini D. de Couart. lib. 3. resol. c. 6. nu. 7. versicul. eadem quidem ratione: vbi inquit, legitimatum expressè à Principe ad Maioratus successionē, substitutum datum in defectum filiorum legitimorum excludere: nisi Maioratus institutor legitimatos excluderit. Cū enim Princeps nō valeat filiū illegitimum, absq; causa publica in præiudicium substituti legitimare: consequens est, vt hæc opinio sustineri non valeat, etiam si Maioratus institutor legitimatos, non excluderit, sed solum legitimos vocauerit: quando autem illos exclusit, hæc omnia absq; dubio procedunt.
- 30 ¶ Secunda conclusio sit, quòd quando is, qui fideicommissum reliquit: sub conditione, si absq; liberis legitimis decesserit, est nobilis, vel persona aliā in dignitate constituta, filius legitimatus nō excludit substitutum, nec eiusdem fideicommissi capax est, de quo extat sing. doctrina. Ang. in sua disputatione incipi. Nobilis quidam. Bal. conf. 203. li. 5. Alex. in l. generali ter. §. cū autē. C. de insti. & substi. n. 2. & Iacobi. n. 4. Ripa. in l. ex factō. §. si quis rogat. ff. ad Trebel. n. 44. August. Berol. in c. in presentia. de proba. n. 324. Alex. Areti. Socin. & alij Modernio. in l. Gallus. §. si eius. ff. de libe. & posth. Barba. conf. 27. nu. 53. cum seq. li. 1. Alex. cōf. 67. n. 4. lib. 1. & conf. 94. n. 5. eod. lib. & conf. 60. nu. 6. li. 2. Decius conf. 284. nu. 16. Tiraq. de nobilita. c. 23. n.

c. 13. n. 13. & c. 18. Carol. Ruinus cōf. 158. n. 8. li. 1. & cōf. 167. n. 3. li. 3. Grattus. cōf. 29. nu. 5. lib. 1. Albertus Brunus. cōf. 15. nu. 1. Parisius cōf. 2. nu. 47. lib. 2. Matth. de Afflict. decisio. 386. Quæ conclusio proculdubio cōmunitis est, nec aliquis est, qui ab illa dissentiat. Ex qua conclusio. ne consequitur, propè semper in Hispanorum Primogenijs, filium legitimatum non excludere cognatos seu agnatos legitimos, cum ut in plurimū ea Primogenia, à nobilibus, seu saltem personis in dignitate constitutis, institui soleat, ut plusquam notissimum est.

¶ Tertia conclusio, quod quoties Primogeniū relictum est sub ea cōditio. ne, si possessor sine liberis legitimè natis, vel ex legitimo matrimonio, procreatis decesserit, nunquam filius naturalis legitimatus ex Principis. referi pro, ad eius Primogenij successionem admittendus erit. Quod dixit Alex. in. d. l. generaliter. s. cum autem. n. 2. quem sequitur Iacobi abidem. n. 4. Ripa. in. d. l. ex facto. s. si quis rogatus. n. 47. Parisius. cōf. 1. n. 42. & n. 81. lib. 2. & cōf. 9. nu. 46. & cōf. 11. n. 12. & n. 149. eod. li. Soci. luni. cōf. 65. n. 10. di. 2. Grattus. cōf. 6. s. n. 47. li. 1. & cōf. 29. n. 45. & 46. lib. 2. & cōf. 158. n. 27. cū seq. eod. lib. & est communis & vera resolutio. Quam etiam probant omnes Scrib. quos superius citauimus: dicentes, in hac specie legitimatum ex subsequenti matrimonio admittendum esse, ad exclusionem substituti. Ex qua cōmuni resolutione, etiā cessat in Primogenijs Hispaniæ legitimatum successio, cum propè in omnibus, hæc clausula appōni solita sit.

¶ Quarta conclusio, quod si ex cōmuni vsu loquendi sub appellatione legitimorum, legitimati nō comprehendatur, filius naturalis legitimatus non excludet substitutum. Quod dixit. Paul. in. l. fin. nu. 6. C. de his, qui veni. et. impe. Et Ioā. de Imol. in. l. ex facto. s. si quis rogatus. fin. verb. ff. ad Trebat. & Frac. de Ripa. ibi. n. 43. Id ipsum etiā dixit Alex. cōf. 25. n. 1. lib. 1. Dec. cōf. 284. n. 10. vbi plura in idem adducit. Albertus Brunus. cōf. 15. n. 11. Idque etiam dixit. Alex. cōf. 60. n. 6. li. 2. Vbi cōsultat aduocatis, quod non obliuiscantur de huiusmodi vsu loquendi, probationes facere. Quod vtile erit: quia multis Decius. d. cōf. 284. dicat de huiusmodi vsu loquendi, nō esse necessarium probationes facere: cum vbiq. notissimum sit, ex cōmuni loquendi vsu, appellatione legitimi, legitimatum non comprehendēdi. Quod etiam dixit Gozadi. cōf. 6. n. 11. plura in idem adduceos.

¶ Quinta conclusio, q. si institutor Maioratus ad eius successionē vocauerit filios & filias, & eorum filios legitimos: (prout cōmuniter in omnibus Hispanorum Maioratus fieri solet:) nunquam in huiusmodi dispositionibus, naturalis legitimatus comprehendatur, nè Maioratus institutor dicatur sensisse de filijs naturalibus filiarum suarū. Quod nimis absurdum atque aduersus eius mentem futurum esset, idque comprehenditur

ex his, quæ dixit. Bart. in l. heredibus. §. Titius. ff. ad Trebel. nu. 2. Ang. col. 2. Alex. n. 6. & 7. in d. l. ex facto. §. si quis rogatus. atq; ibi Ripa. n. 23. Quod etiam in specie, de qua agimus, sequutus fuit Albertus Brunnus. d. conf. 15. nu. 11. adijciens, quod cum ex verbis, quæ testator dixit in vna parte testamenti interpretandum sit, quid senserit in alia in omnibus substitutionibus, tam filijs masculis, quam feminis factis idem dicendum sit, quamuis in substitutione facta filijs masculis diuersa ratio militare videatur. Quod ex præsumpta mente testantis verum mihi videtur. Idque in terminis, de quibus agimus dixit ante illum Soci. conf. 249. lib. 1. Quem refert & sequitur Alba. conf. 29. nu. 7. dicens, quod cum dicta conditio, si sine liberis decesserit non possit intelligi de legitimatis quo ad filiam instituta, id ipsum dicendum erit respectu filij, ne vna atque eadem res diuerso iure censeatur.

¶ Sexta conclusio, quod si filius non legitimatus, sed dispensatus sit, nunquam succedat in Maioratu in quo filij legitimi ad eius successionem inuitati sunt. Communis nanque opinio, quod filij naturales faciant deficere substitutionem sub ea conditione factam: si institutus sine liberis legitimis decesserit, non habet locum in filio, qui non est legitimatus: sed dispensatus, quod notat Corneus. conf. 9. nu. 6. & 7. lib. 4. Alexand. conf. 30. num. 1. lib. 4. Deci. conf. 52. nu. 3. Gozadi. conf. 6. nu. 74. & 75. Lauren. Sylua. conf. 45. num. 24. vbi plura in idem adducit. Quod etiam Moderni præsertim Soci. Crotus. & Carolus Ruinus. in l. Gallus. §. & quid sit tantum communiter annotare solent.

¶ Ex qua conclusione inferitur, quod quamuis ex communi opinione (de qua superius meminimus), filius legitimatus excludat substitutum sub ea conditione, si sine liberis legitimis decesserit: filius tamen spurius legitimatus non excludit substitutum. Quia quamuis is plenissime legitimatus sit, nunquam dici poterit legitimatus, sed dispensatus, in quo ex superius adductis prædicta communis opinio, non procedit. Quod autem filius spurius habitus ex parentibus, inter quos non poterat esse matrimoniū ex impedimento iuris Divini, vel Canonici, nunquam dicatur legitimatus: sed potius dispensatus, dixit Paul. conf. 30. nu. 4. lib. 1. secundum nouam impressionem: idque ex eo, quod Princeps non possit spurium legitimare, nec huiusmodi defectum tollere, sed solum cum eo dispensare: quod notat etiam Soci. conf. 65. nu. 12. lib. 3. Bald. in l. 1. ante num. primum. C. de natur. libe. Currius Seuior. conf. 64. nu. 10. & conf. 16. nu. 19. Deci. conf. 576. num. 6. & conf. 264. n. 3. Soci. Iunior. conf. 120. lib. 2. Lauren. Sylua. qui hanc communem opinionem appellat. conf. 45. n. 42. Crottus. in l. Gallus. §. & quid sit tantum. ff. de libe. & posth. n. 33. Gozadi. cōf. 6. n. 51. & cōf. 92. n. 13. Grattus. cōf. 65. n. 15. D. Did. de Couarru. in Epith. super. 4. cap. 8. §. 8. num. 4. Teilius Fernandus in l. 12.

Tauri.

Tauri. numero. 24. Portius consilio. 106. numero. 2.
 ¶ Secundò inferitur, quòd filius legitimatus ad succedendum in eo, quòd 37
 pater eius voluerit, vel sine præiudicio venientium ab intestato, vel aliàs,
 cum quacunque alia restrictione successionis, substitutum sub conditio-
 ne: si institutus sine filijs legitimis decesserit, nō excludet, cū istē filius nō
 verè legitimatus, sed dispensatus sit. Non enim potest quis pro parte legi- 38
 timus, pro parte autem illegitimus esse. Ideoque is, qui restricta successio-
 ne legitimitur, non legitimatus, sed dispensatus esse dicitur. Quod dixit.
 Paul. in. l. 1. nu. 5. C. de iur. aureorum annullo. Idem in. l. ab eo. C. de leg.
 hære. n. 3. idē in. l. pactum, quod dotali. n. 9. C. de colla. vbi Alex. n. 5. Cur-
 tius Seni. conf. 37. num. 6. Præpo. in. c. per venerabilem. s. quod autem. nu.
 54. qui fil. sint, legi. l. ass. in Rub. ff. de libe. & posth. num. 18. Decius consilio.
 338. num. 3. Chassa. conf. 39. nu. 63. Carol. Ruinus conf. 72. num. 15. li. 3. Idem
 conf. 106. n. 8. eod. lib. Alciatus. in. l. 2. in princ. ff. de verb. obliga. nu. 51. Pa-
 risius. conf. 14. nu. 45. lib. 2. Lauren. Sylua. qui plura in idem adducit consil.
 45. nu. 38. & alibi sæpè Scrib.

¶ Sed quamvis hæc opinio tantorum virorum autoritate comprobata
 sit: contraria tamen sententia mihi verior videtur: imò, quòd si legitima-
 tio respectu personæ integrè concessa sit, non desinat esse vera legitima-
 tio: etiam si ius succedendi aliqua ex parte sibi restringatur. Legitimatio
 namque in persona legitimati residet: ius autem succedendi, est quedam
 eius consequentia ab ipsa legitimatione diuersa, ac separata. Quod sic de-
 clarauit Ioan. Andr. in addi. ad Specul. tit. de successio ab in testa. s. 1. vers. si.
 Sed ex facto queritur. Soci. conf. 246. nu. 3. lib. 2. Curtius. Seni. conf. 16. nu.
 22. Decius. in. l. pactum. C. de colla. nu. 15. & in. l. solet. nu. 9. ff. de iuris. omni.
 iudi. Idem conf. 264. nu. 3. & conf. 258. nu. 10. Parisius. conf. 7. n. 15. & nu. 16.
 Alciat. lib. 3. Parergon. c. 4. Idem Alciatus. in Rub. ff. de libe. & posth. n. 9.
 Gozadi. conf. 6. nu. 63. Carol. Ruinus. conf. 145. lib. 3. num. 4. Idem conf. 75.
 nu. 1. lib. 3. Tiraq. in. l. si vnquam verb. donatione largitus. nu. 259. Di. Did.
 de Couarr. in Epito. super. 4. 2. par. c. 8. s. 8. nu. 1. Emanuel Acofta. in. l. Gal-
 lus. s. & quid si tantum. 2. part. nu. 152. ff. de libe. & posth. Tellius Fernandez
 qui hanc communem opinionem appellat in. l. 12. Tauri. nu. 22. Sicque in
 quadam lite satis difficili atque inextricabili, quæ super cuiusdam Ma-
 ioratis successione, in summo Castellæ senatu diffinita fuit, propè ab omni-
 bus iudicibus acceptum atque intellectum vidimus. Ideoque in casu,
 de quo agimus, filius hoc pacto legitimatus, secundum communem opi-
 nionem substitutum excludet: nisi ex ipsa legitimationis restitutione, vel
 ex alijs, quæ superius adduximus, excludatur.

¶ Septima conclusio sit, quòd si legitimatus per rescriptum tempore impe- 39

De Hispanorum Primogenijs.

petrata legitimatiois potuit ex subsequenti matrimonio commode legitimari, is non excludet substitutum, cum ea legitimatio nullius effectus esse censeatur: nisi Principi id expressum fuerit, atque eo non obstante legitimatorem concesserit. Quod probatur ex tex. in Auth. quib. mod. natu. ef. ci. legi. §. sit igitur licentia. coll. 6. Per quem tex. id not. Bal. in c. illud de præsumptio. n. 3. Hippoli. sing. 130. Iass. in l. Gallus. §. & quid sit tantum. nu. 107. ff. de libe. & posth. D. Did. de Couarr. in Epito. super. 4. c. 8. §. 9. n. 5. Emanuel Acoſta. in. d. §. & quid sit tantum. n. 95. Grego. Lopez. in. l. 4. tit. 15. part. 4. verbo. *De barraganas*. Tellius Fernandez in. l. 12. Tauri. nu. 7. Quod diligenter aduertendum, atque considerandum est: ex hoc nanque defectu poterunt quamplures legitimaciones corrumpere.

40 ¶ Octava, & vltima conclusio sit, quòd si substitutus sub conditione, si institutus absque filijs legitimis decesserit, sit persona in maxima dignitate constituta, seu eque auratus vel sit Ecclesia substituta, non excludetur ex filij legitimatone. Quod dixit Curtius Senior confi. 35. colu. 5. & 7. Idem. confi. 73. col. 25. quem refert. & sequitur Ripa. in. d. lex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebel. nu. 46. Quæ omnia singulariter notanda erunt, ad exclusionem filiorum legitimatorum à Primogeniorum successionem. Non enim alibi sic discussa inueniuntur.

41 ¶ Sed controuerti solet, vtrum quando ad Maioratus successionem, filij simpliciter inuitati fuerunt, absque adiectione verbi legitimi, in eo Maioratu succedat filius naturalis Primogenitus, exclusis agnatis, vel cognatis in filiorum defectum substitutis. Qua in re duæ opinioniones diuersæ inter iuris interpretes inueniuntur. Prima dicentium, in tali Maioratu seu fideicommissio, filium naturalem, substitutum excludere. Idque ex tex. in. d. lex facto. §. si quis rogatus. el. 1. ff. ad Trebel. Per quem tex. Ange. col. 2. Paul. in. l. Alex. n. 6. Ripa. nu. 15. & communiter Scrib. colligunt regulam, quòd filij naturales excludunt substitutum sub conditione, si institutus sine liberis decesserit. Quod etiam in. l. generaliter. §. cum autem. C. de institu. & substitutu. Corneus. n. 4. & Iacobi. de Sancto Georgio. nu. 3. verum esse arbitrat. Idque etiam dixit Alciatus. in. l. cognoscere. §. liberorum. ff. de verb. signi. Parisius. in capitul. in præsentia. de proba. numer. 50. cum sequentibus Grattus. consilio. 29. num. 43. lib. 2. atque Scribent. communiter in. l. cum pater. §. volo. per tex. ibi. ff. de lega. 2. & in. l. Lucius. §. Dame. ff. eod. Anton. Gabriel. qui hanc opinio. communem esse profitetur pluresque ipsam sequentes refert. libr. 4. communium opinionum. ti. de fideicommissi. conclusio. 2. nu. 68.

¶ Quam conclusionem Scribent. limitare soleant: nisi testator sit persona nobilis, seu in dignitate constituta, vel nisi in alia parte, testator de liberis natu

naturalibus meminerit, vel nisi ex alijs coniecturis contrarium appareat: prout comprehenditur ex dictis Scribent. communiter in. d. l. ex facto. §. si quis rogatus, vbi Ripa. num. 16. cum sequentibus id latè prosequitur, atque ex his, quæ Scrib. præcipuè Iacobi. nu. 3. in. d. l. generaliter. §. cum autem adducere solent.

¶ Secunda opinio est dicentium, regulariter filium naturalem substitutum sub conditione, si institutus sine liberis decesserit, non excludere, nisi ex qualitate, vel conditione testantis: seu ex alijs coniecturis aliud inducatur. Quam regulam ex. d. §. si quis rogatus collegerunt Azo. Odo. freddus. Accursius. in gloss. verbo. *Sobole*. Iacob. Butrigarius. Cin. Alberi. nu. 5. Ioan. Fab. & Bart. num. 2. in. d. l. generaliter. §. cum autem. Ioan. Corafius. miscelaneum. lib. 1. ca. 7. atque Emanuel Acofta. qui id ex pluribus fatis ingeniosè deducit in. l. Gallus. §. & quid si tantum. 1. parte. num. 72: cum sequentibus Anto. Gabriel. qui plura refert. d. titul. de fideicommiss. conclusionem. 2. num. 68. Quæ opinio ex. d. §. si quis rogatus: non obscure probatur. Non enim inquit, ibi Vlpianus filios naturalis efficere, vt substitutio deficiat: sed id ex testantis voluntate, conditione, ac dignitate diuersimodè statuendum esse: nisi in his, qui in seruitute concepti sunt, qui etsi filij naturales tantum sint, indistinctè faciunt conditionem liberorum deficere, atque idcirco, hæc vltima sententia mihi probabilior videtur.

43

¶ Animaduertendum tamen est, quodd quamuis Emanuel Acofta. d. num. 72. dicat falsum esse summariu ad. d. §. si quis rogatus à Bartol. & communiter Scribent. apponi solitum, adijciatque sibi videri apponendam esse talem summam, scilicet, *Filij naturales efficiunt, vt deficiat fideicommissi conditio: si de his testator senserit quod ex eius voluntate, dignitate & conditione intelligitur: nihilominus summariu Bartol. communiter ad. d. §. si quis rogatus: adijci solitum, quo ad id, de quo agimus, verum est, atque in effectu idem, quod summariu illud quod ipse Emanuel Acofta ad. d. §. apponendum esse inquit, comprehendit. Verba namque summarij communis ex Bart. deducti hæc sunt. *Filij naturales in seruitute concepti faciunt fideicommissi conditionem deficere: alias ex dignitate, & conditione personarum diuersimodè statuetur.* Quod idem in effectu est, ac si dicatur, in filijs naturalibus conceptis in seruitute verum esse, quodd indistinctè substitutum excludunt: in cæteris verò non simpliciter id dici posse, sed ex dignitate, & conditione personarum diuersimodè statuendum esse. Ita, vt si testator sit persona in dignitate constituta, naturalis substitutum non excludat. Si verò sit vilis conditionis sic, quod nihil distat ab his, quæ Emanuel Acoft. nouissimè quo ad hoc docere contendit: quamuis in filijs naturalibus in ser-*

44

De Hispanorum Primogenijs.

uirtute conceptis ipse à Bartoli. summario dissentiat.

¶ Ex quibus inferitur, quodd. si in Maioratus successione, ad quam filij simpliciter vocati sunt dubitetur: utrum filius naturalis succedat ex voluntate ac conditione institutoris, id decidendum sit. Ita, vt ex coniecturis superius adductis, & alijs, vel ab eius successione excludatur, vel ad illam admittatur quamuis raro aut nunquam ex regulis, quas paulo ante in filijs legitimatis in secunda & quinta conclusione tradidimus, ad Maioratus successionem filius naturalis admitti possit.

- 45 ¶ Imò quamuis prædicta in fideicommissis procedant, credimus ad Primogenij successionem, in quo filij simpliciter vocati sunt, nunquam esse filios naturales admittendos. Vbi cunque namque agitur de honore filiorum: nunquam filiorum appellatione filij naturales comprehenduntur: prout eleganter dixit Baldus loquens etiam in legitimitate in capitulo. per tuas numero tertio de probatione. Tiraquellus de nobilitate quaestione. 15. numero vndecimo iunctis alijs, quæ supra isto capitulo numero tertio cum sequentibus, latius adduximus. Idque loquens in Hispanorum Primogenijs dixit Gregorius Lopez in. l. 2. titul. 15. par. 2. in glo. verbo. *Sino el hijo mayor.* colum. 2. qui plura in idem adducit. Idque mihi probabile videtur: hisi ex serie Maioratus aliud colligatur. Non enim credendum est, Maioratus institutorem familiæ decus, atque splendorem in persona filij naturalis, apponere voluisse.

Summaria ex capite sequenti.

1. **I**us diuinum fœmina iura successionis deferebat, masculo eiusdem lineæ, & gradus deficiente.
2. Iura, quæ circa fœminarum successionem aliquid disposuerunt enarrantur.
3. Fœmina iure Diuino, Naturali, Civili, & Regio, atque omni iure ad successionem admittenda sunt.
4. Masculis eiusdem lineæ, & gradus, fœminam à Maioratus successione excludit.
5. Fœmina masculo eiusdem lineæ, & gradus deficiente, ad Regni atque aliorum Primogeniorum successionem admittitur.
6. Fœmina masculo eiusdem lineæ, & gradus deficiente, admittitur ad successionem Primogenij, quod, causa memoriam, ac familiam conseruandi, institutum fuit.
7. Memoria etiam per fœminas conseruatur.
8. Familia etiam per fœminas conseruatur.
9. Familia verbum non solum agnatos: Verum etiam cognatos comprehendit.
10. Fœmina admittitur ad successionem Maioratus ob fauorem domus Cassuræ, cippi, generis, stirpis, progeniei, gentis, atque posteritatis instituti.
11. Opinio Petri de Peralta in. l. cum ita legatur, §. in fideicommissis, numer. 16. ff. de legat. 2. taxatur.
12. Fœmina quamuis Primogenita sit, existente masculo eiusdem gradus, & lineæ: ad instar secundi gradus redigitur.

In Primo

- 13 In Primogeniorum successione Primo consideranda est linea, Secundo gradus, Tertiò sexus, Quarta etas.
- 14 Linea ultimi possessoris omnibus alijs preferenda est, nec debet fieri transitus de ea ad alias usque quo omnes ex illa descendentes finiuntur.
- 15 Exclusio foeminarum propter masculos eiusdem lineae, & gradus in Primogeniorum successione favorabilis est: exclusio autem foemina propter masculos remotiores odiosa iudicanda erit.
- 16 Foeminarum exclusio: Vtrum odiosa, vel favorabilis censenda sit res communes opinioniones adducuntur.
- 17 Resolutio in hac questione: Vtrum foeminarum exclusio, odiosa an favorabilis censenda sit, assignatur.
- 18 Exclusio foeminarum propter masculos remotiores continet odium irrationabile, atque quandam speciem ex heredationis, atque ideo strictè accipienda est.
- 19 Exclusio filiae Maioratus institutoris propter masculos remotiores irrationabilis, atque contra omnem aequitatem censenda est.
- 20 Excludere filiam ultimi possessoris propter masculos remotiores, irrationabile etiam iudicatur.
- 21 Excludere quem à successione iure communi sibi competenti, poena est.
- 22 Exclusio foeminarum propter masculos remotiores continet privilegium: ideoque, strictè interpretanda est.
- 23 Odiosus est omnis recessus à iure communi.
- 24 Foeminarum exclusio propter masculos remotiores, odiosa iudicanda non est, cum quamvis nos retrahat à iure civili nouissimo, reducat nos ad ius duodecim tabularum.
- 25 Lex correctoria reducens nos ad terminos iuris antiqui favorabilis: non autem odiosa censenda est.
- 26 Exclusio foeminae propter masculos remotiores, non censetur esse odiosa, nisi quando excluditur filia, cui legitima debetur.
- 27 Exclusio foeminarum non potest dici, quod reducat nos ad iura antiqua.
- 28 Lex correctoria reducens nos ad terminos iuris antiqui non ideo est favorabilis iudicanda.
- 29 Opinio dicentium, quod exclusio foeminae, cui legitima debetur propter masculos remotiores odiosa sit, exclusio autem foeminae, cui legitima non debetur favorabilis, taxatur.
- 30 Agnationis conservatio favorabilis est: quando absque tertij praedicio fit.
- 31 Agnationis conservatio non conuenit naturae Maioratum Hispaniae.
- 32 Exclusio foeminae propter masculos remotiores euidenter probanda est, atque in dubio in foeminae fauorem pronuntiari debet.
- 33 Praesumptionem iuris habens contra se oneratur durioribus probationibus.
- 34 Regula iuris non eliduntur per dubias probationes, seu coniecturas.
- 35 Natura semper inesse videtur: nisi per pactum improprietur.
- 36 In materia priuatiua, seu exclusiua illud, quod non est expressum, priuationem, seu exclusionem non inducit.
- 37 Triplex status, in quo potest esse lis super foeminarum exclusionem, consideratur.
- 38 Foemina ex coniecturis in dubitatus propter masculos remotiores exclusa censenda erit.
- 39 Voluntas euidentis dicitur illa, quae ex coniecturis elicitur.
- 40 Praesumptio legis dicitur liquidissima probatio.
- 41 Foemina, quae à Maioratus successione propter masculos remotiores excludi praetenditur, lite in eiusdem Maioratus possessione seruanda est.

De Hispanorum Primogenijs.

42 *Tex in, c. 1. §. inter filiam si de feud. defuncti content. sit. declaratur.*

43 *Fœmina non debet obtinere in iudicio possessorio: si eius exclusio à masculis remotioribus incontinenti probetur.*

44 *L. 4. §. Tauri, qua hodie est, l. 8. tit. 7. lib. 5. in noua, ll. reg. collectione declaratur.*

Fœminam Primogenitam ad Maioratus successionem, masculo eiusdem lineæ & gradus deficiente, admittendam esse, exclusis masculis remotioribus.

CAPVT. QVARTVM.

Itaq. sequunt. Muxi. n. 2. p. 6. f. in
Illa Primogenitorum prælatione & exclusione, quo ad Maioratum successionem: superest, vt in hac parte de foeminarum successionem agamus. Id nanque cum his, quæ in capitibus præcedentibus tradidimus prorsus coniungitur: cum foemina et si Primogenita sit, à Maioratus tamen successionem propter fratrem masculum secundogenitum semper excludatur: pluriesque etiam propter masculos remotioris gradus ab eius successionem excludi soleat, vt in capite sequenti dicemus. Cuius exclusionis seu admissionis materia, adeò in his Regnis assidua, atque etiam vtilissima est, vt nihil magis conueniens ac necessarium, in his libris tractari possit. Idcircoque ad ea, quæ in hac materia in hoc capite, & sequenti expendenda ac resoluenda sunt, diligentissimè animaduertendum erit. Ea nanque sicut vtilitate: ita etiam subtilitate omnia alia, quæ Primogeniorum tractatum contingunt, excellent.

¶ Illud autem in primis sciendum est, iure Diuino atque etiam humanopura circa foeminarum successionem statuta esse. Nam ius Diuinum masculis iura successionis primo loco deferrebat: ita, vt foemina non nisi masculo deficiente ad parentum successionem admitteretur, quod sancitum est Num. 27. in hac verba. *Homo cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hereditas*, nec eo iure foeminæ, ob masculos remotiores excluderentur. Prout in eodem capite in filijs Salphaad decisum est. Cum enim pater eorum absque filijs masculis mortuus

tuus

tuus fuisset petierunt à Moysè hereditatem parentis: ipso autem causam ad dominum referente: respondit, *hanc rem postulant filia Salphaad: da illis possessionem inter cognatos patris sui, & in hereditate succedant.* Ex quibus verbis apertissimè constat, iure Diuino, foeminas propter masculos eiusdem lineæ & gradus excludi: eis verò deficientibus, masculis remotioribus exclusis, admitti. De quo etiam habetur, *ibid. c. 36. & Iosue. c. 17.* Idq; passim Diuinæ scripturæ interpretes in persatis locis, & etiam alijs sic interpretari solent.

¶ Iure autem humano variè circa foeminarum successione statutū fuit.

Quatuor nanque iura præcipua alijs omisiss circa hæc emanarunt. Primum, fuit lex duodecim tabularum, ex cuius decisione suis heredibus deficientibus, agnati, siue masculi, siue foeminae, ad defuncti successione admittentur, & eis deficientibus, hereditas ad fscum cognatis exclusis, deferretur.

¶ Secundū fuit ius Prætorii ex quo, deficientibus agnatis proximioribus, illicd cognati per bonorum possessionem, vnde cognati ad successione inuitantur. Tertiū fuit ius digestorum, quod media iuris prudentia appellatur, quo iure, foeminae à successione agnatorū penitus excluderentur.

Quartū fuit ius nouissimū Codicis, & Authenticorū, quo iure, quo ad successione ab intestato sublata fuit agnationis & cognationis differentia, quæ iura enumerantur sigillatim ab Imperatore in. s. i. & in. s. cæterum instit. de legi. agna. succ. l. lege duodecim tabularum. C. de legiti. heredi. tex. in Auth. de heredi. ab intesta. venien. s. reliquum. collatio. 8. l. maximū virium cum simili. C. de libe. præteri. tex. in Auth. in successione. C. de suis, & legiti. heredi. & in Auth. de Triente, & semisse. s. sin autem confusa coll. 3. Quæ iura & etiam alia fuscus referunt Albert. Brunus. de statutum excluden. foemin. propter masculos. arti. 2. q. 1. & alibi sæpè Scrib.

¶ Ex quibus superest, foemina in deficientibus masculis eiusdem lineæ & gradus, omni iure ad successione admissam esse: nam ius Diuinū illam admisit, vt paulo ante ostensum est. Similiter etiam ius naturale cum eo iure nulla agnationis, seu cognationis ratio considerari potuerit. Similiter etiam ius ciuile: cum ex iure duodecim tabularū, & ex iure prætorio, & ex iure nouissimo admissæ sint. Sola autem media iuris prudentia foemina omnino excluderet. Ideoq; dici solet iure digestorū foeminas à successione omnino exclusas fuisse: ius autem Regium clarissimè foeminas admisit: cum in hoc iura ciuilia nouissima sequutum fuerit. l. 3. titulo. 13. parte. 6. cum similib.

¶ Hæc autē, quæ iure nouissimo statuta sūt, in bonis liberis, atq; diuisibilib' obseruanda erūt, in bonis verò Primogenio subiectis, lōge aliter statutū est.

Cum

De Hispanorum Primogenijs.

Cum enim masculus & foemina simul ad eorum bonorum successionem admitti non possint, sed vni tantum eorum successio deferenda sit: merito masculo & foemina eiusdem gradus ac lineae concurrentibus, masculus in ea successione preferendus erit: etiā si foemina maior natu sit. Quod dixit Bald. in l. in multis. ff. de stat. homi. vbi eleganter inquit Regni consuetudinem ad aliquorū bonorum successionem solum Primogenitum admittentem de masculo esse interpretendam: nisi masculus deficiat. Eo nanque, deficiente foemina Primogenita in eius locum subrogatur. Petrus de Bella pertica, & Iacob. de Are. in l. pater filium. §. quindecim. ff. de lega. 3. Roma. conf. 98. vbi loquens in bonis à Rege Henrico. 2. ex clausula sui testamenti, de qua in horum librorum praefatione meminimus, soli Primogenito relictis, resoluit, in masculi defectum foeminam Primogenitam ad eorum bonorum successionem esse admittendam. Quem etiā sequitur Pala. Ruui. in Repe. Rub. de dona. int. vir. & vxor. §. 69. n. 24. cū seq. Idque ipsum etiā opinantur Deci. in l. foeminae. n. 112. ff. de reg. iur. Tiraquel. qui plura refert de Primoge. quest. 10. n. 20. D. Did. de Couarr. resolu. li. 3. c. 5. n. 5. Ant. Gomet. in l. 40. Tauri. n. 62. Burgos de Pace in procemio legum Tauri. n. 66. cum seq.

¶ Quod adeò verum est, vt non solum in Maioratus simplicibus: sed etiam in Regnis, Ducatibus, Comitatibus, Marchionatibus, & Baronijs, in quibus iure Maioratus succeditur procedat. Ad eorum nanque successionem semper foemina masculo eiusdem lineae, & gradus deficiente, admittenda erit: prout opinantur Andre. de Ysernia in cap. 1. num. 2. de co, qui sibi, & heredibus suis. Cinus in Authent. post fratres. C. de legitim. heredib. Bald. in l. i. ff. de Senato. Abb. per tex. ibi. in capitulo dilecti. de arbit. numer. 1. post Hosti. & Ioannem Andream ibidem. Idem Abb. in cap. dilecta. de maiori. & obedient. num. 1. Archidia. in cap. cum deuotissimam. 12. quest. 2. Ange. in l. cum Praetor. §. non autem. ff. de iudi. Deci. in l. foeminae. ff. de reg. iur. nu. 3. & consil. 269. nu. 2. Idem Deci. conf. 208. n. 6. Purpuratus in Rub. ff. de offic. assessor. nu. 62. Thomas Gramma. decisio. ne. 1. n. 28. Marth. de Afflict. in c. 1. de natu. success. feud. n. 54. Grattus. conf. 3. nu. 72. lib. 2. Ludo. de Gozadi. conf. 8. nu. 16. cum seq. Tiraq. de Primoge. quest. 10. nu. 19. & nu. 20. Claudius Cancian. conf. 6. nu. 16. Idq. verum est. Tamen si Iacobi de Sancto Georgio. in l. cum antiquioribus. C. de iure de libe. & Ioan. Leccerier. de Primoge. questione. 19. & 20. & Marti. Laudem. de Primoge. col. 5. atque Parisius conf. 72. n. 25. cum sequer. lib. 4. & Socin. Iunior. conf. 65. num. 24. lib. 1. contrariam sententiam veriore esse opinantur, qui vtriusque eam commune appellat: sed proculdubio prima opinio verior est, quod scilicet, foemina in Regno ex iuris dispositione succedere possit.

possit, quam optime ex pluribus comprobatur Burgos de Pace. in. d. proce-
mio. ll. Tauriniarum. num. 42. cum pluribus sequentibus. Ea autem omnia,
quæ ipse adducit: quamvis notabilia sint, in his Regnis superflua mihi vi-
detur, cum id expressè, ex. l. 2. ti. 15. part. 2. statutum sit, ubi disponitur, quod
masculo eiusdè lineæ & gradus deficiente, scemina in Regno Castellæ suc-
cedat. Quod etiam probatur. ex. l. 2. tit. 18. part. 3. ibi. *Es si varon no honiesse la
bija mayor*, quæ ad id non solet allegari: ex quarum legum dispositione hæc di-
sputatio in Regno Castellæ tam in ipsius Regni: quam in aliorum Maio-
ratuum successione cessare debet: cum in Regno, atque alijs Primogenijs
eodem ordine succedendum sit, ut supra li. c. 2. & 3. apertissime demon-
strabimus. Idque ad id in Hispaniarum Regnis. vsu receptum est, ut iam
superuacanea sit huius articuli disputatio.

¶ Quæ omnia vera sunt: etiam si institutor Maioratus causa memoriam
suam conseruandi, eundem Maioratum instituerit: memoria nanque et-
iam per sceminas cōseruatur. l. liberorum in fine. ff. de verbo. signi. ibi. *Et
enim idcirco filios, suasque concipimus, atque edimus, ut ex prole eorum, earumque
duraturarum nobis memoriam in eum relinquamus.* Vbi id. Bart. & Alcia. ad-
uertunt. Tex. in Auth. de heredib. ab intesta. venien. §. 1. colla. 9. Portius.
qui plura refert. conf. 13. nu. 260.

¶ Similiter etiam scemine admitti debent ad successionem Maioratus ob con-
seruationem familiæ expressè instituti per sceminas: namque & eos, qui ex ipsis
descendunt, familia conseruatur. Verbum enim familia latè sumptum:
non solum agnatos: verum etiam cognatos comprehendit. l. cum pater.
§. cum inter. & in. §. libertis. ff. de lega. 2. l. fin. C. de verbo. signi. l. cum ita le-
gatur. §. in fideicommissio. ff. de lega. 2. Soci. conf. 43. nu. 10. lib. 3. Deci. cōf.
481. num. 11. Alciatus in. l. pronuntiatio. §. familiæ. verbo. agnatorum. ff. de
verb. signi.

¶ Similiter etiam ad Maioratum ob fauorem domus, atque cassatæ ex-
pressè institutum, scemina masculo deficiente admittenda est. Nam quā-
uis ex stricta horum vocabulorum significatione, atque ex Italiæ con-
suetudine verba hæc solum ad agnatos referenda sint: prout dixit Iaco-
bus de Arenis. in. l. 1. ff. ad Sylla. ubi exponit verbū domus, id est, agnationis.
Et Bart. in. l. pronuntiatio. §. familiæ. ff. de verb. signi. n. 1. & in. l. tutelæ. ff.
de capitis diminut. num. 4. Gozadi. consilio. 45. num. 12. Secundum aliam
tamen significationem, verbum domus, seu cassatæ comprehendit eos,
qui sanguine coniuncti sunt siue agnati siue cognati sint, ut Bartol. in. lo-
cis superius citatis aduertit. Et probatur ex tex. in. l. fina. C. de verb. signi.
aduerti que Alciatus. in. d. §. familiæ verbo ex eadem domo. Idque ex
pluribus probat Paris. consilio. 47. nu. 57. cum sequentibus lib. 3. ubi etiam
inquit

De Hispanorum Primogenijs.

inquit verbum cipp^o accipi pro stirpe, progenie, seu generatione. D. Did.
de Couarr. in c. Rainald^o de testa. in princ. n. 23. Et secundū Hispaniē con-
suetudinē: etā masculos; quā feminas hęc verba cōprehēdere solēt, prout
notissimū est, aduertitq; Burgos de Pace; in p^ocmio. ll. Tauri. n. 118. Quod
etiā de verbo generis, gēis, posteritatis, descēdentiū, posterorū, p^oximiorū,
& similiū pari ratione dicendū erit: put optimē p^obant Tiraq. de retract.
si. gl. 9. n. 234. cū seq. & Portius cōf. 13. n. 26. cum. seq. atq; Franc. Marzari.
in suo Epito. fideicō. 2. par. q. 43 vbi plura in idē adducit: quāvis cōtrarium
dicendū esse profiteatur ex consuetudine Italia; vel quādo agnationis cō-
seruatiō ver^o satur, idq; verū, atq; cōmuniter obseruari solitū est. Nō enim
ex his verbis, nec similibus solēt in Hispania foeminā propter masculos re-
motiores exclusā cēseri: nisi agnationis verbum proferatur, seu eiusdem
conseruandē ratione, Primogenia instituantur: quāuis propter mascul-
los eiusdem lineæ & gradus foeminā semper excludi soleant.

¶ Ex quibus dubia esse vidētur ea, quæ dixit Petrus de Peralta in l. cum ita
legatur. §. in fideicommissio. ff. de lega. 2. nu. 16. Quod scilicet quāuis sub
nomine generis, familiæ posterorum, descendentium, & similitum foemi-
næ; & masculi cōprehendantur, secus tamen est sub nomine domus,
stirpis, seu cippi sub his nāque nominibus soli agnati comprehenduntur.
Cum enim hęc nomina assiduē confundi soleāt, id quē præsertim in Hi-
spania cōmuniter obseruari solitum sit, vt plusquam notissimum est:
non debemus ex eis verbis coniecturam agnationis deducere: nisi alia id
suadeant, nullo nanque pacto percipere possumus, quid distet domus à
familia, seu stirpe, à genere seu progenie saltim secundum communem,
atque vsitatā significationem. Ideo quē plus certo arbitramur, idem de
domo, & stirpe, & cippo, quod de familia, genere, seu progenie in Hispa-
nia, vbi desunt statuta Italiae cognatos propter agnatos excludentia, di-
cendum ac resoluendum esse.

¶ Ex quibus consequitur foeminam in Primogeniorum successione
semper ad instar secundi gradus masculino eiusdē lineæ & gradus, extāte, re-
digendam esse: quāuis Primogenita sit, primum quē gradum atate, atq;
maioritate obtineat: prout optime considerat Paul. Castren. in Maiorati-
bus Hispaniæ loquens conf. 164. nu. 18. lib. 2. vbi inquit in Maioratus succes-
sione foeminam ad instar secundi gradus redigi masculino existente. Cu-
ius dictum quotidie solet esse in ore aduocatorum: quod etiam dixit So-
ciō. in l. Galles. §. quidam rectē. nu. 4. ad fin. ff. de libe. & posthum. & conf.
227. nu. 3. lib. 2. Carol. Ruinus. consil. 120. nu. 11. lib. 1. & conf. 117. n. 8. & conf.
151. nu. 15. & conf. 154. nu. 3. & conf. 167. nu. 11. lib. 2. Idem consil. 168. nu. 6. lib.
3. Curtius Iuni. consil. 125. nu. 5.

¶ Similiter

¶ Similiter etiam ex dictis: tam in isto capite: quam in præcedentibus, deduci poterunt quatuor obseruationes, quæ in Primogenitorum successione necessariò considerandæ sunt. Primò nanque consideranda est linea, vt illi, qui ex linea vltimi possessoris procedunt, cæteris præferantur, nec transitus fiat ad alias lineas, donec ex ea descendentes finiantur. *tex. in. c. 1. de natu. succes. feud. ibi. Ad solos & ad omnes, qui ex illa linea sunt, ex qua iste fuit. Et iterum ibi. Sed omnibus ex hac linea deficientibus omnes alig lineæ equaliter vocantur.* Per quem *tex. id communiter Scrib. ibidem* annotare solent: prout ibi dixit Afflictus, nu. 77. Idque etiam notant. Paul. d. conf. 164. n. 11. li. 2. Soci. in. l. Si cognatis. ff. de reb. dub. n. 14. col. pen. Idem in. l. heredes mei. s. cum ita. col. 7. ff. ad Trebel. idem conf. 73. nu. 14. cum seq. lib. 4. Prepositus in. g. 1. nu. 8. de feudo Marchiæ. Ruinus conf. 19. nu. 6. lib. 2. Soci. Luni. conf. 126. nu. 27. li. 1. Rolan. Valle, qui plura refert. conf. 100. nu. 14. cum plurib. præced. & seq. & alibi, sæpè Scribent. Secundò considerandus est gradus, vt qui sunt possessori magis cõiuncti præferantur remotioribus. Tertio considerandus est sexus, vt inter eos, qui sunt eiusdem lineæ & gradus præferatur masculus, vt paulò ante, ostensum est. Quartò consideranda est etas, vt inter pares linea, gradus, & sexus, maior natu præferatur minori, vt in primo capite huius tertij libri latius annotauimus. Quæ obseruationes menti tenendæ erunt ad Primogenitorum successione, atque voluntatis institutorum interpretationem. Alibi nanq; hoc pacto distincte atq; declarate non inueniuntur: quamuis enim Corneus conf. 129. nu. 38. li. 2. dixerit in feudo, in quo iure Primogenituræ succeditur, considerandum esse primo loco gradum, 2. sexum, 3. verò etatem, omisit primum, quod de linea consideranda dictum est. Potest nanque esse, quod quis sit eiusdem gradus, & maior natu, non tamen eiusdē lineæ, ideoque, ab eo qui ex linea Primogenitorum descendit, excludendus erit.

¶ Ex eisdem etiam infertur, exclusionem fœminarum propter masculos eiusdem gradus à Maioratus successione, fauorabilem esse, cum ea iuri communi conueniat, earum autē exclusionem propter masculos remotioris lineæ ac gradus esse odiosam, atque irrationabilem, cum aduersus iura communia ac Regia introducta sit. Ideoque, *tex. in. l. maximum vitium. C. de libe. præter. dixit,* quod inducetes differentiam inter masculos & fœminas sunt accusatores naturæ, & talis differentia sexus, consideratio est damnatrix naturæ iniqua, & intollerabilis, impia, & nimia subtilitate introducta, vt habetur. in. d. l. maximum vitium & in. s. ceterum instit. de legi. agna success. & in. l. lege. duodecim tabularum. C. de legi. heredi. & ultra prædictas iniquitates, fœminarum exclusio continet quamdam exheredationis speciem. Ideoque, odiosa censenda est. Bald. in. l. sed & milites

De Hispanorum Primogenijs.

& milites in princip. ff. de excusa. tuto. l. cum quidam ubi per Scribentes. ff. de liber. & posthu. Bald. in. l. illam num. 4. C. de collatio. Bartol. in. l. 1. nu. 33. C. de summa. Tri. & fide catho. Corneus consil. 202. nu. 11. libr. 2. De eius consil. 372. num. 1. Sigismundus inter consilia feudalia consil. 39. nu. 27. & 22. eamq; appellat communem opinionem Socinus Iunior consil. 1. nu. 46. li. 1. & plures alij quos supra lib. 2. c. 12. nu. 51. nuncupatim citauimus.

¶ In hoc autem aduertendum est, de hac re esse tres communes, ac diuersas Scribentium sententias. Prima, quod exclusio fœminarũ propter masculos, sit fauorabilis, considerata præcipua disponentiũ intentione, prout supra lib. 1. c. 18. n. 4. latius annotauimus. Quam opinionem communem appellauit Albertus Brunus, qui illam simpliciter sequitur de statutis exclusiuis fœmin. articul. 4. quæstione. 1. colu. 3. ubi latè prosequitur materiam. Secunda, quod hæc exclusio sit odiosa & irrationabilis: prout paulo anteprobabim⁹. Tertia, quod respectu capitis inclusiui masculorũ, exclusio fœminarũ ppter masculos sit fauorabilis, respectu verò capitis exclusiui fœminarum sit odiosa, prout supra lib. 1. c. 18. n. 5. ostensum est, de quibus opinionibus meminit Socinus Iunior. d. consil. 1. n. 46. Vbi inquit, esse magis communem opinionem, quod hæc exclusio odiosa censenda sit.

¶ Sed quoniam, quælibet harum trium opinionum autoritate grauissimorũ virorum comprobari potest, Scribentesq; passim in cõsilijs, atq; in lecturis, quo ad hæc, variare solent, dicentes interdũ, quod exclusio fœminarũ odiosa sit, interdum verò, quod fauorabilis, non nunquam etiam, q̃ partim fauorabilis, partim autem odiosa sit, aded, vt nullo pacto ex dictis eorum valeat aliquid, quod verum ac certum sit deduci: placuit in hac re duos casus distinctionis proponere, quibus huius rei substantia quo ad Primogeniorũ successione cõprehendetur. Primus, quãdo odium à fauore separari potest, & in hoc casu, pculdubio dispositio fœminarũ exclusiua, erit fauorabilis iudicanda respectu masculorũ, respectu verò fœminarũ odiosa, quæ propositio vera atq; infallibilis est, prout supra lib. 1. d. c. 18. nu. 5. latius ostendimus, ubi etiã exempla in quibus dictũ hoc verificari potest adiecimus: quod in exẽplis, quæ ibidẽ assignauim⁹ hoc est quò ad alimentorũ atq; dotiũ præstationem verissimũ est, tametsi hæc distinctione constanter reiecerint Menochi⁹ in primo remedio recuperandæ possessionis. n. 37. & 38. & Frã. Piscina de statu. exclu. fœm. n. 42. cũ seq. dicetes, in statutis exclusionem: imò in eis esse attendendũ solum fauorem, qui principaliter in eis versatur, non autem odium, de quo in eis incidenter agitur. Non enim Primogenia in Hispania, nisi assignatis alimentis permittuntur. Ideoque, tam principale est id quod ad alimentorum assignationem attinet,

sicut ij

cut illud quod Primogenij institutionem contingit, cum vnũ sine alio esse non valeat, in qua specie vtrunq; æquẽ principale iudicandum erit diuersis respectib; ex doctrina Bart. in l. ambitiosam. n. 19. ff. de decr. ab ordi. faci. Iunctis his quæ supra. lib. 2. c. 4. n. 15. adduximus.

¶ Imo quamuis fateamur, in fœminarum exclusione, agnationis fauorem principaliter versari, non ex hoc sequitur idcirco solũ fauorem, non autẽ odium considerandum esse, nam illud quod dici solet dispositionem fauorabilem atq; odiosam, simul, tanquam fauorabilem iudicandam esse solum, in indiuiduis atq; inseparabilibus procedit, in illis autem quæ separationem recipiunt, vtrunq; suo iure censendum erit, siue id magis siue minus principale sit, cum enim vtrunq; distinctum atq; separatum sit, consequens est, vt propriam naturam obseruare debeat. l. 1. §. sed si mihi. ff. de verbo. obliga. vbi cõmuniter Scribentes annotare solent. Quod etiam in specie de qua agimus Scribentes in. d. l. venia & in. d. l. qui exceptionem frequentius censuerunt, ita vt mirandum sit, q; præfati Scribentes, ab ea comuni opinione ex tam fragili fundamento discesserint.

¶ Secundus casus est, quando odium à fauore separari non potest, prout cõmuniter vbi de sola successione Maioratus agitur, contingere solet. In qua specie, dicendum erit prout paulo ante dicebamus, q; scilicet si exclusio fiat propter masculos eiusdem lineæ & gradus, fauorabilis censenda sit, cum ea iuri cõmuni conueniat. In qua specie intelligenda est prima opinio de qua superius meminimus. si verò exclusio fiat propter masculos remotiores, odiosa iudicanda sit. Hæc nanq; exclusio quandam ex hereditationem & odium etiam rationabile continet, ideoq; strictè, atq; tenaciter interpretanda est. Quod eleganter sic interpretantur Cinus in. l. quæcunq;. C. de seruis fugi. Iacob. de Are. in. l. si quis in tantam. nu. 2. C. vade vi. Lanfran. in tractatu. de interpreta. statu. n. 34. Anchar. cõsilio. 371. Corneus, cõsilio. 115. nu. 5. cum sequentibus & cõsilio. 170. nu. 4. cum sequentibus. lib. 2. idem cõsilio. 97. nu. 4. lib. 1. idem. cõsilio. 10. nu. 5. lib. 3. & cõsilio. 246. nu. 6. lib. 2. Ioa. de Ana. cõsilio. 27. nu. 6. Iass. cõsilio. 24. nu. 1. lib. 1. Bertran. cõsilio. 24. nu. 3. lib. 1. Fortunius. in. l. Gallus. §. idem credendum. nu. 57. ff. de liber. & posthu. Aymon. cõsilio. 159. nu. 8. Cephal. cõsilio. 110. nu. 43. Adq; verũ mihi videtur atq; etiam magis hispanorum Primogeniorum nature conueniens. In quibus non de agnationis, sed de familie conseruatione agi solet, quamuis contrarium imò, quod statutum excludens filiam propter agnatos etiam transuersales seu remotiores sit simpliciter atq; absolute fauorabile, resoluat Albert. Brunus in tract. de statu. exclu. fœmi. art. 4. quæsti. 1. col. 3. & 4. atq; etiam Frã. Piscina de statu. exclu. fœmi. n. 41. vbi plures idem opinantes refert, qui omnes, in statutis Italia loquuntur, quorum

De Hispanorum Primogenijs.

rum finis est non solum familiae, sed etiam agnationis conseruatio.

- ¶ Sicq; intelligenda est secunda opinio, quam magis cōmunē appellauit Soci. l. un. d. consil. l. n. 46. lib. 1. Quæ. 2. opinio apertius pcedit quando filia
- 19 primi Maioratus institutoris ppter masculos remotiores excludi pten-
ditur, tunc nanq; huiusmodi exclusio nedū odiosa, sed etiā irrationabilis
atq; cōtra omnē æquitatē censenda est, q; dixit Bal. in l. fin. nu. 3. C. qui non
poss. ad liber. perue. Corneus. consil. l. 82. n. 8. lib. 4. Alex. cōsili. l. 16. ante. nu. 1.
lib. 1. Soci. l. un. d. consil. l. n. 46. lib. 1. vbi inquit hāc opinionē esse notabilē
- 20 ac singularē atq; secundū sensum suū. Et quāuis Bal. et ceteri qui illū sequū-
tur loquātur in filia quæ aparentis hereditate excluditur, nihilominus ta-
men in filia vltimi Maioratus possessoris ex paritate rationis videtur, idē
dicendū esse. Cū enim postquā successio Maioratus ad parentem deuenit,
ad eius descendentes necessariō pertineat, nec possit ad alios remotiores
nisi eisdē deficientibus trasferri (prout superius ostēdimus) consequens est vt
filia etiā in hoc casu dici possit hæreditate parētis priuata, atq; dispositio
eam successione parētis priuās pænalis, correctoria, & odiosa cēsenda sit.
- 21 Excluderē nāq; aliquē à successione iure cōmuni sibi cōpetenti, est pæna.
l. si is, qui hæres verbo. *Penas*. ff. de vulga. per quē tex. dixit Iass. ibi. nu. 4. q;
statutū reddēs aliquē successione incapacē, dicitur pænale, correctorium,
& odiosum. Quod etiam Paul. & plures alij Scrib. ibidem aduertunt. De
quo tamen dicendum erit: prout infra. c. sequenti. nu. 21. & 22. dicemus.
- 22 ¶ Quibus adijcitur, exclusionē scēminarū propter masculos remotiores,
priuilegiū aduersus iura cōmunia cōtinere. Idēd; necessariō restringen-
dā, atq; strictē interpretandā esse. l. si quādo. C. de in officio. testa. l. impu-
beri. ff. de administ. tuto. Idq; in specie dixit Bal. in l. venia. n. 5. C. de in ius
vocat. vbi. Salice. Fulgo. Paul. & ceteri Scrib. id ipsum verū esse profiten-
tur. Alex. consilio. l. 28. nu. 3. lib. 1. & consili. l. 158. n. 9. lib. 6. Carol. Ruinus. in.
l. Gallus. §. & quid si tātū. n. 90. ff. de libe. & posth. Guillel. Benedic. in rep.
c. Rainūtius. verb. duas habēs filias, nu. 176. de testa. Ioa. Hanibal. in rep.
- 23 Rub. ff. solu. matri. n. 160. Omnis nāq; recessus à iure cōmuni odiosus est,
dispositioq; à iure cōmuni exorbitans strictē atq; tenaciter interpretan-
da erit, vt pluribus probat Tiraquel. de retract. in præfatione. n. 62. Ay-
mō. consil. l. 159. n. 8. Frac. Piscina. in. q. de scēminarum exclusionē. n. 4.
- 24 ¶ Nec obstat si dicatur, hanc scēminarū exclusionē propter masculos re-
motioris gradus, fauorabilem censendam esse, cū, quāuis nos retrahat à
iuribus nouissimis, reducat nos ad iura antiqua: hoc est, ad mediam iuris
prudentiam & ll. digestorū ex quibus scēminæ propter masculos remo-
tiores excluderentur: quo casu lex etiam correctoria reducens nos ad
terminos iuris antiqui fauorabilis: nō autē odiosa censenda est. glo. ordi-
na. in

na. in. c. statutu. verb. *Numerā dū. de probē. li. 6. Alex. in. l. si constante. nu. 5.*
fil. solu. matri. l. in. Auth. quas actiones. n. 24. C. de Sacros. Ecclē. Aymō
de antiqui. tēp. 4. par. in. prin. n. 4. Curtius Iuoi. consi. 102. n. 5. & consi. 5. n. 21.
Idē. in. l. venia. n. 25. C. de in. ius. vocan. Franc. Piscina, qui plura refert. in. di.
disputa. n. 3. & iterū. n. 24. Ex quibus dixit Grego. in. l. 12. tit. 33. part. 7. verb.
Varon. ad h. f. feminaru exclusionē: & fauorabilem cēsendā esse: nisi quādo
ppter masculos remotiores excluditur filia, cui à Maioratus institutore le
gitima debetur. Quam opinionem sequutus fuit Cephalus. consi. 120. n. 9.
& 11. & consi. 178. nu. 108. vbi Corne. Alexā. Rubē. & Curtius Iun. ad idem
refert: quāuis illam reiiciat Franc. Piscina. nu. 45. qui etiā vbi fœmina le
gitima priuatur statuta esse omnino fauorabilia iudicanda profitetur.
¶ Hęc nāq; opinio admitti nō pōt qm̄ propter masculos remotiores fœmi
 na excludit, id nāq; praterq̄ quod est cōtra iura ciuilia nouissima: est etiā
 cōtra ius Diuinū, & aduersus ius duodecim Tabularū, atq; ius prætōriū, &
 alia iura antiqua, quæ etiā fœminas admittebāt. Quæ oīa in huius capitis
 principio retulimus, atq; etiā retulit Brūn⁹ de statu. excludē fœmi. ar. 2. q. 1.
 Ideoq; nō pōt dici, qd fœminarū exclusio ppter masculos remotiores, redu
 cat nos ad iura antiqua, cū quāuis reducat nos ad mediā iuris prudētiā:
 & etiā ad legē Voconīā qua prohibitum erat, ne quis hēredē fœminā face
 rer, nec vnicā filiam, de qua lege dixit Augustinus de Ciuitate Dei. lib. 3.
 nihil illa iniquius dici, aut excogitari possit: nos tamen retrahat à iure Di
 uino, & legibus duodecim Tabularū, & alijs iuribus, quæ digestorū legi
 bus multo antiquiora sunt. De lege autē Salicā quæ fœminas à Regni suc
 cessione omnino excludēbat in hac parte agendum nō est, cum eā legem
 non à Romanis, sed à Gallis editam fuisse constet.
¶ Quibus adijciē, qd opinio dicētū, qd lex correctoria reducens nos ad ter
 minos iuris antiqui fauorabilis esse cēseatur, satis dubia sit: vt ingeniosē o
 stēdit Tiraq. de retract. in præfatione. n. 59. atq; etiā Frac. Pesci. de stat. excl.
 fœm. n. 95. Imō si verū esset, qd ex eo, qd exclusio fœminarū ppter masculos
 remotiores, reducit nos ad mediā iuris prudētiā fauorabilis cēsenda esset,
 cōtinuū sequeretur, hoc indistinctē verū esse, siue excludatur fœmina, cui
 legitima debetur, seu fœmina, cui legitima debita nō est. Media nāq; iu
 ris prudētiā etiā filias, quibus legitima debita erat, à parētū hēreditatē pro
 pter agnatos masculos excludēbat. Qua propter ea distinctio, quæ fieri so
 let, qd scilicet si excludat fœmina, cui legitima debita est, exclusio sit odio
 sa, si verò ea, cui legitima non debetur sit fauorabilis, ex capite, & absq; iu
 ridico fundamento facta esse videtur, quāuis enim inficiari non pōssit, qd
 exclusio fœminæ, cui legitima debita nō est, minus rigoris cōtinere videa
 tur, quā exclusio filie, cui legitima debetur, vtrunq; tamen iuri cōmuni. &

De Hispanorum Primogenijs.

- Regio aduersatur. Quorū iuriū correctio, odiū cōtinere cōpertissimū est.
- 30 ¶ Nec etiā obstat si dicatur fœminarū exclusiōe fauorabile censendā esse cōsiderata principali statuentiū intētiōe, & si accessorie in fœminarū p̄iudiciū cōuertatur ex l. qui exceptionē. ff. de cōd. indebi. & ex his quæ Scriben. in l. venia. C. de iniur. vocā. annotare solēt. Nā illud intelligēdū est, qñ fœminæ propter masculos eiūsdē lineæ & gradus excluduntur. Secus autē qñ propter remotiores. Ea nāq; exclusio aded iniqua atq; aduersus iura cōmunia reputat, vt odiū hoc præponderet agnationis cōseruationi, vt in simili cōprehēditur ex his quæ notāt Bald. & alij quos supra isto. c. n. 19. citauimus, absurdissimū nanq; esset aded agnationis fauorē extendere, vt in aded graue filiorū dānum cōuertatur. Cū sufficiat q; agnationis fauor aduersus fœminas eiūsdē lineæ & gradus etiā natu maiores admittat, absq; eo q; prottrahat ad fœminas lineæ & gradus p̄ximioris, præsertim in his Regnis vbi publica vtilitas quæ in Maioratuū institutione versat, nō agnationis sed solū familiæ & nominis cōseruationē requirat, & fœminarū exclusio p̄pter masculos remotiores sit cōtra p̄pria & peculiare Hispanorū Primogeniorum naturā, legibus Regij explicatā. Quod solū sufficiens est vt materia hæc velut iuris cōmunis correctoria & odiosa restringenda sit.
- 31 ¶ Ex quibus cōstat, q; exclusio fœminarū p̄pter masculos remotiores odiosa, exclusio autē p̄pter masculos eiūsdē lineæ & gradus fauorabilis cēsenda sit, q; probabile videtur, tamen si viderim aliquos rectissimos atq; peritissimos viros illā opinionē amplectentes q; scilicet exclusio fœminarū odiosa cēseat qñ fœmina ab institutore descēdens p̄pter masculos remotiores qui ab eodē institutore nō descēdūt excludi prætēditur, fauorabile verō qñ excluditur p̄pter masculos remotioris lineæ & gradus ab ipso institutore descēdētes, tamen si vltimi possessoris respectu, trāsuer sales sint, quæ opinio cōprobari pōt ex his quæ in simili supra isto. c. n. 19. & 25. & supra li. 2. c. 12. n. 52. tradidimus, de quibus tamē cum casus se obtulerit deliberādum erit.
- 32 ¶ Ex eiūsdē etiā infertur, quod cū fœmina habeat fundatā intētiōē iure cōmuni, vt deficiētibus masculis eiūsdē lineæ ac gradus, in Primogenio succedat ad hoc, vt ab eo, q; sibi iure cōi cōperit, exclusa cēsenda sit, exclusio sit euidentissimē p̄bāda, alias autē in casu dubij in ei' fauorē semper p̄nūtiādū esse. Vbi em̄ ius aliquid disponit, debet euidentissimē de cōtraria voluntate cōstare, vt à iure cōi recedamus. l. 1. C. de cōdi. infer. vbi cū masculus trāsuer salis voluisset fœminā descendentē excludere, inquit Imperator, quod fœmina præferatur excluso masculo: nisi alia defuncti volūtas euidenter probetur. l. Lucius. s. quæsitū. ff. de lega. 3. ibi. *Res p̄di pertinere, nisi aliud sensisse testatorem probetur.* l. nuptura. ff. de iure doti. ibi. *Nisi euidentissimē contrarium probetur.* l. libertas. s. fina. ff. de manu, testa. ibi. *Nisi aliud sensisse patrem familiās ma-*

*tas manifestissimis rationibus probauerit. l. si plures. ff. de vulga. ibi. Nisi alia for-
te fuerit mens testatoris. Quod vix credendum est, nisi euidenter fuerit expressum.*
Is enim qui habet præsumptionem iuris contra se, oneratur durioribus
probationibus. Alberi. & Fulgo. p. tex. ibi. in. l. si extraneus. ff. de cōdictio. 33
causa. data. vbi Iass. nu. 15. id ipsum annotauit. Curtius in. l. 1. nu. 28. C. qui
admit. Regulæ nanque iuris non eliduntur per dubias probationes, seu 34
coniecturas, vt dixit Bal. in. l. 2. C. de bono. posse. secund. tabul. n. 5. idem
Bal. in. l. precibus. n. 23. C. de impube. Iass. in. l. non hoc. n. 15. ad fin. C. vnde
legit. Quibus adiicitur, quod dixit idem Bal. in prælud. feud. §. quarta di-
uisio. n. 46. vbi eleganter inquit, q̄ natura semper inesse videtur: nisi per 35
pactum impropietur. idem Bal. in. l. 1. C. commodati. nu. 1.
¶ Quod comprobatur ex tex. in Auth. de non eligend. secund. nu. 1.
§. cūm igitur. colla. 1. per quem tex. dixit Bald. in Auth. ex testamēto. in
lectu. n. 5. C. de secūd. nupt. quōd in materia priuatiua, vel exclusiua, illud 36
quod non est expressum, priuationem, seu exclusionem nō inducit: id q̄
ex pluribus comprobatur Curti. Seni. consil. 44. col. 9. Curtius Iuni. consil. 5.
num. 11. & alibi sæpe Scrib.
¶ Ex quibus etiam inferitur, quōd ex triplici statu, in quo lites, quæ super 37
exclusionem, vel admisione fœminarum versantur, esse possunt: videlicet,
q̄ lis sit clara ex parte masculi remotioris gradus, vel ex parte fœminæ,
vel dubia, masculus solum in primo casu poterit obtinere: fœmina verò
in duobus casibus sequentibus necessariò masculino remotioris gradus præ-
ferenda erit: cū iure communi eius intentio fundata sit.
¶ Ex his autem quæ prædiximus non inficiamur, q̄ si ex euidentissimis, 38
& clarissimis coniecturis constiterit, Maioratus institutorem eius volun-
tatis fuisse, vt fœminæ propter masculos remotiores excluderentur, ea vo-
luntas, qua id præcisè colligatur sequenda sit: imò verissimū esse profi-
temur, eam in hoc casu omnino sequendam esse: dum modo coniecturæ
eius qualitatis sint, vt nihil aliud inducere valeant, nec aliqua iuridica ra-
tione subterfugi queant. Illud nanque quod ex legitimis coniecturis elici 39
tor, inducit euidentem voluntatem: et si verbis expressum non fuerit. l. li-
cet Imperator, vbi Bart. & communiter Scribent. id notant, ff. de lega. 1. l.
quidā testamēto. ff. de vulga. l. Titia. §. Lucius. ff. de lega. 2. l. Lucius. §. quasi
tutor. ff. de lega. 3. l. si tutor petitus. vbi glo. ordi. C. de peri. tuto. Quæ elegā 40
ter inquit, coniecturas, ac præsumptiones legum præsertim illas, quæ ex
verbis testantium deducuntur, esse liquidissimas probationes. Tex. in
ceta glo. verb. *Probat. in. l. 1. C. de testa. mili. vbi probatur, q̄ quando. l. re-*
quirat liquidam probationem, sufficit probatio, quæ fit per legitimas cō-
iecturas. l. diuortio. §. si fundus verb. Palam. ff. solu. matri. vbi dicitur illud
-in q̄

De Hispanorum Primogenijs.

palam constare, quod ex coniecturis comprehenditur. Quibus possent plura alia coniungi, quæ passim ab Scrib. in idem cumulantur.

¶ Similiter etiam non solum dicitur voluntas testantis illa, quæ ab eo expressè, atque in individuo præfertur: sed etiã illa, quæ ex coniecturis resultantibus ex verbis ab eo prolatis comprehenditur. l. cum virum. C. de fidei commissis. l. pen. ff. de lega. 1. l. cum proponeretur, & l. qui solidum. ff. de lega. 2. l. si quis locuples. in fi. ff. de manu. testa. Quibus plura cumulat Soci. consil. 6. n. 9. lib. 3. & Parisi. consil. 35. n. 12. cum sequen. lib. 3. Quod quando coniecturæ præcisæ, atque apertissimæ sunt, verũ nobis videtur: prout apertius in. c. seq. probabimus.

41 ¶ Vltimo autem loco ex supradictis etiam inferitur, q̃ cum femina ex iuris communis dispositione masculis eiusdem gradus ac lineæ deficientibus, ad Maioratus successionem admittenda sit: si masculus remotioris lineæ ac gradus illam excludere prætendat: interim in Maioratus possessionem ipsa tuenda atque conseruanda erit, semperque in iudicio possessorio obtinere debet. Quod probatur ex text. in. c. 1. § 1. si de inuesti. inter domi. & vassal. vers. si autem possessione. Idem probat text. qui in id frequentius allegari solitus est, in. c. 1. § inter filiam. si de feud. de iunct. cõten. sit int. domi. & agna. *Ibi apud filiam possessionem interim esse collocandam. & in vers. defuncto, eiusdem. §. Ibi. Respondi filiam in possessione feudi manere debere donec de eo iudicetur*, per quem tex. censuerũt Andreas de Yser. Bal. Aluaro. & communiter Scrib. ibidem, quod si filia petat se mitti in possessionem bonorum parentis, & agnati contendat ea bona esse feudalia, sibiq; eorum successionem exclusã filia pertinere, quod filia est in possessionem mittenda, agnatorum contradictione non obstante: donec de proprietate discutiatur. Quod etiam ex illo tex. deducit Ioãnes Andreas in ti. de testam. §. sequitur. col. pen. vers. sed pone. in addi. incipi. Dubitatur etiam. Idem in ti. de feudis. §. quoniam. vers. 21. in addi. incipiẽ. Cessante. Quem referunt & sequuntur Alexan. n. 30. Iasso. n. 76. Curtius Iun. n. 84. in. l. fi. C. de edic. Diui Hadria. tollen. Bal. in. c. 1. de contẽ. inter mascul. & femi. de benefi. ante nume. primũ. Curtius Iunior in tracta. feudo. 3. par. principa. q. 21. vers. Vigesimo primo quæro. Deci. consil. 4. n. 10. Idẽ consil. 467. n. 9. Carol. Ruinus consil. 18. n. 20. lib. 1. Alber. Brun. consil. 1. nu. 12. 102. Rampecius inter consilia feudalia. consil. 2. n. 7. cum sequ. Gozadi. consil. 6. n. 87. & consil. 7. n. 10. & 11. Curti. Iuni. consil. 30. n. 10. & cõsil. 41. n. 5. Parisi. consil. 22. n. 65. & consil. 41. num. 2. lib. 1. Portius, qui plura refert consil. 1. n. 17. Claudius Canciucula consil. 23. nu. 57.

42 ¶ Et quãvis tex. in. d. §. inter filiam, loquatur in filia respectu successionis patris: idem tamen dicendum est in forore respectu successionis fratris, ut opti-

vt optimè aduertit Deci. consil. 498. nu. 4. & consil. 517. nu. 7. & consil. 588. n. 8. & 10. Curtius Iun. consil. 41. nu. 5. 6. & 10. Gozadi. consil. 7. n. 11. Parisi. consil. 23. n. 89. & 90. lib. 1. Portius. d. consil. 1. numc. 18.

Hoc autem restringi debet: nisi agnati probare velint in continenti bona esse feudalìa: non autem allodialia. Tunc nãque admittenda erit eorũ contraditio, atque hoc cognito filia exclusã, ipsi in feudo succedent: argumẽto tex. in l. si is, à quo. in prin. ff. vt in posse. lega. Per quem tex. ita limitat & declarat præfatam communem opinionem Andr. de Yser. in d. s. inter filiam. quem sequuntur ibi Præpo. & Aluaro. eandemq; opi. sequitur Gozadi. consil. 7. num. 2. & consil. 50. nu. 20. & num. 26. Parisius. d. consil. 1. nu. 65. Claudius Canciũcula consil. 23. num. 56. Quamuis plures relati à Gozadi. cõsili. 10. nu. 4. & à Tiraquel. in tracta. Le mort saisi le vi. 4. par. declarati. 5. nu. 20. dicant fœminam tuendam esse in possessione: etsi constet bona, de quibus agitur, esse feudalìa. Quorum opinio sequenda non est, ex his rationibus quas Scrib. paulò ante citati adducunt. Idque probari videtur ex decisione. l. 2. titu. 14. parti. 6. Quod pari ratione in masculo fœminam propinquiorem à Maioratus successione excludere contendẽte, dicendum erit.

Ex quibus assignari potest nouus intellectus ad tex. in. l. 45. Tauri, quæ hodie est. l. 8. tit. 7. lib. 5. in noua. ll. Reg. collecti. qua dispositum est possessionem ciuilem & naturalem bonorum Maioratus transire in sequentẽ successorem eo instanti, quo vltimus possessor mortuus fuerit. Nam si iudicio possessorio ex. d. l. Tauri introducto, agnati transuersales contentant se in eodem Maioratu successores esse, filia vltimi possessoris exclusã, admittendi erunt, si id in continenti probare velint. Dicitur autem id in continenti fieri: si probatum fuerit intra. 50. dies, qui ex. l. 9. d. tit. 7. libr. 5. assignati sunt, ad probandũ in dicto remedio possessorio, quod pro adipiscenda actuali possessione bonorũ Maioratus ex præfata. l. 9. introductum est. Prout infra isto lib. c. 13. n. 16. ostendemus. Idq; comprobatur ex eo, quod infra isto lib. cap. 13. nu. 9. dicimus, vbi apertissimè probabimus remedium ex. d. l. introductum esse possessorium: habens tamen mixtam proprietatis causam: ideoq; in eo exceptiones etiam proprietatis iudiciũ attinentes, admittendas esse, dum modo intra terminum ab illa lege præstitutum probentur. Sicque pluries obtentum, atque obseruatũ vidimus.

Summaria ex capite sequenti.

Maioratus institutio ob conseruationem agnationis expresse facta, ad fœminarum exclusionem de casu ad casum ex identitate rationis extendenda erit.

d. 4.

Fœmina

2. *Femina est finis agnationis eiusque successio agnationis conseruationi aduersatur.*
 3. *Agnati qui sint.*
 4. *Statutum excludens feminas propter masculos, extendi potest de casu ad casum ex identitate rationis: si ratio expressa sit in statuto.*
 5. *Dispositio excludens feminas propter masculos remotiores: non solum extenditur ex ratione expressa: sed etiam ex ratione subintellecta: quando una tantum reddi potest.*
 6. *Quod in materia etiam correctoria: & odiosa locum habet.*
 7. *Extensio non dicitur fieri: quando adest eadem ratio: sed potius comprehensio.*
 8. *Dispositio correctoria: atque odiosa ex identitate rationis extenditur: quando adest aliud quod verbum quod saltem secundum latam significationem eum casum comprehendat.*
 9. *Masculorum vocatio quando in hominum dispositionibus censetur facta ratione conseruanda agnationis.*
 10. *Dispositio feminarum exclusiua de casu ad casum ex identitate rationis non extenditur.*
 11. *Statutum excludens matrem defuncti propter patrui: non habet locum in patruo magno.*
 12. *Si statutum disponat, quod mater non succedat filix extantibus agnatis: poterit succedere filio.*
 13. *Si statutum disponat, quod existente patruo auus maternus non succedat: non censetur exclusiua aui materna.*
 14. *Statutum excludens patruum: non porrigitur ad amitam.*
 15. *Statutum excludens matrem propter fratrem defuncti: non censetur excludere illam propter sororem.*
 16. *Regula: si vinco vincens te: non habet locum in materia feminarum exclusiua.*
 17. *Dispositio feminarum exclusiua etiam ex maiori parte rationis de casu ad casum non extenditur.*
 18. *Concordia inter contrarias scribentium sententias in hac materia assignatur.*
 19. *Dispositio in qua simpliciter & absolute ratio conseruanda agnationis appositae est: de casu ad casum extenditur.*
 20. *Dispositio ubi causa conseruanda agnationis non simpliciter: & absolute appositae est: sed ad certas personas restricta: de casu ad casum non extenditur.*
 21. *Dispositio poenalis: & odiosa simul ex identitate rationis de casu ad casum non extenditur.*
 22. *Dispositio excludens feminas propter masculos remotiores à Primogeniorum successione: non dicitur esse poenalis.*
 23. *Exclusio feminarum: ex identitate rationis in quatuor casibus admittenda est.*
 24. *Ratio conseruanda agnationis ad certas personas restricta: ad omnes ex illis descendentes extendenda erit.*
 25. *Agnationis conseruanda ratio: ex masculorum vocatione comprehenditur.*
 26. *Maioratus institutio: in qua masculi vocantur: vtrum censetur facta ob agnationis conseruationem.*
 27. *Statutum excludens feminas propter masculos: non censetur factum ex ratione conseruanda agnationis: nisi ea ratio expressa sit in statuto.*
 28. *Ratio sola esse non praesumitur: nisi probetur.*
 29. *Ratio conseruanda agnationis non praesumitur ex masculorum vocatione saltem in hominum dispositione.*
 30. *Masculorum vocatio excludit feminarum successionem.*
 31. *L. cum auus. ff. de condi. & demonstra. & l. cum acutissimi. C. de fidei com. declarantur.*
 32. *Masculorum vocatio non inducit feminarum exclusionem: ob masculos remotiores.*

- 35 Argumentum à contrario sensu nō est admittendum ad iuris communis correctionem.
- 36 Verbum masculus foeminam, masculo deficiente comprehendit, ubi eadem ratio in masculo & in foemina concurreat.
- 37 Inclusio unius personæ non inducit exclusionem alterius: quando inclusio ob maiorem frequentiam facta fuit.
- 38 Dispositio loquens de masculo, comprehendit foeminam: quando propter maiorem frequentiam dispositio fuit in masculo formata.
- 39 Opinio dicentium, quod verbum masculus, foeminam à Primogenitorum successione excludat, frequentius admitti solita est.
- 40 Verba quæ ex sui natura solent masculos, & foeminas comprehendere, de solis masculis intelligenda sunt, quando ratio conservandæ agnationis in Maioratu expressa, vel subintellecta est.
- 41 Filiorum appellatio foeminas non comprehendit stante statuto, quod extraneis masculis foemina non succedant.
- 42 Dicta Scriben, qui statuta Italie, quibus foemina propter masculos excludantur, interpretantur, frequentior ad Hispanorum Primogenia, ubi ratio conservandæ agnationis expressa, vel subintellecta est, trahi solent.
- 43 Exclusa foemina, censentur exclusi omnes ab illa descendentes.
- 44 Exclusa radice, censentur exclusi omnes, qui ex illa procedunt.
- 45 Exclusa foemina, censentur exclusi eius ascendentes.
- 46 Exclusa foemina propter aliquem masculum, censetur etiam exclusa propter masculos ab illo descendentes.
- 47 Maioratus institutio ex qua vocatur masculus de masculis descendētibz ex masculis, & non de descendētibz ex foeminis intelligenda est.
- 48 Causatum non potest esse potentius sua causa.
- 49 Exclusa foemina censentur exclusi masculi ab illa descendentes.
- 50 Appellatio masculorum, masculos ex foeminis descendentes comprehendit: quando nō agitur de agnationis conservatione.
- 51 Verbum masculus, de masculis ex foemina descendētibz intelligendum est: quando Maioratus à foemina fuit institutus.
- 52 Masculorum vocatio non censetur facta ratione conservandæ agnationis, si in aliqua parte Maioratus foemina vocata est.
- 53 Exclusio foeminarum de casu ad casum extenditur: ne persona proximioris gradus à remotiori excludatur.
- 54 L. si viua matre. C. de bon. mater. & l. Publius. §. i. ff. de codi. & demonstr. declaratur.
- 55 Affectionis, seu prædilectionis ratio nō potest assignari in descendētibz nascituris, nisi ex gradus proximitate: qualiterque hoc intelligendum sit.
- 56 Exclusio foeminarum de casu ad casum extendenda est, ubi si non extendereetur, resularet absurdum, vel repugnancia, vel dispositio illusoria redderetur.
- 57 Verbum filiorum, foeminas non comprehendit, ubi Maioratus institutor de masculis, & foeminis discretivè disposuit.
- 58 Qualitas masculinitatis in una substitutione adiecta, vtrum in altera repetita esse censetur, latissime discutitur.
- 59 Qualitatis repetitio faciendā non est, ubi agitur de iuris communis correctione.
- 60 Masculinitatis repetitio faciendā est in Maioratibus, in quibus ratio conservandæ agnationis expressa, vel subintellecta est.
- 61 Qualitas masculinitatis in eadem oratione, & sub eodem verbo appositā, vtrum cēscatur in sequentibus repetita.

De Hispanorum Primogenijs.

- 60 Qualitas masculinitatis censetur repetita: quando Maioratus institutor in utraque parte de eisdem filiis loquutus fuit.
- 61 Qualitas masculinitatis censetur repetita: quando institutor adiecit aliquod verbum, quod ex sui natura eiusdem qualitatis repetitionem comprehendat.
- 62 Qualitas per viam Regule generalis apposita, censetur semper in sequentibus repetita.
- 63 Qualitas masculinitatis in vna parte adiecta, in alia repetita censetur, quando si aliter fieret deterius conditionis esset proximior quam remotior.
- 64 Verbum superscriptis, vel supradictis inducit masculinitatis repetitionem.
- 65 Qualitas masculinitatis censetur repetita: quando institutor dixit, eodem modo in omnibus alijs vocationibus succedendum esse.
- 66 Cõsiliũ pro Maioratuũ institutoribus, vt in prima vocatione omnes qualitates apponant, præcipiantque q. idem ordo seruetur inter omnes alios ad eiusdem Maioratus successionem inuitatos.
- 67 Repetitio masculinitatis excluditur, vbi Maioratus institutor in prima vocatione adiecit hæc verba: quod tunc & eo casu habens illam qualitatem succedat.
- 68 Qualitatis repetitio inducitur, quando vocatio facta fuit alicui cum certa qualitate expresso nomine proprio.
- 69 Fœmina, quæ ex masculis descendit: vtrum succedat in Maioratu, vbi descendentes per lineam masculinam vocantur.
- 70 Fœmina agnata, vtrũ admittatur ad successionẽ Maioratus vbi solum agnati vocantur.
- 71 Fœminarum exclusio simpliciter facta propter masculos, censetur facta propter masculos eiusdem lineæ & gradus: non autem propter remotiores.
- 72 Fœmina semel à Maioratus successionẽ exclusa: vtrum perpetuò exclusa censeatur.
- 73 Fœmina in dubio non debet censeri exclusa propter masculos remotiores, vbi Maioratus à fœmina processit.
- 74 Fœmina vtrum censeri debeat exclusa propter masculos remotiores, vbi Maioratus à viro, & fœmina simul institutus fuit.
- 75 Filius legitimus non excludit fœminam stante statuto, quod fœmina propter masculos excludantur.
- 76 Filius incapax non excludit fœminam, vbi fœmina propter masculos excludantur.
- 77 Neptis à filio masculo primogenito descendens: vtrũ filium masculũ secundo genitũ excludat.
- 78 Armorum, & nominis delationis præceptum, non inducit agnationis considerationem.

Quando fœminæ Primogenitæ propter masculos remotioris lineæ & gradus, à Maioratus successionẽ excludantur.

CAPVT QVINTVM.

N capite præcedenti visum fuit, qualiter masculus eiusdẽ lineæ & gradus, etsi minor natus sit, fœminam Primogenitam à Maioratus successionẽ excludat. Similiterque, q. si ipse masculus in remotiori gradu ac linea constitutus sit, ab illa præcedi debeat: quod iure communi sic statutum est. Sed quoniam pluries Maioratuũ institutores

res feminas aduersus iura communia à Primogeniorum successione propter masculos remotiores excludere solent, super eorumque exclusione, seu admisione lites innumeræ excitantur, conueniens ac necessarium visum fuit id in hoc capite resolvere.

¶ In primis autem illud in hac re animaduertendum est, interdum ad eò clarè & præcisè à Maioratum institutoribus formarum exclusionem propter masculos remotiores in eisdem Maioribus apponi solita miscesse, ut de ea nulla difficultas vtrquam superesse possit: veluti si institutor dixerit, qd ad sui Maioratus successionem vocat masculos proximiores primogenitos ex sua familia procedentes, & qd nullo pacto vult, qd femina in Maioratu succedat, sed qd semper propter masculos, etiam remotioris lineæ ac gradus excludatur. In qua specie hæc clara, atq; aperta dispositio præcisè obseruanda est, nec litibus aperienda via: non enim admittenda est voluntatis questio, ubi in verbis nulla ambiguitas inuenitur. Ille, aut ille, s. cum in verbis. ff. de legatis. 3. l. continuus. s. cum ita. cum similib. ff. de verb. obliga. Sed quoniam frequentius contingere solitum est, ut hæc formarum exclusio propter masculos remotiores, non clarè, & aperte, sed dubiè, atque inuoluntè, à Maioratum præsertim antiquorum institutoribus apponatur. Quod esse solet prolixarum litium incentiuum, in eorum Primogeniorum interpretatione, sequentes conclusiones obseruanda erunt: in quibus præcipua huius rei substantia comprehenditur: ita ut prope nullus casus possit accidere, qui eisdem conclusionibus obseruatis ex eis, vel ad earum similitudinem decidi non valeat.

¶ Prima conclusio sit, qd si in Maioratus institutione eiusdè institutor profiteatur secunda ratione Maioratum instituere, ut bona ipsa perpetuò in agnatione conseruentur, ex huius rationis expressione femina atq; etiam masculi, ex eis descendentes perpetuò exclusi censendi sunt, etiam in casibus in dispositione non expressis, eaq; dispositio ex rationis identitate de casu ad casum extendenda erit. Cuius conclusionis ratio ea est, qd femina successio agnationis conseruationi repugnat: cum ipsa sit finis agnationis. l. pronuntiatio. s. familie. ff. de verborum sig. l. Iuriconsultus in prin. ff. de gradi. & in. s. l. Instituta de legi. agna. succed. l. aduersus. C. de crimin. expila. hæred. l. quicumq; cum similib. C. de re milita. libr. 10. quibus conuenit illud Euripidis.

Mulier egressa paternis adibus,

Non ampliùs est parentum, sed coniugis:

Masculum verò genus perpetuò manet in adibus.

Et quod rursus idem Euripides adijcit.

Filij masculi columna sunt familiarum.

Ideoq;

De Hispanorum Primogenijs.

Ideoq; in hac specie femina propter masculos remotiores excluduntur, idq; efficit agnationis fauor. Sub vocatione nanque agnatorum, descendentes ex feminis non comprehenduntur: cum ipsi non agnati, sed cognati esse dicantur. l. sunt autem. ff. de legiti. tuto. vbi dicitur q; illi sunt agnati, qui sunt cognati per virilis sexus cognatione coniuncti: quasi à patre cognati, & in. s. sunt autem insti. de legi. agna. tute. & in. s. i. insti. de legi. agna. succe. d. l. Iurisconsultus. cum similibus. ff. de gradib. quæ ratio feminas etiam agnatas comprehendit, de quibus dicendum erit: prout infra isto. c. conclusione. 12. & 13. dicemus.

¶ Hoc autem, quod prædiximus comprehenditur ex doctrina Bar. in. l. liberorum. n. 12. ad fin. & n. 13. ff. de verb. sig. vbi inquit in statuto excludente feminas propter masculos, posse argui de casu ad casum ex identitate rationis, si ratio expressa sit in statuto. Lapus allega. 101. colum. 11. Imol. in. l. si vero. s. de viro ad fin. ff. solut. matri. Deci. consil. 372. n. 4. Alber. Brunus qui plura refert in. d. tracta. arti. 3. q. 1. col. 2. & 3. & omnes Scrib. quos statim citauimus, dicentes: ex ratione subintellecta posse argui si vna sola reddi possit. Qui omnes proculdubio præsupponunt ex ratione expressa in dispositione, potiori ratione ad omnes casus, qui sub ratione comprehendendi possunt, argui posse, idq; apertius dixit Curti. Iuni. cõs. 154. n. 11. fin. verb. vbi inquit, q; quâdo ratio est expressa, res est extra omnē dubitationē. Cepha. cõs. 55. n. 5. Fran. Piscin. in sua disputa. sup. statu. exclu. fœm. n. 23.

¶ Quod nō solum procedit quando ratio, vt prædiximus expressa est: sed etiam quando à iure subintelligitur ex eo, q; vna tantum reddi potest. Ex ea namq; ratione potest argui de casu ad casum: ita vt dispositio omnes illos casus cõprehendat, qui sub ratione cõprehendi possunt. Tex. in. l. milites agru. in princip. ff. de re milita. glo. in. l. quâuis. C. de fidei cõ. Alex. qui plura refert consil. 48. nu. 4. lib. 1. iunctis pluribus alijs quæ supra lib. 1. cap. 5. n. 9. & 10. adduximus. Quod dixit eleganter Bal. in. l. maximū vitu. n. 7. ante fi. C. de lib. præteri. vbi inquit, in statuto excludente feminas propter masculos posse argui à ratione subintellecta, quæ est vnica & finalis: scilicet vt bona in agnatione conferuentur. Id ipsum etiam dixit Roma. cõs. 32. col. 2. versi. 3. quia hoc statutum. Idem Roma. cõs. 110. in fi. & cõs. 404. col. 1. Cuma. consil. 2. col. 1. Fulgo. consil. 78. col. 2. Angel. in. s. i. col. fin. versi. Secūdo addas instituta. de iure natu. gen. & ciuil. Albert. Bru. qui plura refert in dicto tracta. arti. 3. q. 1. col. 2. & 3. Deci. d. cõs. 372. n. 4. Curti. Iuni. d. consil. 154. nu. 10. cum seq. Parisi. consil. 41. n. 10. lib. 3. Fran. Piscina. in. d. disputatione nu. 35.

¶ Idque etiam in materia correctoria, & odiosa locum habet, tam ex ratione expressa, quâ subintellecta: vbi vna tantum reddi potest, vt supr. lib. 1. c. 5. n.

c. 5. n. 10. declarauimus. Vbi enim adest rationis idéitas, non dicitur procedi per extensionem, sed per comprehensionem: prout ibid. nu. 12. tñ ostendimus. Idque in terminis de quibus agimus nouissimè probat Fran. Piscina in sua dispu. exclu. sceminarum. nu. 15. cum seq. & latius nu. 23.

¶ Quæ omnia aperiùs procedunt, vbi in dispositione inuenitur aliquod verbum quod ex sui natura, etiam secundum latais interpretationem masculos comprehendit, veluti filij descendentes posterij, vel simile. Tunc namque dispositio correctoria, atque exorbitans proculdubio de casu ad casum ex idéitate rationis extendenda erit, vt declarat Imol. in. l. si verò. §. de viro. col. 4. vers. aut agitur. & col. 8. vers. tum quarto. ff. solu. matri. Soci. cōf. 9. nume. 20. libr. 3. & consil. 82. libr. 4. Aymon. consil. 98. nu. 13. Soci. Iuni. cōf. 1. num. 15. libr. 1. consil. 6. n. 19. & 20. eod. lib. Riminal. consil. 224. nume. 27. libr. 2. Gratus. consil. 5. nu. 9. libr. 2. Gozadi. cōf. 59. nume. 4. Parisius. consil. 44. n. 16. libr. 2. Aymon de antiqui. tempo. 4. par. nu. 86. cum seq.

¶ In quo tamen animaduertendum est, quod si Scrib. quos infra isto ca. n. citauimus, dicere soleant: in dispositionibus hominum non esse præsumendum, quod quis masculos vocauerit ratione cōseruandæ agnationis, cum pluribus alijs rationibus moueri potuerint: hæc tamen distinctio in Primogenijs vbi simpliciter, & absolute masculi solum vocatur, & feminae præcisè excluduntur, admittenda non est. Non enim hoc alia ratione quam cōseruationis agnationis verisimiliter fieri potuit, prout in sequenti conclusionē dicemus. Secus autem vbi in aliquibus casibus masculitantum vocantur: in aliquibus autem feminae admittuntur, in quibus potius ratio prædilectionis, ac prælationis masculorum, quam cōseruationis agnationis considerari potest: præsertim, si de masculis iam natis tempore Maioratus institutionis agatur: sicque id pluries intellectum vidimus, comprobaturque ex his, quæ infra isto. c. 7. conclusionē dicemus. Ex quibus videtur dicendum ex rationis idéitate, dispositionem sceminarum exclusiuam, de casu ad casum trahendam esse.

¶ Sed quauis Scrib. superiùs relati hoc profiteri soleant: plures tamen contrarium opinantur, dicentes, dispositionem sceminarum exclusiuam ex ratione expressa, vel subintellecta de casu ad casum trahendā non esse. Quod dixit Ioannes de Imol. in. l. si verò. §. de viro, prope fin. ff. solu. matrim. vbi inquit, dispositione, quæ propter certas personas, vel in certis casibus sceminas propter masculos causa cōseruandæ agnationis excludit, non esse ex idéitate rationis ad alios casus, seu personas protrahendam. Quæ sequuntur communiter Scrib. quos supra lib. 1. capi. 5. nume. 37. nuncupatim citauimus.

¶ Ex quibus Scrib. passim dicere solent, statutum excludens matrem de iuncti

De Hispanorum Primogenijs.

- functi propter patrum non habere locum in patrum magno: quia et si in eo militet ratio cōseruanda agnationis, quę mouit statueres, illa tamē agnationis ratio ad personā nominatā restringenda erit, cū statutum sit cōs rectoriū iuris cōmunis, quod notāt Iacob. Butriga. col. i. Bal. n. i. Paul. n. 2. Alex. n. 2. Iass. n. 4. Deci. n. 2. & 3. in l. i. C. de successio. edict. vbi cōmuniter Scrib. id notāt Alex. cōsil. 97. nu. 3. cū seq. lib. i. Deci. qui plura refert. cōsil. 127. n. 9. Riminal. cōsil. 123. n. 67. cū seq. lib. 2. Gratus. cōsil. 3. n. 9. lib. 2. Gozadi. cōsil. 59. nu. 4. Parisius cōsil. 44. n. 16. lib. 2. Socii Jun. cōs. n. 15. lib. i. Similiter etiam si statutum dicat, quod mater nō succedat filio extantibus agnatis: poterit tamē succedere filia, vt notāt Archidia. in c. si quis suadete. col. 3. n. 7. q. 4. Domini. in c. generali. 4. colum. de electi. lib. 6. Imol. in l. si ita sit. scriptum. ff. de lega. 2. similiter etiam stante statuto, q. existente patrum nō succedat auus maternus: nō censetur exclusa adia materna: prout dixit Bal. in l. quęcunq. n. m. C. de seru. fugiti. Alex. in l. illa. C. de colla. nu. 7. vbi plura in idem adducit. Similiter etiam statutum excludens patrum, nō porrigitur ad amitam. Corne. in l. illam. numero. 15. C. de colla. vbi inquit sic in causa propria, obtinuisse. Eadem etiam ratione statutum excludēs matrem propter fratrem defuncti, non excludet illam propter sororem. Corneus. cōsil. 335. numero. 9. cum pluribus sequen. lib. i. vbi plura alia in idem adducit. Item in materia fœminarum exclusiua, non habet locum regula, si vinco, vincam te, vt opinantur. Bar. in l. 2. §. videndum. numero. 2. ff. ad Tertul. Alexand. in dicta. l. illam. C. de collatio. n. 7. idem cōsil. 97. nu. 9. lib. 2. Curti. Jun. cōsil. 5. nume. 8. Similiter etiam in hac materia fœminarum exclusiua, etiam ex identitate, vel maiestate rationis, dispositio de casu ad casum non extenditur. Paul. in d. l. illam. nume. 8. & 9. vbi Alexand. num. 6. cum sequen. Corneus. nume. 4. & 5. Deci. nu. i. & cōmuniter Scrib. id notant. Imol. in l. si vero. §. de viro. in fi. ff. solu. matrim. Claudius in l. si constante. num. 27. ff. solu. matri. Corneus. cōsil. 82. nu. 10 & cōsil. 191. num. 4. lib. 4. Parisius cōsil. 41. nu. 8. lib. 3. vbi hanc dixit cōmunem opinionem. Tiracquel. de cessante causa. i. limita. numer. 14. Quę & quam plura his similia latē congerit Alber. Brunus de statu. excluden. fœmin. propter masculos, articu. 5. col. 1. 2. atque Aymon. cōsil. 98. num. 13. Socin. Iunior cōsil. 1. nume. 15. lib. 1. & cōsil. 6. numer. 19. & 20. & cōsil. 10. nume. 25. & cōsil. 30. nume. 34. eodem lib. Gozadmus cōsil. 59. nume. 4. Gratus cōsil. 5. numer. 9. lib. 2. Antonius Gabriel communium opinio. lib. 6. de verb. sign. conclu. 6. nu. i. cum sequen. & conclu. 7. nu. i. cum sequen. qui omnes in id tendunt, vt etiam ex ratione expressa, dispositio fœminarū exclusiua de casu ad casum extēdēda nō sit: quādo ratio ad certas personas expressas, atq; specificatas referri videtur. Quā in re inueniuntur

tot au

tot authoritates grauiſſimorum virorum dicentium, ex ratione expreſſa, diſpoſitionem de caſu ad caſum trahendam eſſe, & aliorum dicentium contrarium, vt non facile poſſit vera concordia, nec reſolutio comprehendendi.

¶ Sed vt in hac re tam ambigua, & difficili, vera reſolutio deinceps habeatur, duo caſus diſtinctionis penitus diuerſi, atque ſeparati conſiderandi ſunt. Primus: quando Maioratus inſtitutor ſimpliciter & abſolute Maioratu cauſa conſeruanda agnationis inſtituit. In quo caſu, dicendum erit, ex identitate rationis diſpoſitionem de caſu ad caſum trahendam eſſe. Secundus caſus eſt: quando hanc rationem conſeruanda agnationis Maioratus inſtitutor certis perſonis, ſeu gradibus adiecit: veluti quando dixit, volens agnationem in perſona Titij, & deſcendentium ſuorum conſeruare vel ſimile, in quo caſu dicendum erit, conſeruationem agnationis ad perſonas nominatas reſtringendam, nec ad alias perſonas ex rationis identitate extendendam eſſe. Quam diſtinctionem fecit Imol. in. l. ſi verò. §. de viro. ff. ſolut. matri. prope fin. Soci. l. uni. conſil. 1. n. 15. lib. 1. & conſil. 108. nu. 31. & 32. lib. 2. Gozadi. conſil. 59. nu. 4. Paris. conſil. 44. nu. 16. lib. 2. Carol. Molin. in conſuetu. Pariſien. tit. 1. §. 16. nu. 4. Gratus. conſil. 5. nu. 9. lib. 2. Riminal. conſil. 224. n. 27. lib. 2. Brunus. in d. tracta. articu. 3. colu. pen. & ſina. Idq; mihi probat tex. in. l. quæ conditio. ff. de condi. & demonſtra vbi dicitur. *Quæ conditio ad genus perſonarum, non ad certas, & notas perſonas pertineat, eam exiſtimamus totius eſſe teſtamēti, at eam, quæ ad certas perſonas accommodata fuerit, reſerre debemus ad eum duntaxat gradum quo hæ perſona inſtituta fuerunt.*

¶ Primus autem caſus diſtinctionis, quod ſcilicet, ex ratione generica, & abſoluta conſeruationis agnationis, diſpoſitio de caſu ad caſum protrahenda ſit, comprobatur ex his, quæ latiùs ſupra iſto. c. adducta ſunt, probantes, q̃ ex eo, quod hæc materia correctoria ſit, in ea extenſio ex identitate rationis nō excludat. Nec obſtat ſi dicatur, quod hæc materia vbi de excluſione ſeminarū propter maſculos remotiores agitur: nō ſolū ſit iuris cōmunis correctoria: ſed etiā pēnalis: put ſupra. c. 4. n. 21. oſteſum eſt. Et q̃ licet verū ſit, q̃ in materia correctoria admittēda ſit extenſio de caſu ad caſu, ex ratione expreſſa, vel ſubintellecta q̃do vnā tantū reddi poteſt: in materia autē correctoria, & pēnali ſimul extenſio ex identitate rationis expreſſe, vel ſubintellecte admittēda nō eſt. glo. ordi. in clemē. 2. verb. *in eiſ dē de ætate, & qualitate.* Ex qua glo. id verū eſſe p̃ſtetur Roma. conſil. 129. Idem Roma. in. l. ſi quis id, quod, in principio. ff. de iurisd. omni. Iudi. Anto. de Butri. in. c. ſina. de conſue. in. 1. & 12. fallen. Domini. in. c. 1. colūna. 5. 1. fallen. de tempo. ordi. lib. 6. Alex. in. l. ſi conſtante. num. 5. ff. ſolut.

matr.

matr.

De Hispanorum Primogenijs.

matri. Iaff. in Auth. quas actiones. C. de sacrosan. Eccle. nu. 12. Idem Iaff. in. d. l. si quis id, quod. n. 17. Deci. in. c. trās lato. de cōstitu. nu. 2. Aymō Craue. qui plura refert: de antiqui tempo. 4. par. in prin. nu. 85.

22 ¶ Ad hoc nanq; responderi potest, hanc fœminarum exclusionem non possedici proprie dispositionē pœnalem. Cum enim institutor nullo iure teneatur fœminam ad Maioratus successionem invitare: etiam si filia vltimi possessoris sit, possitq; illam à Maioratus successionē excludere propter masculos remotiores: prout supra lib. 2. c. 12. n. 51. ostendimus, consequens est, vt fœminam propter masculos remotiores à Maioratus successionē excludere: non tam pœna: quā exclusio à lucro, quod sibi à iure deferrebat, nisi exclusio foret censenda sit: prout dixit Iurisconsultus in. l. Titio centum. §. Titio centum. el. 1. ff. de conditio. & demōstra. vbi cōmuniter Scrib. id notant. Ideoq; ex ratione prædicta nō potest excludi extēsiō, quæ aliàs in materia correctoria ex rationis identitate admitti solet. Ad hoc nanq; vt materia dicatur esse pœnalis: ita, vt extendi non possit requiritur, quod sit propriè, ac merè pœnalis, vt optimè explicat. Imol. in. l. si verò. §. de viro. ff. solu. matri. col. 7. & 8.

¶ Nec obstat etiam si dicamus de persona ad personam extensionem admittendam non esse. Id nanq; ex ratione expressa, atq; ex verisimili: disponentis voluntate fieri potest, vt supra. lib. 1. c. 4. nu. 25. cum sequen. ostensum est. Quod præsertim in casu, de quo agimus dicendum est, in quo nō de extensione: sed potiùs de comprehensione tractatur, vt ibidem etiam ostendimus. Idq; verū mihi videtur: dum modo ratio eadem omnino sit verisimilisq; disponentis voluntas concurrat, verbaq; alia Maioratus huiusmodi interpretationi non repugnēt.

83 ¶ Sed quoniam hæc opinio, quod scilicet dispositio de persona ad personam ex ratione expressa, vel sub intellecta extendi valeat, satis controuersa est, vt in. d. c. 4. num. 25. lib. 2. latius ostendi, præsertim in materia de qua agimus, quæ tanq̃ iuris comunis correctoria estimari solet, aliquando vidi iudices nō facile huiusmodi extensionē, seu verius comprehensionem admittere. Ea tamen facillimè in quatuor casibus admitti, semper solita est. Primus, quādo persona, ad quam fit extēsiō ab ipsa persona expressa descendit. Secundus: quia si, persona, ad quam fit extēsiō non includeretur, magis dilectus esset deterioris conditionis, quā minus dilectus. Tertius: quando, resularet absurditas, vel aliàs dispositio esset illusoria. Quartus, quādo persona ad quam extēsiō fieri vult: saltim sublata verborū expressorum significatione comprehenditur. De quibus omnibus in sequentibus conclusionibus dicemus.

24 ¶ Imò etiam in. 2. membro huius distinctionis: quando scilicet ratio conseruan-

seruandæ agnationis certis tantum personis adiecta est, dici poterit, q̄ ea dispositio ad omnes ex eisdem personis descendentes extendatur: nisi præcisè ac limitatè ad personas expressas cum taxatiua tantum restricta fuerit, ex his, quæ infra isto. c. n. 41. cum seq. dicenda erunt.

¶ Secunda conclusio sit, q̄ si Maioratus institutor masculos simpliciter & absolute ad eiusdem successionem inuitauerit, nec de femina in aliqua parte meminerit: ex hac masculorum vocatione, etsi expressè rationem conseruandæ agnationis non adiecerit, censetur voluisse agnationem conseruare, atque feminas propter masculos remotiores excludere. Quod dixit Ioa. Andr. referens Iaco. de Areni. in addi. ad Specul. tit. de successio. ab intesta. versi. Est sciendum. Idem Ioa. Andr. referens Richard. de Malūbre. in eisdem addi. ad Specul. in rub. de testa. ad fin. Cinus & Salice. in. l. 1. C. ad leg. lul. de adult. Matthesianus. notab. 130. vbi inquit ita fuisse cōsultum per multos solennes. DD. ferè totius Italiæ. Alex. in. l. venia. nu. 6. C. de in ius vocan. Corn. consil. 224. n. 8. lib. 2. Soci. consil. 12. n. 2. lib. 3. & consil. 62. n. 4. lib. 3. Deci. qui hanc opinionem communem esse profitetur, cōsil. 172. n. 4. Curti. Seni. consil. 51. 1. quæstio. Alba. consil. 87. n. 14. Curtius Iuni. consil. 154. nu. 10. & 11. vbi hanc opinionem cōmunem esse profitetur, idem consil. 172. n. 6. & 7. & Grattus cōs. 89. n. 1. li. 2. Albert. Bru. qui hanc opinionem cōmunem esse p̄fitetur, de statutis exclud. fœm. art. 3. q. 1. col. 2. Soci. Iun. in cōsiliis. 119. n. 33. cū seq. lib. 1. Sylua. cō. 53. n. 45. Cephalus cōs. 251. n. 4. & alij, quos in sequenti conclusione citauimus. Qui etiam hanc opinionem veram, & communem esse passim profitentur, iunctis his, quæ sup. lib. 1. c. 1. n. 36. latius adduximus. Idq̄ etiam sequutus fuit Fran. Piscina, qui plura refert in sua disputa. de statu. excluden. fœmi. n. 22. & num. 35. Celsus consil. 75. n. 6. Anto. Gabriel qui etiam plura cumulat communium opi. lib. 6. concl. 6. num. 1. tit. de statutis.

¶ Sed quauis præfati, atque alij etiam Scrib. maximi nominis, & auctoritatis dictam opinionem sequantur: plures tamen contrariam opinionem veriorē esse profitentur: dicentes, Ex masculorum vocatione non præcisè rationem conseruandæ agnationis considerandam esse, imò plures alias assignari posse: veluti si disponens voluerit masculos vocare, ex eo q̄ ipsi sustinent onera familiarum: fœminis verò sufficiat, q̄ dos competens assignetur, vel ex causa prædilectionis, vel ex alijs causis, ex quibus nō censetur habita agnationis ratio, nec per consequens, quod disponens voluerit feminas excludere propter masculos remotiores: nisi ratio conseruandæ agnationis expressa sit. Quod dixit Bart. in. l. liberorum. ff. de verb. signi. num. 12. in fine, & nume. 13. vbi inquit in statuto excludente fœminas propter masculos, non posse dici statuentes ea sola ratione motos fuisse,

De Hispanorum Primogenijs.

fuisse, vt agnatio conseruaretur, cum possint alie rationes assignari: nisi ea ratio conseruanda agnationis expressa sit: id ipsum etiam dixit Bal. in l. si defunctus. n. 8. C. de suis, & legi. hære. Lapus allega. 101. col. 11. in fi. Imol. in l. si verò. §. de viro. ff. solu. matri. Soci. consil. 48. n. 26. lib. 4. Areti. cõf. 20. n. 9. Iass. in l. 1. n. 4. C. de successio. edic. vbi plura in idem adducit Curtius Seni. consil. 44. n. 30. Deci. consil. 333. n. 2. & consil. 309. n. 7. & consil. 315. nu. 6. & consil. 670. n. 5. Grattus consil. 19. n. 31. lib. 1. & consil. 20. n. 3. lib. 2. vbi dixit hanc esse communem opinionem, Parisius consil. 41. n. 82. lib. 3. Soci. lun. consil. 10. n. 21. libr. 1. Capycius decisione. 21. nu. 9. Tiraquel. de cessante causa. limita. 21. n. 14. Riminal. cõf. 223. n. 67. 68. 69. & 70. lib. 2. Alber. Brunus de statutis excluden. fœmi. arti. 3. q. 1. col. 1. Cum igitur ex vocatione masculorum non censeatur habita agnationis ratio, consequens est, vt ex ea non debeat induci fœminarum exclusio propter masculos remotiores: sed q̃ casus omisus ad iuris communis dispositionem reducendus sit.

- 28 ¶ Quibus adijcitur, q̃ is qui contendit in aliqua dispositione solam vnam rationem potuisse interuenire, illud præcisè probare debet: aliàs nanque plures rationes interuenisse præsumendum erit: prout opinantur Salicet. in l. si serui vestri. C. de noxa. actio. Alex. in l. si constante. n. 5. ff. solu. matri. Curti. Seni. consil. 80. col. 4. Iass. in Auth. quas actiones. nu. 22. C. de Sacrosan. Eccles. & in l. 1. C. de success. edicto. n. 4. Grattus consil. 26. nu. 30. & consil. 38. num. 15. lib. 1. Soci. luni. consil. 10. n. 21. Gometius in §. omniũ in sti. de actionib. n. 28. Frã. Piscina qui plura refert de statutis excludẽ. fœm. nu. 35. Beroius in c. Rainutius. de testa. n. 218. Parisi. consil. 41. num. 83. lib. 3. Thomas Parpalas. in l. 1. col. 2. in fi. ff. solu. matri. Anto. Gabriel qui plura refert communium opinionum libr. 6. ti. de statutis, conclusio. 6. nu. 5. & alibi sæpe Scrib.

- 29 ¶ Et quãuis Scribẽ. superiũ citati censeant, q̃ ex masculorum vocatione præsumatur semper considerata agnationis ratio, illud communiter dicere solent in casu statuti excludentis fœminas propter masculos, in quo verisimiliter censetur habita agnationis ratio. Quorum opinio in ea specie sumpta proculdubio vera est: sed in dispositione testatis, seu aliter disponentis, contrarium dicendum erit. Cum verisimile sit eum ex alijs etiã rationibus affectionis, siue prædilectionis fuisse motum. Ideo quẽ in hoc casu hanc secundam opinionem veriorem esse dixit Corneus in l. 1. C. de condi. infer. nume. 20. Grattus consil. 3. numer. 18. libr. 1. Parisius consil. 41. num. 83. lib. 3. vbi id optimè declarat. Idẽ verisimile videtur: quãuis Soci. in d. l. Gallus. §. nunc de lege. Velleia. n. 60. col. pen. hanc rationem differtẽ considerans dicit, propter illam non esse à communi opinione recedendum.

His

¶ His autem non obstantibus, prima opinio verior est: quamvis enim is, qui facit aliquam vocationem, seu fideicommissum temporale inter masculos, possit alij rationibus ad id efficiendum induci: is tamen qui aliqua bona masculis perpetuo, iure Maioratus possidenda reliquit: verisimiliter non potuit alia ratione, quam conseruationis agnationis moueri. Cum respectu eorum, qui in posterum nascituri sunt, non possit particularis alia ratio respectu vnus, quam alterius assignari: vt infra isto. c. numer. 53. dicemus. Ideoque hæc ratio tanquam vnica expressa censenda est. Quod tamen intelligendum erit: quando semper Maioratus institutor masculos ad eiusdem successionem simpliciter & absolute inuitauit, nec feminam in aliqua parte Maioratus admisit, prout latius infra isto capit. septima conclusione dicemus.

¶ Tertia conclusio sit, quod etiam cessante agnationis ratione, Maioratus institutor ex sola masculorum vocatione ex natura & proprietate huius verbi, masculus, feminas excludere censendus sit. Ad positionem nanque masculorum, sequitur exclusio feminarum. Quod probatur ex text. in. l. i. C. de adult. ibi. *Quæ cum masculis iure mariti facultatem accusandi detulisset, non idem feminis priuilegium detulit.* l. i. vbi Bald. & Scrib. ff. de legib. & in. l. scripturas. C. qui poti. in pigno. hab. & in cap. Rainaldus. verb. si absque masculis. de testa. vbi Glo. Gofredus. Hosti. Ioa. And. Anto. de Burri. & Cardi. nume. 11. Id notant, dicentes verbum *masculis*, feminæ non conuenire. Idque satis eleganter notat Bart. in. l. cum auus. nume. 4. ff. de conditio. & demonstra. vbi inquit, quod si testator disponat, quod si institutus decedat absque filijs masculis, restituat hæreditatem Titio, quod si decedat absque filijs masculis, filijs verò feminis relictis: nihilominus hæreditas erit Titio restituenda. Is enim qui de masculis disposuit, videtur feminas exclusisse. l. cum ita. ff. de condi. & demonstra. l. cum prator. cum similibus. ff. de iudi. Sicque in hac specie limitat text. in. d. l. cum auus. & in. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. & alia iura dicentia, quod in substitutione alicui simpliciter facta, subintelligitur clausula illa, si sine liberis masculis, seu feminis decesserit: nam ea iura non procedunt, quando apposita fuit clausula: si sine liberis masculis decesserit. Tunc nanque etsi filia: feminæ extent, non excludunt substitutum. Ex vocatione nanque masculorum videtur testatorem feminas exclusisse. Cuius dictum refert, & sequitur Bart. Soci. ibidem. colum. 4. versi. Demum ponemus alias questiones, vbi eiusdem dicti elegantem rationem assignat, profiteaturque eam Bart. opinionem in iudicando sequendam & amplectendam

De Hispanorum Primogenijs.

dam esse, illamque ab aliquo reprobata non inuenisse. Ibi que plures alios illam sequentes refert Iass. in. l. si quis id quod. nume. 13. & nume. 21. ff. de iurisdictione omnium iudi. Deci. in. l. scemina. ff. de regul. iur. numer. 92. Soci. in. l. Gallus. §. nunc de lege Velleia. ff. de liber. & posthum. nume. 6. colum. penul. vers. Quarto deciditur. vbi hanc opinionem magis communem esse proficitur Alexand. conf. 127. numer. 10. libr. 6. Soci. Iuni. conf. 119. numero. 33. cum sequentib. libr. 1. Sylua. conf. 53. nume. 45. Portius conf. 1. nume. 30. & nume. 58. & nume. 59. Idem conf. 116. nume. 9. & 10. Parisius conf. 48. nume. 10. libr. 2. Idem conf. 57. numer. 18. eodem libr. Aymon. Craue. conf. 113. num. 2. & conf. 130. nume. 9. Albanus conf. 87. nume. 14. Cephalus conf. 251. numer. 49. Natta. conf. 128. numer. 2. Grego. Lopez qui alios refert in. l. 3. titu. 13. parti. 6. in verb. *Mugeres*, colum. 7. vbi inquit dictum Bart. in. d. l. cum auus. esse communiter approbatum. Burgos de Pace, qui aliqua etiam refert in Proemio. ll. Tauri. nume. 123. cum sequentib. Antoni. Gabriel libro. 6. communium opinionum, titu. de verbor. signifi. conclusion. 6. numer. 106. & omnes alij, quos in secunda conclusione citauimus, & alibi sæpe Scribentes.

32 ¶ De huius autem conclusionis veritate pluries etiam controuerti solet: nam si ex solo verbo, masculis, sceminarum exclusio propter masculos remotiores induci prætendatur: id tamen non aliter quam per argumentum à contrario sensu fieri potest, quod nullo pacto ad iuris communis correctionem admittendum est. Tex. in. l. fina. §. filijs autem. C. de bonis que liberis. glos. ordina. vbi Felin. & communiter Scribentes id notant. c. significasti. de foro competen. Scribentes communiter in. l. si cum dotem. ff. solu. matrimo. Iass. in. l. 1. nume. 52. ff. de officio eius, cui manda. est iuris. l. 2. vbi per Scribentes. C. de condi. insert.

33 ¶ Præterea seclusa agnationis conseruandæ ratione, eadem ratio, que ad exclusionem substituti militabat in filijs masculis, in filijs sceminis etiam militare videtur. Cum sicut pater præsumitur noluisse hereditatem deferri ad agnatos, vel cognatos extraneos, exclusis proprijs filijs masculis: eadem etiam ratione censendus sit, illos noluisse admittere, exclusis filijs sceminis. ex. l. cum auus. & ex. d. l. cum acutissimi. Cum igitur eadem ratio in utroque militet, succedit regula, quod verbum, masculus, sceminas etiam deficientibus masculis, comprehendat: vbi eadem ratio in masculo, & in scemina concurrat. Quod probatur ex elegantiori doctrina Bald. in cap. licet vniuersis. de testi. Idem Bald. in. l. si ita scriptum. ff. de lega. 2. Anto. de Butri. in. c. fina. colum. 9. de consue. Iass. in. l. si

in. l. si quis id, quod. ff. de iurisd. omni. iudi. nume. 24. Soci. Junior consil. 30. numer. 54. libr. 2. Iass. in. l. r. nume. 16. ff. de legi. & Hippoli. in. l. vna. C. de rapt. virgi. nume. 225. cum pluribus sequent. Parisius consil. 26. num. 24. libr. 3.

¶ Quæ omnia comprobantur ex eo, quod Maioratum institutores frequentius solent de masculis, quàm de fœminis mentionem facere: ex eo, quod in masculis potius, quàm in fœminis velint memoriam suam conseruare: non autem ex eo, quod velint eas, deficientibus masculis excludere. Quo casu, succedit alia regula, quod inclusio vnius personæ, vel casus, non inducit alterius exclusionem: si inclusio propter maiorem frequentiam facta sit, vt opinatur Imola in Clementina. r. colu. 4. de rescript. Cuius dictum sequitur Felin. in capit. Nonne bene dicimus de præsumptio. nume. 5. Iasso. in. d. l. i. ff. de legib. num. 1. vbi loquitur in casu de quo agimus, & in. l. admonendi. ff. de iure iurand. numer. 107. Sicque eadem ratione in dispositione de masculo præcisè loquente, comprehenditur fœmina: quando propter maiorem frequentiam, vel vsum loquendi dispositio fuit in masculo formata, vt censuit Feli. in cap. quoniam, nume. 4. de testi. Iasso. in. d. l. i. ff. de legi. nume. 24. Hippoli. in. d. l. vna. nume. 232. C. de raptu. virgi. post glos. ibi. verb. *Sponsam*. Iasso. in. d. l. admonendi. ff. de iur. iurand. nume. 107. Deci. consil. 568. nume. 2. & 3. vbi singulariter inquit verbum, *Masculos*, appositum cœteri solùm gratia demonstrationis, & non ad exclusionem fœminarum, masculis deficientibus.

¶ Sed quamuis hæc omnia probabilia esse videantur: nunquam tamen in forensibus controuersijs admitti solent. Imò eo ipso, quod Maioratus institutor masculos ad Primogenij successionem inuitauerit, censetur fœminas propter masculos remotiores excludere voluisse. Idque ex verisimili voluntate, quæ ex verbo, masculis elicitur. Non enim ad aliud verisimiliter hoc verbum, masculis, adijci potuit: quàm ad fœminarum exclusionem.

¶ Nec obstat si dicatur, quod Maioratus institutor potuerit moueri alijs rationibus ad masculorum vocationem: quàm ob rationem conseruandæ agnationis. Nam illud verum est, ad hoc vt sciamus, ex hac ratione non expressa, non posse sumi argumentum exclusionis fœminarum vltra casus, vbi institutor verbum masculis expressit: si in alia parte de fœminis meminit, vt infra isto cap. septima conclusione dicemus. Sed ad hoc, vt in casu, quo expressit verbum, masculis, ex eo non censeatur fœminas propter masculos remotiores excludere: nil refert, quod alijs rationibus ad id efficiendum adduci potuerit: tum, quia sub

De Hispanorum Primogenijs.

verbo, masculis, nulla feminarum vocatio comprehenditur: tum etiam quia et si ad hoc alijs rationibus moueri potuerit, hæc ratio conseruandæ agnationis ad id efficiendum præcipua est. Ideoque potius attendenda, atque consideranda erit: prout Scrib. pro hac principali conclusione citati considerant. Sicque ista intelligi, atque practicari solent. Vtrum autem hæc dispositio de masculis agnatis tantum, vel de masculis etiam cognatis intelligenda sit, dicendum erit, prout infra isto cap. conclusio. sexta dicemus.

- 38 ¶ Quarta conclusio sit, quod quoties in Primogenio conseruandæ agnationis ratio generice & absolute expressa est, vel quando nulla alia reddi potest: tunc verba, quæ solent tam masculos, quam feminas ex propria natura comprehendere, solum masculos: non autem feminas comprehendunt. Ideoque si in aliqua parte ipsius Primogenij verbum filijs, descendantibus, posteris, vel simile adijciatur, quod ex propria natura soleat tam masculos, quam feminas comprehendere, ex vi rationis expressæ, verbum hoc, ad solos masculos restringendum erit.
- 39 Quod probatur ex eo, quod in simili dixit Bald. in. l. Tres fratres. ff. de pact. vbi eleganter inquit, quod quamuis filiorum appellatione filiarum feminarum comprehendantur: fallit tamen, quando adest statutum, quod filiarum feminarum non succedant. Tunc nanque ex eo, quod statutum censetur conseruare agnationem, verbum filijs solum filios masculos comprehendet. Verba nanque generalia disponentis, restringenda sunt ad limites ipsius statuti, ac rationis conseruandæ agnationis. Quod etiam verum esse opinatur in similib. Bart. in. l. hæredes mei. §. cum ita. nume. 4. ff. ad Trebel. vbi Paul. nume. 3. Alexand. num. 8. Ripa. nume. 75. Hanc opinionem veram esse profitentur, eamque Ripa. ibi communem appellat. Bart. in. l. iuris iurandi. §. si liberi. nume. 5. ff. de ope. liber. Alexand. in. l. Gallus. §. quidam rectè. nume. 12. ff. de liber. & posthum. Iass. in. l. si quis id, quod. ff. de iurisd. omni. iudi. nume. 18. Idem Iass. in. d. l. Tres fratres. nume. 12. Alber. Brunus in. d. tracta. 5. arti. principa. 12. quæstio. vbi latissime prosequitur materiam, Tiraquel. de retract. Lignagier. §. 1. glo. 9. nume. 194. Idem Tiraquel. in repe. l. si vnquam. verb. Susceperit liberos. nume. 84. C. de reuocand. dona. Anto. Gabriel communium opinionum libr. 6. titu. de verb. signifi. conclu. 6. nume. 78. & alibi sæpe Scribentes, Quod pari ratione ad Maioratus institutionem ea ratione factam, vt bona in agnatione perpetuò conseruentur, trahi potest: Sicque vidimus plerunque in forensibus controuersijs trahi ad Hispanos Maioratus, quibus ratio conseruandæ agnationis expressa, vel subintellecta est, omnia ea, quæ Scribentes trahere solent ad statuta, quibus masculi propter feminas

foeminas excluduntur. Quod nisi alia ratio diuersitatis adduci possit, probabile mihi semper visum fuit.

¶ Quinta conclusio sit, quod exclusa aliqua foemina propter masculos, censentur exclusi omnes, qui ab eadem foemina descendunt, quod dixit Bar. in. l. 2. §. videndum, ad fin. nume. 2. ff. ad Tertul. vbi eleganter inquit, quod si statutum disponat, quod filia excludatur propter masculos, idem dicendum erit, ex identitate rationis de nepte, & alijs ab ipsa filia descendentibus. Idque etiam sequitur idem Bart. in. l. liberorum. nume. 14. ff. de verb. signifi. Bald. in. l. maximum vitium. nume. 7. C. de liber. prater. Cinus in. l. r. C. quæ sit long. consue. Paul. in. l. illam. nume. 8. & 9. C. de colla. vbi resoluens quaestionem illam, vtrum scilicet aliqua foemina exclusa propter masculum, censeantur exclusæ aliæ foeminae, in quibus viget eadem ratio, distinguit vtrum foemina, quæ excludi prætenditur, dependeat ab illa foemina, quæ expressè ac nominatim exclusa fuit: & tunc inquit, similiter illam exclusam censendam esse. Exclusa nanque radice, censentur exclusi omnes illi, qui ex ea radice procedunt. Si verò ab illa non dependeat, non censeretur foeminam exclusam: etsi ei, quæ exclusa fuit, similis sit. Quam distinctionem inquit veram esse, sicut Euangelium. Cuius dictum sequitur Corneus ibi. nume. 7. Deci. nume. 13. & communiter Scribentes ibidem. Id ipsum etiam dixit Alexand. in. l. sed si hac. §. liberos. nume. 8. ff. de in ius vocan. Ludo. Roma. consil. 40. nume. 4. Decius consil. 399. nume. 8. & consil. 488. nume. 2. Curti. Iuni. consil. 5. nume. 34. Brun. de statu. exclud. foemi. arti. 6. nume. 89. Georgius Nattan. in eodem tracta. secunda quaestione principali, nume. 38. Laurus in eod. tracta. num. 134. Ioa. Lecerier. de Primoge. lib. 1. quaestio. 23. Tiraquel. de Primoge. quaestio. 12. Pala. Ruui. in rep. Rubr. de dona. inter vir. & vxor. §. 23. nume. 14. Aymon. Craue. conf. 127. nume. 4. Anto. Rube. consil. 16. nume. 13. Anto. Gometius in. l. 40. Tauri. nume. 31. Pinel. qui plura refert, in. l. si viua matre, per tex. ibi. C. de bon. mater. nume. 19. Grego. Lopez in. l. 3. tit. 13. part. 6. in glo. verb. *Mugeres*, col. 7. & 8. Alciat. in. l. liberorum. num. 11. ff. de verb. signi. Idque verissimum est, prout etiam ex pluribus probat Franci. Piscina in sua disputatione exclusio. foeminarum, nume. 18. cum sequent.

¶ Quod non solum in descendantibus ab ipsa persona exclusa, verum in ascendentibus ipsius procedit. Ideoque exclusa matre propter agnatos, auia, & proauia, exclusæ censendæ erunt: cum per medium matris defunctæ coniungantur. Quod comprehenditur ex his, quæ notant Barto. in. d. l. 2. §. videndum. nume. 2. & Paul. in. d. l. illam. nume. 8. & 9. C. de colla. & communiter Scribentes ibidem. Quorum opinionem asserit

De Hispanorum Primogenijs.

communem esse Albert. Brun. in. d. tracta. arti. 6. 3. membr. secunda quaestione. col. 3. vers. sed Paulus.

44 ¶ Similiter etiam procedit in descendentes ab ipso masculino excludentes, si agnati masculi sint. Barto. in. l. liberorum. ff. de verb. signifi. nume. 12. Albert. Brun. in. d. tracta. articu. 8. quaestio. 19. ad fin. Articuli consilii 162. nume. 9. Curtius Iuni. consil. 5. nume. 34. & alibi saepe Scribent. Quod extante ratione conseruandae agnationis expressa, vel subintellecta verum est.

45 ¶ Sexta conclusio, quod quando in aliqua dispositione vocantur filij, seu descendentes masculi, ea dispositio de masculis descendentes ex masculis: non autem de filiis, vel descendentes masculis, qui a femina descendunt, intelligenda est. Quod probatur ex eleganti doctrina Ioa. Andr. referentis Richard. de Malumbre in addi. ad Specul. in Rubr. de testa. in. si. cuius doctrinam sequuntur Bald. consil. 40. lib. 3. secundum novam impressionem. Idem Bald. in. l. 1. ff. de senato. vbi assignat elegantem rationem: scilicet quia non potest plus iuris esse in causato, quam in influenti potentia causa. Sicut enim femina ipsa si viueret, excluderetur

46 a successione: similiter etiam masculus ab illa descendens excludendus erit. Quod etiam sequitur Matthesi. notab. 130. Fran. Cremen. notab. 120. Paul. nume. 6. Alexand. nume. 3. Iass. nume. 16. 17. & 18. & communiter Scriben. in. l. Gallus. §. nunc de lege Velleia. ff. de liber. & posthu. Carol. Molin. qui plura refert in consuetud. Parisiæ. titu. 1. §. 16. n. 6. Grego. Lopez in. d. l. 3. tit. 13. parti. 6. verb. *Mugeres*, colum. 7. & 8. Idque etiam profitentur omnes Scribentes quos supra in hoc capite citauimus: dicentes ex masculinitatis expressione censeri habitam rationem agnationis. Cum enim masculi a feminis descendentes non agnati, sed cognati esse censeantur: consequens est, ut in dispositione, in qua agnatio consideratur, succedere non possint: etiam si ipsi masculi sint, ut communiter in. d. §. nunc de lege Velleia. Scrib. annotare solent. Quod est singulare pro extensione conclusionis praecedentis. Adde namque verum est, quod exclusi filia, descendentes ex ea per consequens exclusi censeantur, ut hoc non solum procedat in feminis, sed etiam in masculis descendentes ex ea. Quod etiam omnes Scrib. pro praecedenti conclusione citati non obscure censuerunt.

48 ¶ Haec autem conclusio intelligenda est in omnibus casibus, quibus diximus atque inferius dicemus, in Maioratus institutione consideratam fuisse agnationis conseruationem, sed vbi in Maioratu de conseruanda agnatione non agitur, sub appellatione masculorum, masculi ex feminis descendentes comprehensi esse censentur: veluti si Maioratus institu-

tor vo-

tor vocauit filiam suam, & eius descendentes masculos: sub hac nanque
 vocatione descendentes masculi, etiam si ab aliqua femina ab ipso insti-
 tutore descendenti procreati fuerint, comprehenduntur, cum in hoc Pri-
 mogenio, ex vocatione masculorum non censetur habita agnationis ra-
 tio, sed solum nudæ masculinitatis: quod sic resoluit Ancharra. conf. 339.
 col. 3. & 4. Raphael Fulgosius sic intelligendus conf. 86. Socinus in l. cum
 auus. num. 82. ante finem. ff. de conditio. & demonstrati. Fran. de Areti.
 col. pen. & fin. Bartho. Socinus num. 59. in d. l. Gallus. §. nunc de lege Vel-
 leia. Decius qui eleganter loquitur in proposito, conf. 303. num. 8. Anto.
 Rubeus qui melius quam alius id declarat, conf. 22. num. 12. Carol. Molin.
 in consuetu. Parisi. titu. 1. §. 16. num. 7. Idq; etiam comprobatur ex his quæ
 infra isto cap. n. 49. dicemus probantes, quod quando Maioratus à femi-
 na institutus fuit, verbum masculis, masculos ex femina descendentes
 comprehendit: quod summe notandum atque memoriæ comendandū
 erit: vidimus nanque de his litem satis controuersam super quodam op-
 ulentissimo Primogenio, quæ secundum hanc nostram opinionem de-
 cisa fuit.

¶ Septima conclusio, quod quoties in aliqua parte, seu clausula Primo-
 genij, vocantur feminae, etiam si pluries in eo Primogenio masculi vo-
 cati fuerint, in eo non censetur habita agnationis ratio, sed solum præla-
 tio masculis tributa: ita vt in eorum defectum feminae eiusdem gradus
 succedant: quod dixit Bald. conf. 473. lib. 5. vbi inquit, tunc censi agna-
 tionem conseruatam, quando femina semper excluditur, & nullo casu
 admittitur, & quod tunc quicumque agnatus, quantumcunque remotus,
 femina propinquiorē excludet: id ipsum etiam notat Alex. conf. 115. n. 10.
 lib. 2. vbi inquit non censi habitam rationem agnationis, vbi femina in
 aliqua parte dispositionis vocata inuenitur. Socinus in l. cum auus. num.
 82. vers. Secundus casus. ff. de conditio. & demonstra. Idem Socinus in l.
 Gallus. §. nunc de lege Velleia. ff. de liber. & posthu. colu. fin. circa finem:
 idem conf. 28. n. 26. lib. 4. idē conf. 9. n. 20. lib. 3. Decius conf. 370. n. 30. Go-
 zadinus conf. 29. n. 3. Socinus Iun. conf. 6. n. 20. vers. Nec etiā obstat, lib. 1.
 idē conf. 118. n. 5. eodē lib. & conf. 158. n. 42. lib. 2. Carol. Molin. in consuetu.
 Parisi. tit. 1. §. 16. n. 8. & 9. Curtius Iuni. cōf. 172. n. 4. & 5. Aymon. cōf. 180. n.
 1. & conf. 306. n. 5. Quod est satis singulare ad hoc, vt in hoc casu nō pos-
 sit ex ratione conseruandæ agnationis de casu ad casum Primogeniū ex-
 tendi: cum ex huiusmodi dispositione non feminarū exclusio, sed solum
 masculorum prælatio & prædilectio cōprehendatur: sicque vidimus hæc
 pluries ad feminarum admissionem in forensibus controuersijs adduci.
 Idque verum est, quamuis inter ipsos masculos qui feminis præferun-

De Hispanorum Primogenijs:

tur, & illorum respectu non dubitandum sit, quin fœminæ exclusæ censeantur.

¶ Ex quibus inferitur non bene dixisse Ancharra. & Florian. inter consilia ipsius Ancharran. consil. 359. incipient. Nos Petrus, atque etiam Socinum consil. 81. numer. 12. libro. 4. Corneum consil. 11. nume. 10. libr. 1. Bald. inter consilia Angeli consil. 68. & Angel. consil. 69. Socinum Iu. consil. 23. nume. 37. cum sequentibus, libro primo: & Grattum, & Carolum Ruinum in locis, in quibus illos refert Antonius Gabriel communium opinionum libr. 6. tit. de statutis, conclusione sexta, numer. 2. & Gregorius Lopez in. l. 3. titu. 13. parti. 6. in glos. verbo *Mugeres*, column. 7. vers. Et procedit: qui omnes opinati fuerunt, non idè cessare rationem considerationis agnationis, quòd testator in aliqua parte fœminam, seu masculum cognatum ad eius successionem vocauerit: nam vel ea omnia falsa sunt, vt ex superiùs adductis comprehenditur: vel erunt intelligenda vno ex duobus modis. Primò, quando ratio conseruandæ agnationis à testatore expressa fuit: non autem quando illam volumus ex vocatione masculorum deducere: tunc nanque illam deducere non possumus, quando in aliqua parte cognatus vocatus fuit. Secundo, quòd censeatur considerata ratio agnationis quoad solas personas vocatas, non autem vt ex earum vocatione possimus eam dispositionem ex ratione considerationis agnationis extendere ad alios non vocatos, quod ex verbis Scribentium, quos paulò ante citauimus, comprehenditur. Sicque intelligendus est text. in cap. 1. de eo qui sibi & hæredib. suis. restringendo illum ad solos masculos vocatos, si de illo ad Primogeniorum materiam arguamus.

- 51 ¶ Octaua conclusio, quòd dispositio fœminarum exclusiua, de casu ad casum extendenda sit, quoties si ad illum casum non extenderetur, persona proximioris gradus atque magis dilecta, deterioris conditionis, quàm ea quæ est remotioris gradus atque minùs dilecta, futura esset. l. Publius. §. 1. ff. de condi. & demonstrationib. l. si viua matre. C. de bon. mater. Per quæ iura id opinatus fuit Fulgos. in. l. 1. ad fin. C. de condi. infert. Vbi limitat Text. ibi dicentem, substitutionem factam alicui, si sine liberis decesserit, euanescere relicto nepote ex filia, nisi testator habens filium masculum & filiam, non vocata filia, filio substitutum dederit, sub conditione, si sine liberis decesserit: tunc nanque verbum *Liberis*, de masculis intelligendum erit: nam si aliter intelligeretur, filia testantis deterioris conditionis esset, quàm neptis: vbi enim filia non vocatur: neptis etiam exclusæ censenda erit, ne deterioris conditionis filia quàm neptis esse censeatur, quem etiam sequitur Paul. ibi. numer. 9.

met. 9. vbi inquit, quod in quadam magna causa fuit primus qui pro hac opinione consuluit: quamuis postea requisitus pro exhibendo consilio, nunquam voluerit pro hac parte consulere: quia vidit consilia plurimorum doctorum in contrarium, & quod propter eius difficultatem causa illa transactione composita fuit. Quam etiam opinionem sequitur Corneus ibi. nume. 3. Idque etiam sequutus fuit Soci. in. l. cum auus. numer. 80. ff. de condi. & demonstra. Deci. consil. 15. numer. 5. & consil. 480. nume. 2. Cureus luni. consil. 35. nume. 6. Cepola. consil. ciuili. 49. nume. 7. Iass. consil. 1. & 2. libr. 2. vbi quasi per omnia illa duo consil. latissimè prosequitur materiam. Deci. in. l. femina. ff. de regul. iur. numer. 98. Soci. luni. consil. 1. nume. 14. libr. 1. Gozadinus consil. 89. numer. 5. Carol. Ruinus consil. 133. numer. 3. libr. 3. Franciscus Piscina, qui plura in id congerit in sua disputati. de feminarum exclusione nume. 16. cum sequentib. qui in id omnino videndus erit.

¶ Et quamuis contrariam opinionem veriorē esse profiteantur Bo-
log. inter consilia Alexand. consil. 53. nume. 18. & nume. 21. cum sequentib. libr. 4. & Iass. qui alios refert consil. 3. nume. 5. colum. 8. libr. 2. Eorum tamen opinio intelligenda est: quando substitutus erat extraneus, seu etiam cognatus: sed quando substitutus erat agnatus, verior opi. videtur, quod censetur habita ratio agnationis, & per consequens, quod neptis ex prædicta ratione excludenda sit. Sicque has opiniones conciliauit Deci. consil. 370. numer. 2. & 3. vbi sic intelligit text. in. l. cum acutissimi. C. de fideicom. & in. l. cum auus. ff. de conditionib. & demonstrationib. & l. primam. C. de condi. insert. Quam concordiam etiam admittunt Soci. consil. 6. num. 20. libr. 3. Gozadi. d. consil. 89. nume. 9. Grattus consil. 68. num. 12. libr. 1. D. Dida. de Couarru. in. c. Rainaldus. in. princi. de testam. nume. 2. Pinelus in. l. 3. C. de bon. mater. num. 24. vbi opinionem hanc communem esse profitentur.

¶ Sed etsi hac concordia communiter ab Scribentibus probetur: de ea tamē dubitat Pinel. in. d. l. 3. C. de bon. mater. n. 27. vbi inquit, ex hac tale ui coniectura præsumendum non esse, testantem voluisse excludere eius legitimam sobolem femineam propter masculos transuersales, cum potuerit esse, quod non vocauit filiam ex eo, quod erat dotata, vel nupta, vel aliàs eidem nō dilecta, vel odiosa, vel ex pluribus alijs rationibus, quæ in excludenda nepte non militant: idque profitetur sibi verum videri, nisi agatur de Maioratu, vel de bonis simili vinculo perpetuò affectis, vbi possit considerari conseruatio sanguinis, & honoris familiæ. Tunc nanque inquit hanc coniecturam sufficere ad filia exclusionem, propter masculos remotiores.

Hac

De Hispanorum Primogenijs.

¶ Hæc autem exactiùs attendenda esse videntur. Nam nec etiam in Maioratum successione hæc coniectura tanti æstimanda est, vt ex ea sola, scemina ab institutore, vel vltimo Maioratus possessore, descendentes, propter masculos remotiores excludantur. Idque ex eisdem rationibus, quas Pinelus dicto nume. 27. adduxit, facile suadetur. Quæ omnes in Primogeniorum successione, vbi scemina propter masculos remotioris gradus exclusæ non sunt, æquè militant, cum in Primogeniorum successione scemina propter masculos remotiores non excludantur, nisi id expressè ac præcisè dispositum sit, etiam si de familiaris ac sanguinis conseruatione in eisdem agatur: imò id esset contra Primogeniorum naturam, vt in capite præcedenti latius ostendimus: Ideoque prædicta concordia solum admittenda erit, vbi in Maioratu, agnationis conseruationis ratio, siue expressa, siue subintellecta adiecta est, vel aliàs id ex præsumpta mente Maioratus institutoris comprehenditur. Nec sufficit ad hoc efficiendum sola illa coniectura, scilicet, ne deterioris conditionis sit filia, quàm neptis. Cum ad id efficiendum, Maioratus institutor alijs rationibus moueri potuerit, quæ agnationis conseruationem præcisè non inducant. Quod comprehenditur ex his, quæ dixit Deci. d. consil. 370. numer. 2. & 3. vbi solum hanc opinionem admittit, vbi testator de conseruanda agnatione agit. Quod etiam alij Scribentes, qui illum sequuntur, non obscurè sentire videntur. Hisque ad stipulatur. decisi. text. in .l. licet Imperator. ff. de legat. 1. ibi. *Quid si certa causa fuerit cur ab instituto reliquerat, quæ in instituto cessaret.*

- 33 ¶ Illud tamen animaduertendum est, hanc coniecturam quæ ex .d. l. Publius. §. 1. & ex .d. l. si viua matre elici solet, maioris effectus esse: quando de personis Maioratus institutoris ignotis agitur: quàm cum de personis eidem notis controuertitur. Causæ nanque ex quibus institutor Maioratus potest pluries, personas remotiores proximioribus antepone, in personis ignotis ipsi institutori militare non videntur: imò verisimiliter non maior affectio ad vnā, quàm ad aliam habuisse, censendum est: nisi ex gradu proximiori, vel remotiori. Quod comprobatur ex text. in .l. si quis in suo. §. legis. C. de in offic. testamen. vbi dicitur, quòd is, qui natus non est, nec potest esse gratus, nec ingratus testatori. Per quem text. sic limitat, & intelligit superius adducta Barto. Soci. in l. cum auus. colum. 49. & 50. numer. 80. ff. de condi. & demonstra. vbi inquit satis eleganter, quòd in filijs, vel descendantibus non natis, sed nascituris, non potest assignari ratio, quare maiorem affectionem habeat testator ad vnum, quàm ad alium: & recedatur ex ea, à decisi. text. in .d. l.

in. d. l. si viua matre. Quod etiam repetit consil. 6. nũme. 19. libro. 3. vbi id notabiliter declarat. Idque etiam dixit Iass. in. l. qui filibus. nũme. 19. ff. de lega. 1. quamuis in hoc etiam dici possit, quod eadem ratio affectionis, quæ Maioratus institutorem induxit ad præferendum filium, quem nouit, & ad quem maiorem affectionem habuisse compertum est, potuit etiam illum inducere ad præferendos illius descendentes, etsi illos non cognouerit, quæ ratio ex. l. cum auus. ff. de condi. & demonstra. & ex. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. cum similib. deriuatur. Quod summè considerandum, atque cum casus occurrerit, animaduertendum erit.

¶ Nona conclusio, quod dispositio sceminarum exclusiua de casu ad casum extendenda erit, vbi si non extenderetur, resultaret absurdum, seu repugnantia, vel aliàs dispositio ipsa illusoria redderetur. Quod comprobatur ex eleganti doctrina, quam ponit glos. in. c. quanquam de vsur. lib. 6. verbo, *aliter facta*, vbi inquit, quod dispositio pœnalis extenditur de casu ad casum: ne si non extenderetur, aliàs illusoria futura esset. Per quam glos. id opinatur Imola. in. l. si verò. §. de viro. colum. 8. vers. Fallit secundo. ff. solu. matrimo. Alber. Brunus loquens in materia sceminarum exclusiua, in dicto tracta. 5. articu. principali. vers. Nono temperatur. Iass. in. l. talis scriptura. num. 21. ff. de lega. 1. Aymon. Craueta. de antiquita. tempo. 4. parte. nũme. 137. vbi plura in idem adducit: quod extante ratione expressa agnationis conseruanda, vel subintellecta, verum mihi videtur.

¶ Decima conclusio, quod quoties in materia sceminarum exclusiua Maioratus institutor discretiue de masculis, & sceminis disposuit, masculos nomine filiorum, sceminas verò nomine filiarum appellans, verbum, filiorum, non ad filias sceminas: sed solum ad filios masculos referendum erit: etsi qualitas masculinitatis adiecta non fuerit: prout dixit satis eleganter Bald. in. l. in multis. ff. de statu. homi. cuius dictum refert & sequitur Soci. consil. 63. nũme. 15. libro. 3. Iass. in. l. si quis id, quod. numer. 13. ff. de iurisd. omn. iudi. Idem Iass. in. l. cohæredi. §. qui discretas. ff. de vulga. nũme. 8. Idem Iass. in. l. talis scriptura. nũme. 38. ff. de lega. 1. Albert. Brun. in. d. tracta. articu. 5. quæstione. 13. column. fina. Gregorius Lopez in. l. 3. titu. 13. parti. 6. glos. verb. *Mugeres*, column. 7. Anto. Gabriel qui plura refert communium opinionum lib. 6. titu. de verb. sign. conclu. 6. num. 57.

¶ Undecima conclusio, quod si in primis vocationibus Maioratus institutor semper inuitet ad eius successionem filios, ac descendentes masculos: quamuis in sequentibus substitutionibus vocet filios, vel descendentes

De Hispanorum Primogenijs.

dentes absque adiectione huius verbi, masculos, hæc masculinitatis qualitas repetita cēsenda erit. Cum verba hæc ex his, quæ dixit Maioratus institutor, in præcedentibus substitutionibus declaranda, & accipienda sint, & eius mentis, ac voluntatis præsumatur fuisse in substitutionibus eius comprehenditur fuisse in institutionibus. Quod dixit Bart. in l. fina. numer. 2. ff. ad Trebellia. Abb. conf. 36. numer. 3. libro. 1. Raphael Cuma. conf. 117. colum. 2. Curti. Seni. conf. 50. colum. pen. & consil. 75. incipi. Dominus Ludouicus colum. 3. Paul. Castren. consil. 123. colum. fina. libro. 1. Ancharra. conf. 82. colum. 4. versu. Postremo. Corneus consil. 20. num. 22. & 23. libro. 4. Idem conf. 275. numer. 5. eodem libro, Aretinus consil. 143. numero. 5. Alexander consil. 52. numer. 20. cum sequentib. libro. 4. Idem Alexander consil. 29. numer. 4. libr. 1. Iass. in l. Centurio. ff. de vulgari. & pupi. numero. 59. Iass. in l. si quis id, quod. numer. 21. ff. de iurisd. omn. iudi. Idem in l. qui filiiabus. numero. 3. ff. de lega. 1. Iasso. consil. 140. colum. 8. libr. 2. vbi hanc communem opinionem esse profitetur, & consil. 141. colum. 9. eodem libro. Ripa. in l. ex facto. §. si quis rogatus. el primero. nume. 17. ff. ad Trebellia. Deci. consil. 15. numer. 3. Idem Deci. conf. 370. nume. 3. Idem consil. 495. numero. 10. & 11. Guido Papæ decisione. 485. & consil. 87. numer. 2. Curtius Iuni. consilio. 11. nume. 7. & 8. vbi in fina. verb. hanc communem opinionem esse profitetur. Idem consil. 114. nume. 19. Gozadi. consil. 45. in princip. Parisi. consil. 18. nume. 21. cum sequentib. libr. 2. & consil. 72. numero. 34. libr. 4. Soci. Iunior consil. 90. numer. 17. libr. 1. Burgos de Pace in Prognio. ll. Tauri, nume. 130. Gregorius Lopez in l. 3. titu. 13. parti. 6. in glo. verb. *Mugeres*. colum. 8. versu. Sed quid si scēminæ. Grattus consil. 89. nume. 1. & 2. libr. 2. Ruinus consil. 147. nume. 7. libr. 2. Anto. Rube. consil. 62. numer. 2. in fin. vbi hanc etiam communem opinionem esse profitetur, Iulius Clarus, qui etiam communem opinionem appellat libr. 3. senten. §. testamentum. quæstio. 76. ad finem. Petrus de Peralta, qui etiam hanc dixit communem opinionem in l. Titia cum testamento. §. Lucius Titius. el segundo, numer. 5. & 6. ff. de lega. 2. Fran. Piscina in sua disput. de exclu. scēmi. num. 22. Anto. Gabriel qui plura refert lib. 3. communium opinionum, tit. de testamentis, conclusio. 10. num. 1.

¶ Sed quamuis tot viri gratissimi prædictam opinionem sequantur, plures tamen, atque maximi nominis iuris interpretes, contrariam sententiam veriore esse profitentur, dicentes, quod etsi verbum, masculos, in vna, seu etiam pluribus partibus Maioratus appositum sit: non tamen in alia eiusdem parte, vbi deest, supplendum erit. Imò ex eius expressione facta in vna parte, censendum est, Maioratus instituto-

instituto rem verbum, masculis, in alia parte cōsultō omīssisse, cū si id voluisset, expressisset. Quod potiori ratione in materia, de qua agimus, dicendum erit: cū verbum hoc ad scēminarum exclusionem propter masculos remotiores aduersus iura communia supplendū non sit. Quod verum esse profitentur Petrus de Ancharra. sibi contrarius, consil. 120. incipien. Pro clariori decisione, in fi. Ioan. de Ana. consil. 22. num. 3. Seci. cō sil. 69. nu. 5. lib. 3. Idem consil. 63. num. 27. eod. lib. Alex. sibi contrarius, cō si. 38. num. 8. lib. 6. Curtius Seni. sibi etiā contrarius, consi. 63. col. ii. Bolog. consi. 53. inter consilia. Alex. n. 17. cum seq. lib. 4. Corneus consil. 230. nu. 6. lib. 3. Iass. consil. 142. col. pen. volu. 2. Deci. consil. 416. n. 19. & consil. 309. nu. 8. Carol. Ruinus. consil. 93. n. 15. lib. 2. Anto. Rubeus consil. 31. num. 6. Soci. Iuni. consil. 29. num. 12. lib. 1. & consil. 100. nume. 2. lib. 2. vbi hanc communem opi nionem esse profitetur. Grattus consil. 18. nume. 38. libr. 2. Parisius consil. 14. nume. 20. cum sequen. lib. 3. & consil. 35. nume. 16. cum sequen. eod. lib. Al ciatus in. l. Herennius. ff. de verb. sign. nume. 4. Celsus consil. 120. nume. 52. cum sequ. Quibus plura pro vtraque parte cumulat Franc. Marzarius. in suo Epito. fidei cōm. q. 21. quæ apud ipsum videre poterunt. Similiter etiā plura cumulat Anto. Gabriel lib. 3. communium opinio. titu. de testamē. conclu. 10. nume. 6.

¶ In hac autem opinionum varietate, hæc secunda opinio proculdubio mihi magis placet, nisi in casibus, quos statim declarabimus. Id quæ vltra eas rationes quas paulo ante adducebamus, comprobatur ex elegati do- ctriña Ioa. de Imol. in Clementi. 1. col. fina. de supplen. negli. Præla. vbi in- quit, nunquam præcedentia in sequentibus censeri repetita: quando agi- tur de repetenda qualitate aduersus dispositionem iuris communis. Cu- ius dictam refert & sequitur Iass. in. l. talis scriptura. nu. 28. ff. de lega. 1. vbi plura in idem adducit idem Iass. in. l. si idem cum eodem. n. 4. ff. de iurif- di. omn. iudi. Id quæ etiam antea dixit Bar. in. l. Prætor. la segunda. s. eritq; differentia. n. 1. ff. vi. bon. rapt. Quem etiam sequitur Feli. in. c. causamq; de rescript. n. 4. cum seq. Gozadi. qui plura refert consil. 9. num. 36. Carolus Ruinus cōs. 187. n. 10. lib. 3. Soci. Iuni. cōs. 142. n. 26. lib. 3. & alibi sæpe Scrib. Quod præsertim in materia scēminarum exclusiua dicēdum erit; ex his, quæ in. c. præced. latius adducta sunt.

¶ Hæc autem secunda opinio, quam nunc tanquam probabiliorē eli- gimus, non procedit, vbi ratio conseruandæ agnationis in Maio- ratu expressa, vel subintellecta est. Tunc nanque certissimum est, qualitatem masculinitatis in vna parte substitutionum expressa, ad alia referenda esse. Sicquæ declarat, & intelligit doctrinam Barto. in dicta. l. final. ff. ad Trebellianum. Socinus in. l. cū auus. colum:

De Hispanorum Primogenijs:

49. & 50. nu. 8. cum seq. ff. de condi. & demonstra. Ancharra. cōfi. 26. col. 1. Crottus in l. Gallus. §. & quid si tantū. col. 16. versi. 2. conclusio. ff. de libe. & posthu. Deci. consi. 370. n. 3. Idem consi. 480. nu. 2. & 3. & consi. 515. nu. 3. Carol. Ruinus. consil. 146. nu. 7. & 147. nu. 7. & 148. n. 6. & 149. num. 11. lib. 2. Curtius Iuni. consi. 139. n. 15. cum seq. Anton. Rubeus consi. 31. nu. 6. & cōfi. 71. n. 6. & consil. 141. num. 7. Parisi. consi. 18. nu. 34. & 35. lib. 2. Grattus cōfi. 54. nu. 29. & 30. lib. 2. & consi. 35. n. 17. cum seq. libr. 1. & consil. 111. n. 17. cū seq. lib. 2. Quod etiam propè omnes Scrib. quos pro prima opinione citauimus, sentire videntur: hancq; concordiam inter opiniones cōtrarias sequutus fuit Anto. Gabriel. d. lib. 3. titu. de testam. conclusio. 10. n. 16.

59 ¶ Secundo etiam ea opinio non procedit, quādo verbum, filijs masculis, & verbum, filijs, in vna atque eadem oratione inueniuntur, & ab eodem verbo reguntur. Tunc nāque verbum, masculis, in vna parte adiectum, in alia repetitum esse censetur, quod sic declarāt Decius consi. 15. num. 3. Carolus Ruinus in consilijs quæ supr. isto cap. n. 56. citauimus. Gozadi. consi. 45. n. 1. & 2. Anto. Gabriel. d. lib. 3. tit. de testa. conclu. 10. n. 7. Grattus in cōfi. 54. nu. 29. & 30. lib. 2. & consi. 18. n. 33. & 34. & 37. lib. 2. Idq; comprobatur ex doctrina Bart. in d. l. Prætor. §. eritque differentia. nu. 1. ff. de vi. bon. rap. scilicet quando qualitas est appposita in vna oratione, & regitur ab eodem verbo, semper in vtroq; casu repetita censenda erit: secus autem si in diuersis orationibus repetitio fieri prætendatur. Quod etiam notat idē Bar. in l. Seix. §. Caio. num. 3. ff. de fund. instruct. idē Bart. in l. in repetendis. n. 1. col. 3. ff. de lega. 3. & vtrobiq; per Scrib. Ex quo videtur dicendum, quod si in vna oratione dixerit Maioratus institutor: post mortem Seij, Titius & filij eius masculi, & eis deficientibus filij, qui ex Mæuio supererint, succedant: censetur repetita qualitas masculinitatis in filijs Mæuij: quia omnes vocationes reguntur ab eodem verbo, succedāt, & in vna atque eadem oratione comprehenduntur.

¶ Sed quāuis hoc à prædictis grauissimis Authoribus probetur, credere, quod in casu de quo agimus, & similibus non admitteretur: nisi ratio cōseruandæ agnationis expressa, vel saltem subintellecta in Maioratu adiecta esset. Nam prædicta Bar. opinio huic clausulæ applicari posse non videtur. Cū quāuis filij Titij, & Mæuij ab eodem verbo regātur: oratio tamen diuersas per sonas comprehendat, & in vnaquaq; earū possit diuersa ratio versari. Ideoque potius in hac parte dicendum videtur: qualitatē masculinitatis repetendam non esse. Imò quāuis esse in terminis in quibus Bart. loquutus fuit: adhuc in casu, de quo agitur repetitio inducenda non esset. Cū agamus de materia fœminarum exclusiua, & iuris communis correctoria. In qua etiam in casibus vbi aliàs qualitas in vna parte

parte appositā, in alia repetita censenda esset, repetitio non procederet. Bartolus autem non loquitur in materia correctoria: imo in ea expressē dixit repetitionem non esse inducendam: etiam si oratio vna sit, atque ab eodem verbo regatur: prout ipse Bartolin. d. l. Prator. s. eritque differentia. num. 1. proficitur. Quod Scribentes supra relati etiam censuerunt.

¶ Posset tamen prædicta opinio dicentium, qualitatem masculinitatis in eadem ratione repetendā esse, procedere: quando verbum: *masculus*, esset appositum in filiis alicuius certæ, atque determinatæ personæ, & posita in eadem oratione, de filiis illius, absque adiectione verbi: *masculus*, mentio facta fuit. Tunc namque verbum illud, de eisdem filiis simpliciter prolatum cum eadē qualitate intelligendū erit, quoties de eisdem mentio facta fuerit. Quod dixit. Anto. Rubeus conf. 31. num. 6. & cōf. 71. nu. 6. & iterum conf. 14. nu. 7. quem sequutus fuit. Peralta. in l. Titia. cum testamento. s. Lucius Titius el. 2. ff. de lega. 2. num. 6. Carolus Ruinus conf. 124. nu. 5. paulo ante finem lib. 3. idem, conf. 168. num. 13. eodem libro. Anto. Gabriel. d. lib. 3. tit. de testamentis conclusionē. 10. nu. 13.

¶ Similiter etiam posset prædicta opinio procedere, quando Maioratus institutor dixisset, Titius & eius filij masculi, & eis deficientibus Seius, & sui succedent, quod Hispanè loquendo sic dici solet. *Succeda Fulano y sus hijos varones y a falta dellos Fulano y los suyos*. Tunc namque verbum illud *los suyos* omnes qualitates tam filiationis quam masculinitatis comprehendit. Ideoque, ad utranque qualitatem referendum est. Nec mirum si quando Maioratus institutor dixit succedant Titius & filij sui masculi, & eis deficientibus Seius & eius filij, dixerimus qualitatem masculinitatis non videri repetitam, cum enim Maioratus institutor verbum *filij* adiecit, potuisset verbum *masculus* adijcere. Ideoque, si illud non adiecit: non voluisse masculinitatem repetere, censendum est, ea namque repetitio ex verbo *filij* ex sui natura non inducitur, cum autem adiecit verbum *suis* non erat, necesse verbum *masculus* adijcere, cum verbum *suis*, tam ad masculinitatem quam ad filiationem necessariò referendum esset. Neque est cur potius ad vnum quam ad aliud referatur, quod ex his quæ Scribentes in l. i. C. de liber. præter. & in l. 3. s. filius. ff. de liber. & posth. & in l. talis scriptura. ff. de lega. 1. annotare solēt, cōprobari poterit. Idq; in terminis de quib; agimus comprehendere potest ex Gratto. conf. 111. nu. 31. & 32. lib. 2. quibus plura alia exempla coniungi possent, quorum aliqua apud Alciat. in d. l. Herēnius ff. de verbo. signi. videri poterunt.

¶ Illud tamen animaduertendum est, quod Maioratus institutor Primagonium instituit, atque plures vocationes masculorum fecit: nec ulterius

f ad fa

De Hispanorum Primogenijs.

ad faciendas alias vocationes porcessit, quatinus hoc casu proximiores post nominatos admittendi sint, non tamen cum repetitione qualitatis masculinitatis admittendi erunt, prout supra lib. 1. cap. 6. nu. 25. latius annotauimus. Quod quando ratio conseruandæ agnationis in ipso Primogenio expressè apposita non est, appetitissimè procedit. Non enim tot specialitates introducendæ sunt, vt scilicet ex coniectura voluntatis Maioratus successio, etiam deficientibus vocationibus vltèriùs progrediatur, & quod etiam masculi remotiores in eisdem aduersus ius commune fœminas proximiores excludant, quando autem in ipso Maioratu ratio conseruandæ agnationis tacitè siue expressè adiecta est, hæc dubia videntur, cum ex ratione expressa vocationes, tam nominatim factæ, quam subintellectæ accipiendæ atque interpretandæ sint: quod cum casus contingerit maturiùs considerandum erit.

62 ¶ Tertiò prædicta secunda opinio non procedit, quando qualitas masculinitatis per viam regulæ generalis in Maioratu apposita est, veluti quando Maioratus institutor dixit, volo quod semper in hoc Maioratu masculi & non fœminæ succedant, tunc nanque verbum *filius* postea adiectum, de masculis intelligendum erit. l. 3. §. filius. ff. de liber & posth. l. quæ conditio. ff. de condi. & demonstra. Idque sic declarat Grego. Lopez in l. 3. tit. 13. parte. 6. in gloss. verbo *mugeres*. colum. 8. versic. sed quid si fœminæ. Idque comprobatur ex eleganti doctrina Bart. in l. Prætor. §. eritque differentia. nu. 1. ad fin. ff. vi. bon. rapt. vbi inquit, quod quâdo aliquid est appositum in aliqua dispositione per viam regulæ generalis, id quod dictum est ibidem censetur in sequentibus repetitum. l. regula. ff. de iur. & facti igno. Vbi Bart. n. 1. & alibi sæpè Scrib.

63 ¶ Quartò prædicta secunda opinio non procedit, quando si qualitas masculinitatis repetita non celeretur, deterioris conditionis esset proximior, quam remotior. Tunc nanque qualitas masculinitas, in vna parte adiecta, in alia repetita censenda erit, prout censuerunt Curtius Iun. consil. 114. nu. 19. Grattus consil. 111. nu. 24. cum sequent. lib. 2. Ruinus consil. 124. n. 4. li. 3. & propè omnes Scrib. quos supra isto c. nu. 51. allegamus de quo tamen dicendum erit, prout supra isto cap. nu. 52. dictum est.

64 ¶ Quintò prædicta secunda opinio non procedit, quando verbo filijs adiectum fuerit verbum *supra scriptis*, vel *supradictis*, vel *præfatis*, vel aliud simile. Ex natura nanque horum verborum qualitas masculinitatis in prima substitutione apposita, censetur in sequenti repetita. Curtius Iunior cōsil. 115. nu. 21. Anto. Gabriel. d. l. 3. de testam. conclu. 10. nu. 14. Idem lib. 6. de verbo. signi. conclu. 6. nu. 112. cum sequentibus.

65 ¶ Sextò prædicta, secunda opinio non procedit, quâdo Maioratus institutor

tor facta masculorum vocatione adiecit, eodē modo in omnibus alijs casibus & vocationibus succedendum esse. Tunc nanq; etsi in alijs substitutionibus, verbum *Masculis* adiectum non sit, illud necessariō repetitū censendū erit, esset nanq; disputatio, vbi in verbis nulla ambiguitas inuenitur. Ille aut ille. s. cum in verbis. ff. de lega. 3. sicq; Primogeniorū institutores foeminas excludere volentes, vocant masculos, & excludunt illas in vocatione filij Primogeniti, atq; descendantiū, & postea adiiciunt. *Y que assi vuya por todos mis descendientes, o que la misma orden se guarde entre todos mis descendientes, y los de mas llamados perpetuamente a la succession deste mi Mayo razgo.* Quibus verbis adiectis, lites atq; controuersie, vt plurimū cessare solēt, nisi ex adiectione aliarū vocationū particulariū obscuritas contingat. Ideoq; melius est hac clausula apposita nihil aliud circa particulares substitutiones superaddere.

¶ Antequā autē ad sequentē conclusionē progrediamur, duo dicta notabilia in hac materia repetitionis masculinitatis annotanda se offerūt. Primū, q; quādo Maioratus institutor, post qualitātē masculinitatis adiectā dixerit, quōd tunc & eo casu habens dictā qualitatem succedat, ea qualitas in alia parte etiam similem rationem habente, petita censenda non erit, quasi ex his verbis censeatur Maioratus institutor qualitātē ad illum casum restringere nec in alijs similibus repetitionem qualitatis inducere voluisse quod dicit Anchar. conf. 357. versū. Quarto hoc probatur, Roma. conf. 131. & conf. 138. Decius conf. 287. n. 10. & .ii. & cōf. 314. n. 3. & .4. Curtius Seni. conf. 29. n. 4. Soci. conf. 281. n. 9. lib. 2. Grattus conf. 124. n. 38. li. 1. Anto: Rub. conf. 31. n. 5. Celsus. cōf. 25. n. 8. de quo tamen videnda sunt quæ infra isto libr. c. 8. nu. 6. dicemus.

¶ Secundum, quōd quando substitutio facta est alicui sub aliqua qualitate expreso nomine proprio, nunquam inducitur qualitatis repetitio. l. si plures. ff. de lega. 3. l. 1. s. id quod ex substitutione. ff. ad l. Falcidiam. & Scribent. in. l. si duobus. s. r. & in. l. ciuitatibus. s. Lucius Titius. ff. de legatis primo. Bart. Cumanus Paul. Imola. & Soci. in. l. quæ conditio. ff. de condi. & demonstra. Signorolus conf. 172. nu. 11. Paris. conf. 2. n. 57. lib. 3.

¶ Duodecima conclusio, quōd si in Primogeniorum successionē, vbi agnationis conseruandæ ratio adiecta est, vocentur descendentes per lineā masculinā, foemina quæ ex masculis descendit non censebitur sub ea vocatione comprehensa. Cum enim Primogenia perpetua esse debeant, eorūq; successio tractū successiuum presēferat, non debet admitti: ea persona per quā agnatio in posterū supprimēda sit, etsi ipsa per lineā masculinā descendere dicatur. Quod ex mente disponentis, atq; ex Primogeniorū natura comprehenditur: prout supra lib. 1. c. 6. nu. 38. latius ostēdimus. Id -

De Hispanorum Primogenijs.

que verum mihi videtur. Quamuis enim dici posset, quod femina agnata per tempus vitæ suæ succedat: cum eius successio agnationis conseruationi non repugnet, & ea mortua filijs, ac descendentes eius masculis, & fœminis, qui cognati sunt exclusis, agnati proximiores admitti possent: prout dixit Albert. Brun. de statu. excluden. fœmin. propter masculos articulo. 6. 2. membro. 3. quæstione. Verisimilius tamen videtur noluisse institutorem admittere eam personam, quæ finis agnationis futura esset, & cuius descendentes ab eius Primogenij successione excluduntur, cum Maioratus successio semper futura prospiciat, nec ad eam admitti soleat ea persona, cuius descendentes excluduntur. Idque precipuè dicendum erit: quando in alia parte Maioratus, femina etiam agnata propter masculos remotiores exclusa fuit, vel quando semper agnati masculi vocantur, tunc nanque hæc conclusio absque vlla difficultate procedet: quamuis mihi ex Primogeniorum natura semper etiam simpliciter sumpta probabilis visa fuerit. De quo tamen videnda sunt, ea quæ scribit Fran. Piscina. in sua disputatione de fœminarum exclusione nu. 21.

70 ¶ Decimatertia conclusio, quod vbicunque ad Maioratus successionem solum agnati vocantur, femina agnata ab eius successione exclusa censenda erit, quod eisdem rationibus, quas in precedenti conclusione assignauimus, deducitur, probaturque ex his, quæ supra lib. 1. capitulo. 6. num. 40. cum sequentibus annotauimus, vbi plures ex Scribent. id ipsum dicentes citauimus.

71 ¶ Decimaquarta conclusio, quod quoties Maioratus institutor genericè, & absolute fœminas propter masculos, à Maioratus successione exclusit, nec se illas propter masculos remotiores excludere velle adiecit, ea exclusio propter masculos eiusdem lineæ, ac gradus: non autem propter remotiores intelligenda est. Ita vt masculo eiusdem gradus, & lineæ deficiente, fœmina in eius defectum, ad huiusmodi Maioratus successionem admittenda sit, ac si nihil peculiare circa hoc à Maioratus institutore dispositum fuisset. Quod dixit Baldus consilio. 275. versiculo. Item non est verum. volumine. 2. Paulus Castrensis, qui singulariter, & in proprijs terminis loquitur consilio. 47. numero primo, & secundo libro primo. Anchar. consil. 339. numero septimo Alexan. qui in id solet frequentius allegari in. l. si dotali. numero quinto. ff. solu. matrim. Idem consilio. 204. numero. 16. libro secundo. Corneus consilio. 125. numero primo libro quarto. Idem consil. 119. numero. 37. libro secundo, Socin. consilio. 30. numero. 25. libro primo. Albertus Brunus qui plura refert in. d. tracta. articulo. 12. quæstione. 14. Curtius Iunior in tracta. feud. tertia parte limitat. 15. Pro

15. Præpositus loquens in Maioribus de feud. Marchia. numero decimo. Decius consilio. 451. numero tertio cum sequentibus. Idem consilio. 568. numero. 4. Paris. consilio. 21. num. 29. libro primo. Idem consilio. 81. numero 20. cum sequentibus libro. 3. Ioannes. Leccerier. de Primogen. quaestione. 19. columna secunda, libro. 1. Tiraquellus de Primogen. quaestione. 10. numer. 25. Burgos de Pace. in proemio. legum. Tauri. num. 12. cum sequentibus. Carolus Ruin. conf. 31. numero. 6. libro. 3. Socinus. l. uni. consilio. 187. numero. 17. libro. 2. & consilio. 188. numero. 9. eod. libro. & consilio. 30. numero. 60. eod. volumine. Grattus. consilio. 19. numero. 43. libro primo. Gozadi. conf. 37. numero. 12. Sigismundus. conf. 39. numer. 28. Carolus Molineus in consuetudin. Parisi. titulo. 1. §. 16. & alibi sæpè Scribentes. Quod nisi ex alijs vocationibus, seu coniecturis, seu ex ratione conseruandæ agnationis expressa, vel sub intellecta aliud comprehendatur, verum mihi videtur.

¶ Decima quinta conclusio, quod foemina semel à Maioratus successione exclusa non censetur perpetuò exclusa: sed solum suspensa durante causa exclusionis. Ideoque ea deficiente, admittenda erit, ac si exclusa nunquam fuisset. Quamuis enim in dispositionibus, quæ in prima successione finiuntur, foemina semel exclusa, perpetuò exclusa censenda sit: etiamsi causa exclusionis deficiat in Maioribus autem propter eorum perpetuitatem, hoc non procedit: imò etiam si semel exclusa sit, cessante persona, quæ illam exclusit, atque eius descendentes, iterum, atque iterum admittenda erit: prout supra libro. 1. c. 6. nu. 22. à pertissimè probabimus.

¶ Decima sexta conclusio, quod quando Maioratus à foemina processit nunquam in casu dubij diiudicandum erit, foeminam propter masculos remotiores ab eius successione excludendam esse. Quod consulit Ancharta. consilio. 339. columna. 5. versiculo tertio, quod proles. Roma. consil. 367. incipien. circa primum: Socinus. in. l. Gallus. §. nunc de lege Velleia, columna fina. versiculo. Pro quo tamen. ff. de libe. & posth. Idem in. l. cum avus colum. 46. versiculo. Tertius casus. ff. de conditio. & de monstra. Iass. in. l. sed si hac. §. liberis. numero. 10. ff. de in ius vocan. Idem Iass. consilio. 117. columna secunda libro. 4. Currius. in tracta. feud. part. 3. colum. 2. limita. 2. Ioan. Crotus in. l. filius familias. §. Divi. ff. de leg. 1. num. 1. Ripa. lib. 1. Responforum. capitulum. num. 74. Deci. in. l. foemina. numero. 98. ff. de regulis iuris. Gozadi. consilio. 71. numero. 6. Carolus Molineus in consuetudin. Parisi. titulo. 1. §. 16. numer. 7. Tiraquellus de legibus Connubia. l. 5. num. 24. Idem Tiraquellus de Primogen. quaestione. 10. ad fin. Franc. Piscina. in sua disputatione de statutis. excluden.

De Hispanorum Primogenijs.

foemin.num.22.Burgos de Pace.in proœmio. legum Tauri.num.131.
Peralta.in.l. cum pater. 5. à filia.num. 64. ff.de lega.2. Portius consilio.6.
num.19. quod intelligendum est, etiam quando adsunt coniecturæ ex
quibus foemina propter masculos excludi solet ab illis enim ex hac
coniectura discedendum erit, aliàs nanque hæc conclusio nullius effectus
esset, cum semper in dubio foemina exclusa censenda non sit.

¶ Hoc autem intelligi solet: quando sola mulier Maioratu instituit: secus
tamen: quando à masculo, & foemina simul Maioratus institutus fuit.
Tunc nanque potius persona masculi: quam foeminæ attendenda erit,
ex. l. prima. ff. de Senato. vbi quando mulier concurrit in aliquo, officio
cum masculo, masculus semper foeminæ præfertur. Quod Decius.in.l.
foeminæ.num.50. ff. de regulis iuris etiam annotauit. Sicque prædictam
conclusionem ex hac ratione limitat Burgos de Pace in proœmio le-
gum Tauri.num. 131.

¶ Sed quamuis ipse id verum esse profiteatur: contrarium tamen verius
esse videtur. Imò, quòd quando dispositio, à viro, & vxore, seu à mascu-
lo, & foemina simul facta est: in casu dubij semper censeatur vterque se-
xus vocatus indifferenter, pariterque viro, atque vxori prospectum ef-
se: non autem ad masculos tantum dispositio referenda sit. Quod pro-
batur ex eleganti doctrina Bald. in Authent. qui rem. num.5. C. de Sa-
cro Sanct. Eceles. vbi singulariter dixit, quòd si à viro, & vxore pro se &
filijs suis Emphyteosis accepta sit, illud verbum filijs ita intelligendum
sit, vt pariter viro, & vxori prospectum esse videatur. Cuius dictum se-
quuntur Soci.in.l. cum vir. vxori. ff. de condi. & demonstra. fina. verb. Ni-
colaus Boerius qui plura refert decisione. 277. nu. 2.

¶ Quod comprobatur ex eo, quod quando vir, & vxor simul Primoge-
nium instituunt, vnus quisque eorum censetur donare partem suam, at-
que ex ea Primogenium instituere, vt dixit eleganter Bald. in. l. cum qui-
dam. num. ii. C. de impub. Idem Bald. in. l. et si filiqueat, nu. i. C. de inoffi. do-
na. l. qui tabernas. ff. de contrahen. empti. vbi Scribent. id annotare solent.
Si igitur in parte vxoris necessariò hæc coniectura ex superius adductis
accipienda, atque admittenda est: cõsequensest, vt etiam in parte viri ac-
cipienda sit, cum Primogenium ipsum indiuiduum esse debeat.

¶ Nec obstat si dicatur eadem & potiori ratione id ipsum dicendum ef-
se in parte viri, quòd scilicet, cum ex parte eiusdem admittenda sit con-
iectura masculinitatis, id ipsum in parte vxoris dicendum sit, cum Pri-
mogenium indiuiduum esse debeat. Nam si hoc pacto verba Maiora-
tus interpretanda essent, non æquè viro, & vxori prospiceretur, cum so-
lus sexus masculinus ad Maioratus successionem admitteretur. Quod
non est

non est verissimile: sed prout prædiximus dispositio intelligenda sit, si viro, & uxori equè prospicitur, cum masculus admittendus sit primo loco: foemina verò masculo deficiente. Ideoque in dubio ea interpretatio accipienda est per quam utriusque parti consulatur. l. ex his. ff. de his, quæ in fraud. cred. Paulus in l. i. num. 3. ff. si quis cautio. Matthæus de Afflictis decis. 373. num. 6.

¶ Nec obstat, quòd ubi concurrunt masculus & foemina, masculus foeminæ præferendus sit. Nam satis in hoc, masculo consulitur: cum foeminæ eiusdem gradus præferatur. Nec adeò masculi fauor protrahendus est, ut foeminam etiam proximioris lineæ & gradus excludat: id namque ex iure communi in fauorem masculi introductum non inuenitur: ideoque hæc interpretatio menti utriusque conuenientior esse videtur.

¶ Decima septima conclusio sit, quòd quoties foemina propter masculum excluditur, ea dispositio de masculo legitimo, aut per subsequens matrimonium legitimo: non autem de legitimo per rescriptum, vel aliter intelligenda sit, Bald. qui loquitur in statuto foeminas propter masculos excludente, in capitulo per tuas. de maio. & obedi. num. 2. Iass. in l. i. num. 31. C. quando non pet. part. Deci. in l. vt liberis. num. 8. ubi hanc opinio. communem, & veriore appellat. C. de colla. Tiraque-
lus, qui plura in idem adducit in repet. l. si vnquam. C. de reuoc. dona. verbo. suscepit liberos. num. 8. Idem Tiraquellus de Primogen. quaestione. 31. numero. 51. Corolus Molineus in consuetud. Parisi. titulo primo. s. 8. gloss. i. num. 50. Iacobus Philippus Portius conf. 106. num. 89. & alibi sæpè Scribent.

¶ Decima octaua conclusio, quòd quoties foemina propter masculos remotiores excluditur, non censetur exclusa propter masculum, qui monasterium incapax successionis ingressus fuit: prout supra libro primo capitul. 13. num. 70. annotauimus: quamuis bene excludatur propter monachum, qui monasterium capax successionis ingressus est: prout ibidem numero. 80. ostensum est. De quo tamen dicendum erit: prout in eodem capitulo numero. 94. & 95. resoluimus. Quod etiam pari ratione de quolibet filio masculo inhabili ad succedendum dicendum erit, ut probat Portius conf. 23. nu. 10.

¶ Decima nona conclusio, quòd quando foemine propter masculos remotiores excluduntur, neptis ex filio masculo Primogenito propter filium masculum secundogenitum à Maioratus successionem excludetur: quamuis secus dicendum sit, quando foemina non propter masculos remotiores: sed tantum propter masculos eiusdem lineæ & gradus exclusa est: prout infra. c. 8. nu. 7. cum seq. Latius resoluemus.

De Hispanorum Primogenijs.

78 ¶ Vigefima, & vltima conclusio, quod ex solo nomine, atque armorum delationis precepto in Primogenijs appposito, non comprehenditur agnationis conseruanda conjectura: ita vt foemina propter masculos re motioris linear, & gradus à Maioratus successione excludenda sit. Quod probatur ex his, quæ supra libro. 2. cap. 14. num. 8. cum sequentibus latius adduximus. Quæ omnia summè notanda, atque menti perpetuò tenenda sunt. Sed quoniam super his quæ in hoc capite, atque etiam in precedenti dicta sunt, pluries in forensibus controuersijs disputari solitum est, cum casus se obtulerit de his omnibus deliberandum erit.

Summaria ex capite sequenti.

1. Contentio inter patrum, & nepotem super Primogeniorum successionem, semper anceps, atque difficilis existimata est.
2. Causa nepotis aduersus patrum ferè apud omnes gètes, & nationes in Primogeniorum successione potior fuit.
3. Nepotem esse patrui in Regni successione præferendum in his Regnis, lege Regia partitarum decisum est.
4. Nepotus, & patrui causa in Primogeniorum successione in his Regnis post legem partitarum satis controuersa fuit.
5. Lex, 2. titulo. 11. part. 2. in Regni successione præferens nepotem patrui, ad quacunq; alia Primogenia extendenda est.
6. Legem partitarum nò solum in Regni successione: sed in alijs Primogenijs disponere, pluribus rationibus probatur.
7. Exempli, & rationes, quæ in. d. l. partitarum adiecta sunt Regibus, atque etiam alijs Primogeniorum possessoribus conueniunt.
8. Emanuelis Acosta Viri alioqui doctissimi errores in assignandis differentijs inter Regni, & Maioratum successionem diluuntur.
9. Regni successio iure sanguinis: non autem iure hereditario defertur.
10. Filius Primogenitus Regis potest in Regno succedere: etiam si in parentis hereditate nò succedat.
11. Filius Primogenitus Regis: vtrum possit de successione Regni pacisci, absq; parentis consensu.
12. Rex successor: vtrum stricto iuris rigore teneatur debita Regis prædecessoris soluere.
13. Primogenitus Regis: vtrum possit à parente ex causa, Regni successione priuari.
14. Fructus pendentes vtrum pertineant Regni successor, vel Regis heredibus.
15. Primogeniti Regum: vtrum differant à Primogenitis aliarum personarum quo ad representationem.
16. Primogeniti Regum: quod in Vita parentum Reges appellentur, qualiter intelligendū sit.
17. Filius Comitum potest in Vita parentis Comes appellari.
18. Primogeniti, atque omnes alij filij possunt in Vita patris bonorum eius domini appellari.
19. Designatio Principis facta in Vita Regis cuius effectus sit.
20. Principis appellatio, quo tempore in Hispania capere.
21. Caesar apud Romanos appellabatur is, qui mortuo Imperatore in Imperio successurus erat: is autem, qui Imperium possidebat Augustus.
22. Caesaris designatio: à Principis designatione in quo differat, seu conueniat.
23. Primogenia facta post legem partitarum, secundum legem, 40. Tauri interpretanda sunt.

Leges

- 24 Leges Tauri declaratoriae: non iuris communis correctoriae censenda sunt.
- 25 Primogenitus, quae in Hispania ante leges partitarum facta fuerunt, etiam secundum legem 40. Tauri interpretanda sunt.
- 26 Nepos ante leges partitarum ex Hispana consuetudine patrum precedebat.
- 27 Dispositio. l. 2. tit. 1. §. par. 2. non noua dispositio: sed antiqua consuetudinis, atque observationis declaratio est.
- 28 L. 40. Tauri exactissime declaratur eidemque vera decidendi ratio assignatur.
- 29 Linea recta Primogenitorum semper censetur vocata in Primogenij successione, in infinitum.
- 30 Linea illius, qui semel ius Primogenitum acquisiuit ceteris preferenda est: nec est admitteendus alius donec deficiant omnes qui ex illa processerint.
- 31 Primogenitus efficit primum caput in linea descendenti, & secundogenitus secundum ad instar edicti Pratoris de bonorum possessionibus.
- 32 Ius Primogenitura non debet exire ex illa linea in quam semel intravit.
- 33 Noua, & subtilia inductio l. 2. tit. 1. §. par. 2.
- 34 Linea, quae non potest incipere nisi ab illo, qui successione acquisiuit qualiter intelligendum sit.
- 35 Linea ultimi possessoris a linea Primogeniti distinguitur.
- 36 Maioratus successio in duobus modis consideranda est: uno quando Primogenitus nascitur: altero vero quando succedit.
- 37 Primogenitus statim cum nascitur ius ad Maioratus successionem certum, atque inuariatibiles acquirit: quod ad eius Primogenitum transmittit.
- 38 Ius Primogenitura transmitti potest.
- 39 Maioratus successio pluribus ordine successione delata, primi morientibus sequentibus, ex propriis, & ad rationibus defertur.
- 40 Representationem non admitti: nisi in his, quae iure hereditario deferuntur: qualiter intelligendum sit.
- 41 Representatio admittitur in successione in quibus linea recta, & iure Primogenitura succedendum est, et si iure hereditario non deferatur.
- 42 Representatio admittenda est in iuribus patronatus, & aniversalis, atque Emphyteosis iure Primogenitura relictis.
- 43 Primogenitorum perpetua vocatio efficit, ut omnes in infinitum ex representatione succedant, et si successio iure hereditario non deferatur.
- 44 In fideicommissis familiae, cognationi, seu propinquis relicto representatio semper admittenda est: et si in eo iure hereditario non succedatur.
- 45 Fideicommissum, quod alias transmitti non posset, efficitur transmissibile, si fauore agnationis relictum sit.
- 46 L. Si libertus praeherito. §. 1. ff. de bon. li. & l. tutela. §. si duo. ff. de legi. tute. declarantur.
- 47 Representatio semper admittitur in fundo, etiam si iure hereditario non deferatur.
- 48 Verbum representen la persona de sus padres. m. l. 40. Tauri apositum: utrum ad gradum proximitatis, seu ad qualitatem Primogeniturae referendum sit.
- 49 Masculinitas parentis non potest transmitti in filiam, nec ab illa etiam representari.
- 50 In Maioratum successione non est de gradus proximitate tractandum: ubi in remotiori linea prerogativa concurrat.
- 51 Leges partitarum, & Tauri: non tam proximitatem, quam lineam rectam Primogenitorum considerauerunt.
- 52 Leges partitarum & Tauri in nepotis aduersus patrum praevalatione, ius commune sequuta fuerunt.

Qualiter

De Hispanorum Primogenijs.
Qualiter in Hispanorum Primoge-
niji, ex repræsentatione
succedatur.

CAPVT SEXTVM.

NPrimogeniorum successione sapissimè controuer-
ti solitum est, vtrum filius filij Primogeniti, filio se-
cundogenito natu etiam maiori præferendus sit: an
è conuerso filius secundogenitus eidem præferatur,
quæ difficultas omnino eo casu cessat, quo filius Pri-
mogenitus post mortem vltimi Maioratus possessio-
ris decessit. Cùm iam proximitas non respectu Maioratus institutoris:
sed vltimi possessoris consideranda sit. Filiusque secundogenitus tan-
quam vltimo possessori transuersalis censi debeat. Ideoque, nepos
tanquam vltimi possessoris filius, fratrem eiusdem in hac successione:
sicut in quacunque alia præcedere debet. Idque verissimum est, plu-
riesque tam in horum regnorum quam in aliorum successione obser-
uatum fuit: prout latè probat Tiraquellus de Primogenitura. q. 40. nu.
1. cum sequentib.

1 Quando autem filius Primogenitus patre eius adhuc viuentem mor-
tuo est, contentioque inter filium secundogenitum, & nepotem fi-
lium Primogeniti versatur: quæstio hæc apud antiquos, & modernos,
Iurisperitos semper anceps, atque penitus inextricabilis visa fuit.
Filius nanque secundogenitus ex persona propria potiora iura habe-
re videtur cum vno gradu propinquitatis, atque ætate, etiam fre-
quentius filium fratris sui Primogeniti præcedat, ipseque filius vlti-
mi possessoris sit. Contra verò nepos patruo etiam in hac specie præ-
ferendus esse videtur, cum ipse ex personæ parentis repræsentatione in
eodem gradu, quo filius secundogenitus, constitutus sit, ex lineaque
Primogeniti descendat. Eundemque gradum cum qualitate Primo-
genitura repræsentet. Ideoque, à quamplurimis maximi nominis
viris, hæc quæstio frequentissimè ad partes agitata, atque controuer-
sa fuit. Quorum plures, partes patru: plures verò, nepotis defendunt,
interdum vnâ: interdum verò alteram opinionem veriorē, atque
frequentiori Scribentium calculo comprobata esse proficentes: adco,
vt plu

ut pluries ex iurium ac rationem ambiguitate militibus armatis potius, quam iuris peritis eius decisio commissa fuerit: prout ex antiquis, & recentioribus quam plures testantur. Quos ex Modernioribus sigillatim recensuerunt Decius consilio. 443. Ioannes. Lecerier de Primogenitura libro primo quaestione. 25. & 26. Thomas Grammaticus decisione prima. Tiraquellus qui omnium latissimè id expendit de Primogen. quaestione. 40. Dominus Didacus de Couarru. in quaestio. practi. capitulo. 38. numero sexto Matthaeus de Afflict. in Rub. de successio. feud. ubi latissimè prosequitur materiam. Acolta, qui etiam copiosissimè id prosequitur in libello, quem de patru, & nepotis successione conscripsit. Iacobus Afaa Lusitanus in suo tracta. de Primogenijs per totum. Quod etiam: quam plures alij Iurisperiti fecerunt, quos praefati authores specificè recensuerunt. Ex quorum sententijs apertissimè comprehendi poterit, ferè apud omnes gentes, & nationes causam nepotis aduersus patrum semper fuisse potiore.

¶ Sed quamuis hæc opinio antiquis temporibus in Regnis Castella, & Legionis controuersa etiam esset, postmodum autem ex l. secunda titulo. 15. parti secunda, in Regni successione antiqua difficultas cessauit. Ea namque lege Regia dispositum est, quod si filius Primogenitus moriatur antequam succedat in Regno relicto filio, vel filia Primogenitis, quod eius filius, vel filia debet cæteris exclusis, in Regno succedere. Quod ad eò clarè in Regni successione decisum est, ut de hoc post illam legem dubitari non valeat.

¶ Hoc autem in Regni successione ex illa lege iam deciso dubitari nihilominus in hoc Regno solitum erat: utrum idem in cæteris Primogenijs obseruandum esset. Super quibus plura dubia in his Regnis exorta fuerunt, ut constat ex lite apud nostrates, ac externos Iurisperitos diutius controuersa super Primogenijs Illustris viri Perasani de Ribera. De qua supra li. 1. in praefatione. nu. 12. meminimus super, cuius Primogenij successione omnes Seribent. quos ibidem nuncupatim citauimus consulti fuerunt. Ex quorum responsis constat, omnes respondisse in ea lite, nepotem patruo preferendum esse. Idque iudicium suorum sententia comprobatum fuisse accepimus.

¶ Ex quibus constat post, dictæ legis promulgationem causam nepotis aduersus patrum in cuiuslibet Primogenij successione fuisse in hoc Regno potiore. Idque comprobatur ex eo, quod supra libro. 1. c. 2. latius annotauimus, probantes Hispanorum Primogenia, ab ipso Hispaniarum Regno deriuari, succedendi que rationem accipere: adeò, ut si de Primogenij successione dubitetur, ea lis secundum leges Regias de Regni

De Hispanorum Primogenijs.

de Regni successione loquentes decidenda sit. Ideoque cum lex Regia in fauorem nepotis aduersus patrum dubium hoc expressè in Regni successione deciderit, constat id ipsum in alijs Primogenijs necessario seruandum esse.

¶ Imò ut pluribus etiam viris doctissimis interdum visum est: quamuis lex illa partitarum (literæ eius cortice tantum inspecta) dubium hoc solum in Regni successione decidere videatur: considerata autem eius mente, & ratione, ac verbis præcedentibus generalibus non est, cur illam ad solam Regni successionem restringamus, cum non solum de Regni successione: sed etiam de quacunque alia, quæ iure Primogenitura deferretur, disponat. Quod probatur ex verbis generalibus, quæ in eiusdem legis principio adiecta sunt. ibi. *Mayoría en nascor primero es gran señal de amor.* Quæ ratio quamuis respectu filiarum Regis apposita sit, generalis tamen est, omniaque Primogenia comprehendit, constat namque Primogenituram etiam, esse magnum amoris signum: quando in aliquo Ducatu, Comitatu vel Marchionatu, vel alio maximo patrimonio succeditur, ex quibus verbis quæ in præfatione dicta sunt constat, legem illam non ad solam Regni successionem: sed ad omnia alia Primogenia protrahendam esse. l. regu. l. circa fin. ff. de iur. & facto igno. lbi. *Nam initium constitutionis generale est.* Per quem tex. dixit Bartolus. ibi. quod si præfatio legis generalis sit, genericè est accipienda, atque interpretanda: quamuis in sequentibus specificè disponat, cui Bartoli sententiæ plura alia supra libro primo. capitulo quinto numero secundo cum sequentibus cumulaui-mus. Quibus etiam adijcienda sunt ea, quæ de ratione generali Scribent. dicere solent, quod scilicet: quando lex est in ratione generalis: in dicto vero specialis non specificè: sed genericè accipienda sit, & quod illud, quod specificè dispositum est censetur causa demonstrationis non restrictionis dispositum fuisse: Baldus in l. de quibus. numero. 35. ff. de legibus gloss. ordinaria in. l. sed si lege. §. item si rem distraxerit. ff. de peti. hered. Aymon. qui plura refert consilio. 190. numero secundo, & consilio. 193. numero tertio. lassi. in l. filius familias. §. Diui. secunda lectura numero. 146. ff. de lega. 1. Cuius doctrinam sequitur Ripa. ibi. numero. 8. & est communis ac vera resolutio, ut profiteretur Loazes. ibidem. numero. 98.

¶ Item id ipsum ultra præfationem, & rationem in principio. d. legis adiectam, probatur ex exemplis, quæ in eadem lege adducta sunt ad probandum illa, quæ postmodum in ea deciduntur. in. d. namque lege versiculo. *E segun ley*, adducitur exemplum Abraham & Isaac,

Isaac, & etiam exemplum Iacob. quos constat Reges non fuisse: quamuis eorum bona filijs suis iure Primogenituræ delata fuerint, vt notissimum est.

¶ Item id ipsum ostenditur ex verbis quæ in eadem lege subiiciuntur dum in ea dicitur: *Ca segun natura pues que el padre y la madre cobdician auer linaje que herede lo suyo, aquel que primero nace y llega mas ayna para complir lo que desean ellos, aquel por derecho: dene ser mas amado dellos* & lo ha de auer, quæ ratio etiam omnia Primogenia comprehendit.

¶ Id ipsum etiam comprobatur ex verbis eiusdem legis. ibi. *Todo mäsulo que naciesse primeramente seria llamado cosa Santa de Dios.* Ex quibus constat eam legem non de solo Regis Primogenito: sed de omni Primogenito loquutam fuisse, atque iuxta exempla, quæ adducit intelligendam esse, dictum nanque legis, seu Iurisperiti secundum ea, quæ ad id probandum adducit accipiendum, atque intelligendum est. Bartol. in l. non solum. §. si liberationis verba. nu. 7. ff. delibera. lega. & alibi sæpè Scribentes.

¶ Quod etiam apertius ex eadem lege comprobatur. ibi. *Y esto vsaron siempre en todas las tierras del mundo do quier que el Señorío, ouieron por linaje, y mayormente en España.* Ex quibus verbis constat eam legem non solum profiteri in Regni successione id obseruari: sed etiam in omnibus bonis, quæ iure sanguinis, & Primogenituræ deferebantur, apud omnes gentes & nationes id ipsum vsitatum fuisse: In quibus verbis alia etiam Hispanorum Primogenia, quorum successio iure sanguinis defertur, comprehenduntur. Quæ omnia quamuis precise non probassent eam legem in omnibus Primogenijs expresse loquutam fuisse: aperte tamen ostendunt ex eiusdem legis ratione, ac verbis generalibus in ea adiectis, atque ex successione similitudine proculdubio ad omnia Hispanorum Primogenia trahendam esse. Quod opinati fuerunt Abb. consilio. 85. numero tertio, & sexto, libro primo Paulus consilio. 164. numero primo & sexto libro secundo. Bolog. consilio. 62. columna secunda & quinta. Castillo. & Cifuentes in. d. l. 40. Tauri & ibi Palat. Ruui. numero tertio & Antonius Gometius numero. 11. 12. & 65. D. Didacus de Couarru. resolutionum libro tertio capitulo quinto numero. 5. Dueñas Reg. 316. Gregorius Lopez in. l. secunda titulo. 15. parte secunda in verbo. *Si dextare.* in principio. Peralta in Rub. ff. de hered. institu. numero. 122. & in. l. 3. §. qui fideicommissam. numero. 120. ff. cod. & alibi sæpè Scribentes. Ita vt hac proculdubio communis opinio appellanda sit.

¶ Ex quibus constat, hac in re lapsum fuisse Emanuelem Acoftam virum alioqui doctissimum in quæst. quàm sollemnissimè de successione patrum & nepo

De Hispanorum Primogenijs.

& nepotis disputauit pag. 165. & iterum pag. 178. dum inquit, quòd si ante legem. 40. Tauri de qua statim agemus, & post dictam. l. secundam. tit. 15. parti. 2. lis in Regnis Castellæ super alicuius Maioratus successione inter patrum, & nepotem ageretur potior causa patrum futura esset, cum ea lex, ut ipse inquit, nec verbis, nec sententia quicquam de Maioribus disposuerit. Ex his namque, quæ paulo ante adducta sunt, ea sententia iure probari nequit: cum vel ea patrum lex tam in Regno: quam in alijs Primogenijs disponat, vel saltem eius dispositio ad omnia Hispanorum Primogenia, ex rationis identitate trahenda sit.

¶ Nec obstat si dicatur in casu, de quo agimus de Regno ad Maioratum differentiam posse assignari ex eo, quòd Regnum iure hereditario: Maioratus vero iure sanguinis, seu ex dispositione institutoris deferatur. Quod ex tex. in capitulo licet de voto. Acosta in ead. quaestione de patruo, & nepote. pagina. 136. probare conatur, in id plures Scribentes adducens. Qua ratione inquit non mirum esse: si in Regno representatio: prout in alijs hereditarijs successioneibus concedatur: in Maioribus autem minime: quia in his, quæ iure sanguinis deferuntur ut ipse inquit, representatio non admittitur.

9 ¶ Nam si bene consideremus, hoc etiam iuris fundamentis obseruatis sustineri non potest. Regnum namque Castellæ non iure hereditario: sed potius iure sanguinis, seu ex antiquissimo succedendi ordine deferretur: veluti alia Primogenia, quæ ex sola temporis antiquitate constant, deferuntur: prout supra libro primo capitulo. 8. numero. 9. cum pluribus precedentibus, & sequentibus apertissimè demonstrabimus. Quod etiam in eodem libro capit. 9. numero quinto ostensum est, ubi verum intellectum ad tex. in d. capitulo licet de voto assignauimus. Idque respectu ultimi possessoris verissimum atque extra omnem dubitationis aleam mihi esse videtur. Quod ultra illos, quos in locis paulò ante relatis citauimus verum esse censuerunt Oldraldus. consilio. 224. colum. 2. Bald. consilio. 121. num. 10. versiculo, Modo facio. lib. 3. Abb. consilio. 3. li. 2. numero. 2. Card. Alexand. in capitulo primo colum. 4. de feudo Marchiæ Guillelm. Benedict. in ca. Rainuntius de testam. verbo. in eodem testamento cl. 1. num. 148. conclusione. 10. & 11. Carolus Molin. in consuet. Parisi. tituli. 1. §. 8. gloss. 3. nu. 8. Idque probat. l. 2. tit. 15. parti. 2. atque proculdubio verum est, non obstantibus, his quæ in contrarium notant Oldrald. cons. 94. num. 8. & Ioan. Lecerier. de Primogen. li. 3. quaest. 2. & Tiraquell. quaestio. 35. num. 3. ubi plures idem asserentes referunt. Ipsi namque suam sententiam præsertim comprobant ex tex. in. ca. licet de voto: secundum vulgarem intellectum. Quem supra lib. 1. c. 5. n. 5. reieciimus.

¶ Ex his

¶ Ex eisdem etiam diluuntur plura alia, quæ ex hac vltima sententia ipse met Emanuel Acoſta deducit. Quorum primum eſt, q. ſi filius Regis patris hereditatem repudiet, ſtatim Regni ſucceſſio ad filium ſecundo-genitum, filio Primogenito excluſo transmittetur: cum enim Regnũ non capiatur à Rege defuncto: ſed vel à lege, vel cõſuetudine, vel antiquiſſima populorum coceſſione, ſeu inueſtitura, non poſſum capere quid interſit: an filius Primogenitus vltimi Regis hæres ſit, vel non, ad hoc, vt Regni ſucceſſio eidem deferenda, vel adimenda ſit.

¶ Secundum, quòd ſcilicet de Regno filius Primogenitus viuente Rege vltimo poſſeſſore paciſci non poſſit abſque eius conſenſu, & perſeuerantia. Eſt de Maioratu filius viuente patre vltimo eiſdem Maioratus poſſeſſore abſque eius conſenſu paciſci poſſit, cum non de eius hereditate: ſed primi inſtitutoris ſucceſſione agatur. In hoc nanque non video, qualiter inter Regnum, & Maioratum differentia aſſignari valeat: cum Regni & Maioratus ſucceſſio non ab vltimo poſſeſſore capiatur. De quo tamen, vtrum, ſcilicet de Regno, ſeu Maioratu paciſci inter filios poſſit, dicendum erit: prout ſupra lib. 1. cap. 6. num. 44. & 45. & ſupra iſto lib. c. 2. num. 22. oſtenſum eſt.

¶ Tertium, quòd ſcilicet Rex ex ſtricto iuris rigore teneatur debita Regis prædeceſſoris ſoluere, etiam, ſi eius hæres non ſit, nec debita in Regni vtilitatem contracta ſint: quamuis Maioratus poſſeſſor ad id nullo iure compelli poſſit. Quod ipſe Acoſta ibidem, pagi. 140. cum ſequentibus conſtanter aſſeuerat: id tamen nullo pacto iure probari poſteſt. Cum enim ſuccedens in Regno, Regis vltimi poſſeſſoris, nec hæres, nec ſucceſſor ſit, conſequens eſt, vt ad eius debita aſtrictus eſſe non poſſit: niſi aliàs eius hæres ſit, vel debita in Regno vtilitatem contracta fuerint, vel ex quadam æquitate, vel decentia id conſiderandum ſit: prout ſupra lib. 1. c. 10. nu. 30. cum ſequentibus demonſtrabimus.

¶ Quartum, quòd ſcilicet Rex vltimus Regni poſſeſſor poſteſt ſequentem Regni ſucceſſorem ex cauſa legitima Regni ſucceſſione priuare: quamuis vltimus Maioratus poſſeſſor ſequentem ſucceſſorem etiam ex cauſa legitima Maioratus ſucceſſione priuare nequeat. Quod etiam eiſdem rationibus nullo pacto ſubſtineri poſteſt, nec probatur ex tex. in. cap. licet de voto: ſecundum verum eius intellectum, quem eidem ſupra lib. 1. cap. 9. nu. 5. aſſignauimus.

¶ Quintum, quòd ſcilicet fructus, qui in Regno tempore mortis Regis vltimi Regni poſſeſſoris pendentes inuenti fuerint, ſint aliter diuidendi: quàm fructus bonorũ Maioratus. Quod falſum eſſe infra iſto li. c. 11. apertiſſimè demonſtrabim⁹. Quæ omnia in hac parte annotare libuit: nè Hiſpanos Iuris

De Hispanorum Primogenijs.

Iurisconsultos præfati viri alioqui doctissimi auctoritas decipiat.

- 15 ¶ His igitur differentijs, quæ inter Regnum, & Maioratum, à prædicto insigni doctore assignantur, reiectis: superest, vt aliam etiam, quæ ad representationem attinet, quam ipse inter Regnum, & Primogenium assignat, in eadem quæstione de patruo, & nepote. pagi. 199. cum sequentibus diluamus: inquit enim. Ided in Regni successione nepotem patruo præferendum esse, quod Regis filius Primogenitus: etiam viuo patre dignitatem quandam habeat inseparabilem, vt Scribit Bald. in l. ex hoc iure. nu. 5. ff. de iust. & iure. Idem in l. liberti, libertæque. num. 18. C. de oper. liber. vnde cum ipsum ius Regiæ dignitatis ceperit habere aliquam executionem in persona Primogeniti, in vita parentis admitti potest, quod ea ad Primogeniti posteros transitum faciat, vt Scribit Bald. conf. 389. nu. 1. lib. 2. subiungit etiam eam considerationem potius in his Regnis procedere. In quibus more maiorum institutum est, quod filius Primogenitus, viuo patre Rege, Rex designetur. Vt etiam fuit mos Regum antiquorum secundum ea, quæ Scribit Abulen. libr. 2. Paralipomen. capit. 11. quæstione. 30. & fina. Quæ omnia in Primogenijs bonorum patrimonialium non procedunt.

- ¶ Quibus adijciendum est, inter eos Hispaniarum Reges, qui proximè post Pelagium regnarunt vltatum fuisse, vt Regum filij Reges, viuentibus patribus, appellarentur. Quod in quibusdam Sanctæ Compostellana: Sanctæ etiâ Ouetensis Ecclesiæ, & alijs vetustioribus privilegijs quorundam non pauca mihi videre contigit, obseruandum vidi, in eisdem namque inter loquendum Rex ipse vbi de filijs suis meminit illos filios, & Reges simul nuncupat. Et in subscriptionibus etiam ipsi se Reges appellant. ¶ Cæterum hæc differentia non tanti estimanda est, vt ex illa, à præcedenti opinione recedendum sit. Nam quod dici solet Primogenitum Regis in vita parentis posse Regem appellari abusuè & improprie, atque largo (vt aiunt) sumpto vocabulo, non autem proprie & precise accipiendum est: prout profitentur Marti. Lauden. colum. fina. & Cardin. Alexan. colum. 3. in ca. 1. Quis dicatur Dux, Comes, aut Marchio. Iass. in. l. in suis. nu. 21. ff. de libe. & posth. Tiraquellus de Primoge. quæst. 33. nu. 8. vbi plura in idem adducit.

- 17 ¶ Imò vt cunq̃ue sit omnes, qui dicunt, filium Regis posse vocari Regem
18 in vita parentis: id ipsum etiam in filio Comitum verum esse profitentur, vt viuentis patre possit Comes appellari: prout inquit gloss. in cap. fin. a. 24. quæstione. 1. Abb. in cap. tanta. nu. 10. qui filij sunt legi. Iass. in. d. l. in suis. num. 19. & alibi sæpè Scribent. Imò idem de quocunq̃ue Primogenito dici potest, vt censuit Bald. in l. cum antiquioribus. nu. 10. ve. siculo decimo.

C. de

C. de iur. delibe. Et etiam de quocunque filio respectu bonorum patris et
Iass. in d. lin. suis. nu. 14. & alibi sæpè Scrib. annotare solent.

¶ Item designatio Primogeniti, quam in Hispania Reges facere solent 19
nihil aliud Primogenitis tribuit: quam illud, quod eis à iure compete-
bat. Ideoque hæc non noua designatio: sed potius iuris iam qua sita de-
claratio est. Cum enim in his Regnis iam non electione: sed successione
ius Regium deferatur eo ipso, quod Primogenitus nascitur hoc Primo-
genitura ius absque aliqua alia declaratione eidem deferatur. d.l. secunda
titulo. 15. parti secunda, Principis autem designationis, quæ in his Regnis
fit, ea est causa, ut scilicet id, quod ex iure Primogenitura eidem com-
petebat, deinceps omnibus notum, atque compertum sit: ita ut nulla lis,
aut controuersia super Regni successione in futurum superesse possit,
& illa etiam, ut id, quod ex eodem iure Principi debitum erat, iurisu-
randi religionè firmetur. Non autem, quod ex eo illi aliquod ius de nouo
quo ad eius administrationem conferatur. Proindeque Principes in Hi-
spania ab omnibus optimatibus, ac proceribus, & ciuitatū insignium
proturatoribus publicè designari, atque etiam eis iuramentum fidelita-
tis solenni ritu præstari solitum videmus, unde in posterum Principes
iurati appellantur. Quæ Principum appellatio in Rege Henrico Ter- 20
tio principum accepit. Is namque à viuentē patre Ioanne Primo Prin-
ceps primum nuncupatus est, cum ante illum Regij Primogeniti non
Principes: sed infantes hæredes appellari soliti essent, ut ex horum Re-
gnorum Chronicis vnicuique id legere volenti facillè constabit.

¶ Hoc autem etiam apud Romanos vsitatum fuit. Inter eos namque is, 21
qui Imperium possidebat, atque administrabat Augustus nuncupaba-
tur. Is autem, qui eo mortuo Imperio successurus erat Cæsar appellari,
atque designari solitus fuit. Ex qua designatione & appellatione solum cō-
prehendebatur, illum esse post Imperatorem viuentem imperaturum
Regni administratione sibi penitus interdicta. Quod Spartianus in vi-
ta Aelij Seueri ad Domitianum post principium, & Eutropius in Dio-
cletianum atque historia Tripartita libro quinto capitulo quinto, & ite-
rum capitulo. 12. & 45. & libro. 6. capitulo primo sic declarant.

¶ Cæterum illa Cæsaris designatio, ab Hispanorū Principis designatione 22
in eo differebat, quod Cæsari designato ius nouū conferebatur: cum Im-
perium non successione: sed electione constaret, & ante illam desi-
gnationem nullum ius sibi ad Imperij successionem competere. Cu-
ius contrarium in Hispaniarum Principe probabimus, in eo autem Cæ-
saris, & Principis designatio conueniunt. Quod ex hac designatione
neutri ius aliquod ad Regni, seu Imperij moderationem atque admi-

g nistra

De Hispanorum Primogenijs.

nistracionem confertur. Quod hodie etiam in Imperij successione eodem penè ordine, quo antiquis tēporibus obseruatur. Is nanque, qui post Imperatorem in Imperio successurus est Rex Romanorum ab eiusdē Imperij electoribus designatur. Ex qua designatione non ius aliquod eidē ad Imperium administrandum confertur: sed is Imperij successor, mortuo Imperatore viuentē, constituitur. Ideoque non est cur ex hac differētia diuersum ius in Regni, seu alterius Maioratus Primogenito statuendum sit.

23 ¶ Ex quibus superest vnum singulare, & quod pluries in his Regnis controuersum vidimus, quod scilicet ea Primogenia, quæ post dictam legem partitarum & ante dictam. l. 40. Tauri de qua statim agemus, instituta fuerunt, quo ad hoc secundum eiusdem legis. 40. Tauri dispositionem intelligenda, atque interpretanda sint. Cū præterquā quod vt superius ostentum est, hæc opinio ante legem partitarum & Tauri proculdubio verior, atque probabilior erat, opinionum conflictus, qui circa hæc antea versabatur ex. d. l. 2. tit. 5. part. 2. in his Regnis cessauerit. Idque proculdubio tenendum est: quamuis contrarium verius esse opinetur Acolta. in. d. q. de patruo, & nepote pag. 21. & pag. 32. Cuius opinio. in hoc etiā rejicienda est.

24 ¶ Quod comprobatur ex eo, quod omnes leges Tauri non correctoriæ iuris communis: sed solum declaratoriæ censendæ sint. Ideoque ad præterita etiam negotia retrahendæ sunt. Id nanque est de natura legis declaratoriæ. l. leges. C. de legib. tex. in. capitul. fina. de consue. Quod probatur ex præmio earundem legum Tauri. ibi. *Hauian mensesler declaracion.* Et ibi. *Viessey y declarassen lo que por ley en las dichas dudas se hauiya de guardar.* Idque optimè declarat Pala. R. ui. in. l. 27. Tauri. n. 17. & Burgo. de Pace in præc. ll. Tauri. nu. 432. & iterum in. l. parte legis. 3. n. 37. De quibus extat Regium præceptū inter schedulas Regij conuentus Pinciani. fol. 20: Idque hodie sic dispositum, atque decisum est ex. l. 6. ti. 1. li. 2. in noua. ll. Regni collectione. Ita vt deinceps de hoc nullo pacto dubitari valeat.

25 ¶ Imò non solum ea Primogenia, quæ post leges partitarum instituta fuerunt, secundum hanc opinionem interpretenda sunt, sed etiam illa, quæ ante leges partitarum instituta fuisse, compertum fuerit. Quorum aliqua

26 vidimus, & alia ante eas leges facta etiam fuisse accepimus, quod ea ratione probatur, quod scilicet ante eas leges ex Hispaniæ consuetudine obseruatum fuerit, vt nepos in Maioratus successione patruo præferretur: etsi patris eius viuentē Maioratus possessore, mortuus fuisset. De qua consuetudine testantur Abb. cōf. 85. n. 5. li. 1. Paulus cōf. 164. n. 10. li. 2. Barba. cōf. 10. n. 1. & 2. li. 2. Prepositus. in. d. c. 1. de feud. Marchie. n. 12. in fin. & Soci. cōf. 252. n. 10. & 11. li. 2. Bologni. cōf. 62. col. 7. Didac. del Castillo. in. glo. 1. l. 40. Tauri. col. 3. in princ. Montaluis. li. 1. fo. 11. ti. 3. in gl. in verb. *a su hyo.* col. 8. vers. sed

circa

circa hæc materiam, & col. seq. fol. 9. Tirac. qui plura refert de Primogē. 27
 quaest. 40. nu. 12. Id quæ apertissimè insinuat dicta. l. 2. tit. 15. part. 2. ibi. *Esto
 usaron siempre en todas la tierras del mundo, e mayormente en España.* Quæ ver
 ba quamuis in eiusdem legis principio apposita sint, ad omnia in ea con
 tenta referenda sunt. Cùm omnia, quæ in ea disponuntur non tam nouitè
 disposita: quam ex antiqua consuetudine, & alijs constitutionibus dedu
 cta censenda sint. Ideoque lex illa post prædicta verba: *utitur verbo. Pusie
 ron.* Et iterum verbo. *Establecieron,* & verbo. *Ya un mandaron,* & non verbo.
Mandamos y establecemos, vt aliæ leges vti solent: secundum quam consue
 tudinè Maioratus etiam ante legem partitarum instituti intelligēdi sunt.
 Quod vltra illud, quod genericè dici solet, quod scilicet quelibet dispo
 sitio circa patriæ consuetudinem accipienda, atque interpretenda sit. De
 quo plura supra lib. 1. ca. 3. num. 2. diximus. In specie, de qua agimus verum
 esse profitentur Areti. conf. 162. n. 10. Soci. conf. 252. n. 10. li. 2. & conf. 47. n.
 4. li. 3. Deci. conf. 397. n. 6. ad fin. & n. 7. Bolog. conf. 62. col. fin. Barba. cōf. 10
 n. 1. & 2. lib. 2. Curtius. Iuni. conf. 1. n. 113. li. 1. Ruinus. cōf. 143. n. 7. li. 2. & abbi
 sæpè Scribent.

¶ Sed quoniā his non obstātibus adhuc ex aduocatorū proteruita plures li
 tes in his Regnis super his, quæ dicta sunt, & alijs id ipsum attinētibus ver
 sabantur, tempore Ioannæ Hispaniarum Regina Regijs Consiliarijs vi
 sum fuit, necessariū esse id lege Regia decidere, vt lites huiusmodi: tam
 28
 quo ad præterita: quam quo ad futura negotia supprimerētur. Eaquæ ratio
 ne promulgata fuit. l. 40. Tauri. Quæ hodie est. l. 5. tit. 7. li. 5. in noua legum
 Regni collecti. qua hæc omnia dubia decisa sunt in hæc verba.

¶ *En la successiõ del Mayoradgo: aunque el hijo mayor muera en vida del tene
 dor del Mayoradgo, o de aquel a quien pertenesce: si el tal hijo mayor dexare hijo, o
 nieto, o descendiente legitimo, estos tales descendientes del fijo mayor por su ordẽ pre
 ferirã al hijo segundo del dicho tenedor, o de aquel a quien el dicho Mayoradgo per
 tencesca. Lo qual no solamente mandamos que se guarde y platique en la successiõ
 del Mayoradgo a los ascendientes: pero aumen la successiõ de los Mayoradgos a
 los trãsfuersales: de manera que siempre el hijo y sus descendientes legitimos por su or
 den representen la persona de sus padres, aunque sus padres no ayan succedido en los
 dichos Mayoradgos salvo si, otra cosa estuviere dispuesta: por el que primeramente
 constituyo y ordeno el Mayoradgo, que en tal caso mandamos que se guarde la vo
 luntad del que lo instituyo.*

¶ Ad cuius legis interpretationem plura satis eruditè, atque ingeniosè ad
 duxit Reuerendissimus D. Did. de Couarr. Segouienfis Præsul dignissimus
 in suis. qq. practi. q. 38. ad eod, vt nihil mihi superaddendum esse videretur,
 vt tamē instituto satisfaciatur eis quæ ipse dixit aliqua breuiter adieciimus.

De Hispanorum Primogenijs.

¶ In primis autem necessarium duximus veram decidendi rationē ad. d. l. 40. Tauri assignare. Ex qua in ca. sequenti plures conclusiones deducem^r. Ex quibus huius materie substantia perfectissimè comprehendetur. Vera autem decidendi ratio ad illam legem ea est, q^d scilicet in Primogenij institutione semper censeatur vocata linea recta Primogenitorum successiue in infinitum de Primogenito in Primogenitum ex propria vocatione, etiam absq^{ue} iuris alterius transmissione: prout supra lib. 1. c. 1. nu. 17. latius ostendimus. Sub vocatione namq^{ue} Primogeniti nō solum filius Primogenitus: sed nepos & omnes Primogeniti ex eo descendentes in perpetuum, tam ex linea decendentium: quam transuersalium vocati esse intelligūtur. Quod sic opinantur. Abb. conf. 85. nu. 3. & 5. li. 1. Paul. conf. 164. nu. 4. cum seq. lib. 2. Tiraq. de Primoge. q. 40. n. 156. Pala. Ruu. in Rep. Rub. de dona. int. vir. & vxor. §. 69. n. 21 Deci. conf. 498. n. 19. Parisi. conf. 72. nu. 102. & 103. & 107. lib. 4. Soci. Iunior conf. 108. n. 2. lib. 2. D. Did. de Couarr. in. qq. practi. c. 38. n. 6. & 7. & alibi sæpè Scrib. Ideoq^{ue} dum supererit, aliquis ex linea illius qui semel ius Primogenituræ acquisiuit nullus qui ex alia linea procedat admittendus erit.

¶ Ex quibus infertur, quod cum filius Primogenitus etiam viuente patre hoc ius Primogenituræ, vt paulo ante probabimus consequatur: etiam si in vita parentis ipse moriatur ad nepotem ex filio Primogenito, & eius descendentes Maioratus successio deferenda sit vt semper eiusdem Maioratus successio lineam rectam Primogenitorum sequatur. Cū inclusio lineæ Primogeniti omnes alias lineas excluderit, vsq^{ue} quo omnes hi deficiant, qui ex eius linea processerint. Quod not. eleganter Bald. in l. cum antiquioribus. C. de iure. deliber. numero. 11. versiculo. nono: quia Primogenitus. vbi inquit, quod Primogenitus nascendo se inclusit, & per consequens excludit. perpetuò secundogenitum. Ideoq^{ue} dum aliquis ex linea Primogeniti supererit, nec secundogenitus, nec etiam alius ex eius linea procedens ad Maioratus successionem admittendus erit. Id ipsum etiam optimè declarat Paul. d. consilio. 164. num. 4. & 5. lib. 2. vbi inquit, quod filius Primogenitus efficit primum caput in linea decendentium. Secundogenitus autem secundum caput constituit, vt eo ordine ad instar editi prætorij de bonorum possessionibus ad Maioratus successionem filij admittendi sint: ita, vt dum aliquis ex primo capite supererit, nullus ex secundo capite in eo Maioratu succedere possit. Id ipsum dixit Præpo. in. c. 1. num. 10. ad fin. de feud. Marchiæ. Soci. consil. 47. nu. 13. in fine. lib. 3. Idem Soci. consil. 252. num. 17. libr. 2. Deci. conf. 397. nu. 3. D. Didacus de Couarr. qui plura refert in questionibus practi. capitulo. 38. nume. 6. & numer. 12. Fernand. Menchaca. de successio. creati. libro 3. §. 27. nu. 10. Idq^{ue} sum me
compro

comprobatur ex his, quæ dixit Alexand. conf. 4. num. 10. & 14. lib. 4. Id quæ optimè declarat Alciatus. Paretgon. libr. 8. cap. 15. ad fin. versiculo subtiliter. Idem conf. 184. & conf. 96. nu. 39. Peralta. in rep. Rub. ff. de hered. insti. nu. 130. versicu. ultimo expremis. & alibi sæpè Scrib.

¶ Quæ omnia etiam comprobantur ex his, quæ dicunt Scriben. quos supra isto lib. ca. 4. nu. 14. citauimus: dicentes, quod quoties successio ad vnā lineam deuenit non debet fieri transitus ad aliam: nisi deficientibus omnibus his, qui ex illa linea processerint, arguendo de successione, iam delata ad ius Primogenituræ semel delatum. Sicut enim successio ipsa non debet exire ex illa linea, in qua semel ingressa est, ita etiā Primogenituræ ius non debet transitum facere ex illa linea, in qua semel radicatū est: nisi omnes ex eadem linea procedentes deficiant. Cum eadem ratione, qua Maioratus institutor prætulit filium Primogenitum: eius liberos etiam prætulisse censendus sit. l. cum auus. ff. de condi. & demonstra. l. cum acutissimi: cum similibus. C. de fideicommiss.

¶ Id ipsum etiam non obscure probat. d. l. 2. tit. 15. part. 2. hoc modo ponderata. Inquit enim, quod in Maioratu semper linea recta succedendum est, ut comprehenditur ex verbis eiusdem legis ibi. *Pusiero que el Señorio del Rey no le heredassen siempre aquellos, qui viniesen por linea derecha.* Ex qua generali regula in eadem lege deducitur, quod mortuo Primogenito in vita Regis ius Primogenituræ ad filiū filij Primogeniti deferatur. Quod insinuat apertissimè lex illa dum dicit. *E porende establecieron, que si hyo varon no ouiese, la hyja mayor heredasse el Rey no. Y aun mandaron que si el hyjo mayor muriese ante que heredasse: si dexasse hyo, o hyja q̄ ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella o ouiesse, &c.* Quasi apertius dicat, ex ea generica propositione, quā præmissim⁹, quod scilicet in Regno linea recta succedendū sit, deducitur quod si Rex non habuerit filium Masculum filia femina succedat: nè Regnum in lineam transuersam deuoluatur. Item etiam deducitur, quod filio Primogenito in vita Regis defuncto eius filius Primogenitus succedat, ut scilicet Regni successio semper lineam rectam sequatur, ex cuius legis verbis apertissimè etiam comprehenditur in Primogenitorum successione non solum continuandam esse lineam rectam illius ad quem semel eius successio delata fuit sed etiam illius ad quem semel ius Primogenituræ deuenit quamuis Maioratus successionem non acquisierit. Quæ dictæ. l. 2. partitarum inductio noua, atque subtilis est.

¶ Nec obstat si dicatur, quod linea non potest incipere nisi ab illo, qui successione occupat, ut probatur ex tex. in c. 1. vbi per Scrib. de succel. feud. & in ca. 1. de gradibus succel. feud. not. Alciat. conf. 494. num. 10. & conf. 499. n. 3. & col. 523. n. 10. & q̄ omnes, qui descendunt ab ipso, qui successio-

De Hispanorum Primogenijs.

nem occupauit dicūtur esse ex eius linea: prout probat Rapha. Fulgo. cōf. 229. col. 2. & Iass. inter consilia feudalia. Alber. Brun. cōf. 9. col. 2.

35 ¶ Ad hoc nanq̃ue responderetur, quōd aut quærimus de linea vltimi possessoris, aut de linea Primogeniti. Si de linea vltimi possessoris quæramus, non dicitur efficere lineā: nisi ille, qui in Maioratu successit. Si verò quæramus de linea Primogenitorum, is, qui Primonatus fuit, illico ius Primogenituræ acquisiuit, & lineam secundogeniti excludit, lineam Primogenitorum inter se, & illos, qui ab ipso descēderint cōstituens, vt superius probatum est. Idque præ ceteris prob. tex. in. d. l. 2. r. 15. parti. 2. atque sic necessariò intelligendum est in Primogeniorum successionē: nē plura absurda, atq; inconuenientia ex huius tā receptæ sententiæ reiectione subsequatur.

36 ¶ Ad cuius assumpti maiorem cōprobationem considerandum est, q̃ Maioratus successio alterò de duobus modis cōsiderari debet. Primò, quatenus filio Primogenito statim cum nascitur in habitu eadē successio acquiritur. Secundò, cum iam mortuo parente realiter & actualiter sibi deferatur, atque ab ipso apprehenditur. Quam successionum differentiā optimè considerauit Bellamera. decis. 723. n. 16. ver. accedo ad solutiones. Atque etiam Carol. Mol. in consue. Parisi. tit. 1. §. 8. gloss. 3. nu. 5. cōprehenditurque ex his, quæ paulo ante adducta sunt.

37 ¶ Similiter etiam considerandum est q̃ eo ipso, q̃ Primogenitus nascitur, statim eidē cum iure Primogeniture spes quædā certa atq; incōmutabilis, ac ius succedendi in habitu ad Maioratus successionem suo loco, & tēpore acquiritur. Quod quāuis in vita patris suspensum esse dicatur: illi tamen auterri non potest: sed ad eius Primogeniū transmittitur, vt opinatur Oldral. cōf. 224. r. 27. cū seq. & Alberi. in proce. ff. §. discipuli. n. 22. Abb. cōf. 85. n. 2. li. 2. Soci. cōf. 252. n. 15. li. 2. Bellamera. decis. 717. n. 6. & in decis. 723. n. 17. ad fin. Tiraq. de Primoge. q. 21. nu. 7. & q. 43. n. 14. & 20. & q. 40. n. 66. & n. 93. & n. 196. Carol. Mol. d. §. 8. gl. 3. nu. 3. & 6. & alibi sæpè Scrib. quos etiam superius citauimus. Ideoq; non mirum si hoc ius considerandū sit, ad hoc, vt ex eo Primogenitus ante realem, & actualement successionem, lineam propriam efficiat, itaut ab illa dum aliquis ex ea supersit, ad aliam transitus faciendus non sit.

38 ¶ Id etiam vltimò loco considerandum est, q̃ quamuis diceremus, in hac specie considerandā esse aliquam iuris Primogeniturę transmissionē de filio in nepotem, ea iuris principijs non repugnat: imò satis clarè ex eisdem cōprobari potest. Id nanq; fieri posse ostēdit Bar. in. l. is potest. n. 8. ff. de acquir. heredi. vbi inquit, q̃ quamuis filiatio non transmittatur: ius tamen Primogeniturę bene transmitti potest de filio in nepotem. Cuius dictum Paul. Aret. Iass. & communiter Scribent. ibidem sequuntur. Quod etiam

sequuntur

sequuntur Carol. Ruin. conf. 86. num. 5. lib. 3. & alij quos refert Tiraquellus de Primoge. quaestione. 40. num. 88.

¶ Imò cum ex Maioratus institutione Primogeniti omnes, ut prædixim³⁹ comprehendantur, nulli dubium: nisi quòd hæc Primogenituræ qualitas insequentem vocatum facilius transmittatur, in eaq; valeat parentem representare, etsi in persona parētis vocatio eo moriēte defecerit, quod probatur ex eo, q; quādo plures vnus post aliū ad alicuius fideicomissi successionē vocantur, atq; vocatio primi in causam caduci deuenit, ex eo q; ipse in vita testantis mortuus fuit: nihilominus tamen sequentes ex proprijs vocationibus succedent. Idq; probatur ex tex. in. l. vna. §. pro secūdo, & in §. sin. autem aliquid sub cōditione. C. de cadu. tollen. l. quād. u. la. 3. §. is autem, vbi Bar. & cōmuniter Scrib. id notant. ff. de acquir. hæredi. Ex quibus iuribus id verū esse profitetur Alex. consil. 1. n. 1. & 2. lib. 2. Soci. consil. 37. n. 10. lib. 1. Iass. consil. 148. lib. 2. & consil. 203. cod. lib. vbi hanc dixit esse cōmunem opinionem Alciatus. conf. 508. nu. 4. Parisi. consil. 70. num. 20. lib. 2. Tiraquellus. in. l. si vnquam. C. de reuocan. dona. verb. libertis. num. 50. & alibi sæpè Scribent.

¶ Nec obstat si dicatur in his successioneibus, quæ iure hereditario non deferuntur veluti in Maioratus successione, representationem admittendā nō esse ex tex. in. l. tutela. §. si duo. ff. de legi. tutel. & in. l. si libertus præterito. §. l. ff. de bon. liberto. per quæ iura dixit Nicolaus de Matharel. in. l. fina. C. de iur. fidi. omni. iudi. Quæ refert. Bal. in. l. liberti. liberteq;. nu. 18. C. de ope. liberto. quòd quando non succeditur iure hereditario, representatio admittenda non sit. Quod etiam dixit. Bart. in. Authen. post fratres la. 1. nu. 1. C. de legi. heredu. & plures alij, quos refert Acosta. in quaestione patruī, & nepotis. pag. 34. cum duabus sequent.

¶ Ad hoc nanq; responderetur, quòd quamuis communis regula sit, quòd in his, quæ iure hereditario non deferuntur, representatio admittenda non sit: hoc tamen in tribus casibus, non procedit, qui omnes ad Primogeniorum successionem adaptari possunt, Primus, quando succedendum est linea recta iure Maioratus, atque Primogeniture. Tunc nanque etsi ea successio iure hereditario non deferatur, representatio, atque subrogatio vnus Primogeniti in locum alterius admittenda est. Non enim aliter posset iure Primogeniture, nec linea recta vetē, atque præcisè succedi, ex his, quæ superius adducta sunt. Quod non solū in Primogenijs: sed in an-⁴² niversarijs, & patronatibus, atque Emphyteosi iure Primogeniture relic-⁴³ tis, pari ratione dicendum erit, ut infra. c. sequenti. nu. 19. dicemus.

¶ Secundus, quando non solum filius Primogenitus: sed eius filius Primogenitus, & omnes descendentes in infinitum ad Maioratus successionem

De Hispanorum Primogenijs.

inuitati sunt. Tunc nanque cum vnusquisque Primogenitus habeat propriam vocationem, nullo pacto dubitari potest: nisi quod mortuo parente ipse in eius locum subrogandus sit, cuique personam representare debeat: prout supra libro. i. cap. i. nu. 17. ostensum est. Quamuis hæc non tam representatio: quam propria vocatio, ac substitutio censenda sit: prout declarant omnes, quos supra libro. i. c. i. nu. 17. nuncupatim citauimus, atque vltra illos Alciatus. conf. 385. num. 7. & Deci. conf. 315. num. 1. & Fabius Acorombonus in. l. hæredes mei. s. cum ira. num. 13. ff. ad Trebel. Et Zanchus ibi. num. 232.

- 44 ¶ Tertius, quando fideicommissum factum fuit familie descendentibus, seu cognationi propinquis, vel similibus sub hoc nomine collectiuo. Tunc namque representatio admittenda erit: etsi in eo fideicommissio iure hereditario succedendum non sit. Cum enim in hoc fideicommissio iuxta ordinem successionis ab intestato succedendum sit: consequens est, vt in eo representatio: sicut in alijs successione ab intestato admitti debeat, vt in capitulo sequenti num. 20. & 21. aperuissimè ostendemus. Quod comprobatur ex eo, quod fideicommissum, quod aliàs transmitti non posset efficitur transmissibile: si favore agnationis relictum sit Cepha. conf. 114. nu. 15. Franc. Piscina. de statutis exel. femi. num. 38. Idque non solum in fideicommissio: sed in Primogenio, & in alia quacunque dispositione in qua familia vocata est dicendum erit. Sicque intelligendus est text. in. d. l. tutela. § si duo. ff. de leg. i. tutel. & tex. in. d. l. si libertus præterito. § 1. ff. de bon. lib. & alia iura, quæ in contrarium adduci solent.
- 46 ¶ Extra, quos casus semper representatio in successione hereditaria admittenda in alijs verò deneganda erit: nisi in feodo, in quo iure singulari representatio semper admittitur: etiam si iure hereditario non deferatur: prout ex pluribus probat Iass. in. l. si autem. n. 5. C. de success. edict. Afflic. in. c. i. nu. 12. & 13. de success. feud. Tiraq. q. de Primoge. 40. n. 18. Grâma. decis. 1. ad fin. Acofta. de patruo, & nepote pag. 184. quorum opinio sequenda est, reiecta opinio Anto. de Rosellis. de successio. ab in testa. nu. 18. Quibus regulis obseruatis, ex eis facillè comprehenditur huius materie resolutio, quæ ab Scribene Hispanis satis diffusè tractatur, atque ex eis etiam deducitur vera ad. d. l. paritarum decidendi ratio.
- 47 ¶ Ex qua ratione etiam moti fuerunt legum Taurinarum conditores, ad declarandum, quod in Primogenijs etiam mortuo Primogenito in vita Maioratus possessoris eius filij, ac descendentes cæteris præferantur. Quod probat eadem lex Tauri ibi. *De manera, que el hijo mayor y sus hijos y descendientes legítimos por su orden representen la persona de sus padres: aunque sus padres no ayan succedido en los Mayoradgos.* In quo animaduertendū est, quod
- 48 lex Tau

lex Tauri non dixit representen el grado de parentesco, o de proximidad de sus pa-
dres: inò dixit, que representen la persona de sus padres. Quod verbum est ma-
gis generale, & potius ad qualitatem Primogeniture, quæ residet in per-
sona patris: quam ad gradum referendum est. Quod autem verbum illud
ad qualitatem Primogenituræ referendum sit, probatur triplici cõsidera-
tione. Prima: quia si ad gradum verba hæc referenda essent: neptis ex filio
Primogenito non posset ex representatione gradus parentis: filium secun-
do genitum masculinum excludere. Cum enim masculinitas parentis in fi-
liam transmitti non possit, nec etiam ab illa representari, ut inquit ele-
ganter Bart. in liberorum. n. 13. ff. de verbo. signi. Cuius doctri. sequen-
tur Rapha. Palgo. Alex. nu. 5. Iass. nu. 6. Deci. nu. 7. & ceteri Scribent. in l.
venia. C. de in ius vocan. Alciat. l. i. de verbo signi. n. 28. Peralta. in l. cum
ita. §. in fideicommissio. ff. de lega. 2. nu. 18. Aymon. cons. 108. num. 1. Cepha.
cons. 13. nu. 9. Portius. cons. 6. n. 68. & cons. 2. nu. 17. Si neptis solum gradum
parentis representaret proculdubio, à filio secundo masculino excluderetur.
Cum etiam si esset in ipso met gradu, quo parentis fuit: si esset femina
à masculino secundo genito excludenda foret, prout supra isto lib. c. 3. latius
ostendimus. Ideoque necessariò dicere debemus, quòd qualitas personæ
parentis, quæ ex d. l. Tauri representatur, est qualitas Primogenituræ. Ex
qua neptis in linea Primogenitorum constituitur, & subrogatur. Quæ Pri-
mogenitorum linea omnes alias excludit, atq; omnes personas ex eis pro-
cedentes, siue masculini, siue feminæ siue eiusdem gradus siue alterius sit,
ut paulo ante probauimus, & etiam supra isto libro, capitulo quarto nu-
mero. 14. ostensum est, ubi diximus primo loco considerandam esse
lineam: secundo sextum tertioq; ætatem: vltimo autem loco proximita-
tis gradum.

¶ Secunda cõsideratio: quia cum linea recta Primogenitorum sem-
per consideranda sit, omnesque Primogeniti in infinitum ex Maioratus
instituzione vocati esse censeantur: non est cur, de gradus representatione
tractemus, cum etiam in casibus ubi gradus representatio non admi-
tatur, is qui ex Primogenito descendit, ex representatione solius Primoge-
nituræ ceteris in proximior gradu existentibus in Maioratus successio-
ne preferendus sit, ut inferius dicemus. Quod hanc nostram decidendi ra-
tionem ad d. l. 20. Tauri euidentissimam reddit.

¶ Tertia cõsideratio: quid uti dict. leg. 40. Tauri euidentius ostendat
non cõsideratio gradus: sed solius Primogenituræ representationem:
inquit, & representando la persona de sus padres por su orden, nec dicit, re-
presentando la de sus ahuelos, ni la de sus ascendientes. Cum enim omnes
Primogeniti vnus post alium ad Maioratus successionem vocati sint,

De Hispanorum Primogenijs.

& ex ea vocatione vnusquisque Primogenitus ius Primogenituræ ex Maioratus institutione consequatur, non est necessaria ascendentium representatio: sed solum tenetur filius ostendere se esse filium illius, ad quem ius Primogenituræ deuenit, siue in Maioratu successerit, siue non. Ex hoc namque solo representando parentis Primogenituram, ipse Maioratus successionem consequitur: sicut pater suus: si viveret representando personam sui parentis id ipsum efficere posset, & hoc est, quod lex illa inquit. *Representando la persona de sus padres por su orden*: id est, quod successio Primogenituræ transeat gradatim de patre in filium, & de Primogenito, in Primogenitum: non representando gradum: sed solum personam, ac Primogenituram parentis ordine successiuo, quilibet post parentem suum Primogenitam, quod si lex illa voluisset, quod gradus proximitas esset representanda imperfectè disposuisset, dicendo. *De manera que el hijo y sus descendientes representando la persona de sus padres*, cum pluries necessarium esset representare gradum auorum, & proauorum: ne in gradus proximitate, à filio secundogenito vltimi possessoris, filij seu descendentes Primogenitorum præcederentur, quæ inductio, & consideratio plurimum ad dictæ leg. Tauri intellectum conducit. Quibus adijcitur Hispano sermone loquendo non rectè verbum illud, *Padres*. Posse ad omnes ascendentes referri.

¶ Ex quibus consequitur ex dictis leg. partitarum & Tauri, non esse consideratam gradus: sed lineæ Primogenitorum representationem: cum ubi gradus non representatur, sola representatio lineæ Primogenitorum omnes in proximiori gradu existentes excludat. Idque verum mihi videtur. Sed quando hoc aliquis inficari velit: saltem negare non poterit, quod illud, quod principaliter in ea lege representandum esse, disponitur, est qualitas ista Primogenituræ, seu linea Primogenitorum. Quamuis gradus etiam ex eius dispositione necessario representandus esset.

¶ Similiter etiam deducitur dictas leges partitarum & Tauri nihil aduersus iura communia disponere: etiam si representationem ad casus, in quibus iure non admittebatur, extenderint. Cum enim representationem non ad gradum: sed ad solam lineam Primogenitorum, & Primogenituræ qualitatem concesserint, constat nihil iuricomuni contrarium disposuisse: cum iure communi solum in specto, necessario id ipsum dicendum esset: imò cum ex Maioratus institutione omnes Primogeniti vnus post alium ex propria vocatione inuitati esse censentur: prout supra lib. i. c. n. 17. ostensum est. Constat vnumquenque qui ex patre Primogenito natus fuit, solum ex qualitate Primogenituræ parentis

in eo representata transfusa, atque subrogata, admittendum esse. Quod ex pluribus probat, atque verum esse ostendit. Dominus Dida-
cus de Conartu. in questionibus practicis. capitulo. 38. num. 6. versicu-
lo ipse vero. Cuius opinio mihi proculdubio vera, ex his, quæ dicta
sunt, videtur.

¶ Visa igitur, ac perpenſa vera. d. l. 40. Tauri. decidendi ratione, superest,
ut ad eius enarrationem descendamus. Sed quoniam ea lex in duas par-
tes diuiditur. Prima, quòd in Maioratus ſucceſſione ſit locus representatio-
nis: tam inter descendentes: quam inter transuerſales. Secunda, quòd ea re-
presentatio valeat ex diſpoſitione Maioratus inſtitutoris excludi, in vno
ex duobus capitibus ſequentibus, primam: in alterò verò ſecundam eius
partem gratia clarioris intelligentiæ interpretabimur.

Summaria ex capite ſequenti.

- 1 Filius non poteſt perſonam parentis repræſentare: niſi eo caſu, quo pater eius ſi viueret in
Maioratu ſuccederet.
- 2 Perſona, quæ à Maioratus ſucceſſione excluditur, repræſentari non poteſt.
- 3 Ineſtatus mori non dicitur is, qui etiam ſi vellet non poſſet facere teſtamentum.
- 4 Ius in potentia, & ſpe acquiſitum à parente ſufficit, ut filius poſſit eius perſonam repræ-
ſentare.
- 5 Ius repræſentandi in hereditate aſcendentium, & ſcendentibus in infinitum cõeſſum eſt,
nec in pronepoſibus finitur.
- 6 Tex. in. §. cum filius inſtitu. de hereditat. quæ ab inteſta. de ferum. declaratur.
- 7 Deſcendentes in ſucceſſione Maioratus, quo ad repræſentationem, appellantur hi, qui ab
Ultimo Maioratus poſſeſſore deſcendunt, et ſi à primo inſtitutore non deſcendant.
- 8 Deſcendentes à primo inſtitutore, quo ad repræſentationem dicuntur transuerſales: ſi
ab Ultimo Maioratus poſſeſſore non deſcendant.
- 9 L. 40. Tauri, quæ concedit transuerſalibus ius repræſentationis: Vtrum procedat in his
transuerſalibus, qui à primo inſtitutore non deſcendant.
- 10 Repræſentatio in Maioratus transuerſalibus conceſſa, abſque graduum reſtrictione in-
telligenda eſt.
- 11 Relatiuum, omnia præcedentia comprehendit.
- 12 Repræſentatio admittenda eſt, in his bonis, quæ iure Maioratus à Rege Henrico Secun-
do, Nobilibus Hiſpaniæ donata fuerunt.
- 13 Repræſentatio: Vtrum in Regia ſeu dominica conceſſione admittenda ſit.
- 14 Repræſentatio admittitur in Primogenijs: non ſolum ex Ultima Voluntate: ſed etiam ex
contractu inſtituitis.
- 15 Verbum ſucceſſio, ſucceſſorem vniuerſalem, & particularem, & ſucceſſorem ex contra-
ctu, atque ex Ultima Voluntate comprehendit.
- 16 Primogenitus viuo patre deſcendens, ſpem ſibi ex donatione competètem in filium ſuum
transmittere poteſt.
- 17 Diſpoſitio. l. 40. Tauri non ſolum habet locum in Maioratu: ſed etiã in Regni ſucceſſione.

In Regno

De Hispanorum Primogenijs.

- 18 *In Regno Hispania non potest succedere transuersalis, qui a Rege Pelagio nõ descēdat.*
 19 *Representatio iuxta formam l. 40. Tauri admittenda est in feudo, Emphyteosi iure patro
 natus, aniuersario iure Maioratus relictis.*
 20 *Representatio. Vtrum in fideicommissis familia relictis admittenda sit.*
 21 *Representatio non datur in fideicommissis familia relictis inter filios fratrum: quando
 ipsi inter se non autem cum patruis succedunt.*
 22 *Leges partitarum frequenter Azonis opiniones sequi solent.*
 23 *Azo legum partitarum collectioni interesse non potuit.*
 24 *Azo, quo anno mortuus, & sepultus fuerit.*

Ad quas personas, casus atque gradus in Pri-
 mogeniorum successione repræsen-
 tatio protrahenda sit.

CAPVT SEPTIMVM.

T autem primam dictæ legis. 40. Tauri partem expen-
 damus, atque ea dubia, quæ superius intellectu frequen-
 tissimè controuerti solent vera resolutione dirimatur,
 illud hoc in capite tractandum se offert: vtrum scilicet
 representatio, quæ ab eadem lege descenditibus, ac
 transuersalibus in Maioratum successione concedi-
 tur, genericè, ac absolutè, accipienda, ac intelligenda sit: an, ad aliquas
 personas, seu gradus restringatur. In qua quæstione quæ frequens, & assidua
 est sequentes conclusiones obseruandæ erunt.

- 1 ¶ Prima igitur conclusio sit, in Maioratus successione solum in eo casu
 representationem filio concedendam esse, quo eius pater si uiueret pos-
 set in Maioratu succedere. Cum enim ea successio ex representatione per-
 sonæ parentis deferenda sit, consequens est, ut pater, qui non est vocatus,
 nec posset etiam si uiueret in Maioratu succedere non possit à filio repræ-
 sentari. Cum non possit plus iuris esse in causato: quam in influenti po-
 tentia causæ: prout ad aliud propositum dixit Bald. in l. prima. ff. de Sena-
 to. lunctis his, quæ supra isto libro cap. 5. m. 45. cum sequent. tradidimus.
 Idque in representatione loquens dixit. Bald. in l. venia. num. 5. C. de in ius
 2 vocan. ubi inquit, quod nepos ex filio succedit ex representatione paren-
 tis, qui succedebat: neptis autem ex filia non succedit: quia repræsentat
 personam, quæ excludebatur. Cuius dictum in hac ratione sequitur ibi
 Alexand. num. 5. Iass. num. 6. Deci. num. 7. & communiter Scribent. Id-
 que etiam apertissimè sentit Io. Andr. in Rub. de feud. col. pen. vers. Item
 quamuis,

quamuis, atque Oldral. conf. 224. nu. 37. Tiraquellus de retract. Lignagier. §. 1. gloss. 9. num. 102. Carolus Molineus in consue. Parisi. tit. 1. §. 8. gloss. 1. nu. 12. Idque in terminis dictæ. l. 40. Tauri. dixit Grego. Lopez in. l. 3. titulo. 13. partita. 6. in verbo. *Mugeres*. col. 6. versic. lex etiam Taurina. Quod etiam verum esse profitetur Acoſta in. d. quest. patrui, & nepotis pag. 69. ad finem. Idque apertissimè probat. d. l. 40. Tauri. ibi. *Aunque sus padres no ayã succedido en los dichos Mayoradgos*. Requirit nanque lex potentiã succedendi: quamuis effectus sequutus non sit: aliàs nanque ineptè diceretur. *Aunque sus padres no ayã succedido en los dichos Mayoradgos*: si etiam mortuo ultimo Maioratus possessore non possent in eisdem Maioratus succedere: sicut non dicitur propriè mori intestatus is, qui etiam si vellet testamentum facere non posset. l. 1. in princip. versic. planè. ff. de su. & legi. hered. Per quem tex. id communiter Scribent. sequuntur: prout profitetur Alexan. conf. 115. nu. 1. cum sequent. lib. 2. Idem conf. 153. n. 7. li. 7. Tiraquellus in tracta. le more. faist le vis. 3. part. 7. declarati. nu. 1. cum seq. & alibi sæpè Scribent. Quæ inductio iuncta cum verbis illius. l. *representado la persona de sus padres* vera mihi videtur. Non enim concedimus admittendam esse representationem Primogenituræ parentis in filio, cuius pater aliquo tempore ius Primogenituræ non habuit, ex quo exclusit secundogenitum, & inclusit omnes illos, qui ex eius linea processerint.

¶ Quæ omnia: quando pater nullo tempore Primogenituræ ius, nec in potentia, nec in spe habere potuit, intelligenda sunt veluti si erat spurius seu naturalis etiam si legitimatus esset in casibus in quibus resolvimus legitimatum ad Maioratus successionem non admitti, vel aliter à Maioratus successionem à tempore natiuitatis exclusus fuit. Secus autem si pater aliquo tempore ius Primogenituræ saltem in spe, vel in potentia habuerit. Tunc nanque etiam si ex post facto in habilis ad Maioratus successionem efficiatur: nihilominus tamen filius eius representando personam parentis, successionem Maioratus consequetur. Si enim inhabilis, & incapax ad succedendum pro mortuo habendus est. l. si necem. §. de portatus. ff. de bon. liber. cum alijs, quæ supra libro primo capitulo nono, numer. 29. latius adduximus: consequens est, ut idem in filio incapace dicendum sit. Quod ex dicta. l. 40. Tauri in mortuo ante delatam sibi Maioratus successionem decisum est. Atque etiã in nepote à filio Primogenito furioso relicto supra libro. 1. capitul. 13. ex pluribus ostendimus, idque pari ratione ad filium relicto à parente monacho vel clerico, vel muto, & furdo, qui à Maioratus successionem exclusi sunt, pari ratione trahendum erit. Non enim requirit, d. l. 40. Tauri, quod parentes successerint in Maioratu: sed quod veniente die vocationis in eo succedere possent: quãuis

nec

De Hispanorum Primogenijs.

nec dies venerit, nec in ipso Maioratu successerint ex morte vel incapacitate in vita ultimi possessoris sibi contingenti.

- 5 ¶ Secunda conclusio, quod quando agitur de successione ascendentium ius representandi: nedum ad nepotem: sed etiam ad pronepotem, & omnes alios descendentes protrahendum erit. Ea namque est representationis natura, ut quando agitur de representando personam ascendentis id absque restrictione gradus seu personae effici possit de pronepote est tex. expressus in. s. cum filius institu. de heredi. quae ab intesta deferuntur. Qui tex. praebuit ansam aliquibus dicendi ultra pronepotes non esse representationem inter descendentes concedendam: sed verius est etiam ad ulteriores in hoc casu representationem protrahendam esse. glo. ordina. in. s. multis verb. *Vsq̃ue ad quintum.* Insti. de success. liber. Quam seq. Ioan. Fab. ibidem. n. 1. ubi inquit, q. liberi vocantur in infinitum. Idem in. s. ceterum. insti. de legi. agna. success. n. 3. Salice. in Auth. in successione. in fi. C. de su. & legi. hered. Pro qua opinio. est tex. in. s. item verustas versita tamen. insti. de heredi. quae ab intesta. de ferun. Idem; ex pluribus probant. D. Didac. de Couarr. in quaestionibus practi. q. 38. n. 5. atq; Greg. Lopez. in l. 3. tit. 13. part. 6. verbo. *Ningun pariente.* Aduersus Montal. ibidem qui contrarium verius esse professus est, pro quorum opinio. & aduersus opinionem Montal. est tex. d. l. 40. Tauri. ibi: *Estos tales descendientes del hyjo mayor.* Quae verba omnes descendentes comprehendunt.

- 7 ¶ Tertia conclusio sit, quod descendentes in casu praedicta l. 40. Tauri, appellantur non solum hi, qui a primo Maioratus institutore descendunt: sed etiam hi, qui descendunt ab ultimo Maioratus possessore: etiam si a primo Maioratus institutore non descendant. Cum enim proximitas ad successionem Maioratus non a primo institutore: sed ab ultimo possessore considerata sit, consequens est, ut respectu illius omnes, qui ab eo descendunt, non tanquam transuersales: sed tanquam descendentes censendi sint. Quod expressim eadem l. 40. Tauri insinuat in prima sui parte: dum loquens de representatione descendantium, id in descendantibus ab ultimo Maioratus possessore exemplificat, nec declarat: utrum a primo Maioratus institutore descendant, vel non. Idque verum esse proficitur D. Didacus de Couarr. d. quaestione. 30. num. 6. iuxta principi. Imò hi, qui a primo Maioratus institutore descendunt: non tanquam descendentes: sed tanquam transuersales censendi erunt: si respectu ultimi possessoris non descendentes: sed transuersales sint, ut in sequenti conclusione dicemus.

- 8 ¶ Quarta conclusio sit, q. transuersales in casu dictae legis. 40. Tauri non tantum dicuntur, hi, qui ipsi Maioratus institutori transuersales sunt: sed etiam

hi etiam qui quamuis ab eo descendant: vltimo tamen Maioratus possessori per lineam transuersam coniunguntur. Hi namque habita consideratione proximitatis ad vltimum possessorem proculdubio tanquam transuersales: non tamen tanquam descendentes considerandi erunt.

¶ Imò pluribus visum est dictam. l. Tauri non esse intelligendam de his transuersalibus, qui à primo Maioratus institutore non descendunt: sed de his solum, qui ab eo descendant. Respectu tamen vltimi possessoris transuersales sunt, quod triplici ratione probari potest. Prima ex eo, quòd. d. l. Tauri in extensione representationis, quam facit ad transuersales absque aliqua restrictione, iuris communis correctoria sit. Ideoque ad casus in quibus minus ius commune corrigitur restringenda erit. Secundò, id ipsum probatur ex verbis eiusdem legis ibi. *Pero aun en la 'sucescion' delos Mayoradgos alos transuersales.* Cum enim proximitas ad succedendum in Maioratus respectu vltimi possessoris considerata sit, consequens est, vt illa verba: *En la 'sucescion' delos Mayoradgos alos transuersales*, de his, qui vltimis possessoribus transuersales sunt: à primo tamen institutore descendant: non autem de his, qui sunt transuersales respectu institutorum intelligi debeant. Tertiò, id etià probatur ex verbis dictę legis in priori eius parte: dum eadem lex loquens in descendētibz non loquitur de descendētibz institutoris: sed tantum vltimi Maioratus possessoris, vt cōstat ex verbis eiusdem legis. ibi. *Aunque el hijo mayor muera en vida del tenedor del Mayoradgo*: ex quibus verbis interpretenda videntur verba, quę sequuntur vbi lex dixit, quòd id ipsum: quando transuersalibus succeditur seruandum sit, vt id intelligatur de transuersalibus vltimi possessoris, non autem institutoris. Verba namque dubia legis, seu alterius dispositionis in vna parte declarantur ex his, quę disponens dixit in alia. l. i. vbi per Scriben. cum similibus. ff. de reb. dub. Quod vidimus maximi nominis viros in causis, quę super hoc articulo contigerūt maximo conatu profiteri. Atque hanc opinio. veram esse profitentur Anto. Gomet. in. l. 8. Tauri. n. 2. atque Greg. Lopez. in. l. 2. tit. 15. par. 2. verb. *El mas propinquo pariente.* col. 2. versic. sed quid si aliquis, vbi inquit, prædictam legem. 40. Tauri solum in transuersalibus à primo institutore descendantibus intelligendam esse.

¶ Sed quamuis hæc opinio subtilis sit, contraria tamen sententia mihi verior esse videtur. Quod patet ex eo, quòd ex illa lege representatio transuersalium, atque descendantium equiparata sit, atque idem ius representandi, quod conceditur: quando succeditur ascendenti, concedatur etiam quādo succeditur transuersali: constat autē verba eiusdē legis tā de transuersali vltimi possessoris: quam institutoris intelligenda esse: cum tam vnus: quam alter transuersalis esse dicatur, & ad hoc, vt successor transuersalis sit, non

De Hispanorum Primogenijs.

fit, non requiratur, quod à primo institutore descendat. Imò si verè consideretur apertius verbum: transuersales, eos qui non descendunt à primo institutore: quam eos, qui ab ipso descendunt designat, cum primi non possint aliter quam transuersales appellari, vltimi verò non possint tam propriè transuersales: quam descendentes respectu Primi institutoris dici: cum igitur verba legis generalia sint, necessariò iuxta communes, ac generales iuris regulas genericè, & absolue intelligenda, atque accipienda erunt. Nec est cur potius ad vnum: quam ad alium transuersalem illa restringamus.

¶ Nec obstat si dicamus legem illam in hac extensione representationis respectu transuersalium esse iuris communis correctoriam. Ideoque quantum est possibile restringendam esse. Nam præterquam quod dici potest in hac parte dictam legem non esse iuris communis correctoriam, vtrin sequenti conelusione dicemus: etiam si correctoria esset restrictionem contra verba pati non posset, sed solum illam, quæ verba in ea appposita paterentur. Constat autem verba illa de transuersalibus primi institutoris esse intelligenda ex eo, quod hi solum propriè & omni respectu transuersales sint, & ex eo etiam, quod. l. ipsa dicit illud seruandum esse: quâdo transuersali succeditur. Quæ verba non possunt: nisi de primi Maioratus institutore transuersali intelligi. Cum quamuis in Maioratus proximitas respectu vltimi possessoris considerata sit: non tamè vltimo possessori succeditur. Ideoque dum lex dixit. *En la successión del Mayorazgo a los transuersales*: intelligit necessariò de primo institutore transuersali, cum illi non autè vltimo possessori in Primogenijs succedatur, ut pluries in hoc libro ostensum est, quâuis ex rationis identitate tam de transuersali institutoris, quam vltimi possessoris verba legis intelligenda sint. Ex quo etiam secunda ratio quæ pro contraria parte adducebatur destructa remanet.

¶ Similiter etiam non obstat tertia & vltima ratio, quæ pro contraria parte adducebatur, quod scilicet lex Tauri in prima sui parte loquatur de successione respectu vltimi Maioratus possessoris: non autem institutoris. Ideoque in secunda parte eodè modo intelligenda sit. Nam q. l. illa in prima sui parte loquatur de descendentibus vltimi possessoris: non autè institutoris facile negari potest: verba namque eiusdem legis tã ad descendentes institutoris: quam vltimi possessoris referri possunt, nec ex eo, q. lex illa dicat. *Aunque el hijo mayor muera en vida del tencedor del Mayorazgo*, excluditur ab eius successione nepos ex filio Primogenito primi institutoris procedens. Nam et si verba illa ad vltimum Maioratus possessorem transuersalem referenda essent, opinionem contrariam non probât. Non enim ex ea lege infertur, quod is vltimus possessor transuersalis cui succe

cui succedat prædicitur, descendat à primo Maioratus institutore: cum posset in Maioratu successisse, etiam si primo institutori transuersalis esset, finita linea descendendum. Et esset absurdum dicere, quod si ultimus possessor institutoris transuersalis esset, non posset eidem succedere nisi ille, qui à primo institutore descenderet: cum is ante ultimum Maioratus possessorem succedere debuisset, & esset appetitissima diuinitio, id in prædicta lege absque ratione & fundamento supplere. Ideoque hæc secunda opinio uerior ac probabilior mihi uidetur: prout etiam uisa fuit D. Didaco de Couarru. in questionibus practi. d. cap. 38. num. 10. uers. Secundo potest, & etiam Emanueli Acosta, in d. questio. partui & nepotis, pagina 134. Idque sic in casu contingenti pronuntiatum fuisse accepimus.

¶ Quinta conclusio sit, quod in Maioratus successione respectu transuersalium non solum succeditur per representationem inter fratres, & filios fratrum, sed etiam inter alios remotioris gradus. Non enim representatio ista regulis iuris communis subiicienda est, quibus post fratres, fratrumque filios inter transuersales representatio non admittitur, text. in Auth. post fratres. C. de suis, & legit. heredi. cum similib. Quod ex rationibus quas in capite præced. n. 48. cum sequ. signauimus, probatur. Si enim non gradus, sed tantum persona parentis, quoad qualitatem Primogenituræ representatur, deriuando illam de patre in filium, & de Primogenito in Primogenitum, atque ex Maioratus institutione omnes Primogeniti ordine successiuo uocati censentur, non est cur istam representationem ad gradus de quibus in d. Auth. post fratres, restringamus: sicut nec uocationes Maioratuum restringuntur, sed omnes agnatos, & cognatos etiam in millesimo gradu existentes comprehendere debent, prout sup. lib. 1. c. 3. num. 14. ostensum est: sicque in terminis. d. l. Tauri representationem non esse ad fratres, fratrumque filios coarctandam: sed ad omnes Primogenitos protrahendam, censuit D. Didacus de Couarru. in questionibus practi. cap. 38. numer. 10. uers. Tertiò ad intellectum, cum versiculis sequentibus, atque etiam Acosta in dicta questione partui, & nepotis, pagina 134. Quorum sententia sequenda est: quamuis contrariam sententiam sequuti fuerint Gregorius Lopez in dicta. l. secunda. titu. 15. parti. secunda, in glo. uerbo, *El mas propinquo pariente*. colum. secunda, & Antonius Gometius in dicta. l. 8. Tauri, numer. 20.

¶ Pro hac autem conclusione, & opinione D. Didaci de Couarru. & Emanuelis Acosta, quam nunc tanquam ueriores eligimus, facit. d. l. 40. Tauri in tribus locis ponderata. Primò in illis uerbis. *Lo qual no*

h solamen-

De Hispanorum Primogenijs.

solamente mandamos, que se platique en la successiõ del Mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la successiõ de los Mayorazgos a los transuersales. Ad quod probandum præmittendum est, q̄ in successiõne ascendentiũ, descendentes in infinitum ex repræsentatione admittuntur: prout supra isto. ca. num. 5. latius ostendimus. Cum igitur ex ea lege disponatur, q̄ illud quod in successiõne ascendentiũ dictum erat, in successiõne transuersaliũ etiam obseruetur: constat necessariò illud cum omnibus qualitatibus, quæ in descendentiũ appositæ erant, in transuersalibus intelligendum, atque accipiendum esse ex tex. in l. 1. vbi per Scribentes. ff. de lega. 3. *¶* Nec obstat si dicatur legem illam id tantum disponere, quod scilicet repræsentatio tam respectu ascendentiũ, quàm transuersaliũ locum habeat. Hoc autem intelligendum esse, non alterando ipsiusmet repræsentationis naturam: imò illam in terminis iuris communis relinquendo, vt scilicet in descendentiũ in infinitum protrahatur: in transuersalibus verò filios fratrum non excedat: nam hoc posset dici si lex illa Tauri dixisset. *La qual representacion mandamos, &c.* Sed vt intelligeremus eam legem, nedum voluisse in transuersalibus repræsentationem tantum admittendam esse: sed id efficiendum esse cum omnibus qualitatibus, cum quibus repræsentationem descendentiũ admisit. Non dixit; *La qual representacion*: sed adiecit relatiũ illud, *Lo qual no solamente mandamos, &c.* genericum, atque indefinitum: vt omnia præcedentia cum suis qualitatibus, & ampliacionibus in transuersalibus repetita esse censerentur. Eamque est relationis simpliciter atque absolutè natura, vt omnia ea, ad quæ potest fieri relatio, absque aliqua restrictione comprehendat. l. hæres meus. §. uxori. ff. de lega. 3. ibi. *Proculus ad omnia.* Quod verissimè est, l. ea tamen adiectio. ff. de lega. 3. vbi per Scriben. Bart. & ceteri in. l. cunctos populos. in prin. C. de summa Trinita. & fid. Catho. Iass. in. §. omniũ insti. de actio. n. 24. & alibi sæpe Scrib. *¶* Secundo, ad hoc ponderatur dicta. l. 40. Tauri, ibi: *De manera que siempre el hijo y sus descendientes legitimos por su orden representen, &c.* in illo verbo, *Semper*, quod perpetuò, & in omni tempore, atque sine aliqua præfinitione intelligendum est. l. fina. vbi glo. & Scribentes. ff. ad leg. Pompe. de patri. l. prima, vbi etiam per Scribentes. ff. solut. matrimo. l. semper. ff. de iure immu. Alberi. in suo Dictionario, verb. *semper*. Dec. consil. 38. num. 2. & alibi sæpe Scribentes. Quod etiam ex natura huius verbi, Descendentes, comprehenditur: cum appellatione descendentiũ omnes descendentes in infinitum comprehendantur. l. libero. cum similibus. ff. de verb. signifi. Idque adiecta dictiõne *semper*, apertius procedere, satis compertum est.

Tertio

¶ Tertio pōderatur etiā verbū illud, *El hijo y sus descendientes legítimos*. in. d. l. 40. Tauri appositum. Cū enim respectu successiōis ascendentiū. l. ipsa dixisset in prima sui parte, vbi de descendētibz loquuta est. *Hijo, o nieto, o descendiente*. & iterū, *Estos tales descendientes*, &c. venon dubitari posset, id ipsum respectu successiōis transuersaliū efficere voluisse, statim a de transuersaliū successiōe loquuta fuit, adiecit verba illa: *De manera que si pre el hijo y sus descendientes*, ac si expressius dixisset, q̄ et si ex eo, quod prædixerat, q̄ scilicet dispositū in successiōe ascendentiū, in successiōe etiā transuersaliū obseruandū esset, cōprehenderetur representatiōe nedū ad filios, sed ad omnes descendentes protrahendā esse, vt tamen deinceps in his nulla dubitādi occasio superesse posset. Id lex illa expressissimis verbis declarat, adijciēdo verba illa: *De manera que si pre el hijo y sus descendientes*. &c. Quæ omnia à ratione decidendi, quā ad leges paritarum & Tauri assignauimus, apertissimè deriuantur, ex qua id ipsum iure cōmuni etiā inspecto, mihi dicendum videretur: tametsi contrariū in hac specie verius esse opinatus fuerit Tiraquel. de Primoge. q. 41. nū. 4. qui plures alios id ipsum opinantes refert: ibi tamen in fina. verb. dixit, q̄ in illis gentibus, in quibus vltra illos gradus representatio locum habet, filios Primogenitus semper patruo præferendus erit. Cuius dictum optimè ad dispositionem dictæ. l. 40. Tauri applicari poterit, quæ etiā vltra illos gradus representationem admisit: ex quibus cōprehenditur clara & aperta huius quæstionis resolutio: quæ frequentissimè in Hispania controuerti solita est.

¶ Quæ omnia nedū procedunt, quando de descēdentibus à fratre vltimi possessoris agitur, sed etiam vbi agitur de cōcedenda representatione inter filios, vel alios descendentes in infinitū à fratre, vel sorore patrue, vel patruo, vel auunculo, vel alio quolibet consanguineo vltimi possessoris cū lex genericè de transuersalibus disponat, nec hanc restrictionem verba eius patiantur: solum enim disponit quod semper transuersalis representet ascendētem in iure Primogenitura, ita vt linea Primogenitorū etiā in transuersalibus semper, & in quocūque gradu omnibus alijs lineis præferatur, etiam si is qui ex alia linea procedit, proximior sit: idque indistinctè obseruandum erit. Tamet si forsan ex aduerso dici possit eam legē solum representationem illam quæ à iure communi concessa erat vsque ad filios fratrum, vsque ad omnes descendentes ipsorum fratrum in infinitum excludere, non autem nouam representationem introducere inter eos transuersales, inter quos iure communi nulla erat cognita representatio: facilius enim quid coadiuuatur, quam in sua radice tūdetur. l. scoti. si sed si queratur. ff. si serui. vendi. Nec tot specialia quoad idem introducenda sunt: quam ob rem de hoc vltimo, cū casus cōtingerit, deliberandū erit.

De Hispanorum Primogenijs.

- 82
- 12 ¶ Sexta cōclusio sit, in successione eorum Primogeniorum, quæ ex clausula testamenti Regis Henrici secundi in Hispania instituta fuerunt. Cuius clausulæ tenor hodie insertus est in. l. n. tit. 6. lib. 3. in noua leg. Reg. collectione similiter seruandū esse representationis ordinem in. d. l. 40. Tauri præstitutū, cū omnibus extētionibus, & qualitativibus in eadē lege adiectis. Cū in his bonis ex. d. l. dispositione iure Maioratus succedendum sit.
- ¶ Sed in hac re dubiū facere videtur, q̄ iuxta pluriū, & grauissimorum viroꝝ sententiā, in Dñica, seu Regia concessione nō est admittēda representatio: cū affectio Regis, vel alterius Dñi donantis non sit eadē consideratione censenda: prout cēsentur dispositiones parētum, cognatorū, vel agnatorū. Rex nāq; donās id tantum considerare videtur, quod potius suo obsequio, atq; Regni cōmodo, & cōseruationi conuenit: scilicet, vt is admittatur, qui ei melius seruire poterit, atq; Regnū prudentia & fortitudine defendere: prout cōsiderāt in simili Abb. cōfi. 83. n. 4. lib. 1. Præpositus Alex. in c. 1. col. 17. de feudo Marchiæ, & Bal. in. l. cū acutissimi. nu. 13. C. de fideicō. Soci. in. l. cū auus. nu. 47. ff. de cōdi. & demōstr. Pro quibus est bonustext. in l. in conuentionalibus. in prin. vbi per Scrib. ff. de verb. obli. Qua ratione semper in Regia donatiōe videtur vocatur patruus, qui solet esse etate maior: atq; ideo prudētior ac fortior præsumi debet, vt cōsiderat Iuriscōsultus in. l. cū pater. §. pater pluribus. ff. de lega. 2. & cōsiderauit Bal. in. l. si quis seruo. in fi. C. de furt. atq; Afflict. in. ca. 1. de successio, feud. nu. 68. & alibi sæpe
- 13 Scrib. idq; in proprijs terminis, q̄ scilicet in donatione Regia, seu Dñica uō sit locus representationi, verū esse cēfuit Bart. in Auth. post fratres. nu. 1. C. de legi. hæredi. vbi ex hoc defendit sententiā Bonifacij latā pro Rege Roberto aduersus Regē Vngariæ Caroli Marteli filiū Primogenitum, de qua in Clem. pastoralis. de re iudi. Quod etiam sentit Bal. in. l. liberti, libertatq; n. 18. C. de bon. libert. & Ioa. Lecerier de Primoge. lib. 1. q. 25. n. 8. & etiā Tiraq. de Primoge. q. 40. n. 220. vbi inquit, q̄ si cōcessio Dñica iure Maioratus facta, sit feudalisis, nepos patruo propter representationē, quæ in feudis admittitur, præferendus sit: si verò non sit feudalisis, præferri debet patruus: quia in hoc casu representatio locū non habet. Ex qua Bart. doctrina, & alijs pluribus resoluit Emanuel Acoſta in. d. quaest. patruī & nepotis. pag. 29. cum pluribus præced & seq. q̄ bona quadā, quæ in Regno Portugaliæ Reges nobilibus illius Regni donarunt, quæ postea eisdem cōfirmata fuerunt ea lege, vt illa iure Maioratus possiderent: prout in Regno Castellæ in bonis à Rege Henrico secundo donatis ex clausula sui testamēti factum fuit, ea in quā bona non nepoti, sed patruo deferenda essent.
- ¶ Quicquid autē in alijs Regijs donationibus dicendum sit, in Regia tamē donatione, seu cōcessione iure Maioratus facta, proculdubio dicendū erit

erit dispositionem dictæ. l. 40. Tauri seruandam esse: cum enim in illis donationibus iure Maioratus succedendum sit, consequens est, vt ea lex, quæ de Maioratus loquitur, ea omnia comprehendat. Cui enim verba legis conueniunt, lex etiam ipsa debet conuenire. l. 4. 5. toties cum simil. ff. de damno infecto.

¶ Nec obstat si dicatur mentem Principis in hac parte non conuenire, cum mente Maioratus institutoris, ex rationibus quas paulò ante adducebamus: nam si bene id consideremus, potius ad mentem iuris, & legum de Maioratus loquentium: quàm ad proprium commodum dispositionis Principum referendæ sunt. l. ex facto cum simil. ff. de vulga. Imò quamuis ad proprium Principis commodum, ac obsequium dispositio Principis referenda esset: non est cur ex hoc censeamus eum à iuris regulis, ac generali Hispaniarum consuetudine in his Primogenijs deuiasse. Cum enim in personis ignotis in posterum Primogenij institutio verificanda sit, nulla congruà differentiæ ratio assignari poterit, ex qua, potius de patruo, quàm de nepote Princeps confidat: cum possit esse nepos patruo prudentior, & fortior, atque etiam ætate maior: prout pluries compertum est. In quo casu nulla ratio particularis aduersus nepotem, & pro patruo in Regia donatione adduci potest. Ideoque ex hac tam leui coniectura à tam solidissimis ac firmissimis iuris principiis recedendum non erit.

¶ Similiter etiam non obstat, si dicatur quòd in his donationibus Regijs iure representatio admittenda non sit, cum in eis iure hæreditario non succedatur, nam hæc regula in successionibus Primogeniorum triplici ratione nō procedit, prout sup. c. præced. nu. 40. cum seq. ostensum est. Quod præsertim extante decisione legum Partitarum & Tauri dicendum erit, ex quorum dispositione iam dubitari non potest, in quacunque dispositione iure Maioratus facta, representationem admittendam esse.

¶ Septima conclusio, quòd in Primogenijs non solum in vltima voluntate, verum etiam in contractu institutis representatio, de qua in d. l. 40. Tauri admittenda sit. Nam quamuis dicta. l. Tauri dicat, *En la succession del Mayorazgo*: quæ verba potius ad vltimam voluntatem, quàm ad contractum referenda esse videntur. l. nihil aliud. ff. de verb. signif. verbū tamē, successio, genericè sumptum, tam successorem vniuersalem, quàm particulare: & tam successorem ex vltima voluntate, quàm ex contractu cōprehendit. l. fluminum. §. adjicitur. ff. de dāno infect. vbi glo. & cōmuniter Scrib. id notant. l. 1. §. illud. cū similib. ff. quorum lega. Soci. qui id optimè declarat consil. 102. num. 6. lib. 3. l. in conuentionibus. vbi per Alciat. ff. de verb. sig. Idque notissimum est.

De Hispanorum Primogenijs.

- 16 ¶ Quibus adiicitur, quòd Primogenitus viuo patre decedens spem sibi ex donatione competentem in filium suum transmittere valeat, vt opinantur Oldral. consil. 224. nume. 28. in fi. referens in id Ioannem de Lauduno Abb. consil. 85. nume. 2. & 3. lib. 1. Paulus consil. 164. nume. 7. libr. 2. Deci. consil. 443. nume. 30. Matth. de Afflict. in. cap. 1. numer. 26. de successio. feu. & alibi sæpe Scribentes: idque ex eo quod superius diximus, & inferius dicemus, q̄ scilicet in omnibus dispositionibus iure Maioratus factis representatio admittenda sit, apertius comprobatur.
- 17 ¶ Octaua conclusio sit, dictam. l. 40. Tauri non solum in bonis cuiuslibet Maioratus particularis, sed etiam in successione Regni intelligendam atque accipiendam esse. Quod ex eisdem rationibus, quibus diximus de successione Maioratum legem secundam titu. 15. parti. 2. intelligendam esse comprobatur. Sicut enim ex Regni successione ad Maioratum argumentatio procedit: ita etiam è conuerso de Maioratu ad Regnum argumentari potest, vbi ratio differentie in contrarium non assignatur: prout supra lib. 1. cap. 2. num. 26. & cap. 3. num. 1. cum sequet. ostensum est, nec in casu de quo agimus ratio aliqua differentie de Regno ad Maioratum assignari poterit: prout etiam in. c. præcedenti. num. 8. cū sequentib. ostendimus.
- ¶ Hoc autem quod prædiximus, quòd scilicet dicta. l. 40. Tauri, in Regni successione procedat, non intelligendum est in eo solum, quòd disponit filio scilicet Primogenito in vita parentis defuncto, nepotem patris esse præferendum. Hoc nanque ex l. 1. tit. 15. part. 2. dispositum erat, nec ad hoc erat necessaria dicta. l. 40. Tauri dispositio: sed in his etiam quæ de extensione representationis in infinitum, tam quoad descenditum, quàm quoad transuersalium successione ex illa deduximus: in quibus id ipsum etiam in Regno dicendum erit. Quod apertius in Regni Hispaniarum successione procedit: cum non possimus tractare de successione transuersalium, qui à Rege Pelagio non descendit. Ex quo in eius successione cessabunt difficultates, de quibus supra in tertia conclusione tractauimus.
- 18 ¶ Nona conclusio, quòd in feudo, Emphyteosi, priuata, vel Ecclesiastica, iure patronatus, anniuersario, familie iure Maioratus relictis, erit locus representationi iuxta formam à dicta lege. 40. Tauri præstitutam. Cùm enim in his omnibus iure Maioratus succedendum sit, nulli dubiū, nisi q̄ in eis omnia ea, quæ in alijs Primogenijs disposita sunt, seruanda sint. Quòd comprobatur ex his, quæ supra lib. 1. c. 1. nume. 26. & 27. adducta sunt, vbi probabimus leges Regias de Maioratus loquentes habere locum in iuris patronatibus, & anniuersarijs, & similibus dispositionibus
- iure

iure Maioratus factis. Idque in specie. d. l. 40. Tauri verum esse censuit. D. Dida. de Couarru. in quaestionibus Practic. c. 38. nume. 13. vers. Ego verò vsque ad finem. ¶ Decima & vltima cōclusio, q̄ in fideicommissis familia, vel alijs sub nomine collectio relictis, in quibus iure Maioratus succedendum non est, non erit admittenda representatio eo ordine, quo in dicta. l. 40. Tauri in Primo geniorum successione dispositum est, vt scilicet inter quoscunque transuersales, atque etiā in infinitum representatio procedat. Quod probatur ex verbis dictæ legis. 40. Tauri, ibi. *En la successiō del Mayoralgo*. Ex quibus verbis comprehenditur, quod ad hoc vt habeat locum representatio cum qualitatibus in ea. l. contentis, prius considerandum est: an de successione Maioratus tractetur. Si igitur de Maioratus successione non agatur, sed de fideicommissio familia relicto, in quo iure Maioratus succedendum non sit: videndum est, quid iura communia circa hæc, quoad fideicommissorum successione statuerint: cum id. d. l. 40. Tauri decisum non sit.

¶ Qua in re animaduertendum est, q̄ glo. in. l. cum ita legatur. §. in fideicommissio. verbo, *Proximo*. ff. de lega. 2. dixit in fideicommissi successione admittendam esse representationem, quam ea glossa in transuersalibus, vsque ad filios fratrum restringit. Cuius glo. opinio est secutus fuit Imola ibidem, Corn. in. l. fina. C. de verb. signi. nu. 5. vbi inquit opi. dictæ glo. esse seruandam in practica. Idem Corn. consil. 37. n. 6. lib. 1. & consil. 24. nume. 32. lib. 2. Soci. in. l. si cognatis. ff. de reb. dub. col. fina. Alex. consil. 26. nume. 13. lib. 3. vbi hanc dixit magis communem opinionem: quod etiā profutur ibi Carol. Molin. in addi. Magna litera. C. dicens opinionem dictæ glo. esse veram atque communiter approbatam. Gozadi. consil. 4. nume. 31. Anto. Rubeus consil. 82. nume. 5. Soci. Iuni. consil. 11. nume. 8. lib. 1. Qui etiam inquit opinionem illius glo. esse magis communem, eamq̄ magis communem appellat Tiraquel. plures in idem referens, de Primo ge. quaestio. 40. nume. 184. & nume. 187. & Portius cōf. 52. nume. 4. Cephal. consil. 16. num. 32. & consil. 283. num. 8. D. Dida. de Couarru. in quaestionibus practic. quaest. 38. numer. 4. & Roland. Valle, qui latissimè id profequitur consil. 68. nume. 21. Acosta in quaestione patris, & nepotis, pag. 86. & Francis. Marzarius, qui plura refert in suo Epirom. fideicommissi. quaestione. 18. vbi inquit ita fuisse decissum in Rota Florentina.

¶ Illius autem glossæ opinio fulcitur solidissimo fundamento, ad quod non potest congruum responsum assignari, q̄ scilicet in fideicommissio familia relicto, eo ordine proximiores admittendi sint, quo ad successione ab intestato vocantur & admittuntur. l. fina. C. de verb. signi. Cum igitur

h 4 ad suc.

De Hispanorum Primogenijs.

ad successionem ab intestato cum patruis nepotes concurrant: consequens est, ut id ipsum in fideicommissis familiae relicto dicendum sit. Idque proculdubio sequendum & amplectendum est: quamvis glo. opi. reproben. Bal. Rapha. Cuma. Florianus de. S. Petro in. d. s. in fideicommissis, & alij quos refert Petrus de Peralta ibi super glo. verbo, *Proximo*. qui ibidem nu. 19. opi. glossa probat in fideicommissis vniuersali, quo iure hæreditario succeditur, illamque improbat in fideicommissis particulari: sed ego tamen in fideicommissis singulari, quam particulari facto, familie, illius glo. opin. probor: cum in vtroque eo ordine quo in successione ab intestato succedendum sit: ex decis. text. in. d. l. fina. C. de verb. signi.

- 21 ¶ Vltimo autem loco illud præmittendum non est, quod scilicet inter filios fratrum in his fideicommissis familiae relictis in quibus iure Maioratus succedendum non est, representatio admittenda non erit, quando ipsi inter se, non autem cum patruis succedunt. Nam quamvis iure communi considerato, filij fratrum inter se in stirpes, non autem in capita succedere debuissent, ut probari videtur ex text. in Auth. de hæredi. ab intest. s. si verò neq. colla. 9. & ex text. in. s. huiusmodi. eiusdē Auth. iuncto versu. Sed & ipsis. & ex text. in Auth. post fratres. la segunda, in principi. C. de legi. hæredi. per quæ iura hæc opinionem sequutus fuit Accursius in Auth. cessante. C. de legiti. hæredi. & in. l. lege duodecim tabularum. C. de suis & legi. hæredi. Cuius opinionem sequuntur Dynus, Cinus, Paulus, Corneus, & communiter Scribentes in. d. Authen. Cessante. Faber in. s. ceterum. insti. de legi. agna. succe. nu. 3. vbi hanc dixit communem opinionem. Eadem etiam dixit communem opinionem Nicola. de Vbal. de success. ab intesta. 3. par. col. 1. Alexan. consil. 55. nume. 4. libr. 4. vbi Carol. Moli. in addi. id ipsum profitetur. Tiraq. de retract. libr. 1. s. u. glo. 12. n. 5. vbi quamplures huius opinionis defensores refert. Anto. Gometius qui plures etiam id ipsum tenentes referens, hanc opinionem communem esse profitetur in. l. 8. Tauri. n. 12. Eandemque dixit communem opinionem Grego. Lopez in. l. 5. tit. 3. par. 6. in verbo, *Por cabegas*.
- ¶ Hodie autem contraria opinio, imò q. filij fratrum succedere debeant inter se in capita, & non in stirpes, comprobata est ex decis. d. l. 5. tit. 13. part. 6. quæ partitarum lex sequuta fuit opi. Azonis: sicut frequenter leges partitarum eiusdem opinionem amplecti solent in summa. C. de legi. hæredi. Quam sequuti etiam fuerunt Jacob. Butriga. Salice. & Bal. in. d. Auth. Cessante. & Hosti. in summa. de successio. ab intesta. s. Vifo. Zasius lib. 1. fing. responso. c. 7. Fortunius Garfia in. l. Gallus. s. idem credendum. nume. 19. ff. de liber. & posth. D. Didac. de Couarru. in Epit. successio. ab intesta. quod posuit ad fin. lecturæ, quam fecit super tit. de testam. num. 8. & plures

plures alij quos refert Tiraquel. d. 5. ii. glo. 12. nu. 3. & 4. Ea que partitarum lex ex. l. 8. Tauri correctâ non est: quâuis contrarium profiteatur, atque ex pluribus probare conetur Anto. Gometius in. d. l. 8. Tauri. nu. 13. & 14. illa namque lex nec opi. Azonis improbat nec reprobatur, nec aliquid, quod illam contingat, disponit: prout ex ea constat apertissimè, & optime aduertit. D. Didacus de Couarru. in Epit. successio. ab intesta. num. 7. ad fin. Quod summè notandum erit ad fideicommissâ familiæ relicta, in quibus iure Maioratus non succeditur: in his namque inter transuorsales solum usque ad filios fratrum cum patris concurrentes concedenda erit: in cæteris autem, & in ipsis etiam filiis fratrum inter se succedentibus proculdubio deneganda.

¶ Sed quoniam paulò ante diximus partitarum leges frequenter Azonis²³ opiniones sequi solitas esse, libet in hac parte errorem plurium diluere, qui hinc dicere solent, Azonem fuisse vnum ex Iurisconsultis, qui legum partitarum collectioni atque constructioni interfuerunt. Id namque præterquâ ex hac ratione præcisè non probetur, nec ab aliquo authore scriptum hucusque fuerit, impossibile esse apparet, considerato eo tempore, quo leges partitarum factæ fuerunt: & eo etiam tempore quo ipse Azo mortuus fuit. Leges namque partitarum, vt in horum librorum præfatione nume. 21. monstrabimus, cceptæ fuerunt à Rege Ferdinando. 3. qui cognomento sanctus dicitur: expeditæ autem & absolutæ à Rege Alfonso. 10. eius filio, qui sapiens cognominari solet. Rex autem Ferdinâdus obiit anno Dñi. 1252. Quo anno etiam regnare cœpit Rex Alfonso. 10. eius filius primogenitus: prout in Chronico eiusdem Regis Ferdinandi. c. fina. & eiusdem Regis Alfonsi cap. 1. scriptum extat. At Azo, obiit Bononiæ anno²⁴ Dñi. 1200. prout constat ex inscriptione, quæ in monumento eius apposta est, quod constructum apparet in eadem ciuitate Bononiensi ad viam publicam, prope turrim sancti Seruarij, in hæc verba.

TRINITATI
AZONI IURISCONSULTORVM
NUMINI,

Anno Gratia. 1200. Hic tumulato in sepulchro vetustate collapsa, ac inter rudera vix agnito Io. Frâciscus Aldrouandus Dictator,

10 De Hispanorum Primogenijs.
& Consules Bononi. P. impensa concui suo
B. M. memoriam posuerunt. Anno salutis
1416. V. Idus Octobris.

Quod refert Fernandus Fichardus in vitis recentium Iuriconsultorum in
pagi. 128. Idque etiam ex pluribus alijs authoribus, qui de tempore, quo
ipse Azo floruit, meminerunt: comprehendi poterit. Ex quibus constat,
non potuisse Azonem legum partitarum constructioni interesse: cum
Rex Fernandus tertius per triginta & quinque tantum annos regnaue-
rit, ut habetur in eius Chronico. c. 76. Iuxta cuius computationis nume-
rum eo tempore, quo Rex Fernandus tertius regnare cepit, quindecim
retro annis iam Azo mortuus, atque etiam sepultus fuerat. Illud autem
tquam verisimilius credi, atque coniectari potest, quod vel aliquis A-
zonis discipulus eartundem legum collectioni interfuit, vel q. Iuriscōsul-
ti, qui eidem operi conficiendo interfuerunt, Azonis sententias, tquam
solidiores sequuti fuerint: prout propè omnes Iuriscōsulti eo tempore fa-
cere solebant. Quod mihi verisimilius videtur.

Summaria ex capite sequenti.

1. **R**epresentatio ex verbis ambiguis non excluditur.
2. Representatio non excluditur ex coniecturis: nisi expressa & clara dispositio ad id
interueniat.
3. Dispositum non dicitur illud, quod ex coniecturis comprehenditur.
4. Verba tunc, & eo casu restringunt dispositionem ad casum expressum.
5. Representatio excluditur ex coniecturis, quæ ex verbis eliciuntur: si adeo præcise sint,
ut ad aliud referri non possint.
6. Verba tunc, & eo casu: qualiter intelligenda sint.
7. Representatio neptis, virum excludatur ex Maioratu feminas propter masculos ex-
cludente.
8. Representatio neptis excluditur ex Maioratu, in quo femina propter masculos remo-
tiores excluduntur.
9. Tex. in. c. vnico. de eo, qui sibi, & heredibus suis declaratur.
10. Representatio neptis non excluditur ex Maioratu admittēte feminas in defectu mas-
culorum eiusdem lineæ & gradus.
11. Representatio virum excludatur ex eo: quod Maioratus institutor vocauerit proxi-
miorē ad Maioratus successionem.
12. Verbum, proximus, & Verbum, proximior, idem sunt.
13. L. si libertus præterito §. 1. ff. de bon. liber. declaratur.
14. Iura libertorum ad hæres iure hereditario non transcunt.

L. Tutela

- 15 *L. Tutela. §. si duo. ff. de legi. tute. declaratur.*
 16 *Representatio: Vtrum excludatur ex eo, quod Maioratus institutor praeceperit, quod succedatur, salua gradu prerogatiua.*
 17 *Representatio gradum, nec alterat, nec corrumpit.*
 18 *Representatio Vtrum excludatur ex vocatione filij Maioris.*
 19 *Filius maior & filius Primogenitus idem sunt.*
 20 *Representatio, Vtrum excludatur ex vocatione filij Primogeniti superstitis.*

Quando ex Maioratus institutoris peculia-
 ri dispositione, in eius successione re-
 presentatio admittenda non sit.

CAPVT OCTAVVM.

T autem vltimam legis. 40. Tauri partem interprete-
 mur, id in hoc capite examinandum superest, ex quibus
 scilicet verbis Maioratus institutor representationem
 ab eiusdem Maioratus successione excludere velle cen-
 sendus sit. Nam q̄ si id disposuerit, dispositio eius seruā-
 da, atque sequenda sit, eadem lege Tauri palam deci-
 sum extat.

¶ Illud autem in primis animaduertendum est, q̄ scilicet ad hoc vt praef-
 ta legis dispositio in hac parte seruanda sit, requiritur q̄ Maioratus insti-
 tutor id expressē ac dilucidē disponat. Non enim ex verbis ambiguis, &
 quae aliud inducere possint, à communi horum Regnorum obseruatio-
 ne, & legis partitarum & Tauri dispositione recedendum erit, ex his, quae
 supra isto lib. c. 4. n. 32. cum sequ. vbi de exclusionē feminarum tractabi-
 mus, latius adducta sunt. Quod apertius ostenditur & probatur ex verbis
 dictae legis. 40. Tauri, dum in ea dicitur. *Saluo si otra cosa estuniere dispuesta*
por el que instituyo y ordeno el Mayorazgo, que en tal caso mandamos, que se guar
de la voluntad del que lo instituyo. Ex quibus verbis apertissimē comprehen-
 ditur, q̄ ad hoc vt exclusio representationis ex dispositione testantis indu-
 catur, requiritur voluntas, quae ex verbis ac dispositione Maioratus insti-
 tutoris constet. Vbi igitur inuenta fuerit voluntas Maioratus instituto-
 ris, quae ex eius dispositione apertissimē comprehendatur, sequenda est:
 alias verò in casu dubij ex legum dispositione representationem admit-
 tentium, Primogenium ipsum interpretandum erit.

¶ Ex quibus verbis plures deducere solent, in casu de quo agimus, non
 sufficere, quod voluntas Maioratus institutoris representationem exclu-
 dere vo-

De Hispanorum Primogenijs.

dere volentis ex coniecturis comprehendatur: nisi ad id eius expressa dispositio interuenerit. Quod probatur ex singulari doctrina Card. Alexā. in. c. 1. n. 10. de feud. Marchiæ, vbi præsupponens in successione feudorum representationi locum esse, resoluit, q̄ si quis contra feudorum naturam ex verbis concessionis inuestituræ voluerit representationem impedire, debet ad hoc ostendere verba concessionis clarè & apertè contrariū dispositionem. Id ipsum etiam opinatur Matth. de Afflict. in. c. 1. in prin. nu. 18. vers. Sed hæc conclusio. de eo qui sibi, & hæredi. suis: vbi præsuppones lege Regia cautum esse, vt nepos patruo præferatur, inquit, quòd ad hoc, vt ex verbis inuestituræ, censeatur recessum esse à Regni constitutione, debet hoc apparere per expressam Principis dispositionem. Quod etiam in terminis. d. l. 40. Tauri ex pluribus probat Petrus de Peralta in Rub. ff. de hæred. insti. vers. Et ne id prætermittam. nu. 130. & vers. Si autem.

3 ¶ Quod comprobatur ex eo, quia non dicitur dispositum esse illud quod ex præsumptione, aut coniecturis comprehenditur: prout inquit Dominicus in. c. 1. §. licet. nu. 5. de procura. lib. 6. Carol. Molin. in consuetu. Parisi. tit. 1. §. 13. glo. 3. n. 7. vers. In contrarium: vbi ad hoc allegat text. in. l. ex facto. la primera. ff. de hæred. instituen.

4 ¶ Id ipsum etiam apertius redditur ex verbis apposis in illa lege Tauri: dum in ea dicitur, *Que en tal caso mandamos*, &c. Dum enim. l. ipsa iam dixisset: *Saluo si otra cosa estuviere dispuesta por el que instituyo el Mayorazgo*. Quod solum sufficeret ad eius legis perfectam dispositionem, vt excluderet voluntatem illam, quæ ex præsumptionibus, coniecturis, ac verisimilitudine elici solet, adiecit verba illa: *Que en tal caso mandamos que se guarde la voluntad del que le instituyo*, ac si expressius dixisset, *Que en tal caso*: scilicet, vbi præcessit dispositio expressa, & non in alio, institutoris voluntas seruanda sit: id nanque operantur verba illa, Tūc & eo casu, vt scilicet restringant dispositionem ad casum expressum, nec ad alium similem, vel habentem eandem rationem protrahatur. Quod dixit Bal. cons. 57. libro 2. secundum impressionem antiquam, atque etiam Ancharra. cons. 357. quos sequuti fuerunt quamplures, quos supra isto lib. c. 5. num. 67. nuncupatim citauimus.

5 ¶ Hoc tamen intelligendum est, nisi coniecturæ ex verbis ipsius dispositionis comprehendantur. Tunc nanque si ipsæ coniecturæ adeò præcisæ sint, vt ex illis nihil aliud, quam representationis exclusio deduci possit ex eisdem, à dicta. l. 40. Tauri dispositione recedi poterit. In hoc nanque casu etiam si dispositio specifica, atque indiuidua non sit, concurrunt voluntas, atque Maioratus institutoris expressa dispositio. Quod sufficit ad hoc, vt dicta. l. 40. Tauri dispositioni in vltima sui parte locus sit, cum express-

expressum & evidens, atque manifestum dicatur illud, quod ex verbis disponentis etiam coniecturaliter elicitur: prout supra libr. 1. capit. 17. numero. 27. & supra isto libro. capit. 4. numero. 38. cum sequentib. latius ostensum est. Idque satis probatur ex text. in l. Gallus. s. quidam recte. ibi: *Uti eo casu valeat qui, ex verbis concipi possit.* ff. de libe. & posthu. vbi communiter Scribent. id ipsum annotare solent, quod in terminis dicti l. Tauri sic in specie sentire videtur. Pala. Ruui. in ead. l. 40. Tauri. numero. 22. vbi quarens qualiter constabit de dispositione testatoris contraria eidem legi, remittit se ad doctrinam Bal. in l. liberti, libertæque. C. de operis liber. to. vbi ipsemet Bald. numero. 18. quarens qualiter in casu de quo agimus constare possit: an disponens excluderit representationem, vel illam admiserit, inquit, quod aut sciri potest intentio concedentis ex verbis, vel ex consuetudine regionis, vel ex consuetudine concedentis, & tunc servabitur quod actum est. Id ipsum etiam videtur sentire idem Pala. Ruui. in l. 45. Tauri. numero. 29. atque Dida. del Castillo in dicta. l. 40. in glo. verbo. *Disposita.* vbi etiam remittit se ad dictam doctrinam Bal. Idque etiam clarius dixit Gregor. Lopez in l. 3. titu. 13. partita sexta. in verbo. *Mu geres.* columna septima. ad fin. versic. Idemque dicendum est. Eamque opi etiam amplecti videtur Illustrissimus Dominus Didaeus de Couarruias in quaestionibus practi. capit. 38. numero. 10. ad fin. vbi inquit, quod ad excludendam representationem in casu dicti l. 40. Tauri requiritur dispositio expressa, aut ita tacita, quod in dubium reuocari non possit: idque verum mihi videtur. Dummodo cōiecturæ ex quibus representatio excludi pretenditur vrgentissimæ sint, atque eius conditionis, vt nihil aliud ex eis deduci valeat: aliàs autem legum dispositio sequenda erit, nec ab eius dispositione ex leuibus, aut incertis coniecturis recedi debet: quæ omnia cum casus contigerit, exactissimè expendenda erunt.

¶ Quibus non obstant ea, quæ superius adduximus, q. scilicet, cum in casu de quo agimus, legis dispositio cōtraria sit, requiratur clara & expressa dispositio in contrarium, vt ab illa recedi debeat. Illud nanque expressum atque manifestum dicitur, quod ex coniecturis quæ ex verbis disponentis eliciuntur, comprehenditur. Prout supra isto libr. c. 4. n. 38. cum sequentibus ostensum est.

¶ Similiter etiam non obstat si dicatur, q. verba illa, *Que en tal caso,* posita in d. l. Tauri. eiusdem l. dispositionem ad casum expressum restringant: nec ad casus similes, seu eandem rationem habentes, dispositionem extendi permittant: nam quamuis ea opinio à viris doctissimis, de quibus superius

De Hispanorum Primogenijs.

perius mentionem fecimus, probetur ab illa tamen discedunt Alba. cō-
fi. numero. 19. & Bello, Supputatio. libro primo. capit. 17. & Zanchus in
repetitio. l. haredes mei. §. cū ita. ff. ad Trebellian. numer. 1048. quos refert
Frane. Marzarius, qui etiam ab eadem opinione discedit, in suo Epito. fi.
deicom. q. 24. Et quamvis ea opinio vera esset, huic tamen nostræ senten-
tiæ non contradicit: lex nanque Tauri inquit, quod quādo aliter fuerit dis-
positum ab institutore, tunc eo casu seruetur eius voluntas. Quod verifi-
catur, quando coniectura ex verbis eliciuntur: cū eo casu, vt superius di-
ximus, adsit eius voluntas, atque dispositio.

- Hoc igitur præsupposito, reliquum est, vt ad quæstiones hanc vltimam
dictæ legis Taurinæ partem attingentes condescendamus. Primo autem
7 loco dicendum se offert: vtrum quando feminæ propter masculos à Ma-
ioratus successione excluduntur, eiusdem legis dispositioni locus non sit:
imò neptis à filio Primogenito relicta, à Patruo masculo excludatur: in
qua quæstione, vt in ea verā resolutio habeatur, distinguendum erit. Nam
aut in eo Maioratu femina propter masculos etiam remotioris lineæ: &
gradus exclusa est: aut solum excluditur propter masculos eiusdem gra-
dus & lineæ.
- 8 ¶ In primo casu dicendum erit, neptem propter patruum proculdubio à
Maioratus successione excludendam esse. Cū enim in eo Primogenio
agnationis, atque etiam masculinitatis ratio habita esse censetur: ex eo
consequitur, masculum etiam lineæ & gradus remotioris, atque in linea
secundo, vel tertio genitorum constitutum, feminam propinquioris li-
næ & gradus, ac ex linea Primogenitorum descendente excludere. Non
enim huius Maioratus institutor tam lineæ & gradus propinquitatem,
quàm masculinitatem & agnationem considerare voluisse, censendus est:
quæ masculinitatis qualitas non potest à nepte representari, Bart. com-
muniter sequutus in. l. liberorum. nu. 13. ff. de verbo. signif. iunctis his, quæ
supra. c. 6. n. 49. latius adduximus: quæ ratione hanc sententiam veriorē
esse opinatur Bar. communiter etiam sequutus in. l. cū auis. ff. de condi-
9 ti. & demonstra. n. 4. illāque probat tex. qui sic intelligendus est in. c. vni
co de eo, qui sibi, & hared. suis. ibi. *Quia non parer locus feminae in feudi suc-
cessione, donec masculus superest ex eo, qui primò de hoc feudo fuerit inuestitus.*
Qui tex. loquens in feudo ex cuius natura femina extantibus masculis,
etiam remotioribus, non succedit, ad Maioratus vbi femina propter ma-
sculos remotioris lineæ & gradus ab eorum successione excluditur, ex idē
ritate rationis adduci potest: non autem vbi solum in eadem linea & gra-
du masculi feminis præferuntur, vt communiter in omnibus Maiorati-
bus con

bus contingere solet: prout aliqui terminos aequiuocantes facere solent. Per quem tex. id verum esse censuerunt Socinus in. d. l. cum auus. nu. 80. Ancharra. consil. 159. & consil. 359. Abb. consil. 57. num. 6. lib. 1. Bald. consil. 137. lib. 1. Parisi. consil. 9. num. 31. lib. 1. & iterum consil. 72. nu. 5. lib. 4. Carol. Ruinus consil. 9. n. 4. lib. 1. Cephalus consil. 30. n. 47. cum seq. lib. 1. & consil. 258. n. 17. cod. volu. Ferretus consil. 108. n. 2. & alij saepe Scrib. quorum plures & alij, etiam qui de his aequiuocè loquuntur in hoc casu, & in his terminis intelligendi sunt.

¶ In secundo casu, quādo scilicet femina solū propter masculos eiusdē lineæ & gradus à Maioratus successione excluduntur, dicendum erit, eo casu, neptem ex filio masculino Primogenito relictam, patrum à Maioratus successione excludere. Quod probatur euidentissima ratione: cum enim etiam in hoc Maioratu femina non possit, nisi à masculo eiusdē lineæ ac gradus excludi, constat in casu de quo agimus, neptem à patre nullo pacto excludi posse: cum ipsa sit. in linea recta Primogenitorum constituta: filius autem secundogenitus non: quamobrem necessariò debet à nepte præcedi. Quod verum esse profutur Petrus de Bellapertica in. l. pater filium. §. quindecim. ff. de lega. 3. nu. 3. versi. In contrarium tamen. Bal. n. 5. & Paul. n. 4. in. l. venia. C. de in ius vocan. Paul. in. l. maximum vitium. C. de liber. præter. n. 2. Neapoda. in consil. Neapoli. ti. de successio. ab intesta. vers. Ex masculis. qui id optimè declarat. Andr. de Yfern. in. d. c. 1. de eo qui sibi & hered. suis. n. 2. Præposi. in. c. 1. n. 10. de feudo Matchiar. Corneus consil. 129. n. 37. lib. 2. & consil. 30. n. 8. lib. 3. Deci. consil. 368. n. 3. & 4. Matth. de Afflict. in. c. 1. in prin. de success. feud. n. 76. & 77. cum seq. & in c. 1. de natu. succ. feu. à num. 20. vsque ad num. 36. Carol. Ruin. consil. 143. n. 8. lib. 2. & consil. 144. nu. 2. lib. 2. Pala. Ruinos in rep. Rub. de dona. inter vir. & vxor. §. 69. n. 29. loa. Lecerier de Primoge. q. 25. & 26. Caro. Molin. in consue. Parisi. tit. 1. §. 12. glo. 1. n. 2. Tiraq. de Primoge. q. 14. nu. 3. & 4. & 6. D. Dida. de Couarru. in questionibus practi. c. 38. n. 8. Thom. Gramma. decisi. n. 16. & 28. Gozadi. consil. 4. nu. 15. Aymon. consil. 67. n. 4. Parisi. consil. 41. nu. 79. lib. 3. vbi etiam nūme. 81. istam commune in opinionem esse profutur, idque probat tex. in. l. 2. tit. 15. parti. 2. & l. 9. tit. 13. parti. 6. & l. 4. tit. 4. parti. 3. sicque hæc omnia intelligenda sunt: nisi ex alijs coniecturis constet feminam esse excludendam propter masculum, etiam lineæ & gradus remotioris. Tunc enim obseruandum erit illud, quod paulò ante dicebamus: atque hoc etiam pacto accipienda sunt ea, quæ circa hæc scripserunt Peralta in Rub. ff. de heredi. insti. n. 126. vers. Videbatur præter ea. cum seq. Anto. Gometius in. l. 40. Tau. n. 62. & nu. 63. Grego. Lopez in l. 3. tit. 13. part. 6. in glo. verb. *Mugeres*. col. 7. & Matth. de Afflict. in. c. 1. nu.

De Hispanorum Primogenijs.

40. de natu. success. seu. & Soci. l. uni. consil. r. nu. 59. lib. r. & plures alij Scriben. Quorum opinio in praelatione masculinorum ordinaria procedere posse non videtur.

¶ Secundo etiam loco resolvendum se offert: vtrum in Primogenijs, in quibus dispositum est eorundem successionem proximiori cognato, seu agnato esse deferendam representationi, de qua in d. l. 40. Tauri locus sit an ex horum verborum appositione ea exclusa esse censeatur. In qua questione plures ex Scribentibus dicere solent, ex his verbis representationem excludi, per tex. qui id a pertis verbis probare videtur in l. libertus. praecepto. §. r. ff. de bon. libert. Per quem tex. in fideicommissis relicto proximiori ex familia non esse locum representationi opinantur Angel. in §. cum filius. in fi. instit. de hered. qui ab intesta. deferuntur. l. ass. cōf. 215. col. pen. l. i. Parisi. consil. 30. in §. 8. lib. 2. & consil. 37. n. 57. eod. lib. D. Dida. de Couarru. ci. 38. n. 4. & versu Tertio ad intellectum glo. & Acosta, qui plura refert in questione patris & nepotis. pag. 130. Antq. Gometius in l. 40. Tauri, num. 41.

¶ Hac autem opinio in Hispanorum Primogenijs proculdubio non procedit. In eis namque semper debet succedere proximior, ita ex ipsorum Primogeniorum natura, quia ex iuris dispositione, ex tex. in l. 2. tit. 13. parti. 2. Et nihilominus in eis locus est representationi, ex decis. tex. in d. l. 40. Tauri. Ideoque quoad Primogeniorum successionem non est cur de hac opinione post decis. d. l. 40. Tauri dubitandum sit. Si enim ex his verbis representatio in Primogeniorum successione excluderetur, nullum penes esset Primogenium, in cuius successione representationi locus esset: cum quasi in omnibus ea verba apponi solita sint. Quod satis legis. 40. Tauri verbis ac menti repugnaret.

¶ Imò nec etiam in fideicommissis relicto familiae, ea opinio procedere potest: siquidem ex verbo proximiori in fideicommissis familiae relictis representatio usque ad filios fratrum non excluditur. Quod probatur ex tex. in l. fina. C. de verb. sig. vbi in fideicommissis relicto familiae, in quo proximior succedere debet, ex decis. tex. in l. cum ita legatur. §. in fideicommissis. ff. de lega. 2. disponitur servandum esse ordinem successionis ab intestato: qui ordo est, ut representatio inter descendentes in infinitum, inter transversales verò usque ad filios fratrum admittatur. Cum igitur in fideicommissis familiae relictis is ordo servandus sit, necessarium dicendum est, in ea successione representationi, prout in successione ab intestato, locum esse.

¶ Id ipsum probatur ex sententia glo. in d. l. cum ita legatur. §. in fideicommissis, verbo, *Proximo*, vbi glo. relata ad tex. inquit, q. quando hi, qui proximo

ximo

ximo gradu procreati sunt, ad fideicommissum vocantur, in fideicommissis familiae relictis, admittitur representatio. Cuius glo. opi. communem & veram esse, in c. preced. nu. 20. ostensum est. Si igitur ea opi. quando in fideicommissis, qui proximo gradu constitutus est, ad eius successionem inuitatur, communis ac vera est, id ipsum necessario, in casu, de quo agimus, dicendum erit: cum inter haec verba, proximior, & proximus nihil distet: imò id ipsum sit dicere, in hoc fideicommissis succedat, qui proximo gradu procreatus est: vel succedat is, qui proximiori gradu procreatus est. Proximo nanque proximior esse non potest, cum proximus sit quem nemo antecedit. l. 2. s. haec hereditas. & s. legitima, ff. de suis & legi. haer. di. l. 1. s. proximus, ff. vnde cognati. l. proximus, cum similib. ff. de verb. sig. Verbum nanque proximum, est superlativum eius, quod, propè, dicitur: cuius comparativum est, proprior. Ideoque dicendum est, proximum idem esse, quod proximior: prout notant Bald. consil. 146. col. fina. lib. 2. atque ex pluribus satis ingeniose atque eruditè id probat Tiraquel de retract. Lignagier. s. ii. glo. 1. nu. 1. Ideoque haec differentia non rectè iuxta verborum proprietatem à praefatis authoribus consideratur: cum approbantes opi. glo. in d. s. in fideicommissis, ubi verbum, proximo, appositum est, ab eius sententia in casu de quo agimus, dissentiant: si verè uterque casus idem sit, nec possit de vno ad alium differentia ratio assignari.

¶ Nec obstat decisio rex. in d. l. si libertus praeterito, s. ii. ff. de bon. liberto. Quia ratio quare in ea, l. representationi locus non datur, non est, quia haec hereditas liberti pertinet ad proximior: sed quia ea successio eius qualitatis est: ut in ea representatio non admittatur, ex eo, quod proximiorius ipsum patronatus non iure hereditario defertur. Ideoque cum in his, quae iure hereditario non capiuntur, representatio admittenda non sit, ut sup. isto lib. c. 6. nu. 40. ostensum est; nimirum si ipsum ius patronatus, & per consequens liberti hereditas, quae ab illo pendet, ad nepotem, mortuo parente, non transierit, quod autem iura libertorum ad heredes iure hereditario non transierint, probat rex. ubi Bar. n. 3. & 4. Alex. num. 1. & communiter Scriben. id notant in l. si patroni, ff. ad Trebel. Paul. n. 4. in l. quia perinde, s. restituta, ff. eod. tit. quem legit simul cum liquamvis, ff. eod. atq; Alexan. ibidem num. 3. & alij quos supra lib. i. c. 24. n. 6. citavimus. Ideoque verba illius Libi: *Quia ad proximum quaeque*, sic intelligenda sunt, quod scilicet proximus quisque in eo casu succedere debeat, qui proximus est filius, non autem nepos: cum in materia de qua in eadem, agitur, representatio locus non sit: in materia autem representatione admittenti, prout est materia Primogenitorum, nulli dubium, nisi quod illa verba representationem non excluderent.

.xvA

i

Quod

De Hispanorum Primogenijs.

- ¶ Quod etiam comprobatur ex eo: quia si tex. ille in materia, in qua iure hereditario succeditur, intelligendus esset, probaret aliud: quod DD. superius citati nunquam censuerunt, nec etiam cogitarunt, quod scilicet in materia, in qua iure hereditario succeditur, representatio admittenda non sit, quando proximiori hereditas delata est. Quod esset contra omnia iura dicentia, in successione hereditaria ab intestato, representationem admitti: etiam si ea successio proximiori deferenda sit. Cum igitur tex. ille in successione, quæ iure hereditario capitur, non loquatur, ex eo consequitur, non ex verbo proximiori representationem excludi: sed ex eo, quod successio, de qua ibi agitur, non sit eius qualitatis, ut in ea representatio admittenda sit: etiam si verbum illud proximiori deficeret, qui est verus ac sing. intellectus ad tex. in. d. l. si libertus præterito. s. i. ff. de bon. liberto. & etiam ad tex. in. l. tutela. s. si duo. ff. de legiti. tutel. Eaque iura sic intellexerunt. Nicolaus de Matarellis in. l. fina. C. de iurisd. omn. iudi. & Bal. in. l. liberti, libertatq; n. 8. C. de oper. liberto. & alij, quos supra, c. 6. nu. 40. citauimus.
- ¶ Tertio etiam controuerti potest: utrum si Maioratus institutor præceperit, quod in eo succedatur, salua gradus prærogatiua, ex hoc censeatur representationem excludere voluisse. In qua questione dicendum videtur, quod sic: quod probatur ex tex. in Auth. defuncto. C. ad Trebel. ubi disponitur, quod quando in aliqua hereditate succedendum est, salua gradus prærogatiua, in ea successione representatio non admittitur, per quem text. id verum esse profitentur Paul. & Raphael Fulgo. & communiter Scriben. ibidem. Curtius Iun. in. l. 2. num. 15. C. de success. edito. Deci. consil. 408. nume. 12. eum sequentib. Parisi. consil. 37. nume. 57. libro. 2. D. Didac. de Couarrui. in questionibus practi. cap. 38. numero. 4. versicu. Quarto ubi fideicommissum. Curtius Iun. consil. 154. nume. 9. Gozadi. consil. 4. nume. 33. Aymon. consil. 67. nume. 5. Peral. in. l. cum ita legatur. s. in fideicommissio. nume. 19. ff. de lega. 2. Aluatus Velascus Lusitanus in questionibus iuris Emphyteoti. questio. 50. nu. 37. Francisc. Marzati in Epito. fideico. q. 32.
- ¶ Cæterum hæc Scrib. sententia, quæ proculdubio communis est, non adeo firma atque indubitata est, ut ab illa facile discedi non possit: quia cum nepotes, & proneptes, & alij inter descendentes, & filij fratrum ex representatione inter transuersales, gradum ascendentium, vel parentum representent, recte dici poterit, in eorum admissione seruari gradus prærogatiuam, sicut in successione ab intestato seruari solet. Quando enim remotior admittitur ex representatione, non dicitur gradus corrumpi, nec alterari, sed representari, ut dixit Bal. in. l. i. C. de secund. nupt. num. 7.

Alex.

Alexan.confil.26.nu.13.lib.3. Ex quibus hanc opinionem aduersus communem constanter defendunt Soci.luni.conf.126.num.12.&.13.lib.1. & Porti.conf.54.n.14.

¶ Sed quamuis communis opinio in fideicommissis familiae relictis, seu in alijs successioneibus, quæ non iure Maioratus deferuntur, admittenda foret, in Primogenitorum autem successione admittenda non videtur: imò credimus, ea non obstante, adhuc representationi locum esse. Cum enim linea Primogenitorum ceteras lineas præcedere debeat, etli descēdentes ex illa in gradu remotiori constituti sint, vt pluries in duobus capitibus præcedentibus ostendimus, consequens est, vt nullo pacto prærogatiua gradus possit lineæ prærogatiuam infringere: cum linea, vt ibidem, atque supra isto lib.c.4.nu.13. ostendimus, primo loco in Primogenitorum successione considerata sit. Poterunt autem verba illa intelligi, vt prærogatiua gradus inter eos, qui in eadem linea constituti sunt seruetur. Non autem inter eos, qui in potiori linea inueniuntur. Hi nanque debent ceteros, ex alia linea procedentes præcedere: & si ab eis in gradus proximitate præcedantur, vt cunq; autem sit, ex his verbis, quæ nimis generalia sunt possuntq; diuersimode intelligi, atq; præcise representationē non excludunt à dispositione dictæ leg.40. Tauri recedendum esse non videtur tamen si propter huius articuli difficultatem id non præcise verū esse profiteamur.

¶ Quarto, etiam loco controuerti poterit vtrum ex his verbis, scilicet 18 *succedat filius Maior natu*, representatio exclusa censetur, vbi filius secundo genitus, nepote ex filio Primogenito relictō, natu maior est. Qua in re videtur dicendum, qd sic. Quod ex eo probatur: quia Maioratus institutor qui dixit, qd succedat filius maior natu censetur solum prærogatiuam ætatis considerare: quamuis secus dicendum sit, in eo, qui dixit, succedat filius Primogenitus. Is nanq; solam qualitatem, ac lineam rectam Primogeniturae considerasse videtur, quam differentiam inter vocationem filij maioris natu, & vocationem Primogeniti assignarunt Alex.conf.4.n.13. versu. Item iura & rationes. lib.4. Pala. Ruvi.in.rep. Rub. dedona. inter vir. & vxor. §.69. inf. Tiraquellus. de Primogen. quæ.49. nu.160. Alcuius Patergo. lib.8. capite.15. Idq; etiam inter minis Maioratus loquens sic resoluit Acosta in quæ. patrui, & nepotis. pagi.12. ad fin.

¶ His autem non obstantibus dicendū erit ex his verbis in Hispanorum Primogenijs representationem non excludi. Si enim id benè consideremus 19 nulla differentia inter verbum hoc filius maior & filius Primogenitus potest assignari: imo verè vtrunq; verbum idem significat, quod dixit. Bal.in.l.cum antiquioribus. C.de iure. de libe.num.11. versiculo. & Primo

De Hispanorum Primogenijs.

præmitto, vbi inquit, quòd filius Primogenitus idem est, quòd filius maior, vel primò natus. Abb. conf. 85. num. 3. & 5. lib. 2. Soci. in. l. si cognatis. nu. 5. ff. de reb. dubijs. Barba. còf. 2. 9. & 11. lib. 2. Parisi. conf. 72. nu. 90. lib. 4. Pala. Ruui. in rep. Rub. de dona. inter vir. & vxor. §. 69. n. 21. Io. Lecerier de Primoge. lib. 1. q. 2. nu. 2. & 3. Tiraquel. de Primoge. q. 1. nu. 12. D. Dida. de Couarru. in quæstionibus pract. c. 38. n. 6. vers. Etenim quibus adijcienda sunt ea, quæ supra lib. 1. c. 1. n. 1. adduximus, probantes Maioratum, atque Primogenituram idem esse. Idque verissimum est.

¶ Quintò & vltimò superest discutienda alia ardua atque difficilis quæstio, vtrū scilicet ex vocatione facta in Maioratu de filio Primogenito superstitite, hoc est, *Del hijo mayor que sincare vino al tiempo de la muerte del vltimo possedor*, censeatur exclusa representatio: adeò, vt filius secundogenitus superstes, nepoti ex filio Primogenito in vita vltimi possessoris, mortuo relicto præferendus sit. In qua quæstione aliqua tantum pro vtraque parte in medium adducemus, illam ex professo nec discutientes, nec resoluetes: cum in simili casu pendeat lis satis controuersa.

¶ Quòd autem ex his verbis representatio exclusa esse censeatur, probari videtur ex eo, quòd Maioratus institutor ex his verbis noluerit Primogenitum simpliciter ad Maioratus successionem inuitare, nec demonstrare: sed illum solum, qui tempore mortis vltimi possessoris Primogenitus superstes inueniretur. Quamobrem etsi in omnibus Maioratibus regulariter nepos filium secundogenitum excludat: id in Maioratu, in quo verba hæc apposita sunt, locum non habet: cum qualitas Primogenituræ nō fuerit vllò tempore radicata in Primogenito, nec secundogenitus exclusus: imò filius secundogenitus verè filius Primogenitus superstes dici poterit: non Primogenitus, qui nō superuixit. Quibus rationibus, & etiam alijs in simili vocatione de filio superstite facta, nepotem ad filij secundogeniti exclusionem ex representatione parentis admittendam non esse: imò ipsum fore à filio secundogenito excludendum, verum esse censuit glo. in. l. qui plures, verbo, *Ad superstities*. ff. de vulga. cui est alia consimilis in. l. Lucius. §. pater puerum. verbo, *Perrinere*. ff. ad Trebel. & alia in. l. cum quidam. verb. *Hæredes eius*. & in verbo, *Notat*. ff. de lega. 2. & alia in. l. hæredes mei. §. peto. verbo, *Suscepisset*, & verbo, *Vel vni*. ff. ad Trebel. Id ipsum etiam voluit Azo in summa. C. de his, qui an. aper. tabul. n. 3. vbi etiam Gofredus Doctor antiquus, id ipsum annotauit Bal. in. l. quidam elogio. numero. 23. C. de iur. deliber. vbi Paul. numero. 6. idem Bald. consilio. 435. fina. verb. libro. 4. Ancharra. consilio. 426. numero. 3. idem Ancharra. consil. 390. numer. 1. Corneus consilio. 290. nunc. 2. cum sequentib. lib. 4. considerato summario eiusdem consilij: quamuis ipse

ipse non fundet decisionem suam in verbo, superiuentes. Idem Corn.
 consil. 248. nume. 3. & 4. lib. 1. vbi singulariter id declarat, & quauis po-
 stea contrarium resoluat, illud efficit alijs rationibus, quæ hanc opinionem
 non contingunt: ideoque hoc dictum illud remanet: idem Corneus
 consil. 143. n. 9. lib. 3. & consil. 182. num. 6. lib. 2. Bertran. consil. 156. lib. 6. secun-
 dum nouissimam impressionem, per totum consil. idem consil. 186. lib. 4.
 Cuma. consil. 222. n. 2. Alex. consil. 4. nu. 1. lib. 4. Idem Alex. consil. 30. nu. 2.
 cum seq. lib. 2. idem Alex. consil. 204. n. 3. eod. lib. & consil. 109. nu. 4. lib. 7.
 Soci. consil. 76. n. 6. lib. 3. Franc. de Areti. in d. l. qui plures, quam legit si-
 mul. cum l. si plures. ff. de vulga. n. 3. Alex. post Rapha. Cuma. ibidem, in
 d. l. hæredes mei. s. peto. n. 5. ff. ad Trebel. Alex. in s. cum ita. eiusdem leg.
 hæredes mei. n. 6. atque ibidem Frac. de Ripa. n. 59. Roma. in l. qui patri.
 n. 12. ff. de acquir. hæred. vbi Alex. n. 15. lassi. consil. 29. per totum consil. &
 maximè col. fina. versu. Septimo, & vltimo. lib. 3. Deci. consil. 79. nu. 1. & 2.
 & melius consil. 287. nu. 13. & consil. 299. n. 15. Soci. in l. si cognatis. n. 5. ff. de
 reb. dub. vbi Iacob. Sadoletus col. 2. id ipsum profitetur Carol. Ruin. cõsi.
 181. nu. 2. lib. 2. idem consil. 169. n. 7. eodem lib. idem consil. 101. n. 10. eodem
 lib. idem consil. 139. num. 14. & 15. lib. 3. Curtius Iuni. qui latè & notabiliter
 id prosequitur consil. 57. n. 9. cum seq. idem consil. 69. nu. 2. cum seq. idem
 consil. 161. nu. 16. idem in l. 2. n. 14. C. de succe. edicto. Anto. Rube. consil. 40.
 nu. 9. Soci. Iuni. consil. 14. n. 10. lib. 4. vbi. n. 7. inquit hanc opinionem esse
 communiter receptam, & ab ea non esse recedendum. Idem Soci. Iuni.
 consil. 30. n. 7. eod. lib. vbi id ipsum profitetur. Quod etiam in alijs consil.
 repetere solitus est, Augusti. Beroius consil. 97. n. 9. lib. 2. Riminald. consil.
 27. n. 1. lib. 1. Gozadi. consil. 29. nu. 17. & 33. Paul. Parisi. consil. 37. nu. 46. cum
 plurib. seq. lib. 2. vbi latissimè prosequitur materiam, idem consil. 9. n. 19.
 & 23. cum seq. eod. lib. idem consil. 63. nume. 4. cum seq. lib. 3. idem consil.
 21. n. 14. lib. 3. Chassan. consil. 53. nu. 10. Alciat. consil. 99. nu. 18. idem Alciat.
 consil. 585. nu. 5. Natta. consil. 551. nu. 25. lib. 3. Philippus Portius cõsil. 8. n. 32.
 39. & 49. & 50. idem consil. 15. num. 23. & 25. cum plurib. sequenti. idem in
 lib. communium opinio. regula. 33. versu. Quarto limito. & iterum in ver-
 su. Septimò limito. idem consil. 9. n. 2. & 4. vbi inquit hanc esse commu-
 nem opinionem. Iacobus Mandellus consil. 60. n. 12. & 13. Aluatus Vacz. in
 questionibus iuris Emphyteoti. 1. par. questio. 50. nume. 16. & nume. 40.
 Acosta in questione patris & nepotis, pagi. 28. versu. Concludo itaque.
 Anto. Gabriel. lib. 4. communium opinionum, tit. de fideicom. conclu. 3.
 nu. 8. pro quorum opinione facit tex. in l. cum pater. s. hæreditatem. in 1.
 ff. de lega. 2. iuncta expositione Accursij, Dyni, Alberici, & aliorum Scribè.
 ibidem, & text. iuncta glò. in l. generali capite. s. filios ex Seio. ff. de vsu-
 fructu.

De Hispanorum Primogenijs.

fr. lega. l. quoties. la primera. ff. de reb. dub. l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel.

¶ Contrariam autem sententiam, imò quòd ex his verbis representatio exclusa non censeatur ex eo, quòd hæc cõditio à iure insit: vel ex eo, quòd etiam filio apposita, in nepote, patre prædefuncto, verificetur: responde runt Roma consil. 56. nume. 2. & 3. Aegidius à Bellamera. decis. 725. Rapha. Cuma. consil. 13. Fulgo. consil. 15. nume. 13. Corneus consil. 37. numer. 5. lib. 1. idem consil. 207. lib. 2. nume. 13. Alex. in l. qui patri. ff. de acquir. hæ red. nume. 13. idem Alex. consil. 9. num. 1. & 2. lib. 1. vbi Carol Moli in ad di. idipsum profitetur. Barba. in addi. ad Bal. in l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. super num. 11. verbo. Constat. Iass. consil. 134. colu. fina. lib. 4. Decius consil. 379. num. 2. Crotus in rep. l. reconiuncti. nume. 117. ff. de lega. 3. Ruinus consil. 179. numero. 9. lib. 2. idem consil. 79. numer. 13. lib. 3. idem consil. 130. nume. 3. lib. 3. Riminal. consil. 78. nume. 7. libr. 1. Grattus consil. 7. nume. 15. & consil. 8. nume. 1. cum sequentib. lib. 1. Soci. Iuni. con sil. 116. nume. 11. 19. & 23. & nume. 29. lib. 1. Paris. consil. 36. numer. 10. libr. 2. idem consil. 76. nume. 12. lib. 2. idem consil. 78. nume. 5. & 9. eod. lib. & cõ sil. 36. numero. 14. eodem libro, idem consil. 5. numero. 35. & 44. & 45. lib. 3. & consil. 50. nume. 34. eod. lib. Aymon. Craueta consil. 306. nume. 3. idem in l. cum filio familiars. nu. 261. & nume. 352. & nume. 354. ff. de lega. 1. Hiero. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. nume. 219. & 220. ff. ad Tre bel. Idque in proprijs terminis Hispanorum Maioratum sic concludit, atque resoluunt Abb. d. consil. 85. l. b. 1. Roma. consil. 29. Paul. consil. 164. lib. 2. Bologni. consil. 62. col. 6. in fin. cum sequent. Bellamera. d. decis. 733. num. 16. & 17. cum sequen. Barba. consil. 10. lib. 2. & in addi. ad Bald. in d. l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. verbo, Constat. Quòd quando ex aliquibus coniecturis constat, disponentem non solum filium superuiué tem, sed omnes illius descendentes ad successionem inuisse: omnes su perius citati id apertius procedere profitentur.

¶ Pro eadem etiam opinione adduci solet. l. 2. titu. 15. parti. 2. vbi ad Maio ratus successionem vocatur filius Primogenitus, cum hac adiectione, *Después de la muerte de su padre*, & nihilominus inquit lex, quòd eo defun cto, nepos, excluso patruo, ad Regni successionem admittendus sit. Ex quibus & alijs pluribus, quæ pro vtraque parte adduci possent, hæc quæstio dubia redditur. Dubium autem iam ex eo præsertim pendet: utrum stantibus legibus partitarum & Tauri, hodie ex his verbis repræ sentatio ex eisdem legibus introducta, exclusa censenda sit: cum. l. Tauri ut superius annotauimus, requirat expressam dispositionem, ac volunta tem institutoris ad hoc, ut repræsentatio exclusa censenda sit, nec ex ver bis du-